

# VERBUM DOMINI

Culegere de omilii

(Anul B)



**ALOIS BIȘOC**  
**coordonator**

**VERBUM DOMINI**  
**culegere de omilii**  
**(Anul B)**



**Sapiientia**  
**Iași 2011**

*Imprimatur*

† Petru Gherghel  
Episcop de Iași  
01 noiembrie 2011

Redactor: pr. dr. Ștefan Lupu  
Tehnoredactare, copertă: Petru Ciobanu

Pe copertă: *Grota Bunului Păstor din curtea Institutului Teologic Romano-Catolic „Sf. Iosif” din Iași*

© 2011 Editura SAPIENTIA  
Institutul Teologic Romano-Catolic  
Str. Th. Văscăuțeanu 6  
RO – 700462 Iași  
Tel. 0232/225228  
Fax 0232/211476  
[www.editurasapientia.ro](http://www.editurasapientia.ro)  
e-mail: [slupu@itrc.ro](mailto:slupu@itrc.ro)



## CUPRINS

Prefață . . . . .	9
Duminica I din Advent ( <i>Cristi Hodea</i> ). . . . .	13
Duminica a II-a din Advent ( <i>Ștefan Ciubotaru</i> ) . . .	19
Duminica a III-a din Advent ( <i>Ciprian Bulai</i> ) . . . .	25
Duminica a IV-a din Advent ( <i>Emanuel Bejenaru</i> ) .	31
Solemnitatea Nașterii Domnului nostru Isus Cristos.	
Liturgia de noapte ( <i>Daniel-Nicu Butacu</i> ) . . . .	36
Solemnitatea Nașterii Domnului nostru Isus Cristos.	
Liturgia din timpul zilei ( <i>Marian Benchea</i> ) . . .	42
Sfânta Familie: Isus, Maria, Iosif ( <i>Mihai Balan</i> ) . .	48
Solemnitatea Sfintei Fecioare Maria,	
Născătoare de Dumnezeu	
( <i>Marius-Claudiu Dumea</i> ) . . . . .	54
Epifania Domnului ( <i>Claudiu Budău</i> ) . . . . .	60
Duminica a II-a după Nașterea Domnului	
( <i>Lucian Avădăni</i> ) . . . . .	68
Botezul Domnului ( <i>Claudiu Herciu</i> ) . . . . .	74
Miercurea cenușii ( <i>Vasile Petrișor</i> ) . . . . .	79
Duminica I din Postul Mare ( <i>Cristian Pișta</i> ) . . . .	85
Duminica a II-a din Postul Mare	
( <i>Laurențiu Dăncuță</i> ) . . . . .	91
Duminica a III-a din Postul Mare	
( <i>Eusebiu Gabor</i> ) . . . . .	98
Duminica a IV-a din Postul Mare	
( <i>Sergiu-Alin Pal</i> ) . . . . .	104
Duminica a V-a din Postul Mare	
( <i>Ciprian Laslău</i> ). . . . .	110

Duminica Floriilor ( <i>Lucian Adam</i> ) . . . . .	116
Joia Sfântă ( <i>Cristinel Gal</i> ) . . . . .	122
Vinerea Sfântă ( <i>Adrian Bulai</i> ) . . . . .	127
Solemnitatea Învierii Domnului nostru Isus Cristos.	
Liturgia de noapte ( <i>Sergiu-Doru Stoica</i> ) . . . .	133
Solemnitatea Învierii Domnului nostru Isus Cristos.	
Liturgia din timpul zilei ( <i>Romică Sociu</i> ) . . . .	140
Duminica a II-a a Paștelui ( <i>Petru Medveș</i> ) . . . . .	146
Duminica a III-a a Paștelui ( <i>Ioan Balan</i> ) . . . . .	153
Duminica a IV-a a Paștelui ( <i>Adrian Gabor</i> ) . . . . .	159
Duminica a V-a a Paștelui	
( <i>Liviu-Marian Bulai</i> ) . . . . .	166
Duminica a VI-a a Paștelui ( <i>Emil Robu</i> ) . . . . .	174
Înălțarea Domnului ( <i>Mihai Savin</i> ) . . . . .	181
Duminica a VII-a a Paștelui ( <i>Gabriel Trișcă</i> ) . . . .	188
Duminica Rusaliilor ( <i>Paul Fechetă</i> ) . . . . .	194
Preasfânta Treime ( <i>Paul Fechetă</i> ) . . . . .	199
Trupul și Sângele Domnului ( <i>Ștefan Bortă</i> ) . . . . .	205
Duminica a II-a de peste an ( <i>Adrian Blăjuță</i> ) . . . .	211
Duminica a III-a de peste an	
( <i>Eduard Păduraru</i> ) . . . . .	221
Duminica a IV-a de peste an	
( <i>Eduard Păduraru</i> ) . . . . .	226
Duminica a V-a de peste an ( <i>Adrian Gabor</i> ) . . . . .	230
Duminica a VI-a de peste an ( <i>Petru Medveș</i> ) . . . . .	235
Duminica a VII-a de peste an ( <i>Adrian Bulai</i> ) . . . .	242
Duminica a VIII-a de peste an ( <i>Adrian Blăjuță</i> ) . .	247
Duminica a IX-a de peste an ( <i>Ștefan Bortă</i> ) . . . . .	257
Duminica a X-a de peste an ( <i>Lucian Adam</i> ) . . . . .	264
Duminica a XI-a de peste an ( <i>Ciprian Laslău</i> ) . . .	270
Duminica a XII-a de peste an ( <i>Ioan Balan</i> ) . . . . .	275
Duminica a XIII-a de peste an ( <i>Gabriel Trișcă</i> ) . .	280

Duminica a XIV-a de peste an ( <i>Emil-Ioan Robu</i> ) . . . . .	287
Duminica a XV-a de peste an ( <i>Sergiu Stoica</i> ) . . . .	293
Duminica a XVI-a de peste an ( <i>Cristinel Gal</i> ) . . . .	300
Duminica a XVII-a de peste an ( <i>Liviu-Marian Bulai</i> ) . . . . .	305
Duminica a XVIII-a de peste an ( <i>Eusebiu Gabor</i> ) . . . . .	312
Duminica a XIX-a de peste an ( <i>Laurențiu Dăncuță</i> ) . . . . .	317
Duminica a XX-a de peste an ( <i>Romică Sociu</i> ) . . . .	325
Duminica a XXI-a de peste an ( <i>Sergiu-Alin Pal</i> ) . . . . .	331
Duminica a XXII-a de peste an ( <i>Mihai Savin</i> ) . . .	337
Duminica a XXIII-a de peste an ( <i>Sergiu-Felician Hârja</i> ) . . . . .	343
Duminica a XXIV-a de peste an ( <i>Iosif Bălțeanu</i> ) . .	349
Duminica a XXV-a de peste an ( <i>Iulian Roca</i> ) . . . .	355
Duminica a XXVI-a de peste an ( <i>Răzvan Mătășel</i> ) . . . . .	360
Duminica a XXVII-a de peste an ( <i>Claudiu Cocuț</i> ) . . . . .	366
Duminica a XXVIII-a de peste an ( <i>Marius Enășel</i> ) . . . . .	371
Duminica a XXIX-a de peste an ( <i>Sergiu-Felician Hârja</i> ) . . . . .	377
Duminica a XXX-a de peste an ( <i>Răzvan Mătășel</i> ) . . . . .	382
Duminica a XXXI-a de peste an ( <i>Iosif Bălțeanu</i> ) . . . . .	387
Duminica a XXXII-a de peste an ( <i>Marius Enășel</i> ) . . . . .	392

Duminica a XXXIII-a de peste an ( <i>Claudiu Cocuț</i> ) . . . . .	397
Duminica a XXXIV-a de peste an. Isus Cristos, Regele universului ( <i>Iulian Roca</i> ) . .	402
Sfântul Iosif, soțul Sfintei Fecioare Maria ( <i>Emanuel Pîrțac</i> ) . . . . .	406
Buna-Vestire ( <i>Claudiu Văcaru</i> ) . . . . .	414
Solemnitatea sfinților Petru și Paul ( <i>Cazimir Cimpoeșu</i> ) . . . . .	421
Adormirea Maicii Domnului ( <i>Marcelin Blaj</i> ) . . . .	427
Nașterea Sfintei Fecioare Maria ( <i>Marius-Petrică Ilieș</i> ) . . . . .	434
Înălțarea Sfintei Cruci ( <i>Florin Bordeuș</i> ) . . . . .	440
Solemnitatea tuturor sfinților ( <i>Ionuț-Eremia Imbrișcă</i> ) . . . . .	447
Pomenirea tuturor credincioșilor răposați ( <i>Ștefan-Cătălin Rotăraș</i> ) . . . . .	455
Neprihănită Zămislire a Preasfintei Fecioare Maria ( <i>Pius-Petru Iancu</i> ) . . . . .	462
Sfântul Ștefan ( <i>Gabriel Sascău</i> ) . . . . .	469
Sfântul Ioan, apostol și evanghelist ( <i>Cristian Bîrnat</i> ) . . . . .	475

## PREFAȚĂ

În exortăția apostolică postsinodală *Verbum Domini*, Papa Benedict al XVI-lea afirmă că

în relație cu importanța cuvântului lui Dumnezeu este și necesitatea de a îmbunătăți calitatea omiliei. De fapt, ea este parte a acțiunii liturgice; are misiunea de a favoriza o înțelegere mai deplină a cuvântului lui Dumnezeu și o eficacitate mai mare a lui în viața credincioșilor. Omilia constituie o actualizare a mesajului scripturistic, în așa fel încât credincioșii să fie induși să descopere prezența și eficacitatea cuvântului lui Dumnezeu în ziua de astăzi a propriei vieți. Ea trebuie să conducă la înțelegerea misterului care se celebrează, să invite la misiune, dispunând adunarea la mărturisirea credinței, la rugăciunea universală și la liturgia euharistică. Prin urmare, cei care prin slujire specifică sunt delegați la predicare să îndrăgească într-adevăr această misiune” (*Verbum Domini* 59).

Din nefericire, deși omilia este una dintre cele mai vechi forme de predică creștină, în anumite perioade ale istoriei Bisericii ea a pierdut din valoarea inițială. Secole întregi teologia și pastorația nu au dat atenție omiliei ca act liturgic, iar preoții s-au obișnuit să facă predici tematice în cadrul Sfintei Liturghii, făcând abstracție de textele sacre ale liturgiei cuvântului. Conciliul al II-lea din Vatican a făcut cotitura istorică și a redescoperit valoarea omiliei. Această formă de predică este din nou scoasă în evidență de către părinții conciliari și este prezentată ca o datorie care trebuie îndeplinită cu conștiinciozitate și zel apostolic:

Este stăruitor recomandată omilia ca parte integrantă a Liturghiei; pornind de la textul sacru, în ea sunt prezentate, de-a lungul anului liturgic, misterele credinței și normele vieții creștine. La Liturghiile care se celebrează cu participarea poporului, în duminici și sărbători de poruncă, omilia nu se va omite decât din motive grave (*Sacrosanctum concilium* 52).

Pentru a face față acestei misiuni atât de importante, este necesară o pregătire corespunzătoare, făcută din timp, încă din perioada formării pentru preoție, așa după cum se exprimă părinții conciliari:

Preocuparea pastorală, care trebuie să străbată întreaga formație a seminariștilor, cere și o pregătire atentă în cele privitoare în mod special la slujirea sacră, mai ales în cateheză și predică (*Optatam totius* 19).

Este necesară o pregătire specială, o îmbogățire constantă, atât intelectuală, cât și spirituală, pentru că predica nu este numai proclamarea cuvântului lui Dumnezeu, ci și mărturie de viață, predicatorul trebuind să transmită ceea ce el însuși a contemplat și posedă în Domnul (cf. *Presbyterorum ordinis* 4; 11; 13), cuvintele, îndemnul și atitudinile sale de viață să devină „transparentă, anunț și mărturie a Evangheliei” (Ioan Paul al II-lea, *Pastores dabo vobis* 26).

Pentru îndeplinirea cât mai bine a acestei misiuni, seminariștii de la Institutul Teologic Romano-Catolic „Sfântul Iosif” din Iași se pregătesc intens atât prin studiu teologic, formare spirituală, morală și pastorală, cât și prin mai multe probe omiletice. Volumul de față nu este altceva decât o culegere de omilii alcătuite, proclamate la orele de Omiletică, prezentate și redactate de către studenții teologi din anii V și VI de teologie.

Apreciem valoarea lor și, de aceea, le recomandăm tuturor acelorora care vor să mediteze și să aprofundeze mai mult cuvântul lui Dumnezeu.

Mulțumind studenților teologi care au colaborat la redactarea volumului de față, închei cu îndemnul sfântului apostol Paul făcut discipolului Timotei, îndemn care, fără îndoială, continuă să fie valabil pentru fiecare predicator al cuvântului lui Dumnezeu:

Te conjur înaintea lui Dumnezeu și a lui Cristos Isus, care va veni să-i judece pe vii și pe morți, la arătarea sa și a împărăției lui: vestește cuvântul, insistă la timp potrivit și la timp nepotrivit, convinge, amenință, îndeamnă, cu toată răbdarea și învățătura, [...] fă-ți munca de evanghelist, împlinește-ți slujirea (2Tim 4,1-5).

*Pr. prof. dr. Alois BIȘOC*







## DUMINICA I DIN ADVENT

*Is 63,16b-17; 64,1.3b-8*

*1Cor 1,3-9*

*Mc 13,33-37*

„Vegheați, căci nu știți când va veni stăpânul casei”  
(*Mc 13, 35*).

Viața unui om este plină de acțiuni, ea este o luptă, o continuă alegere între diferitele posibilități cu un scop de urmat. Viața omului este în așteptarea unui viitor visat, mulțumitor; poate unii așteaptă salariul, alții așteaptă sărbătorile de Crăciun, poate cineva așteaptă o mașină cadou din partea Moșului și, cu siguranță, elevii așteaptă vacanța. Dar dacă plasăm tot mai departe timpul fericirii pe care noi îl așteptăm prin aceste cado-uri, poate pentru mulți nu se va realiza, pentru mulți această așteptare se va termina cu un gust amar, în gol, cu un eșec.

Dar există un moment pe care nimeni nu-l poate amâna și nici nu poate scăpa de el: este vorba despre întâlnirea cu Domnul. Fiecare dintre noi, mai devreme sau mai târziu, va trebui să dea cont în fața lui Dumnezeu pentru cele făcute aici, pe pământ. De aceea,

trebuie să veghem, să fim treji, atenți și să reușim să-l întâlnim pe Domnul care vine.

Timpul Adventului pe care îl începem astăzi înseamnă angajare pentru revizuirea vieții spirituale, un timp de așteptare a Domnului în glorie, un timp în care noi, creștinii, suntem chemați să veghem. Dar mulți dintre noi ne punem întrebarea: Ce înseamnă a veghea? Ce înseamnă a sta treaz? Înseamnă a ne goli mereu de noi înșine, de mândrie, de egoism, de dorința după mărirea deșartă; înseamnă a căuta mereu gloria lui Dumnezeu, asemănarea cu Isus, trăirea în har, adică în viața cea nouă pe care el ne-a adus-o ca să putem ajunge la Tatăl. A veghea înseamnă angajare la iubire, dar nu conform ideilor noastre, ci conform măsurii noastre de iubire; a veghea mai înseamnă a căuta să înțelegem ceea ce vrea Dumnezeu de la noi, cum vrea el ca să-l iubim. Așa face o mamă atunci când își permite o clipă de răgaz în timpul îngrijirii copilului bolnav: doarme, dar inima ei veghează alături de copilul ei.

Se spune că o mamă avea două fete la care ținea foarte mult. Într-o zi, una dintre ele, crezând că poate trăi în lipsa mamei, alege să plece de-acasă cu gândul că-i va fi mai bine și că se va descurca bine chiar și în lipsa mamei. Dar, după o perioadă îndelungată, după un timp de rătăcirii morale, se hotărăște să meargă acasă și să-i ceară iertare mamei. În drum spre casă se tot întreabă cum să-i spună mamei, ca s-o poată ierta. Apropiindu-se tot mai mult de casă, un gând o neliniștea: dacă poarta va fi încuiată? Dar ajungând acasă o cuprinsese uimirea, deoarece poarta și ușa erau descuiate. Înaintând spre casă, o vede pe mama rugându-se rozariul. Fata, cuprinsă de emoție, o îmbrățișează pe

mama și o întreabă: De ce te rogi? Iar mama răspunde: Fiica mea, de când ai plecat, eu m-am rugat încontinuu ca tu să te întorci pe drumul de la care te-ai abătut.

O istorioară scurtă, dar plină de învățături. Iubirea mamei care stă în așteptare trebuie să ne caracterizeze și pe noi, mai ales în perioada Adventului. Atitudinea mamei trebuie să fie și a noastră. De aceea, suntem chemați cu toții la veghere. Și cum se poate face acest lucru? În primul rând, prin rugăciune. A ne ruga nu înseamnă a ne preocupa de ceea ce vom spune. Este suficient să-i spunem Domnului ceea ce ne preocupă.

A ne ruga nu înseamnă a deschide o carte sau memoria, ci a deschide larg inima lui Isus, chiar fără a-i spune nimic. Adesea noi ne rugăm numai când suntem în dificultăți sau numai când avem nevoie de ceva. De multe ori rugăciunea înseamnă pentru noi doar să cerem pentru a primi. Se spune că, dacă o logodnică primește din ce în ce mai puține scrisori de la logodnicul ei, înțelege foarte bine că iubirea sa este pe punctul de a se prăbuși. Tot așa, și noi, creștinii, dacă nu mai corespundăm cu Dumnezeu, iubirea noastră față de El este în pericol.

Și profetul Isaia, în prima lectură de azi, ne deschide calea rugăciunii, ne învață cum să ne rugăm, cum să-i cerem lui Dumnezeu să vină la noi, să se întoarcă spre noi, pentru a ne ajuta să facem ceea ce vrea El, adică să fim buni, să îndeplinim misiunea pe care a încredințat-o fiecăruia dintre noi.

Evangelhia pe care ne-o prezintă sfântul Marcu scoate în evidență timpul în care stăpânul este plecat într-o călătorie, lăsând fiecăruia îndatorirea proprie, iar portarului misiunea de a veghea. Când se va întoarce?

Seara? La miezul nopții? La cântatul cocoșului, sau dimineața? La orice oră ar veni, Domnul vrea să fie primit. Pentru aceasta vrea ca noi să veghem, iar acest lucru este de multe ori foarte dificil și Domnul o știe bine. Parabola portarului, alcătuită din puține cuvinte, este nucleul central al pericopei evanghelice. Rolul portarului este mereu acela de a aștepta, de a fi atent. Acest cuvânt conține toate sensurile metaforelor folosite de Isus în contextul discursului escatologic. Fiți atenți și vegheați! Nu este vorba doar de atenția minții, ci în special de cea a inimii și a întregii vieți.

Imaginea portarului care veghează să fie cea a porții care trebuie să fie deschisă deoarece stăpânul vine pe neașteptate. Apare aici tocmai imaginea stării în care noi, creștinii, trebuie să ne aflăm întreg anul, dar în special în această perioadă a Adventului. Portarul stă treaz pentru a-l recunoaște și a-l primi pe Domnul atunci când va veni. Dar ceea ce ne poate face să-l recunoaștem pe Domnul este tocmai credința noastră, credința care este, în primul rând, un mod de a vedea viața, apoi, un mod de a trăi, care ne transformă în oameni capabili de a-l recunoaște pe Domnul.

Dacă în prima lectură profetul Isaia ne-a învățat cum să ne rugăm, sfântul Paul, în cea de-a doua lectură, ne spune că Dumnezeu a răspuns rugăciunilor noastre prin trimiterea lui Isus. Isus ne este prietenul adevărat, este prietenul omului. Este unul care nu refuză niciodată, așteaptă să venim mereu la el. Acest lucru se întâmplă și între prieteni, care abia așteaptă să se întâlnească, să se vadă unul cu altul, să vorbească. La fel, și creștinul caută prietenia cu Isus. Iar cei care nu-l cunosc trebuie să-l caute, să-l cunoască, să-i ceară

sfatul. Unui creștin îi este foarte greu să trăiască în lipsa lui Isus. Pentru un creștin adevărat nu poate trece mult timp fără să-i ceară sfatul lui Isus, să-i explice tot ce face, să-i spună secretele sale.

Ei bine, Isus este întotdeauna pentru noi, are stația de recepție mereu în funcțiune; ba, mai mult, se poate spune că el nu așteaptă altceva decât să poată auzi ceea ce avem noi de spus. Pentru că, dacă vrem să comunicăm cu el, trebuie să-i spunem doar atât: „Isuse, vreau să-ți spun ceva, ești gata?” Și lui îi sunt suficiente doar aceste cuvinte pentru a ne recunoaște glasul, pentru a ne asculta imediat.

Cel care comunică cu Isus este mai senin, deoarece se simte ajutat, iertat atunci când greșește; și apoi intuiește voința lui Dumnezeu. Așa cum un prieten este mereu dispus să ne ajute, să nu ne lase singuri în dificultăți, tot așa, și Isus ne însoțește în fiecare clipă a vieții noastre. El este un prieten invizibil, dar mereu prezent alături de noi.

Totodată, astăzi aprindem o lumânare din coroana Adventului. Facem acest lucru tocmai ca să-i spunem lui Isus să vină la noi, deoarece noi suntem aici și îl așteptăm. Așa cum Maria a fost alături de Isus în cele mai grele momente din viața lui, la fel, să fim și noi alături de Isus și Maria, mai ales în această perioadă a Adventului, care este un moment de așteptare și, totodată, de veghere. Astfel ne îndeamnă și unul dintre documentele Conciliului al II-lea din Vatican: „Trebuie să ne străduim să împlinim cu fidelitate îndatoririle pământești, călăuziți de spiritul evanghelic” (GS 43).

De aceea, să veghem și să ne rugăm tot timpul. Dincolo de toate așteptările pământești legitime, să trăim

așteptarea fericită promisă și venirea Mântuitorului nostru, Isus Cristos. Scopul existenței noastre să nu fie altul decât acela ca noi să reușim să fim împreună cu Cristos, în bucuria veșnică a lui Dumnezeu. Iată datoria noastră de creștini, pe care trebuie să o împlinim cu bucurie și convingere, ca oricine ne ascultă și ne vede să creadă ceea ce spunem și prin noi să ajungă la Cristos. Să oferim gândurile noastre, actele de iubire săvârșite în numele său și închise în dulapul credinței să fie făcute prețioase și strălucitoare de harul pe care Cristos ni-l dăruiește încontinuu.

Timpul Adventului, așadar, să fie un timp de reflecție, de rugăciune, de mortificație, de caritate și veghere. Fiecare dintre noi să facă un program spiritual, pentru ca Adventul să nu treacă fără efect.

*Cristi HODEA*



## DUMINICA A II-A DIN ADVENT

*Is* 40,1-5.9-11

*2Pt* 3,8-14

*Mc* 1,1-8

„Pregătiți calea Domnului” (*Lc* 1,3).

În această duminică suntem din nou împreună pentru a continua drumul de pregătire pe care l-am început în duminica precedentă, în vederea sărbătorii Nașterii Domnului nostru Isus Cristos. Lecturile din duminica precedentă ne-au invitat la veghere, la vigilență, la atenție sporită, căci se apropie ziua Domnului, despre care doar Tatăl știe când va fi.

În această duminică, avem în prim-plan persoana lui Ioan Botezătorul, ultimul dintre profeți, crainicul și Înainte-mergătorul lui Isus Cristos. Ioan, fiul Elisabetei, verișoara Mariei, deci o rudă a lui Isus, se considera nevrednic să-i dezlege cureaua încălțăminteii, dar Cristos afirmă despre el că nu s-a născut din femeie om mai mare decât acesta.

O notă optimistă deschide prima lectură. Domnul vrea ca poporul să fie mângâiat, să prindă curaj, căci robia a luat sfârșit și fărădelegea a fost ispășită. Fragmentul

continuă cu o referință la acel glas care strigă în pustiu, glas care nu este nimeni altul decât Ioan Botezătorul. El este cel care s-a suit pe un munte înalt și a vestit Sionului vestea cea bună: „Iată, Domnul vine cu putere. El va paște turma sa ca un păstor, va lua în brațe mieii, îi va purta la pieptul său și îi va conduce la odihnă cu oile care alăptează”. Viața poporului este în mâinile Domnului și el o modelează după inima sa, așa cum olarul își modelează lutul.

Tot un glas răsună și în evanghelia duminicii de azi, care este, de fapt, începutul *Evangheliei după sfântul Marcu*, primele opt versete din capitoul întâi. Pericopa se deschide cu un citat din Cartea profetului Isaia, fragment pe care l-am auzit deja în prima lectură. Pe Ioan îl găsim de această dată în carne și oase, mai mult oase decât carne, deoarece trăia o viață dură în pustiu. Evanghelistul Marcu îi face un portret acestui ultim profet. Era îmbrăcat cu o haină din păr de cămilă, avea o cingătoare de piele și se hrănea cu lăcuste și miere sălbatică. Mărturisesc că atunci când m-am pregătit pentru această predică am închis ochii și am încercat să mi-l imaginez pe acest om. Totuși, depășit de duritatea vieții acestui om, de umilința condițiilor, de „biciuirea” până și a papilelor gustative, cu greu am reușit să-mi fac o idee. Însă tributar ecranizării lui Zeffirelli și în nota comună a textelor de azi, mi-l imaginez pe Ioan Botezătorul, în primul rând, un glas ce nu ar avea nevoie de amplificare, nici dacă ar vorbi pe un stadion. Dacă se face auzit, nu este pentru că ar fi un om important, ci pentru că mesajul al cărui vestitor este anunțată venirea lui Mesia. Glasul lui Ioan este glasul Domnului, după cum spune psalmistul:



Glasul Domnului este peste ape,  
Dumnezeul slavei tună;  
Domnul este peste apele întinse.  
Glasul Domnului este puternic,  
glasul Domnului e plin de măreție.

Glasul Domnului despică cedrii,  
Domnul zdrobește cedrii Libanului  
și face să salte Libanul ca un vițel,  
iar Sirionul ca un pui de zimbru .  
Glasul Domnului varsă limbi de foc,  
glasul Domnului cutremură pustiul  
și va cutremura Domnul pustiul Cadeș.  
Glasul Domnului face cerboaicele să nască,  
despoaie pădurile  
și, în lăcașul său sfânt, toți îi cântă slava (*Ps 29,3-9*).

Noi, cei de azi, suntem în mare măsură privilegiați. Nu mai trăim în acea tensiune a profetismului. Cunoaștem mesajul Cuvântului divin, acel cuvânt viu, plin de putere și mai ascuțit decât orice sabie cu două tăișuri. El pătrunde până la despărțitura sufletului și a duhului, a încheieturilor și a măduvei, și judecă sentimentele și gândurile inimii. Nu este nici o creatură ascunsă înaintea lui, ci toate sunt goale și descoperite pentru ochii aceluia în fața căruia vom da cont. Cuvântul adevărului provoacă, obligă chiar să fie pus în practică, să devină viață. Căci, așa după cum spunea sfântul Augustin, „este o caracteristică proprie spiritelor alese aceea de a iubi adevărul cuvintelor, nu cuvintele însele” (*De doctrina christiana*). „Pregătiți calea Domnului!” Avem această datorie în acest an închinat Sfintei Scripturi, ca să trăim mesajul Învățătorului care ne provoacă. Cuvântul face din noi trăitori, dar și vestitori, apostoli, profeți. Cum trăim acest cuvânt? Este, într-adevăr,

pentru noi un cuvânt viu? Păstrăm în inimă cuvântul pentru a-l medita? Cum vestim apoi adevărurile evanghelice? Dacă trăim/vestim, facem acest lucru din convingere, sau pentru că se poartă, sau dă bine, sau ca un rol, o mască, o imagine?

O istorioară relatează cum în Danemarca luase foc un circ ambulant. Directorul circului l-a trimis pe clovn, care era deja costumat și machiat pentru reprezentație, în satul alăturat pentru a aduce ajutoare, mai ales că exista pericolul ca focul să se întindă și la acel sat. Clovnul a alergat în sat și i-a rugat pe săteni să vină cât mai repede la circul incendiat și să ajute la stingerea focului. Din păcate însă, locuitorii au luat țipele clovnului drept o iscusită reclamă, menită să-i atragă în număr cât mai mare la reprezentație. Au aplaudat și au râs cu lacrimi. Clovnului îi venea mai degrabă să plângă decât să râdă. Zadarnic încerca el să-i implore pe oameni, să le explice că nu e vorba de nici o reclamă, de nici un truc, că nu-i arde de glume, că circul arde cu adevărat. Rugămintea sa stăruitoare a întetit și mai mult hohotele de râs, considerându-se că își joacă de minune rolul, până când, în cele din urmă, focul a cuprins într-adevăr și satul, iar orice ajutor a venit prea târziu, astfel încât atât circul, cât și satul au fost mistuite de incendiu.

Acest exemplu ilustrează situația în care se află creștinul de azi, fie el chiar profet, apostol, vestitor. Ca și clovnul, nici acesta nu mai e luat în serios. Poate să spună tot ce vrea, el va fi oricum etichetat și trecut în rândul unor actori. Se știe deja dinainte despre ce va vorbi. Toți au convingerea că dă numai o reprezentație care nu are decât puțin sau chiar nimic de-a face cu

realitatea. De aceea, el poate fi ascultat în liniște, fără a fi nevoie ca ceea ce spune să tulbure cu adevărat. În această imagine se regăsește, fără îndoială, ceva din situația supărătoare în care se află astăzi și cuvântul credinței; ceva din chinuitoarea neputință de a sfărâma șabloanele deprinderilor de gândire și de vorbire și de a putea face cunoscută astfel cauza credinței și a cuvântului întrupat ca fiind un fapt cu adevărat serios al existenței umane. Din această provocatoare metaforă se desprinde și faptul că profetul, clovnul, credinciosul, cel care glăsuiește, vine să transmită un mesaj foarte clar. Sătenii către care alergă, adică oamenii din afara credinței, ar fi, dimpotrivă, necunoscători, care, mai întâi, trebuie instruiți asupra celor necunoscute lor. Mai trebuie doar să-și schimbe costumația și să se demachieze și atunci totul ar fi în ordine. Dar sunt oare lucrurile atât de simple? Este suficient să ne însușim un spirit de adaptare, să ne demachiem și să îmbrăcăm hainele civile ale unui limbaj secularizat ori ale unui creștinism nereligios, pentru ca totul să reîntre în normal? Ajunge oare numai schimbarea îmbrăcăminteii spirituale (pielea de cămilă să devină un cașmir fin), pentru ca oamenii să alerge binevoitori, gata să ajute la stingerea focului, despre care se afirmă că ar exista și că ar constitui primejdia noastră, a tuturor?

Haideți să nu ne lăsăm toropiți de somnul indifferenței și al relativismului, să trăim cuvântul ce așteaptă să devină viață, să vestim învățătura cerului, unde Isus Cristos s-a dus să ne pregătească un loc. Căci, așa după cum ne învață apostolul Petru în cea de-a doua lectură, Domnul nu întârzie împlinirea făgăduinței sale, după cum cred unii, ci rabdă îndelung pentru noi,

nevrând să piardă pe cineva, dar voind ca toți să vină la pocăință. Noi așteptăm, potrivit făgăduinței lui, ceruri noi și un pământ nou, darul unei vieți noi în care va locui dreptatea.

Așadar, spunem împreună cu psalmistul: „Arată-ne, Doamne, îndurarea ta și dă-ne mântuirea ta” (Ps 85,8).

*Ștefan CIUBOTARU*



## DUMINICA A III-A DIN ADVENT

*Is 61,1-2.10-11*

*1Tes 5,16-24*

*In 1,6-8.19-28*

În acest timp de pregătire, Biserica, prin lecturile pe care ni le propune spre meditare, ne ajută să găsim sensul adevăratei bucurii. Invitația la bucurie, propusă în această duminică, a III-a din Advent, care este cunoscută și sub numele de „Duminica bucuriei”, ne ajută să descoperim în adâncul inimii noastre bucuria.

Bucuria pe care profetul Isaia o anunță în prima lectură este adresată mai ales celor săraci, adică celor umili, celor mai uitați spre care se îndreaptă în mod special bunătatea lui Dumnezeu. Acestor oameni cărora le este adresat acest anunț, profetul Isaia le spune că mântuirea promisă întârzie să se realizeze, dar vina nu o are Dumnezeu, ci o au oamenii care, prin păcatele lor, au respins această venire a Mântuitorului.

Venirea împărăției lui Dumnezeu este darul harului lui Dumnezeu. El dorește ca noi să fim disponibili, el vrea ca inima noastră să fie curată și deschisă: „Cine nu primește împărăția lui Dumnezeu ca un copil nu va

intra în ea” (*Mc* 10,15). Din acest verset reiese spiritul de simplitate, de dăruire, pe care îl întâlnim și în evanghelie.

Din textul evanghelic de astăzi, observăm că Ioan Botezătorul nu este numai Înainte-mergătorul, ci și martorul său. După ce a auzit glasul Tatălui și a văzut Duhul coborându-se și rămânând asupra lui Isus, devine un ghid ce-l conduce pe orice om la credința în Isus, lumina lumii. Ioan Botezătorul încă nu-l cunoștea pe Isus după înfățișarea trupească, personal, dar îl cunoștea din măreția misiunii ce i-a fost încredințată de Dumnezeu, deși în aparență mică, de a boteza spre convertire.

Cunoscând măreția misiunii, Ioan Botezătorul pregătește calea Domnului, dând mărturie „pentru ca toți să creadă în el” (*In* 1,7). Ioan Botezătorul, la întrebarea preoților: „Cine ești tu?”, a răspuns că nu este nici Cristos, nici Ilie, nici profetul. Ei l-au întrebat din nou: „Așadar, tu cine ești?” Ioan a răspuns: „Eu sunt vocea celui care strigă în pustiu: Pregătiți calea Domnului!” (*In* 1,23). Vocea celui care strigă în pustiu este vocea celui care rupe tăcerea. Pregătiți calea Domnului, ca și cum ar spune: Eu răsun ca să-l introduc în inimă pe el, însă el nu va binevoi să vină dacă voi nu-i pregătiți calea.

Dar ce înseamnă: „Pregătiți calea!”, dacă nu: „Rugați-vă cum trebuie, pregătiți-vă pentru venirea lui Cristos!”? Ce înseamnă „Pregătiți calea!”, dacă nu: „Să aveți gânduri bune și umile față de cei din jurul vostru. Priemiți de la el un exemplu de mărturie, de umilință”? Ioan Botezătorul este luat drept Cristos, dar el spune că nu este cel pe care ei îl cred și nu profită de greșeala

lor, pentru o afirmare personală. Dacă Ioan ar fi spus: „Eu sunt Cristos”, ar fi fost cu ușurință crezut, însă el nu a spus nimic, ci doar le-a arătat care este rolul său.

Când Isus se va prezenta la botezul său, Ioan îl va cunoaște personal, adică în persoana divinității sale, fiindcă îl va vedea pe Duhul Sfânt sub chipul unui porumbel coborând asupra lui și va auzi glasul Tatălui din cer: „Acesta este Fiul meu” (*Mt 3,17*).

Prin Botez, și mai ales prin sfântul Mir, fiecare a devenit un om matur, un martor al lui Cristos, fiindcă poate spune cu el: „Duhul Domnului este asupra mea, el m-a uns și m-a trimis să dau mărturie”, așa cum a făcut Ioan Botezătorul, „că el este Fiul lui Dumnezeu” (*In 1,34*). Fiecare creștin este trimis să dea mărturie, să-și mărturisească credința prin faptele bune față de cei săraci, închiși, orbi, asupriți, bolnavi, ca în aceste fapte de caritate să-și găsească bucuria care deschide ochii pentru a-l vedea pe Cristos în orice om.

Creștinul trebuie să fie un om într-adevăr bucuros. Bucuria noastră nu este o bucurie oarecare, ci bucuria lui Cristos, cel care aduce dreptatea și pacea, bucurie pe care doar el o poate da și păstra, deoarece lumea nu-i posedă secretul. Fiecare dintre noi dobândește această bucurie în momentul când îl întâlnește pe Dumnezeu în sufletul său. Acesta este izvorul permanent al bucuriei. Papa Ioan al XXIII-lea spunea: „Bucuria este expresia unei vieți sănătoase și liniștite, împodobită și animată de harul divin”.

Despre bucurie vorbește și sfântul Paul în a doua lectură, „Bucurați-vă întotdeauna! Rugați-vă fără încetare! Mulțumiți-i pentru toate, căci aceasta este voința lui Dumnezeu” (*1Tes 5,16-18*). Paul nu vorbește despre

bucuria acestei lumi, pentru că este săracă și trecătoare. Bucuria creștinului adevărat este profundă și în stare de a rezista în mijlocul tuturor greutăților. Este compatibilă cu durerea, cu boala, cu necazurile de tot felul, deoarece, trăind în prezența lui Cristos, putem depăși toate ispitele ce ne înconjoară în acest timp de pregătire pentru solemnitatea Nașterii Domnului. „Inima voastră se va bucura, iar bucuria voastră nimeni nu o va lua de la voi” (*In* 16,22). Nimeni și nimic nu ne va putea îndepărta de această pace plină de bucurie, dacă nu ne vom separa de sursa ei. Vom păstra acea pace și bucurie interioară dacă ne vom ruga și-i vom mulțumi lui Dumnezeu pentru toate harurile primite.

Temelia bucuriei noastre trebuie să fie solidă. Nu se poate sprijini doar pe lucruri trecătoare; de exemplu, vești bune, sănătate, liniște, bunăstare materială pentru asigurarea decentă a celor necesare; într-adevăr, acestea sunt lucruri bune dacă vin de la Dumnezeu, dar insuficiente în sine pentru a ne da adevărata bucurie.

Pentru a ajunge la Domnul și a crește în virtute, trebuie să fim bucuroși. Însă, prin împlinirea cu bucurie a îndatoririlor noastre, putem face mult bine în jurul nostru, deoarece această bucurie duce spre Dumnezeu. Sfântul Paul recomanda primilor creștini: „Purtați-vă datoriile unii altora și astfel veți împlini legea lui Cristos” (*Gal* 6,2). Pentru a face viața mai frumoasă celorlalți, sunt de ajuns aceste mici bucurii care, chiar dacă sunt mai puțin importante, arată limpede sentimentele noastre pentru cei din jur: un zâmbet, o vorbă bună, o mică laudă; în felul acesta, vom contribui la ușurarea vieții celor care ne înconjoară.

Ne pregătim pentru sărbătoarea Nașterii Domnului, așadar, să veghem, ca să-l primim cu bucurie, să-l



așteptăm pe acela care aduce bucuria, să fim foarte atenți, ca să-l recunoaștem pe cel care vine.

Un soț și tată al mai multor copii a plecat la muncă în Italia pentru a întreține familia. Timp de un an de zile a ținut legătura cu familia, după aceea nu a mai dat nici un semn de viață, toți credeau că a murit. Dar omul nu a mai avut de muncă, de aceea a întrerupt legătura cu familia. Nu după mult timp, găsește un loc de muncă, muncește din greu câțiva ani pentru a aduna mai mulți bani, ca să nu se întoarcă acasă cu mâna goală. Întors în satul natal, s-a oprit spre seară la magazin și aici s-a interesat de familia sa. A cumpărat multe lucruri pentru toți și, venind la poarta casei sale, a cerut adăpost pentru noapte, ca un simplu străin. El nu și-a dezvăluit identitatea, ci voia să vadă dacă fiii săi îl mai cunoșteau. Fiii nu l-au recunoscut. Simțind că străinul are bani și multe lucruri de valoare, ei au pus la cale să-l jefuiască și să-l facă dispărut, crezând că nimeni nu știe de venirea lui. Planul a fost îndeplinit. În ziua următoare, fiul cel mai mare, plin de bani, s-a dus la magazin să cumpere mai multe lucruri, mai ales băutură. Vânzătorul i-a spus: „Desigur, acum, când tatăl vostru s-a întors acasă, se cuvine să dați o petrecere pe cinste; mai ales că v-a adus de toate!” Când fiul cel mai mare a auzit această veste s-a întristat, pentru că nu îl recunoscuse pe tatăl său.

În mijlocul acestei familii a venit acela care le aducea bucurie, dar ei nu l-au recunoscut; așadar, noi să nu-l îndepărtăm, ci să-l recunoaștem pe cel care vine să ne aducă bucuria. Căci adevărata bucurie la care Dumnezeu l-a chemat pe om este aceea de a participa la iubirea sa, a se bucura de apropierea și prezența sa.

Dar poate de multe ori nu experimentăm această bucurie, deoarece ne simțim autosuficienți și nu percepem iubirea mântuitoare a lui Dumnezeu față de noi. Dar prin Isus noi am primit această bucurie ce vine de sus, din cer, și care este darul Tatălui. Căci „în aceasta constă iubirea, nu în faptul că noi l-am iubit pe Dumnezeu, ci în faptul că el ne-a iubit mai întâi” (In 4,10). O dată ce am experimentat această bucurie, nu ne rămâne altceva de făcut decât să învățăm a o comunica mai departe altora, să fim martori ai iubirii, ai bucuriei, să fim lumină ce orientează spre adevărata lumină, care este Cristos.

*Ciprian BULAI*



## DUMINICA A IV-A DIN ADVENT

*2Sam 7,1-5.8b-12.14a.16*

*Rom 16,25-27*

*Lc 1,26-38*

Una dintre paginile celebre ale filozofului german Friedrich Nietzsche începe astfel:

Ați auzit poate despre acel nebun care a aprins o lanternă în lumina clară a dimineții, a alergat în piață și s-a apucat să strige fără încetare: „Îl caut pe Dumnezeu! Îl caut pe Dumnezeu!”.

Pare un semn de veritabilă nebunie să aprinzi o lanternă în plină lumină a dimineții, dar, în realitate, și omenirea de astăzi începe să simtă nevoia de a aprinde o nouă lumină, chiar și atunci când totul se vrea luminat de rațiune, de știință, de puterile lumii. Tot mai abătuți și mai pierduți în pustiul necomunicării sufletești, într-o eră a comunicării seci, electronice, omenii îl caută pe acela care, singur, poate să le împlinească existența. Or, tocmai într-un timp privilegiat de căutare ne aflăm, timpul Adventului, în care Dumnezeu îl caută pe omul prins în păcat, iar păcătosul îl caută pe Dumnezeu pentru a fi primit în lumină și iubire. Adventul

ne spune că Isus este acela pe care noi îl căutăm când visăm fericirea. El este acela care ne așteaptă când nimic nu ne mulțumește. Doar la el regăsim puterea de a iubi și învățăm din nou bucuria uitată de a dăruia, a primi și a împărtăși.

Acest adevăr indubitabil îl descoperim și în liturgia cuvântului de astăzi. Prima lectură se deschide cu o pagină din Cartea a doua a lui Samuel. Regelui David, care voia să construiască o casă lui Dumnezeu, Samuel îi răspunde printr-o metaforă, trecând de la o casă de piatră la o casă de suflete. Nu Dumnezeu avea nevoie de un templu pentru a se calma, sau pentru a se vindeca de vreun resentiment față de oameni, ci omul avea nevoie de mântuire. La planul mic al lui David, Dumnezeu răspunde cu grandioasa economie a mântuirii: „Eu voi zidi casa ta pe veci. Urmașul tău îmi va fi Fiu și eu îi voi fi Tată. Scaunul lui de domnie va dura în veci” (2Sam 7,13-14). Templul va fi prin excelență preasfânta fire omenească a Domnului nostru, Isus Cristos. Prin unirea ipostatică dintre natura divină și cea umană într-o singură persoană, în cea de-a doua persoană din sânul Sfintei Treimi, omul poate pătrunde în esența divină și poate ajunge la vederea feței lui Dumnezeu.

Sfântul apostol Paul, la rândul său, ne vestește descoperirea misterului ascuns de veacuri, taina mântuirii pregătite prin istoria sfântă a poporului ales și chiar prin istoria întregii omeniri.

Dar Israelul a pierdut tronul regal și nici un urmaș al lui David nu mai avea pretenții la așa ceva. Poporul s-a descurajat, trăind într-o așteptare sterilă, ba chiar în dubiu. De aceea, este nevoie de umilința, fidelitatea și disponibilitatea Fecioarei Maria pentru ca Dumnezeu

să realizeze făgăduința făcută lui David: venirea lui Mesia. Maria trebuie să rostească un *Da* fără rezerve la o propunere a cărei importanță nu poate să o presimțită. Ea nu știe cum trebuie să se realizeze această cerință neobișnuită, însă se încrede în acela de a cărui mână se știe ținută. Acceptării voinței lui Dumnezeu îi urmează trăirea exemplară a așteptării și a speranței în vremea în care Maria îl poartă pe Isus în pântecul ei. Și viața noastră este un advent puțin mai îndelungat, o așteptare a momentului definitiv în care ne vom întâlni până la urmă cu Domnul. Dacă Dumnezeu se face om și ne iubește, cum să nu-l așteptăm, cum să nu-l căutăm? Cum să ne pierdem speranța de a-l întâlni, dacă el însuși ne caută?

Se spune că, în preajma unui Crăciun, privind la oamenii pierduți în agitația economică și numerotarea cadourilor, în pregătirea febrilă a vacanțelor și a petrecerilor, a orgiilor de mâncare și băutură, Cristos hotărî că nu mai e nevoie să se nască în lume, deoarece nimeni nu mai părea să aștepte venirea sa. „Cum vor putea trăi oamenii fără un răscumpărător?”, interveni Maria. „Ce Crăciun va fi acela fără pruncul din Betleem?” „Dar cine mai vrea, Marie, ca, în viața lui eu să mă nasc cu adevărat?” „Vor toți cei creați după chipul divin”, a continuat Maria. Însă o scurtă privire asupra lumii i-a fost de ajuns pentru a fi contrazisă de cruntul adevăr. „Dacă ei nu te vor, atunci vor peștii otrăviți ce mor în mare, vrea crinul din câmpie, vor gingașa Lună și semețul Soare. Mai vrea și bătrânul părăsit într-un pat de spital, vor mame și copii, slăbiți de înfometare, vrea tatăl strivit sub a muncii povară, vrea tânărul descurajat de neșansa vieții”. „Fie”, încuviință Isus,

„voi mai veni o dată printre săracii mei, lăsând ca lumina și iubirea să pătrundă pe planeta aceasta rece”.

În preajma acestui Crăciun, Cristos pare să ne întrebe și pe noi: „Doriți ca eu să mă nasc în mijlocul vostru? Vreți să intrați în visul lui Dumnezeu despre raiul pe pământ? Sunteți gata să participați la reînnoirea feței creației sale?” Dumnezeu este în drum spre noi, să-i ieșim în întâmpinare, nu printr-o așteptare mohorâtă, ci făcându-i cale liberă în inima noastră. Să pornim cu cortegiul îngerilor și al magilor spre iesle, ca să îngennchem și să oferim copilului Isus aurul, tămâia și smirna stăruinței și trudei noastre. Ne întrebăm însă cum vom putea porni spre iesle când știm că nu am dăruit suficientă iubire și înțelegere? Cum să pornim spre iesle când ochii ne sunt închiși în fața durerii și încercării aproapelui, iar urechile noastre nu aud strigătele lui de disperare? Cum să pornim spre iesle când nu avem curajul să ne trăim integral credința? Cum să pornim spre iesle când nu avem nimic de oferit pruncului?

Un itinerar exemplar în acest sens ne este oferit de Mons. Vladimir Ghika. Pe când aștepta într-o stație de tramvai, un copil care l-a văzut cu haina preotească, barba lungă și părul alb a îndrăznit să-l întrebe: „Nu cumva dumneata ești Moș Crăciun?” „Nu sunt Moș Crăciun, dar sunt prieten bun cu el. Ce ai vrea să-ți aducă Moș Crăciun?” „Jucării, soldăței, dulciuri”, a răspuns copilul. Monseniorul și-a scos un carnețel din buzunar, a notat ce a notat, dar a luat și adresa copilului. În ajunul Crăciunului, cu sacul plin de daruri, a bătut la adresa respectivă. Gazda a deschis ușa și a rămas surprinsă văzând preotul cu zâmbetul pe buze.

Preotul a întrebat: „Aici locuiește prietenul meu?” „Până acum în casa mea n-a intrat nici un preot”, a zis gazda. „Totuși, poftiți, intrați, luați loc!” Monseniorul a intrat, s-a așezat pe un scaun, și-a deschis desaga, l-a chemat lângă el pe copil și, rînd pe rînd, i-a oferit darurile aduse. Fața copilului se făcuse numai zâmbet și lumea lui se umpluse de bunătate.

Crăciunul este vremea bunătății, a iertării, a milosteniei, a bucuriei. Este răstimpul privilegiat al anului, când oamenii își deschid sufletele ferecate și coboară la cei care se zbat în noroi alături de ei, la cei care suferă și au nevoie de ei. Cu siguranță, nu toți dispunem de resursele financiare sau materiale pentru a-i ajuta pe cei în nevoie, pentru a duce un cadou fiecărui copil care râvnește după el. Dar toți putem să întindem o mână celui căzut, să facem o vizită celui părăsit, să împrumutăm o inimă celui înghețat de frigul urii, să așezăm un zâmbet pe fața înlăcrimată a celui descurajat, să iertăm pe cel care ne-a greșit, să rostim un cuvânt care-l poate face pe altul fericit. Doar atunci steaua binecuvîntată ne va călăuzi spre căsuța sărmană unde se realizează visul lui Dumnezeu despre iubirea pe pămînt. Doar atunci pămîntul se va metamorfoza în cer și toată populația cerului se va instala pe același sol cu noi. Căci însăși inima noastră va deveni o iesle în care pruncul divin va zâmbi fericit că și-a găsit o locuință printre frații săi, oamenii.

*Emanuel BEJENARU*



## **SOLEMNITATEA NAȘTERII DOMNULUI NOSTRU ISUS CRISTOS**

**– Liturghia de noapte –**

*Is 9,1-3.5-6*

*Tit 2,11-14*

*Lc 2,1-14*

„Nu vă temeți, căci, iată, vă vestesc o mare bucurie care va fi pentru tot poporul!” (*Lc 2,10*)

În această noapte îl sărbătorim pe Isus Cristos, Dumnezeu care s-a întrupat într-o fecioară și s-a născut la Betleem. Pentru a pregăti o sărbătoare așa de mare este nevoie de timp, ca la orice eveniment important. Iar această pregătire este exact perioada postului, a Adventului. Pentru a participa cu vrednicie și cu mult folos spiritual la această sărbătoare, am urmat cu toții un drum progresiv de formare: în prima duminică am fost îndemnați la veghere și rugăciune, în a doua să pregătim calea Domnului, în a treia să ne bucurăm în Domnul, iar în final am fost invitați la o convertire sinceră, aceea care pornește din inimă.

Timpul postului constituie, după cum spuneam mai înainte, un timp de pregătire, pentru ca prin sfințirea



dobândită în aceste zile să învingem păcatul. În iconografia creștină, păcatul, răul, este reprezentat adesea prin întuneric, iar lumina reprezintă harul, adevărul, bucuria. Tradiția creștină plasează nașterea Domnului nostru Isus Cristos în timpul nopții. Astfel, faptul că Isus s-a născut noaptea capătă o explicație destul de clară: întunericul, păcatul, a fost învins de lumină, de venirea Mântuitorului în lume.

Pentru a înțelege mai bine, să facem un mic exercițiu de imaginație. Să ne închipuim că suntem pe un drum neiluminat și se întunecă de-a binelea. Este o beznă de nu te vezi om cu om. În acele momente, e clar că dorim măcar un colțișor de lumină pentru a vedea ce este de jur împrejur, dar și pentru a ne simți mai în siguranță, pentru a scăpa de frica provocată de întuneric. Iar când găsim acea luminiță chipul feței ni se luminează și putem înainta nestingheriți și fără frică prin negura nopții.

Se povestește că într-un colț al lumii persista odată o întunecime deasă și încăpățânată, cum nu se mai auzise vreodată. Deodată, apărură o luminiță care stătea pur și simplu și lumina. Un trecător spuse: „Tu, luminițo, ai face mai bine dacă ai sta în altă parte, și nu în acest colțișor ascuns”. „De ce? îl întrebă luminița. Eu luminez pentru că sunt lumină și pentru că luminez mă numesc lumină. Nu luminez pentru a mă face vizibilă, ci pentru că îmi face plăcere și bucurie să fiu lumină.” Dar cruda întunecime, scrâșnind din dinți, atacă plină de furie mica luminiță. Și, cu toate acestea, marea întunecime era neputincioasă în fața luminiței!

Tot astfel este neputincios Cel Rău în fața lui Dumnezeu. Și aceasta s-a arătat încă o dată la nașterea lui

Isus. Dumnezeu și-a manifestat încă o dată puterea și, cu toate obstacolele puse de Cel Rău, pruncul Isus s-a născut într-un loc simplu, care era călduros și primitiv. În noaptea Crăciunului strălucește o lumină care se deosebește de celelalte. Mai mult decât pentru ochi, ea este pentru inimă. Este pentru noi și toți oamenii; nu se cumpără și nici nu se vinde; ajută nu atât să aflăm unde suntem, dar mai ales să descoperim cine suntem. Este lumina lui Dumnezeu făcut om, cea care luminează noaptea istoriei și încălzește inima umanității. Odată aprinsă, nu se mai stinge, dacă nu o refuzăm. Dacă nu o lăsăm să strălucească, încetează să fie izvor de viață, condamnând astfel oamenii să fie orbi.

Evanghelistul Luca, în relatarea despre nașterea Domnului nostru Isus Cristos, este foarte atent la detalii și ne dă amănunte cu privire la recensământul ce avea loc, la originea davidică a lui Isus, la locul unde se va naște, drumul parcurs, faptul că nu au găsit găzduire. Astfel, el arată că nașterea lui Isus se inserează în realitatea umană și se împletește atât de bine cu istoria profană a noastră, a tuturor.

Motivul bucuriei nașterii lui Mesia vine împletit cu cel al simplității, al sărăciei. Tocmai în această sărăcie se manifestă gloria cerească, iar Biserica nu încetează să cânte slava acestei nopți:

Fecioara astăzi pe cel mai presus de ființă îl naște  
Și pământul peșteră Celui Apropiat aduce.  
Îngerii și păstorii îl preamăresc  
Și toți se smeresc:  
Căci pentru noi s-a născut Prunc tânăr,  
Dumnezeu cel mai înainte de veci!

(Roman Melodul).

Isus s-a născut într-un grajd, un loc simplu și sărăcăcios, apoi a fost înfășat și culcat în iesle. Astfel, nou-născutul din Betleem apare imediat ca speranță pentru persoanele simple și sărace, datorită locului în care s-a născut, dar și datorită faptului că este anunțat mai întâi unor persoane obișnuite, păstorilor din regiune. Păstorii, pe vremea aceea, făceau parte dintr-o clasă socială mai săracă și chiar mai marginalizată în Palestina. Erau știuți ca fiind persoane ignorante, deoarece nu cunoșteau prescripțiile minuțioase ale Legii (cu ciudatele interpretări rabinice); pe lângă aceasta, contactul lor continuu cu animalele constituia o stare de impuritate permanentă. Isus, mai apoi, când a început să predice, confirmă și explică de ce această alegere a celor săraci: pentru a le aduce vestea cea bună, căci a unora ca ei este împărăția cerurilor (*Lc 4,18*).

Păstorii au fost înștiințați de îngeri despre nașterea lui Isus. Intervenția îngerilor semnifică, în limbajul biblic, o revelație divină. Așadar, numai printr-o revelație divină se pot afla sensul acestei nașteri și identitatea copilului. Apoi, îngerii au început să-l laude pe Dumnezeu: „Mărire în înaltul cerurilor lui Dumnezeu și pe pământ pace oamenilor pe care el îi iubeste!” (*Lc 2,14*). Ei exaltă bunătatea mântuitoare a lui Dumnezeu, inițiativa lui de iubire pentru oameni, trimiterea Fiului său în lume pentru a inaugura împărăția sa. Prin inițiativa sa, Dumnezeu face să strălucească lumina harului său și să triumfe pacea sa pentru oamenii pe care îi iubeste. Misterul Crăciunului se împlinește în noi când Cristos ia „chip” în noi, când se naște în noi. Crăciunul este misterul acestui schimb minunat; în acest sens, există în liturgie un imn frumos:

O, schimb minunat! Ziditorul neamului omenesc a luat trup însuflețit, binevoind să se nască dintr-o Fecioară, fără lucrare omenească făcându-se om, ne-a dăruit nouă dumnezeirea sa!

Lectura întâi, luată din Cartea profetului Isaia, constituie o expresie a așteptării lui Mesia, o prefigurare a celor petrecute o dată cu venirea lui Isus. Ne este prezentată inițiativa lui Dumnezeu care dă un prunc prin intermediul căruia este adusă salvarea pentru Israel. Acest prunc va fi noul rege, dar va fi diferit de cei dinainte, care au fost răi, au divizat regatul, au permis deportarea izraeliților. El va spori bucuria, va extinde domnia, va întări pacea și în regatul lui vor triumfa judecata și dreptatea.

În cea de-a doua lectură, luată din *Scrisoarea sfântului apostol Paul către Tit*, ne sunt prezentate cele trei momente esențiale ale mântuirii noastre, baza, temelia credinței noastre: întruparea, moartea și manifestarea finală a lui Cristos. Este subliniată astfel inițiativa minunată a bunătății divine care aduce mântuirea pentru toți oamenii. Sfântul Paul ne îndeamnă „să trăim în veacul de acum cu înțelepciune, cu dreptate și cu evlavie” (*Tit* 2,12). Pentru a trăi cât mai aproape de spusele lui, să luăm aminte la personajele scenei Crăciunului, care reamintesc faptul că taina sărbătorii se scrie în primirea unui Cuvânt venit de la Dumnezeu. Preacurata n-a pregetat a se hrăni din Cuvânt, dându-i rod în inima ei, cu bucurie, într-o ascultare smerită. Iosif, la rândul său, a fost luminat prin Cuvânt! Viața începe sub semnul celor trei ființe alese care invită la trăirea tainei și, de aici, la cununa anului întreg: abandon în mâinile lui Dumnezeu – cu Isus;

contemplarea și meditarea cuvântului încredințat nouă – cu sfânta Fecioară, tărie și umilință în îndoială și temeri, deschiși cu voioșie să-l întâmpinăm pe Isus pururi în inimile noastre – cu sfântul Iosif.

Sfântul Papă Leon cel Mare, într-una dintre predicile sale, spunea că Mântuitorul nostru s-a născut astăzi, așadar, să ne bucurăm! Nu este loc pentru tristețe atunci când se celebrează nașterea vieții. Nimeni nu este ținut departe de această bucurie. Domnul nostru, cel care distruge păcatul, negăsind pe nimeni liber de această vină, a venit să-i elibereze pe toți. Să tresalte de bucurie sfântul, căci se apropie de triumf. Să se bucure păcătosul, căci este invitat la iertare. Să ne bucurăm cu toții, căci suntem chemați la viață!

*Daniel-Nicu BUTACU*



## SOLEMNITATEA NAȘTERII DOMNULUI NOSTRU ISUS CRISTOS

– Liturghia din timpul zilei –

*Is 52,7-10*

*Evr 1,1-6*

*In 1,1-18*

„Și Cuvântul s-a făcut trup și a locuit între noi” (*In 1,14*).

Dintre cele trei sfinte Liturghii propuse și celebrate în solemnitatea Nașterii Domnului nostru Isus Cristos: Liturghia de azi-noapte, Liturghia din zorii zilei și Liturghia zilei, cea din urmă este rezervată într-un mod deosebit reflecției mai aprofundate asupra misterului nașterii minunate a lui Cristos. Și această misiune nu putea fi încredințată mai bine decât evanghelistului Ioan, din a cărui Evanghelie am citit fragmentul. Dacă Luca relatează nașterea lui Isus din Maria (Evangheliile proclamate în Liturghiile nopții și aurorei), Ioan prezintă nașterea Mântuitorului din Dumnezeu.

În această revelație ne-a introdus și a doua lectură, prin cuvintele *Scrisorii către Evrei*. Venirea lui Cristos în lume a însemnat desăvârșirea raportului dintre Dumnezeu și om. Dumnezeu, care mai înainte conversa

cu oamenii doar prin mijlocirea profeților, acum ne vorbește „în persoană” prin Fiul său, care nu este alt-cineva decât „strălucirea gloriei și chipul ființei sale” (*Evr* 1,3).

Dar să ne întoarcem în centrul prologului sfântului Ioan: „Și Cuvântul s-a făcut trup și a locuit între noi” (*In* 1,14) și să ne punem imediat întrebarea care să ne ajute să pătrundem în inima misterului Crăciunului: De ce Cuvântul s-a făcut trup? De ce Dumnezeu s-a făcut om? În rugăciunea Crezului este o frază care astăzi se recită în genunchi: „... care pentru noi, oamenii, și pentru a noastră mântuire s-a coborât din cer, s-a întrupat de la Duhul Sfânt, din Maria Fecioară și s-a făcut om”.

Este tocmai răspunsul fundamental și mereu valabil la întrebarea noastră: „De ce Cuvântul s-a făcut trup?” Însă răspunsul se cere a fi explicat pentru a pătrunde în profunzime misterul pe care îl celebrăm astăzi. Și iată, întrebarea se extinde și vine reformulată: „Și de ce Cuvântul s-a făcut trup pentru mântuirea noastră?” Doar pentru că noi eram păcătoși și trebuia să fim salvați? O întrebare pe care nu am formulat-o numai noi, ci generații întregi de creștini și nenumărați teologi.

În Evul Mediu, încercarea unui răspuns asupra misterului întrupării lui Cristos pleca de la raportul dintre Dumnezeu și infinita sa glorie și omul legat de păcatul său. Și atunci creștinii se întrebau: „Se putea ca venirea lui Isus să fie condiționată în mod integral de păcatul omului intervenit în desfășurarea creației?” Sfântul Anselm pleacă de la ideea onoarei, a demnității lui Dumnezeu, ofensată acum prin păcat și care trebuia

ispășit. El a scris un tratat cu titlul: „De ce s-a făcut Dumnezeu om?”, unde spunea că

restaurarea naturii umane nu putea să se întâmple dacă omul nu-i plătea lui Dumnezeu ceea ce îi datora prin greșeala păcatului. Dar debitul era așa de mare și pentru a fi plătit ar fi fost necesar ca și omul să fie ca Dumnezeu. Așadar, a fost necesar ca Dumnezeu să asume omul în unitatea persoanei sale, pentru a se face una cu el și pentru a realiza acea *restauratio* de la început.

Mergând pe aceeași linie, Duns Scotus, un teolog scolastic, face un pas înainte. Acesta nu consideră păcatul drept cauză a întrupării și-i atribuie, ca motiv, gloria lui Dumnezeu. El afirmă și susține ideea că Dumnezeu vrea să fie iubit de unul care îl poate iubi în cel mai înalt grad și, în același timp, asemănător. Și iată pentru ce Cristos se întrupează și apare ca om și Dumnezeu.

Astfel, răspunsul la întrebarea: „De ce Dumnezeu s-a făcut om?”, și care devenise una dintre cele mai disputate „teorii” ale istoriei teologiei, venea din două părți: pe de o parte erau cei ce susțineau motivul răscumpărării păcatelor (tomistii), iar pe de altă parte, cei care susțineau motivul gloriei lui Dumnezeu, adepții lui Duns Scotus.

Este adevărat că și Biblia cunoaște conceptul de dreptate a lui Dumnezeu, pe care deseori insistă. Dar este o diferență fundamentală: dreptatea lui Dumnezeu, mai ales în Noul Testament, nu indică atât actul mediator prin care Dumnezeu restabilește ordinea morală perturbată de păcat, prin pedepsirea păcătosului, cât, mai ales, actul mediator prin care Domnul îi comunică omului dreptatea sa. Răscumpărarea vinei nu e condiția iertării lui Dumnezeu, ci consecința sa.



Aceste concepții, din multe altele amintite mai sus, netezesc înțelegerea noastră cu privire la misterul întrupării. Dumnezeu a voit întruparea Fiului său nu atât pentru a avea pe cineva în afara Treimii care să îi răspundă cu aceeași iubire, cât mai ales pentru a avea pe cineva pe care să-l iubească cu modul său de a iubi; pe cineva care să fie capabil de a primi iubirea sa, iubire care este fără măsură. Iată de ce întruparea lui Isus în sânul Mariei. Și în această iubire ne situăm și noi, care suntem împreună cu Isus. Suntem incluși în această iubire, devenind membre ale trupului lui Isus Cristos, „fii în Fiul”. Să ne amintim de cuvintele aceluiași prolog al lui Ioan: „Însă celor care l-au primit le-a dat puterea de a deveni copii ai lui Dumnezeu” (*In* 1,12).

Și tot Ioan va scrie mai departe în capitolul 3 al Evangheliei: „Într-adevăr, atât de mult a iubit Dumnezeu lumea, încât l-a dat pe Fiul său, unicul născut, ca oricine crede în el să nu piară, ci să aibă viața veșnică” (*In* 3,16).

Ceea ce a făcut posibilă întruparea Mântuitorului a fost iubirea; iubirea și nimic altceva. Dumnezeu este iubire și tot ceea ce face, face din iubire și, de aceea, Crăciunul rămâne drept mărturie a iubirii sale față de oameni.

Așadar, care trebuie să fie răspunsul nostru la misterul Întrupării? În cântecul de Crăciun *Adeste fideles* se află o profundă expresie: *Sic nos amantem quis non redamaret?* (Cum să nu-l iubim pe acela care a iubit atât de mult?). Se pot face multe lucruri pentru a da culoare și farmec sărbătorii Nașterii Domnului, dar lucrul cel mai minunat și profund este dat de aceste cuvinte.

Un gând sincer de recunoștință, de iubire, celui care a voit să vină în mijlocul nostru, Pruncușorului, cred că ar fi piesa de ornament cea mai frumoasă pentru ieslișoara sa. Și nu este imposibil. Vă invit la o scurtă reflecție asupra acestei iubiri, de a simți acest imens „cât ne-a iubit”. Dante Alighieri, un mare poet italian, spunea: „Fă în așa fel încât cel care se simte iubit să nu poată face nimic altceva decât să iubească la rândul său”.

Această iubire se cere tradusă în fapte concrete. Cred că cel mai simplu și universal gest, care în aceste zile trebuie practicat, este o caldă îmbrățișare. Vrem să îi acordăm un mic gest de afecțiune micului Isus, așa cum îi înconjurăm cu multă căldură pe cei mici? Să nu ne mulțumim să sărutăm doar imaginea sa din gips sau porțelan din ieslea noastră, ci să-l îmbrățișăm pe Isus în carne și oase. Oferind acest gest de delicatețe și prețuire nu numai celor apropiați, ci și unui sărman, unui suferind, este ca și cum am face-o pentru Isus. Acest gest de tandrețe s-ar putea traduce și sub forma unui surâs, a unui ajutor concret, a unei vorbe bune, a unei încurajări sau chiar a unei vizite. Acestea vor deveni luminițele cele mai strălucitoare pe care noi le putem aprinde în grota din Betleem și chiar, de ce nu, în brațul nostru de Crăciun.

Printre știrile relatate de un ziar catolic din Italia despre felul cum au întâmpinat și trăit locuitorii unui oraș sărbătoarea Crăciunului, apărea și o mărturie frumoasă a unei tinere familii. Ei povesteau că, după ce s-au întors de la Liturgia celebrată în parohia lor, au pregătit prânzul și s-au așezat să mănânce. La un moment dat, sună cineva la ușă: era un marochin, un

cerșetor, care vindea CD-uri cu colinde. Dar soțul l-a refuzat politicos pe motiv că au destule CD-uri. Însă soția a insistat ca străinul să fie lăsat să intre, care, spunea ea, îl reprezintă pe Isus prezent în sărmanii și nefericiții din lume. L-au primit deci și au luat masa împreună. Spre seară, se auzi din nou un clinchet la ușă. Era același marochin. Îi mai rămăsese un CD și voia să-l dăruiască.

Iată un gest atât de simplu, dar care apare drept o mărturie încărcată de compasiune și iubire.

Să mergem și noi asemenea păstorilor în fața ieslei și să vedem marea minune: Pruncușorul divin, cel venit între noi, și atunci, plini de bucurie, dar și de credință, să exclamăm: „Îți mulțumim, Doamne, că ne iubești”.

*Marian BENCHEA*



## **SFÂNTA FAMILIE: ISUS, MARIA, IOSIF**

*Gen 15,1-6; 21,1-3*

*Evr 11, 8.11-12.17-19*

*Lc 2,22-40*

Astăzi, după ce am sărbătorit Nașterea Mântuitorului, după ce am contemplat venirea lui Dumnezeu sub chip de prunc divin în mijlocul oamenilor, iată că Biserica ne propune o altă sărbătoare; ne propune spre contemplare mediul în care Cuvântul întrupat a devenit membru al omenirii: familia. De aceea, această duminică, prima după Nașterea Domnului, este numită sărbătoarea Sfintei Familii a lui Isus, Maria și Iosif.

Pentru a deveni om, Fiul lui Dumnezeu nu a venit pe pământ în mod miraculos, coborând în glorie din ceruri, ca în schemele clasicilor, ci a venit ca un nou-născut, a venit în lume asemenea fiecăruia dintre noi. S-a născut dintr-o femeie ca orice ființă umană. Și pentru a trăi integral experiența umană, a crescut în sânul unei familii care, oricât ar fi fost ea de specială în ochii lui Dumnezeu, apărea într-un tot normală în ochii oamenilor.

Prin această sărbătoare, Biserica vrea să exalte și să reafirme valoarea și demnitatea familiei, vrea să-i ajute pe creștini să reflecteze asupra acestei realități în care fiecare persoană umană se naște, crește, se formează și devine om.

Sfânta Familie, care este un exemplu veritabil de urmat pentru toate familiile creștine, ne dezvăluie și nouă astăzi „secretul” reușitei lor, și anume încrederea totală în voința lui Dumnezeu. Credința în Dumnezeu este tocmai mesajul pe care ni-l transmite liturgia cuvântului.

În prima lectură, luată din *Cartea Genezei*, am auzit cum Abraham și Sara s-au lăsat călăuziți de voința lui Dumnezeu. Au crezut în Dumnezeu care le promitea un urmaș lor, care erau înaintați în vârstă. Au acceptat încercarea când părea că Dumnezeu vrea să-i priveze de un urmaș. Au dobândit un fiu la bătrânețe tocmai datorită credinței în promisiunea Domnului.

Pe aceeași linie merge și cea de-a doua lectură în care avem confirmarea și evocarea credinței lui Abraham și a Sarei, credință întâlnită în prima lectură. Abraham ascultă de glasul lui Dumnezeu și pleacă dintr-o țară cunoscută spre una necunoscută. Acceptă cererea lui Dumnezeu de a-i jertfi pe unicul fiu, fiu care i-a fost redat datorită credinței sale neștrămutate. Avem exemplul Sarei care devine mamă atunci când vârsta nu i-ar mai fi permis acest lucru, dar ea se gândise că Dumnezeu va fi credincios promisiunii făcute.

Tot în spirit de credință, Maria și Iosif l-au dus pe pruncul Isus la templu, ca să-l pună înaintea Domnului, să-l închine total lui Dumnezeu conform Legii. Dar, paradoxal, în centrul povestirii nu îi găsim pe Maria și

Iosif, ci îl găsim pe bătrânul Simeon care îl ia în brațele sale și îl contemplă pe Mesia lui Israel, cel care va deveni „semn de împotrivire”, dar, în același timp, care va aduce mângâiere și mântuire tuturor celor care vor crede în el.

Dacă în ziua nașterii Fiului ei păstorii și îngerii au umplut-o pe Maria de bucuria măreției lui Dumnezeu, astăzi, la templu, bătrânul Simeon și profetesa Ana, după binecuvântarea adusă lui Dumnezeu, îi prevestesc suferința pe care o va avea de îndurat: „iar ție o sabie îți va străpunge sufletul” (*Lc 2,35*).

Așadar, o mamă tânără, un tată adoptiv, un fiu dumnezeiesc vin la templu pentru a împlini Legea lui Dumnezeu, pentru a manifesta supunerea și încrederea lor totală în Domnul.

Familia este mediul pe care l-a ales Isus din multiplele posibilități pe care le avea de a veni în această lume. Și să nu ne gândim că a venit într-o familie lipsită de probleme, dimpotrivă... Nu se mai găsește loc pentru ei la han și atunci Maria trebuie să nască într-un grajd; sunt nevoiți să fugă în Egipt din fața lui Irod. Simeon la templu îi prezice că din cauza fiului ei „o sabie îi va străpunge sufletul”. Putem înțelege, așadar, că și Sfânta Familie își avea problemele sale. În centru era un copil cu numele Isus. Și în orice familie un copil sfârșește cu ușurință prin a ocupa primul loc.

Putea fi o familie normală, liniștită, anonimă, dar s-a încredințat lui Dumnezeu și pentru această credință radicală, fără compromisuri, a devenit modelul tuturor familiilor creștine.

Dar de ce este familia atât de importantă? De ce i-a dedicat Biserica o sărbătoare specială? Pentru că, spune Papa Ioan Paul al II-lea,

viitorul Bisericii, dar și viitorul umanității depinde în mare măsură de părinți și de viața de familie pe care aceștia o întemeiază în căminele lor. Familia este oglinda măreției unei națiuni, la fel cum demnitatea indivizilor reprezintă adevărata oglindă a civilizației ei.

Omul, creat de Dumnezeu, de la început a trăit în cadrul unei familii care a fost cel dintâi nucleu social, temelia vieții sociale. Herbert Samuel, sociolog american, spunea că „este nevoie de doi pentru a face o căsătorie să fie un succes și doar de unul pentru a o transforma într-un eșec”.

O legendă veche spune că un copil, cu puțin timp înainte de a se naște, i-a zis Domnului: „O să mă trimiți mâine pe pământ, dar cum voi trăi acolo fiind atât de mic și de fragil?” Dumnezeu i-a răspuns: „Din mulțimea de îngeri am ales doi care să te aștepte acolo”. „Și cum îi voi putea înțelege când ei îmi vor vorbi, pentru că eu nu cunosc limba oamenilor?”, a replicat copilul. „Acești îngeri îți vor vorbi și te vor învăța cuvintele cele mai dulci și mai duioase pe care le ascultă oamenii”. „Dar ce o să fac atunci când o să vreau să vorbesc cu tine?” „Acești îngeri îți vor împreuna mânuțele și te vor învăța să te rogi”, i-a răspuns Dumnezeu. „Am auzit că pe pământ sunt oameni răi, cine o să mă apere?” „Îngerii aceștia te vor apăra chiar cu prețul vieții lor”. „Dar voi fi mereu trist, pentru că nu te voi mai vedea, Doamne”, a continuat copilul. „Îngerii aceștia îți vor vorbi despre mine și îți vor arăta cum să ajungi să mă simți lângă tine”. Copilul curios l-a rugat pe Dumnezeu: „Te rog, Doamne, spune-mi numele acestor îngeri”. Atunci, Dumnezeu i-a răspuns: „Acești îngeri se numesc mama și tata”.

Să fii părinte este un privilegiu, dar și o responsabilitate pe care Dumnezeu o oferă omului. Iubiți părinți, dumneavoastră sunteți îngerii despre care vorbește exemplul dat. Dumneavoastră sunteți acei îngeri care trebuie să semene și să facă să încolțească în sufletul copiilor sămânța credinței, sunteți cei care trebuie să-i apărați de vicisitudinile vieții, să-i învățați limbajul rugăciunii, pentru ca într-o zi să se poată întoarce la Dumnezeu.

Trebuie depășită acea mentalitate a unor părinți care-i consideră pe copii o proprietate a lor, de care ar voi să dispună întotdeauna și după plac. Fiii nu sunt o proprietate a părinților. Fiii sunt și-și aparțin lor înșiși și lui Dumnezeu. Vine o zi când vor trebui să părăsească acel cuib în care și-au exersat aripile pentru zbor și atunci părinții rămân singuri. Dar aceasta este legea vieții. Și Maria a trăit cu durere evenimentul plecării lui Isus din casa părintească din Nazaret pentru a se îndrepta spre destinul său de pătimire, moarte și înviere.

Părinții sunt primii cateheți pentru copiii lor, sunt cei care construiesc Biserica de mâine. Pe genunchii mamei copiii învață să se gândească la Dumnezeu, învață să facă primul semn al crucii, învață să se roage. În acest sens, aș dori să vă întreb, iubiți credincioși: Care este locul rugăciunii în familia dumneavoastră? Care este locul rugăciunii făcute împreună cu ceilalți membri ai familiei? Familia din Nazaret a mers împreună la templu pentru a împlini Legea, pentru a se ruga și a-i aduce laude și mulțumiri lui Dumnezeu. Este un model de familie, o imagine care nu ne poate lăsa indiferenți. Atât părinții, cât și copiii trebuie să imite gestul sfintei familii, să meargă împreună la biserică, să se hrănească din rugăciunea și lauda adusă lui Dumnezeu.



Și noi, ca și Abraham, Maria și Iosif, avem nevoie de curajul credinței, pentru a înfrunța provocările vieții, fără a pierde încrederea în acel Dumnezeu care este mereu alături de noi. Și, de asemenea, tot în lumina credinței trebuie să știm să-l binecuvântăm pe Domnul pentru toate harurile și pentru toată iubirea pe care a dovedit-o pentru familiile noastre.

Astăzi, Biserica ne propune sfânta familie ca model, ca exemplu. Trebuie să-i imităm pe Iosif, Maria și Isus în afecțiunea și în dăruirea lor reciprocă. Nu ajunge doar să privim această familie, ci trebuie să pătrundem în interiorul ei și să culegem toate valorile existente în ea, pentru ca apoi să le aplicăm în viața noastră cotidiană. Așa să ne ajute Dumnezeu.

*Mihai BALAN*



## **SOLEMNITATEA SFINTEI FECIOARE MARIA, NĂSCĂTOARE DE DUMNEZEU**

**1 ianuarie**

*Num 6,22-27*

*Gal 4,4-7*

*Lc 2,16-21*

Observăm din experiența noastră sau a celor din jurul nostru că, atunci când un copil vrea să-și descarce suflul, când vrea să-și facă cunoscute îndoielile, grijile, necazurile sau bucuriile, aleargă negreșit la mama sa. Mama, prin calmul ei, prin capacitatea ei de a asculta, îi inspiră copilului o stare de pace, de liniște. Mama este o persoană a păcii; ea iubește slujind și se bucură când își vede copilul fericit.

Nu întâmplător astăzi, în prima zi a anului civil, Biserica ne îndreaptă privirea spre mama noastră din ceruri, spre Preacurata Fecioară Maria, care a ascultat de voința lui Dumnezeu și a devenit mama Fiului dumnezeiesc. Ea este modelul mamei care ascultă; ea este cea căreia noi îi putem încredința grijile noastre.

Da! Acesta este și adevărul proclamat de Evangheliile: Maria este mama lui Isus, om-Dumnezeu. Datorită

acestui privilegiu, ea a fost înălțată peste toate treptele îngerești și a devenit regina lor, superioară lor nu prin natura umană, ci prin plinătatea harului, prin participarea la natura sa divină. La Conciliul din Efes (431), Biserica a declarat-o, pentru prima oară în mod oficial, pe Maria ca *Theotokos*, adică maică a lui Dumnezeu. Aceasta, pentru că patriarhul de Constantinopol, Nestoriu, într-una dintre predicile sale, a spus că Maria nu este mamă a lui Dumnezeu, ci mama acelui om sfânt Isus, în care s-a coborât Fiul lui Dumnezeu. Această afirmație a provocat stupoare în rândul credincioșilor, care o cinsteau pe Maria ca Mamă a lui Dumnezeu. Conciliul, întrunit la cererea Papei Celestin și condus de sfântul Ciril de Alexandria, a declarat-o pe Maria ca adevărată Mamă a lui Dumnezeu. Iată cuvintele adresate de sfântul Ciril de la balconul bisericii din Efes mulțimii entuziaste care aștepta nerăbdătoare sentința conciliului:

Credința catolică, transmisă de sfinții apostoli, ne spune că Maria este adevărată mamă a lui Dumnezeu. Mama este mamă a întregii persoane, nu numai a unei părți. Când Fecioara Maria a răspuns *da* la planul Creatorului, Cuvântul divin și-a asumat în mod perfect întreaga natură umană: sufletul rațional și trupul.

Într-adevăr, prin acceptarea liberă a planului de mântuire din partea Mariei, Dumnezeu a binecuvântat întreaga creație. Despre această binecuvântare ne vorbește prima lectură de astăzi, luată din *Cartea Numerilor*: „Să te binecuvânteze Domnul și să te păzească. Domnul să-și lumineze fața asupra ta și să se îndure de tine” (*Num* 6,24-25). Este vorba de binecuvântarea adresată de Aron și fiii săi, la porunca Domnului, asupra

întregului popor, care descoperă bucuria apropierei de Dumnezeu și apartenența sa privilegiată la el.

Prin întruparea lui Cristos, această binecuvântare s-a realizat în toată plinătatea sa. Este ceea ce ne prezintă sfântul apostol Paul în cea de-a doua lectură. Făcându-se om, Isus a împlinit promisiunile făcute de Dumnezeu în Vechiul Testament. În acest mod, Isus a reușit să-i mântuiască și să-i răscumpere pe oameni, făcându-i părtași la nașterea sa divină, la mântuire. Harul adopției noastre divine se realizează real prin Fecioara Maria. Dacă în inima noastră răsună melodios acel *Abba! Tăticule!*, acest lucru se întâmplă datorită Mariei. Ea este mama lui Isus, nu doar pentru că i-a dat acestuia un trup, ci și pentru că a pătruns profund misterul lui Cristos, „s-a oferit total pe sine, punându-se în slujba misterului răscumpărării” (LG 56).

Maria este simbolul ființei umane care se încrede în Dumnezeu, chiar dacă nu înțelege tot ce se întâmplă în viața ei și a fiului ei. Atitudinea ei nu este una de indiferență, de superficialitate, ci, așa cum ne relatează textul evanghelic proclamat astăzi, Maria nu uită, nu permite să scape, să alunece din ființa sa evenimentele. Ea meditează toate acele fapte minunate în inima ei (cf. *Lc 2,19*). Această meditație reprezintă o preocupare de a cunoaște voința lui Dumnezeu, de a experimenta că el este aproape și o călăuzește. Ca orice altă mamă, Maria descoperă minunile lui Dumnezeu în acel copil care crește și o surprinde în fiecare zi cu ale sale cuccuri, cu primele cuvinte rostite, cu primii pași nesiguri. Apoi devine mare și se îndepărtează treptat de ea, pentru a-și îndeplini misiunea. Aceasta este povestea fiecărui copil, care, oricum, poate conta mereu pe prezența

mamei sale. Și Maria, într-adevăr, rămâne alături de Cristos pe tot parcursul vieții sale. Este alături de el în viața sa publică, printr-o prezență calmă și tăcută; este alături de el pe muntele Calvar, acolo unde Isus o va încredința ucenicului iubit, dar și întregii Biserici.

Se povestește că într-o familie s-a născut o fetiță cu numele Lucia. Bucuria părinților a fost mare, având în vedere că era primul lor copil. Zâmbetul și privirea ei i-au captivat pe aceștia. Îi cumpărau tot ce avea nevoie și-i îndeplineau orice dorință. Timpul însă a zburat cu rapiditate, Lucia a devenit premiantă, iar părinții erau foarte mândri de ea. Într-o zi, pe când participa împreună cu părinții la liturghia duminicală, Lucia a căzut de pe bancă și și-a pierdut cunoștința. Transportată de urgență la spital, medicii au readus-o la viață, dar au stabilit un diagnostic necrușător: Lucia suferea de o gravă malformație la inimă. Îi trebuia de urgență un donator. Dar unde să găsești o inimă? O puteai cumpăra de la supermarket sau o puteai lua din farmacii? Cu siguranță că nu. Cu trecerea timpului, starea Luciei s-a agravat atât de tare, încât medicii i-au mai acordat doar câteva luni de viață. În mod miraculos, s-a găsit un donator compatibil. Imediat s-a intrat în sala de operație. Operația a decurs bine. Lucia mai trebuia să stea în spital doar câteva săptămâni pentru recuperare. În sfârșit, a venit și ziua mult dorită a externării. Când a ajuns acasă, tatăl ei, cu lacrimi în ochi, i-a dat o scrisoare din partea mamei ei. Scria aceasta:

Lucia, iubirea mea, în momentul când citești această scrisoare ești deja o adolescentă plină de viață și ai o inimă puternică ce-ți bate în piept. Nici nu-ți poți imagina cât de mult regret că nu pot fi alături de tine în aceste clipe.

Când am aflat că ai putea muri, m-am hotărât să-ți ofer cel mai frumos cadou pe care nimeni nu ți l-ar fi putut da. Îți dăruiesc toată viața mea, fără nici o condiție, ca să faci cu ea ce vrei tu. Trăiește, Lucia! Te iubesc!

Desigur, este vorba de un caz extrem, însă putem afirma că asemenea Luciei, care și-a putut continua viața datorită dăruirii totale și necondiționate a mamei sale, și noi trăim în lumina lui Cristos datorită iubirii delicate a Mariei, care a binevoit să răspundă planului de mântuire divină, care a acceptat să dăruiască lumii bolnave și muribunde viața în Cristos. Să fim recunoscători față de această dovadă de iubire și să nu încetăm să apelăm la ajutorul ei ori de câte ori avem nevoie.

Biserica ne invită să începem fiecare an sub auspiciile păcii, iar Maria este, prin excelență, o persoană a păcii. Pe drept cuvânt, ea este numită regină a păcii. Este o ocazie fericită, pentru că astăzi celebrăm și Ziua Mondială a Păcii, o zi destinată să creeze între oameni o conștiință, o mentalitate, o psihologie a păcii. Dar putem vorbi de pace în aceste timpuri când vedem în multe locuri ale planetei focare de război care produc mari suferințe atâtor oameni? Putem vorbi de pace când terorismul creează un climat de nesiguranță în atâtea țări? Putem vorbi de pace când în atâtea familii scandalurile, divorțurile și alcoolul produc suferințe iremediabile? Putem vorbi de pace când atâtea copii și tineri suferă de pe urma foamei, a drogurilor, a traficului de ființe umane? Suntem invitați să devenim fii ai păcii și să contribuim fiecare la pacea universală, conștiința fiind că miliarde de oameni fără pace nu pot forma o umanitate a păcii, așa cum miliarde de picături de apă murdară nu pot forma un ocean curat.

Să devenim fii ai păcii! Avem drept model în acest sens pe Preacurata Fecioară Maria, care a devenit, prin acel *fiat* al ei spus îngerului, o fiică a păcii, o făuritoare a păcii. Să imităm exemplul ei, pentru că numai omul nou, care tânjește după spirit, și nu după carne, poate deveni fiu și făcător de pace între frați.

Vă doresc un an nou binecuvântat, sub ocrotirea Fecioarei Maria, Născătoare de Dumnezeu, regina păcii!

*Marius-Claudiu DUMEA*



## EPIFANIA DOMNULUI

- 6 ianuarie -

*Is* 60,1-6

*Ef* 3,2-3a.5-6

*Mt* 2,1-12

Iată cum descrie Liturgia orelor conținutul acestei sărbători:

Trei evenimente celebrăm în această zi sfântă: azi steaua îi conduce pe magi la iesle, azi apa este schimbată în vin la nunta din Cana, azi Cristos este botezat de Ioan în râul Iordan, pentru mântuirea noastră.

Sărbătoarea constă, așadar, în tripla revelare a lui Cristos magilor, la nunta din Cana și la botezul din Iordan. Biserica a despărțit ulterior cele trei evenimente în sărbători distincte; semnificația lor comună însă de „manifestare”, adică de epifanie, a rămas. Prin ele, Isus se revelează în mod progresiv, ca Mesia și mântuitor.

Epifania reprezintă, așadar, manifestarea lui Cristos tuturor, chiar și păgânilor, este sărbătoarea credinței oferite întregii lumi. Credința este o lumină minunată care ne provoacă la o alegere fundamentală de



viață și care ne face ulterior să înaintăm pe un drum adesea dificil. Prima lectură din *Cartea profetului Isaia* cântă această lumină: „Scoală-te, luminează-te, Ierusalime, căci lumina ta vine și slava Domnului răsare deasupra ta”. Este vorba, desigur, de lumina misterioasă a credinței, care pune pe drumuri națiunile, păgânii, pe cei care nu fuseseră chemați.

Sfântul Paul se minunează în fața revelării acestui mister, după cum ne spune fragmentul din *Scrisoarea către Efeseni*, pe care l-a propus liturgia zilei la lectura a doua. Este misterul revelării generozității divine, care îi cheamă pe păgâni să participe la aceeași moștenire, la aceeași promisiune făcută poporului ales. Lumina credinței este o lumină misterioasă: este o stea pe cer, după cum aflăm din Evanghelie, dar este o stea care indică un loc precis pe pământ. La steaua minunată și la vestea cea bună pe care ea o aduce omenirii face, cu siguranță, referire și psalmul responsorial, care spune că

cerurile vorbesc despre slava lui Dumnezeu și firmamentul vestește lucrarea mâinilor sale (...). Nu e vorbire, nu sunt cuvinte ale căror glasuri să se poată auzi, și totuși vocea lor străbate tot pământul, vestea lor ajunge la marginile lumii.

Astăzi, așadar, celebrăm universalitatea Bisericii, chemarea neamurilor la credință și unitatea profundă între Israel și Biserică. Locul stelei strălucitoare a fost însă luat de Evanghelie, care continuă și azi să cheme la Cristos oamenii din toată lumea. Să aprofundăm puțin, așadar, la ce fel de drum al credinței suntem invitați, așa cum reiese din pasajul evanghelic al vizitei magilor la Betleem, pentru a descoperi unele indicații practice pentru viața noastră. Căci evanghelistul

Matei nu a intenționat doar relatarea faptelor, dar și să indice modele de urmat sau de care trebuie să fugim. Sunt evidente trei reacții diferite cu privire la anunțul nașterii lui Isus: cea a magilor, a lui Irod și a preoților.

Să începem cu cele ce trebuie evitate. Mai întâi, Irod. El, imediat ce a aflat de nașterea pruncului, s-a tulburat, a convocat adunarea preoților și a învățaților, dar nu pentru a cunoaște adevărul, ci pentru a pune la cale un complot. Adevărul nu-l interesează. Important este doar să-și mențină poziția, să nu aibă concurență. Această intenție se manifestă clar în recomandarea finală dată magilor de a merge și de a se întoarce apoi, pentru a-i spune ce s-a întâmplat. Planul său este de a-i transforma pe magi din mesageri în spioni.

Irod reprezintă persoanele care au făcut deja alegerea: între voința lui Dumnezeu și voința proprie, au ales-o pe a doua. Nici nu trebuie să ne gândim la o ură față de Dumnezeu ori ceva asemănător. E vorba doar de o ignorare crasă a adevărului evident, frapant și de reducerea orizontului general la cel propriu. Nu degeaba se spune că opusul iubirii nu este ura, căci ea presupune deja o relaționare, o luare de poziție față de iubire, ci indiferența. Și suntem nevoiți să o recunoaștem: pe noi, oamenii, ne doare cel mai tare atunci când nu suntem luați în seamă, ca și cum nu am exista, când suntem ignorați. Ura cuiva față de noi, din contră, uneori ne bucură, ne ațăță și mai tare orgoliul. Irod nu vede, așadar, decât propriul folos și este decis să înlăture orice ar putea deranja liniștea sa. Câți dintre noi nu se consideră normă de comportament sau reper pentru acțiunile celorlalți? Câți nu cred oare că propriul crez se identifică cu siguranță și cu adevărul ce trebuie impus

tuturor? Câți dintre noi nu demonstrăm o autosuficiență care nu mai lasă loc în viața noastră nici celorlalți și cu atât mai puțin lui Dumnezeu? De câte ori nu refuzăm adevăruri evidente, aflate în conflict cu propriul orgoliu? Și... de câte ori nu mușamalizăm adevărul?!

Să trecem la atitudinea preoților! Consultați despre locul în care ar trebui să se nască Mesia, ei nu au ezitat să răspundă:

În Betleemul lui Iuda, căci așa este scris de profet: Și tu, Betleeme, pământ al lui Iuda, nicidecum nu ești cea mai mică dintre cetățile de seamă ale lui Iuda; căci din tine va ieși stăpânitorul care va conduce poporul meu, Israel.

Ei știu unde s-a născut Mesia; sunt în măsură să o indice cu amănunte și altora, dar nu se mișcă deloc într-acolo. Nu pornesc spre Betleem, după cum ne-am aștepta de la persoane care nu doreau decât venirea lui Mesia sau, cel puțin, așa spuneau; ei rămân comozi mai departe în casele lor, în cetatea din Ierusalim. După cum spunea sfântul Augustin într-unul dintre discursurile sale, „ei se comportă precum indicatoarele: indică o stradă, un loc anume, dar nu se mișcă într-acolo”.

Putem observa o asemănare frapantă între atitudinea lor și comportamentul nostru. Știm bine ce înseamnă a-l urma pe Isus și cuvântul său, știm să teoretizăm foarte bine exigențele mesajului său, știm să o recomandăm altora, uneori o facem chiar într-un mod foarte intransigent și cu mult zel, dar ne lipsesc curajul și radicalitatea de a pune în practică învățătura cuvântului său. Iar pericolul acesta nu-i privește doar pe preoți, așa cum poate unii ar fi tentați imediat să gândească, ci pe toți cei botezați, deveniți prin acest sacrament

„martori ai lui Cristos”. Preoții știau foarte bine că Isus se afla la Betleem, „cea mai mică dintre cetățile de seamă ale lui Iuda”. Și noi știm că Isus se află astăzi printre cei săraci, umili și suferinzi. Dar la ce folos doar să o știm? Dacă am crede cu adevărat, faptele noastre ar fi cu totul altele, căci există o legătură inseparabilă între crez și viață. Ce înseamnă în acest context, de fapt, a crede?

Se spune că într-o localitate nu mai căzuse de luni de zile nici o picătură de ploaie. Săptămânile se înșirau una după alta tot mai fierbinți și uscate. Pământul era ars și crăpat, iarba se ofilise, frunzele palide și îngălbenite abia se mai țineau pe crengi, iar oamenii deveneau din ce în ce mai încordați și nervoși, scrutând mereu parcă cerul de cristal. Parohul acelei comunități a organizat atunci în piața din fața bisericii o oră specială de rugăciune, pentru a implora ploaia de la Dumnezeu. La ora stabilită, locul era ticsit de lume îngrijorată, dar plină de încredere. Mulți aduseseră cu ei obiecte care dădeau mărturie despre credința lor. Parohul privea cu admirație Bibliile, crucile, rozariile... Nu reușea însă să-și dezlipească privirile de la o fetiță așezată cuminte în primul rând. Pe genunchi ea avea în schimb... doar o umbrelă roșie.

Așadar, a te ruga înseamnă să ceri ploaia, a crede însă înseamnă să-ți iei umbrela. Altfel spus, a crede înseamnă să acționezi deja conform acestei credințe, să te pui în mișcare. Și iată că evanghelia zilei ne oferă un exemplu cum nu se poate mai potrivit de credință adevărată transpusă în fapte. Și nu e vorba, așa cum poate s-ar fi așteptat unii, nici de preoți, nici de Irod, ci de magi. Am putea spune chiar că ei sunt adevărații protagoniști ai acestei sărbători. Și oare de ce? Iată ce

spun ei: „Am văzut steaua lui la Răsărit și am venit să-l adorăm”.

„Am văzut și am venit”: aici aflăm marea lecție a acestor „predicatori” anonimi. Nu au stat pe gânduri și au acționat imediat. Dacă ar fi stat pe gânduri să calculeze mai întâi, unul câte unul, pericolele, necunoașterea drumului, nu ar mai fi plecat ori poate ar fi ajuns, dar nu la timp. De câte ori nu întârziem noi să acționăm prompt la cuvântul lui Dumnezeu? Ne facem atâtea griji, facem atâtea planuri, calculăm cu prudență pașii pe care dorim să-i facem și nu ne dăm seama că astfel nu facem decât să sufocăm inspirațiile providențiale pe care le primim? Preocupându-ne, aproape în mod obsesiv, să nu dăm greș, nu-i mai lăsăm loc și lui Dumnezeu în viața noastră: totul devine propriul nostru drum, în care, ca protagoniști, pe drept cuvânt, am decis în mod exclusiv însă noi totul. Totul s-a rezumat la un „eu” atât de orgolios, încât, preocupat fiind să-și scrie propria istorie, nu a lăsat nici un centimetru liber, pentru ca nimeni, inclusiv Dumnezeu, să nu poată perturba proiectul inițial. În câte dintre alegerile noastre putem spune că am procedat astfel: „Am văzut steaua lui la Răsărit și am venit”, „am luat act de glasul lui Dumnezeu și am acționat în consecință”?

Scopul vizitei magilor este exprimat clar: „am venit să-l adorăm”. Acest cuvânt, „să-l adorăm”, are o profundă semnificație teologică, în contextul nașterii lui Isus. Evanghelistul Matei utilizează din nou acest cuvânt când spune că magii, „intrând în casă, văzură copilul și pe Maria, mama lui, și, căzând la pământ, l-au adorat”. Magii știau prea bine ce înseamnă „a adora”, căci practica a luat naștere printre ei, în corturile Orientu-

lui. Aceasta însemna a acorda cuiva maxima onoare posibilă, a-i recunoaște cuiva suveranitatea absolută. Este prima oară când acest verb a fost folosit în Noul Testament în raportul oamenilor cu Cristos și, de aceea, aceasta este prima recunoaștere a divinității și a suveranității sale.

O ultimă indicație prețioasă care ne este oferită despre magi este că, „fiind înștiințați în vis să nu mai treacă pe la Irod, s-au întors pe alt drum în țara lor”. Fără a forța sensul acestor cuvinte, putem surprinde puternicul loc caracter parenetic, moralizator. Odată întâlnit Cristos, nu ne mai putem întoarce pe același drum. Schimbându-ne viața, schimbăm și calea, drumul. Întâlnirea cu Cristos trebuie să provoace o cotitură, o schimbare de atitudine. Nu putem, chiar și noi, cei prezenți la această celebrare, să ne întoarcem acasă pe același drum pe care am venit, adică așa cum eram înainte de a intra în biserică. Cuvântul lui Dumnezeu trebuie să fi schimbat ceva în interiorul nostru, ceva din convingerile și, de ce nu, din intențiile noastre. Cum vom demonstra oare aceasta?

În sărbătoarea Epifaniei Domnului, cuvântul Domnului ne-a așezat deci înaintea ochilor minții și inimii noastre trei modele, fiecare dintre ele reprezentând de fapt o alegere fundamentală de viață: Irod, preoții și magii. Pe care dintre ele vrem să ni-l apropiem? Despre magi Evanghelia ne spune că erau cuprinși de o bucurie foarte mare la găsirea pruncului; nimic asemănător nu ni se spune însă despre cei care știau sau nu vroiau să știe de Emanuel, Dumnezeu venit între noi. Atitudinea noastră comportamentală, chipul nostru, faptele noastre vor arăta cu siguranță ce alegere am făcut.

Închei folosind cuvintele sfântului Augustin, care

spunea astfel într-unul dintre discursurile sale despre Epifanie:

Și noi am fost conduși să-l adorăm pe Cristos cel adevărat, care strălucește în Evanghelie, precum o stea de pe cer; și noi, recunoscându-l și adorându-l pe Cristos ca rege și preot, mort pentru noi, îl cinstim cu aur, tămâie și smirnă. Ne mai lipsește acum să-l mărturisim, începând o nouă viață, întorcându-ne acasă pe un alt drum decât cel pe care am venit.

Ce ne mai poate împiedica? Să avem deci curajul să devenim cei care trebuie să fim!

*Claudiu BUDĂU*



## **DUMINICA A II-A DUPĂ NAȘTEREA DOMNULUI**

*Sir 24,1-2.8-12*

*Ef 1,3-3.15-18*

*In 1,1-18*

Ne aflăm încă în timpul liturgic al Crăciunului. Dacă am compara timpul sărbătorilor cu o ploaie răcoasă de vară, am putea spune că acum ne aflăm în perioada liniștită de după această ploaie. Într-adevăr, după timpul de așteptare al Adventului, am celebrat venirea lui Cristos între oameni, coborârea sa în mijlocul lumii ce aștepta venirea lui Mesia. Am cântat astfel în perioada de pregătire a Adventului: „Coboară roua din senin, din cer coboară Domnul Sfânt!”

Departate de grijile și preocupările materiale ale sărbătorilor, Biserica ne îndeamnă în această zi, mai ales prin lecturile ce ni le propune spre meditare, să reflectăm mai profund asupra semnificației și importanței evenimentului întrupării Cuvântului lui Dumnezeu, „Lumină din Lumină, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, născut, iar nu creat, de-o ființă cu Tatăl, prin care toate s-au făcut”.



Acesta este mesajul evangheliei de astăzi, proclamată și în solemnitatea Nașterii Domnului. De o bogăție teologică și spirituală deosebită, acest fragment, ce constituie prologul *Evangheliei după sfântul Ioan*, este, în același timp, și foarte greu de înțeles. Dacă am fi ascultat pentru prima dată acest text, în minte ne-ar fi venit cel puțin o întrebare: Ce sau cine este acest Cuvânt? Cuvântul îl indică aici pe Fiul lui Dumnezeu, a doua Persoană a Sfintei Treimi, care la sfârșitul prologului va primi numele de Isus Cristos. Termenul original folosit de evanghelist, *Logos*, poate să semnifice două lucruri: rațiune sau cuvânt, dar mai exact, amândouă împreună. De ce Isus Cristos este numit astfel? Pentru că el este Cuvântul ultim al lui Dumnezeu pentru oameni, plinătatea și totalitatea revelației. În Isus s-au împlinit toate profețiile Vechiului Testament, despre el au vorbit Moise și Profeții, el este Mesia cel promis pentru a răscumpăra lumea.

Despre Dumnezeu se spune că este unic, dar nu este solitar, nu este singur. Are alături de sine, spre pieptul său, pe Fiul său, Cuvântul viu, imagine perfectă a lui însuși. Despre lume aflăm că a fost creată prin intermediul Cuvântului, căci toate au luat ființă prin el. Într-o viziune atee și materialistă, lumea nu are explicații; este rodul legilor obscure ale evoluției. Aici, în mod contrar, se afirmă că la începutul lumii exista deja explicația sa în acel cuvânt pe care Dumnezeu îl are în mintea sa, alături de sine.

Putem spune despre om că a fost creat de Dumnezeu ca o ființă liberă. Poate să primească lumina și capacitatea de a deveni fiul lui Dumnezeu, sau să refuze să creadă și astfel să rămână în întuneric: „Lumina în

întuneric luminează, dar întunericul nu a cuprins-o... Însă celor care l-au primit... le-a dat puterea de a deveni copii ai lui Dumnezeu” (*In* 1,5.12). Lumina și viața sunt de la el, de la Cuvânt. „În el era viața și viața era lumina oamenilor” (1,4). Toate aceste afirmații pot să ne pară ne semnificative, teoretice, departe de interesul oamenilor de azi, sau pot să transforme, să schimbe viața unei persoane, dacă într-o zi acea lumină va străluci deasupra persoanei, va pătrunde în inima sa și-i va schimba modul de a gândi, de a se raporta la Dumnezeu și la lume.

Astfel s-a întâmplat și cu un copil căruia mama sa încerca să-i vorbească despre Dumnezeu. Acesta o întreabă: „Mamă, cum pot să-l iubesc pe Dumnezeu dacă nu-l pot vedea?” După câteva zile, copilul a primit de la o prietenă de familie un pachet. Deschizându-l, a găsit o carte cu fotografii foarte frumoase. Plin de bucurie, copilul a privit cartea, apoi a alergat la mama sa și i-a spus: „Îmi place foarte mult cartea aceasta și o iubesc pe doamna care mi-a trimis-o”. Copilul nu o cunoștea pe doamna respectivă, de aceea, mama i-a zis: „Dar nu ai văzut-o niciodată”. „E adevărat, nu am văzut-o niciodată, dar o iubesc pentru că mi-a trimis acest cadou frumos”, a răspuns copilul.

Se întâmplă și în viața noastră să descoperim bunătatea lui Dumnezeu doar atunci când iubirea sa ne copleșește cu haruri, atunci când am găsit rezolvarea unei probleme în mod neprevăzut. Până în acel moment Dumnezeu nu avea loc în viața noastră, nu ne aminteam de el, de parcă nu ar exista. Dar el este veșnic și neschimbător, este și rămâne mereu la fel de bun, îndurător, iubitor și se descoperă celor care îl caută din toată

inima. La fel s-a petrecut cu sfântul Augustin, care, umblând ani de zile în căutarea adevărului și încercând mai multe sisteme filozofice, într-o zi, plimbându-se în grădină, aude un glas necunoscut: „Tolle, lege!” (Ia, citește!). Luând Sfânta Scriptură pe care o avea în mână, a citit textul care i-a luminat calea spre adevăr și astfel și-a schimbat viața.

Nu trebuie să-l vedem pe Isus așa cum l-au văzut Maria, Iosif, păstorii sau magii pentru a crede cu mai multă tărie. „Nimeni nu l-a văzut vreodată pe Dumnezeu” (1,18a) și totuși credem că Dumnezeu este alături de noi și ne iubește chiar, dacă nu simțim în fiecare moment acest lucru. Dumnezeu însă veghează asupra noastră mereu și ne luminează ca să percepem iubirea. El ne iubește din veșnicie cu o iubire nemărginită, pentru că este Tatăl nostru. Darul iubirii sale pentru noi nu este un simplu lucru, ci este o persoană. „În aceasta constă iubirea: nu noi l-am iubit pe Dumnezeu, ci el ne-a iubit și l-a trimis pe Fiul său ca jertfă de ispășire pentru păcatele noastre” (1In 4,10). Nu este nici măcar o oarecare persoană: este Fiul lui Dumnezeu, lumina adevărată care, venind în lume, luminează pe orice om.

În aceste zile am avut ocazia să simțim din nou ce rol are lumina în viața noastră. Apropiindu-ne de sacramentul Spovezii, am reprimit viața harului, iar participând la masa euharistică, lumina dumnezeiască a venit în sufletele noastre și ne-a încălzit inimile. Se poate însă ca fiind prea ocupați cu atracțiile și treburile profane să nu fi primit lumina, se poate ca ploaia harurilor să nu fi căzut peste noi și să nu fi primit astfel darul trimis de Dumnezeu. „A venit la ai săi, dar ai săi

nu l-au primit” (1,11), ne spune evanghelistul. Dacă ne amintim, încă de la început Isus a fost căutat de Irod ca să fie omorât. Cuvântul lui Dumnezeu însă este ca o ploaie care nu cade fără să aducă rod. Iubirea lui Isus fiind atât de mare, a binevoit ca el însuși să rămână cu noi. Luând mai întâi trup omenesc, a stat printre oameni și a făcut bine, vindecându-i pe cei bolnavi, învățând și iubindu-i pe toți oamenii, iar înainte de a pleca la Tatăl ne-a lăsat un dar minunat: sfânta Euharistie, trupul său adevărat. Cuvântul care s-a făcut trup și a locuit între noi continuă și azi să rămână în mijlocul nostru. De aceea, în fiecare zi, trebuie să alegem dacă primim darul lui Dumnezeu sau nu, dacă îl acceptăm sau nu pe Dumnezeu în viața noastră.

Lumina și Cuvântul lui Dumnezeu există din veșnicie, astfel că autorul *Cărții lui Ben Sirah* a pus pe buzele înțelepciunii personificate aceste cuvinte: „El m-a creat înaintea veacurilor, chiar de la început, și voi dăinui veșnic” (*Sir* 24,9). Înțelepciunea este imaginea Logosului care a ieșit din gura Celui Preaînalt și ca negura a acoperit pământul (cf. *Sir* 24,3). Dumnezeu „ne-a binecuvântat cu orice fel de binecuvântare spirituală în cele cerești, în Cristos” (*Ef* 1,3), le scrie sfântul Paul efesenilor, și pentru acest lucru îi mulțumește lui Dumnezeu. Datoria creștinilor este ca, urmând exemplul lui Cristos și ajutați de harul Duhului Sfânt, să se iubească și să se ajute între ei.

Cuvintele lui Ioan le-au inspirat creștinilor, încă de la început, acest gând: că și în viața lor cuvântul trebuie să se facă trup, adică credința trebuie să se exprime prin fapte, iubirea trebuie să fie tradusă în gesturi concrete de caritate. Dacă nu, spune sfântul Iacob, iubirea

este moartă. Pericolul nostru este să ne oprim la cuvinte fără să trecem la fapte. Însă nu cine ascultă, ci acela care pune în practică învățătura lui Isus va moșteni Împărăția cerurilor. Sfântul Ignațiu din Antiohia spunea: „Este mai bine să fii creștin fără să o spui decât s-o spui fără să fii”.

Într-un timp în care suntem cufundați într-o mare de cuvinte, de mesaje tipărite sau transmise, se impune un post special, un post al cuvintelor. Să spunem mai puțin, să facem mai mult. În mod concret, am putea să ne propunem să facem o anumită faptă de caritate fără să spunem nimănui, fără să ne lăudăm, pentru a repara anumite momente când am spus că am făcut un lucru bun, fără să fie adevărat. Este bine să ne străduim să renască în noi gustul pentru faptele bune pe care să le facem, dar care să rămână un secret între noi și Dumnezeu, sau măcar între noi și conștiința noastră.

În încheiere, să reținem un gând ce aparține unui mare teolog din secolul trecut, Hans Urs von Balthasar:

Iubirea nu vrea altă răsplată decât iubirea reciprocă, de aceea, pentru iubirea sa, Dumnezeu nu vrea nimic altceva de la noi decât iubirea noastră. Să nu iubim însă cu vorba, numai cu gura, ci cu fapta și adevărul.

*Lucian AVĂDĂNI*



## BOTEZUL DOMNULUI

*Is 55,1-11*

*1In 5,1-9*

*Mc 1,6b-11*

„Și din cer s-a auzit un glas: «Tu ești Fiul meu cel iubit, în tine mi-am găsit bucuria»” (*Mc 1,11*).

Biserica se adună astăzi pentru a celebra memoria Botezului lui Isus în apele Iordanului. Cu sărbătoarea din această duminică se încheie timpul Crăciunului și începe timpul de peste an. Este o sărbătoare care ar putea trezi mai multe sentimente: pe de o parte, tristețe și regret, dar, în același timp, bucuria și speranța specifice oricărui început. Putem fi încercați de regret, căci s-a dus vremea colindelor, a cadourilor, a bradului împodobit. A luat sfârșit perioada frumoasă cunoscută la noi cu denumirea de „sărbători de iarnă”. Deși e natural, este normal într-o oarecare măsură; totuși, să nu fim triști ca aceia care nu au speranță, pentru că astăzi celebrăm și un nou început. Atunci când ne aflăm în pragul unui nou început, ne facem planuri, ne fixăm proiecte, pe care le vrem transpuse în act, duse la îndeplinire, și pentru aceasta sacrificăm tot timpul

și toate energiile noastre. De curând am pășit în noul an calendaristic și cred că noi toți sperăm să fie unul mai bun. Și în planul credinței, al existenței creștine, al trăirii vieții religioase, ne găsim, iată, în fața unui nou început: Isus încheie perioada vieții ascunse pentru a iniția activitatea publică, pentru a începe misiunea de vestire a împărăției lui Dumnezeu și a duce la îndeplinire planul de răscumpărare al Tatălui.

Isus a părăsit ieslea Betleemului, unde i s-au închinat păstorii, unde magii i-au oferit daruri și l-au adorat. Lasă ținutul Nazaretului și iese în pustiu. Acolo întreaga regiune a Iudeii și toți locuitorii Ierusalimului veneau la Ioan pentru a primi botezul pocăinței spre iertarea păcatelor (cf. *Mc* 1,5). Isus se alătură mulțimii, așteptându-și rândul spre a fi botezat. Pentru acea mulțime, nimic deosebit, nimic surprinzător. Ei nu-l cunoșteau pe Isus, nu știau cine este, deși au auzit cuvintele lui Ioan: „Vine după mine cel care este mai puternic decât mine, căruia eu nu sunt vrednic să mă plec să-i dezleg cureaua încălțăminteii” (*Mc* 1,7) și care va boteza cu Duhul Sfânt (cf. *Mc* 1,8). Au auzit, dar ei nu puteau identifica în persoana lui Isus pe acela mai mare decât Ioan, pe cel ce va boteza cu Duhul Sfânt, pe Cristos, Fiul lui Dumnezeu.

Creștinul secolului al XXI-lea are aceeași atitudine de pasivitate, de normalitate? Poate el este scandalizat: Ce să caute Isus la Iordan? De ce să primească un botez de pocăință? Avea Isus păcate? Ce păcate să i se ierte lui Isus? El este sfânt ca fiu al lui Dumnezeu din veșnicie, sfânt prin nașterea din Fecioara Maria. În realitate, în botezul lui Isus în Iordan este un moment, un eveniment din atitudinea de smerire pe care și-o asumă.

Prin acest gest, Isus se pune de partea păcătoșilor, a celor care au nevoie de convertire. Conform tradiției creștine, el coboară în apă nu pentru că ar fi avut nevoie să fie spălat, sfințit de apa râului, ci pentru a sfinți apa și a-i dărui puterea de a spăla păcatele oamenilor.

Evenimentul botezului lui Isus este consemnat succint de evanghelistul Marcu, ca și cum el nu ar vrea să deranjeze cu prea multe cuvinte, lăsându-ne pe noi să ne imaginăm scena, să contemplăm misterul, să tragem învățături: „În zilele acelea, a venit Isus din Nazaretul Galileii și a fost botezat de Ioan în Iordan” (*Mc* 1,9). Cadrul este unul în care toate personajele au un rol activ: mulțimile se îndreaptă spre Iordan pentru a fi botezate; Ioan botează; însăși Sfânta Treime, Dumnezeu Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt, este prezentată în acțiune. Tatăl vorbește, Duhul Sfânt coboară asupra Fiului, venit la apele Iordanului. Nici cerurile nu rămân nemișcate. Ele se deschid și Duhul coboară asupra lui Isus sub chip de porumbel.

Porumbelul, pentru cei obișnuiți cu limbajul Bibliei, este simbolul prieteniei, al familiarității. Se poate spune că puterea lui Dumnezeu, Duhul Sfânt, și-a găsit propria locuință, adevăratul lăcaș. Duhul lui Dumnezeu plutea peste apele primordiale, pentru a da început creației și vieții. Un nou început, o nouă creație se realizează acum la apele Iordanului. Duhul lui Dumnezeu a fost dăruit profeților și regilor, a fost promis Slujitorului lui Iahve, lui Mesia. Asupra lui Isus coboară, așadar, același Duh care era la începutul creației, care a continuat să fie prezent în oamenii sfinți ai Vechiului Testament, dar în persoana lui Isus, Duhul își găsește locuința deplină și definitivă. Din acel moment începe



un fapt absolut nou și unic, sintetizat foarte bine de autorul *Scrisorii către Evrei*: „După ce în trecut a vorbit în multe rânduri și în multe moduri părinților noștri prin profeți, Dumnezeu, în aceste zile din urmă, ne-a vorbit prin Fiul” (*Evr* 1,1-2a). După botez, Isus vorbește public. A ieșit din apă cu o conștiință foarte clară a urgenței vestirii împărăției lui Dumnezeu. Ieșit din apă, Isus este mistuit de un foc: vestirea împărăției, mergând din cetate în cetate și vindecând orice boală și neputință (cf. *Lc* 12,49).

În această zi de sărbătoare, amintindu-ne de botezul nostru, prin care am devenit fii ai lui Dumnezeu, să cerem harul unui nou început. Să cerem măcar o scânteie din acel foc, din acea flacără care-l mistuia pe Isus.

Poate unii dintre noi am auzit povestea lui „Hans cel norocos”. Acesta, din comoditate, a schimbat bulgărele de aur care-i părea prea greu și obositor, rând pe rând, cu un cal, cu o vacă, cu o găscă, cu o piatră de ascuțit, pe care, în cele din urmă, a aruncat-o în râu, fără să-i mai pară astfel că pierde prea mult. Dimpotrivă, prin ultimul schimb, el credea că și-a câștigat darul cel mai de preț: libertatea deplină. Câți creștini ai zilelor noastre nu procedează ca acest nechibzuit? Au lepădat jugul lui Cristos, plăcut și dulce, pentru a îmbrățișa acea libertate, acea falsă libertate, mai bine zis, pe care o predică lumea. Au uitat complet că au fost botezați în numele lui Cristos. Le este rușine de identitatea lor de creștini. Rușinea ar trebui să le acopere obrazul pentru aceea că au primit un dar atât de mare, au primit bulgărele de aur al harului botezului, pe care l-au schimbat cu cine știe ce altceva.

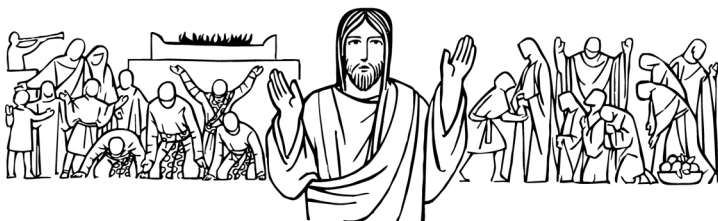
După botezul lui Isus, s-au deschis cerurile și Duhul lui Dumnezeu, ca un porumbel, a stat deasupra lui și glasul Tatălui a răsunat: „Acesta este Fiul meu cel preaiubit întru care am binevoit”,

așa ne-am rugat cu antifona de la intrare. Prin botez, și noi am devenit fiii preaiubiți ai Tatălui. Suntem conștienți de măreția acestui har? Ne străduim să dăm mărturie despre Cristos, recunoscându-l ca Fiu al lui Dumnezeu printr-o profesiune de credință publică și fără teamă, chiar în ciuda indiferenței sau derâderii din jurul nostru? Să nu ne rușinăm pentru credința noastră, ci să cerem în rugăciune de la Tatăl să-l trimită asupra noastră pe Duhul său sfânt pentru a fi coerenți. Duhul Sfânt să reaprindă flacăra credinței, să o intensifice, pentru a-l putea mărturisi cu curaj pe Cristos și evanghelia sa, așa încât lumea, primind mărturia noastră, să se îndepărteze de rău și să înceapă o viață nouă.

Sfântul Părinte Benedict al XVI-lea spunea într-o convorbire cu Peter Seewald: „Creștinismul are mereu șansa unui nou început”. Să-i dăm vieții noastre creștine această șansă. Ceea ce trebuie schimbat nu este bulgărele de aur al credinței, ci omul cel vechi, cu păcatele și deprinderile sale rele.

Coborând în apele Iordanului, Cristos a fost botezat. Să coborâm, așadar, cu Cristos, ca să urcăm împreună cu el la o viață nouă!

*Claudiu HERCIU*



## MIERCUREA CENUȘII

*Il 2, 12-18*

*2Cor 5,20-6,2*

*Mt 6,1-6.16-18*

Începem astăzi timpul sfânt al Postului Mare. Este un timp, prin excelență, de pocăință, de convertire, care ne conduce spre glorioasa sărbătoare a Paștelui. În această perioadă suntem chemați să abandonăm vacarmul care ne înconjoară pentru a privi ceva mai mult în interiorul nostru și a privi mai mult spre Dumnezeu. Suntem chemați să ne repunem în sintonie cu Dumnezeu pentru a descoperi ceea ce contează cu adevărat în viața noastră, ceea ce valorează cu adevărat, ceea ce dă sens și ne face pe deplin fericiți.

Penitența care însoțește acest timp reprezintă o fericită ocazie de a ne elibera de tot ce ne condiționează, de sclavia păcatului, de pseudo-fericirea pe care am căutat-o, pentru a redeveni autonomi, liberi în slujirea lui Dumnezeu și a aproapei.

Lecturile sacre de astăzi conțin un puternic strigăt de trezire, de trezire din amorțeala și inerția noastră, din oboseala pe care o manifestăm în urmarea drumului

nostru de creștini. Intenția Bisericii este aceea de a trage un semnal de alarmă că riscăm să pierdem definitiv contactul cu Dumnezeu, cu valorile autentice. „Acum întoarceți-vă la mine din toată inima, cu post, cu plâns și cu tânguire. Sfășiați-vă inimile, nu hainele!” (II 2, 12-13) Aceste cuvinte ale profetului Ioel, din prima lectură de astăzi, ne indică dimensiunea fundamentală a timpului special de har pe care îl începem: convertirea inimii. Ținând cont că în Sfânta Scriptură inima reprezintă centrul spiritual al omului, a converti inima, a o sfășia, înseamnă a ne reorienta radical întreaga viață, a ne dezlipi de păcat și a simți o repulsie față de faptele rele săvârșite; ea comportă dorința și hotărârea de a schimba viața, cu speranța îndurării divine, cu încrederea în ajutorul harului său. Iată de ce convertirea nu poate fi redusă la forme exterioare, la propuneri vagi, ci ea trebuie tradusă în alegeri și gesturi concrete, ea cere implicarea și transformarea întregii existențe. Doar așa Domnul Dumnezeu, „care este milos-tiv și îndurător, îndelung răbdător și plin de dragoste” (II 2,13), cum amintea prima lectură, ne va reprimi ca fii ai săi și ne va da înapoi harul pe care l-am pierdut prin păcat.

Invitația la împăcare cu Dumnezeu este prezentă și în fragmentul din *Scrisoarea a doua a sfântului apostol Paul către Corinteni*: „Vă implorăm, în numele lui Cristos: împăcați-vă cu Dumnezeu” (2Cor 5,20). Nu vă poruncim, nu vă îndemnăm, nu vă sfătuim, ci „vă implorăm”. Apelul la inimă este argumentul iubirii, cel mai puternic, cel mai nobil. Și cine formulează acest apel? Fostul persecutor al lui Cristos, Saul din Tars, marele convertit al Noului Testament. Referirea la Cristos

sugerează că în el este dăruită păcătosului posibilitatea unei autentice împăcări. „Numai Cristos, așa cum spunea Papa Ioan Paul al II-lea, poate transforma o situație de păcat într-o situație de har”. De fapt,

pe Cristos care nu a cunoscut păcatul, pentru noi Dumnezeu l-a făcut una cu păcatul oamenilor, pentru ca prin el noi să dobândim dreptatea lui Dumnezeu (2Cor 5,22).

Pentru noi, cei de astăzi, care retrăim misterul „nimicirii” lui Cristos, al patimii sale, a sosit momentul favorabil, momentul salvării noastre. Să nu pierdem din nou această ocazie de a ne împăca cu Dumnezeu, să nu lăsăm să treacă, nepăsători, acest nou timp al milostivirii lui Dumnezeu.

Dar concret ce trebuie să facem pentru a realiza în viața noastră această schimbare? La această întrebare ne oferă răspunsul textul evanghelic de astăzi, care sintetizează programul creștinului ce dorește să pășească pe drumul convertirii în trei cuvinte: post, rugăciune și pomană. Aceste trei lucruri care ni se cer la începutul Postului Mare vizează restabilirea unor raporturi corecte, mai întâi cu noi înșine, prin post, apoi cu Dumnezeu, prin rugăciune, și cu aproapele, prin pomană.

În trecut, posturile impuse de Biserică erau foarte severe. Penitenții care doreau să se reconcilieze cu Dumnezeu și cu Biserica erau obligați să poarte, în toată această perioadă, o haină din piele, ciliciul; de asemenea, hrana în timpul Postului Mare consta doar în pâine și apă, iar măcelarii care sacrificau animale în acest timp sfânt erau pasibili de pedepse drastice. Actualmente, Biserica prevede doar două zile de post: astăzi, în Miercurea Cenușii, și în Vinerea Sfântă. Totuși, recomandă insistent credincioșilor să adopte în această

perioadă un spirit de sacrificiu, de mortificare. Este adevărat, postul, renunțarea, este haina cea mai nedorită, însă numai cine o va îmbrăca va reuși să se elibereze de condiționările care planează asupra sa și va obține controlul asupra tuturor înclinațiilor sale păcătoase.

Apoi, suntem îndemnați să fortificăm relația noastră cu Dumnezeu prin rugăciune. Avem ocazia să facem acest lucru, în special, printr-o participare mai frecventă și mai conștientă la Sfânta Liturghie, prin citirea și meditarea Cuvântului lui Dumnezeu, prin Calea sfintei Cruci, devoțiunea specifică acestui timp.

Și, în sfârșit, pomana constituie cea de-a treia armă cu care trebuie să ne echipăm la începutul Postului Mare. Pomana este o practică prezentă în Biserică încă de la începutul ei. Sugestivă în această privință este mărturia pe care o găsim în *Faptele Apostolilor*, unde se spune că cei botezați puneau totul în comun și lua fiecare după trebuința sa (cf. *Fap* 4,32-35). Bineînțeles, este destul de greu ca, în contextul actual, să realizăm acest ideal de comuniune. Important este să știm că există în jurul nostru oameni săraci, mai săraci decât noi, care au nevoie de ajutorul nostru. Dacă nu avem posibilitatea să acordăm un ajutor material, putem oferi un ajutor de ordin spiritual. Din păcate, sărăcia spirituală este astăzi mai mare decât cea materială. A vorbi cuiva de Dumnezeu, de valorile autentice, a încerca să conduci pe cineva la adevăr printr-un dialog plin de răbdare, sincer și nepolemic, înseamnă mai mult decât a da un leu sau cinci lei noi unui bătrân pe stradă.

Iată trei practici care ni se cer la începutul acestui timp sfânt al Postului Mare. Doar încercând să slăbim puterea pornirilor noastre păcătoase, doar redimensionând,

regândind raportul nostru cu Dumnezeu și arătându-ne preocuparea față de aproapele, vom putea realiza o sinceră și adevărată convertire a inimii. Numai așa vom reuși să nimicim omul cel vechi din noi și să construim un om nou, profund transformat de harul lui Dumnezeu.

În semn de pocăință, de convertire, de acceptare a acestui drum, ni se va pune astăzi cenușa pe capetele noastre. Este un gest simbolic care ne amintește de fragilitatea existenței umane: „Amintește-ți, omule, că ești pământ și în pământ te vei întoarce!” Însă, în același timp, subliniază, prin cea de-a doua formulă prescrisă de ritual: „Convertiți-vă și credeți în Evanghelie!”, condiția indispensabilă pentru a merge pe drumul vieții creștine: schimbarea interioară și acceptarea încrezătoare a cuvântului lui Cristos.

Cunoscutul scriitor francez André Frossard povestește că, într-o după-amiază, a ieșit la plimbare cu un bun prieten de-al său. Trecând prin fața unei capele a unor surori contemplative, prietenul său i-a cerut să aștepte câteva momente afară, deoarece dorea să intre puțin în capelă. Deși nu a așteptat mai mult de 3-4 minute, Frossard, „mai mult decât sceptic și mai mult decât ateu”, cum se caracterizase el, s-a plictisit și a decis să intre și să-l cheme pe prietenul său. În capelă era expus Preasfântul Sacrament, iar un grup de surori în fața altarului și mai mulți credincioși ceva mai în spate erau în genunchi, în adorație. Privirea sa a început să se rotească prin capelă, în căutarea prietenului său. Dar era destul de greu de identificat printre atâtea siluete îngenucheate în fața sa. Ochii săi continuau să se miște până când, la un moment dat, s-au fixat pe

cea de-a doua lumânare din stânga ostensoriului expus pe altar. Deodată, a căzut spontan în genunchi, fără să conștientizeze acest gest, și a rămas în această poziție mai multe minute. „În acel moment – așa cum avea să povestească el mai târziu –, s-a declanșat seria de miracole a căror violență a distrămat într-o clipă ființa absurdă care am fost și a adus la lumină, orbit, copilul care n-am fost niciodată”. La scurt timp după aceasta, André Frossard a primit Botezul, a devenit un creștin practicant și a scris numeroase cărți de spiritualitate.

Iată un exemplu grăitor de convertire. O astfel de schimbare a vieții ni se cere și nouă astăzi. Să nu lăsăm să treacă această zi fără să nutrim în sufletul nostru dorința profundă de a ne împăca cu Dumnezeu. „Iată, acum este timpul potrivit; iată, acum este ziua mântuirii” (2Cor 6,2).

*Vasile PETRIȘOR*





## DUMINICA I DIN POSTUL MARE

*Gen 9,8-15*

*1Pt 3,18-22*

*Mc 1,12-15*

Ne aflăm în prima duminică din Postul Mare, la începutul unei perioade care ne pregătește pentru marea sărbătoare a Învierii Domnului nostru Isus Cristos. Faptul că începem un nou drum, o nouă perioadă liturgică, presupune încetarea unui parcurs, a unui ritm de viață care a avut un itinerar specific. În acest timp liturgic, pe care l-am început în Miercurea Cenușii, Biserica ne invită la convertire; ne invită să reflectăm cât mai serios asupra evenimentului central al istoriei mântuirii: răscumpărarea realizată de Cristos prin patima, moartea și învierea sa. Această reflecție asupra misterului pascal nu trebuie să rămână fără ecou în sufletele noastre, ci trebuie să deschidă porțile împietrite ale inimii noastre către iubirea milostivă a Tatălui.

Originile Postului Mare se găsesc la începutul secolului al IV-lea, când se constată în Biserică respectarea unui timp sfânt de 40 de zile ca pregătire pentru sărbătoarea Paștelui. Postul Mare a fost modelat după

exemplul lui Moise și al lui Ilie, care, după o perioadă de 40 de zile, au fost admiși la vederea lui Dumnezeu; și, mai mult decât atât, după exemplul retragerii și postului ținut de Cristos în pustiu. Timpul Postului Mare conducea la celebrarea misterului pascal atât pe catecumeni, care urmau să primească botezul în ziua de Paști și treceau prin diferite grade de inițiere creștină, cât și pe credincioși, prin reamintirea botezului și practicarea pocăinței.

Imaginea Botezului este evocată astăzi de prima lectură luată din *Cartea Genezei*. Dumnezeu spală păcatele omenirii prin apele potopului, care șterg de pe pământ neascultarea și ignoranța arătată Domnului de către oameni. Potopul este o consecință a neascultării, însă Dumnezeu, în marea sa milostivire, încheie cu Noe, cel rămas fidel și care reprezintă omenirea, o alianță în urma căreia „nici o făptură nu va mai fi nimicită” (*Gen 9,11*).

Sfântul Petru, în a doua lectură, face o cateheză postbaptismală în care subliniază că potopul a fost un simbol al apei boteziale, care nu numai că ne curăță, ci ne comunică o conștiință pură, prin Cristos care „a suferit pentru păcate, el, cel drept, pentru cei nedrepti” (*1Pt 3,18*). Prin botez, Dumnezeu vine să locuiască în sufletele noastre și ne face părtași la viața sa. Cristos este cel care l-a unit pe om cu Dumnezeu printr-o alianță definitivă, nouă, în raport cu cea încheiată de Dumnezeu după potop. Prin Isus, apele păcatului nu ne vor mai îneca, pentru că el este „curcubeul”, este puntea de legătură între cer și pământ.

În evanghelia proclamată astăzi, Cristos, după botez, este dus de Duhul Sfânt în deșert, unde este ispitit de

Satana. După această perioadă petrecută în pustiu, Isus își începe activitatea publică prin cuvintele: „Convertiți-vă și credeți în evanghelie” (Mc 1,15).

Deși evanghelia este scurtă, ridică multe probleme, și aș dori să ne oprim la trei dintre ele: Ce reprezintă pustiu? Este posibil ca Fiul lui Dumnezeu să fie ispitit? Despre ce fel de convertire ne vorbește Isus Cristos?

Referitor la prima problemă, cu toții știm că pustiuul este o regiune sălbatică, lipsită de vegetație și populație, unde temperaturile sunt mari, iar condițiile de viață sunt foarte dure. Isus se retrage în acest loc, departe de orice activitate umană, pentru a auzi mai bine glasul Tatălui. Izolarea pustiuului favorizează această întâlnire cu Divinul. Isus nu a mers în pustiu pentru a-și programa mai bine activitatea sau pentru a-și pregăti cuvintele pe care să le spună. Obiectivul său era acela de a-l întâlni pe Tatăl, iar această întâlnire a avut dificultățile sale, pentru că ispitirea a fost una dintre ele.

Și noi, chemați fiind la imitarea lui Cristos, trebuie să trăim experiența pustiuului, care nu înseamnă dezolare și singurătate, ci clarificare interioară, întâlnire cu Divinul care ne arată calea, ne apără și ne dăruiește puterea de a învinge ispitele lumii în care trăim.

Este o realitate faptul că trăim în această lume, că ea este casa noastră și nu putem scăpa de ea. Prezența noastră în lume înseamnă conviețuire cu situațiile provocatoare. Pentru a ne converti avem nevoie de liniștea pustiuului, adică de acea capacitate de a ne distanța de logica în care suntem scufundați și de a asimila logica lui Dumnezeu. „Pustiul” favorizează reculegerea, care înseamnă tocmai lucrarea prin care noi adunăm bucățile vieții noastre împrăștiate printre miile de activități

care o fărâmițează. Așadar, ca și pentru Isus, și pentru noi pustiul să fie locul întâlnirii cu Tatăl; să fie locul care să-i permită omului să-și reia stăpânirea de sine pentru a fi mai lucid, mai puternic, mai eficient în lupta cu ispitele.

Cât privește a doua întrebare: este posibil ca Fiul lui Dumnezeu să fie ispitit?, sfântul Augustin explică:

De fapt, în Cristos, noi eram cei ispitiți, deoarece Cuvântul a luat firea omenească; din noi, pentru Cristos, venea moartea, iar din el, pentru noi, viața; din noi, pentru el, umilirile, iar din el, pentru noi, onorurile; din noi, pentru el, ispita, iar din el, pentru noi, victoria. Dacă am fost ispitiți în el, tot în el îl învingem pe Satana.

Știm că Diavolul nu umblă după nimicuri; dacă sufletul ar fi fără valoare, el nu ar umbla ca un leu căutând pe cine să înghită. Cristos ar fi putut să-l evite pe Ispititor, dar, dacă nu s-ar fi lăsat ispitit, nu ne-ar fi învățat cum să învingem ispitele.

Tatăl se bucură pentru fiecare suflet căit și întors la calea cea dreaptă, de aceea l-a trimis pe unicul său Fiu pentru a răscumpăra sufletul fiecăruia dintre noi. Cristos ne arată primul pas pe care îl avem de făcut: „Convertiți-vă și credeți în evanghelie!” Ce fel de convertire ne propune Isus? Cuvântul „convertire” vine din grecescul *metanoia*, care este alcătuit dintr-o prepoziție *meta*, care înseamnă inversare, răsturnare, și *noia*, care indică minte. Așadar, convertirea se referă la o inversare a mentalității, a gândirii, care are drept rezultat și o inversare a modului de a acționa. Se poate spune că Isus propune o revoluție. Această revoluție propusă de Mântuitorul este una interioară, o revoltă împotriva persoanei proprii, împotriva pornirilor păcătoase cu

care ne luptăm zi de zi. Convertirea este victoria asupra omului vechi, păcătos, este un *nu* hotărât adresat păcatului. Convertirea înseamnă un început de drum nou, drum care duce spre casa Tatălui. Esența convertirii este întoarcerea la Dumnezeu.

Henry Gooder, un negustor bogat din Londra, a fost un mare necredincios. El a batjocorit calea Domnului, Biblia și pe toți credincioșii. Într-o duminică, nepoata lui l-a rugat insistent să meargă cu ea la biserică. Numai ca să-i facă ei plăcere, s-a lăsat convins și a însoțit-o. Acolo textul a fost din *Cartea Genezei*, întreg capitolul cinci. Nepoata tot timpul a fost nemulțumită că, din întreaga Biblie, în acea zi a fost propus textul acesta, care este doar o înșirare de nume, o genealogie a propărinților; iar la sfârșitul prezentării fiecăruia se repetau cuvintele: „Apoi a murit!” În drum spre casă, bunicul Henry nu a spus nimic, iar nepoata tăcea și ea, căci i se părea că tocmai acum, când reușise să-l aducă pe bunicul ei la biserică, s-a citit acel text neinspirat. Dar Dumnezeu nu lucrează după schemele noastre. Tocmai textul acela a fost o săgeată divină care i-a străpuns inima. Pe drum, cadența pașilor săi, bătăile inimii sale, toate parcă repetau într-una : „Apoi a murit, apoi a murit”. Ajuns acasă, Henry a mers în camera sa și s-a așezat pe pat. Acolo tic-tacul ceasornicului îi repeta la fel cuvintele textului: „Apoi a murit”. În mintea sa defilau atâtea cunoscuți care „apoi au murit”. Doar cuvintele acestea l-au făcut să aleagă calea Domnului, căci își dădea seama că în curând și el trebuia să moară și să se întâlnească cu Creatorul său. S-a convertit și, astfel, el a ales viața veșnică în Cristos Domnul. Noi ce alegem?

Mântuirea vine de la Dumnezeu! Convertirea, purificarea sunt lucrarea lui Dumnezeu, dar care trebuie să găsească fereastra sufletului deschisă, adică spațiul pentru a acționa în viața noastră și a o transforma.

Acum, la începutul acestui drum de convertire, să ne propunem ca în această perioadă să acordăm mai mult timp și mai mult spațiu lucrării lui Dumnezeu în noi. Printr-o interiorizare mai profundă și mai deasă, printr-o participare mai conștientă la jertfa euharistică, printr-o lectură mai atentă a Sfintei Scripturi, sau prin diferite acte de pocăință care ne sunt la îndemână, după capacitatea și posibilitatea fiecăruia, să favorizăm lucrarea harului în viața noastră. Să ne deschidem sufletele, umbrite de păcate, luminii Duhului Sfânt, pentru a vindeca rănila produse de păcate și pentru a ne întări în lupta cu ispitele.

*Cristian PIȘTA*



## DUMINICA A II-A DIN POSTUL MARE

*Gen 22,1-2.9a.10-13.15-18*

*Rom 8,31b-34*

*Mc 9,2-10*

Ție îți spune inima mea: am căutat fața ta!

Fața ta, Doamne, o caut.

Nu-ți întoarce fața de la mine! (*Ps 26,8-9*)

Iată-ne adunați în jurul sfântului altar în această a II-a duminică a Postului Mare, pregătindu-ne să participăm la ospățul euharistic. Facem astăzi încă un pas pe drumul pe care îl străbatem împreună spre marile evenimente ale mântuirii noastre: patima, moartea și învierea Domnului nostru Isus Cristos.

Timpul Postului Mare este caracterizat în special de trei realități: pomană, post și rugăciune. Acestea trei, pe care ne străduim să le împlinim zilnic, conlucrează în noi, pentru ca, în colaborare cu harul divin, să realizăm în persoana noastră o cerință a Domnului, a Bisericii, a timpului sfânt în care ne aflăm: chemarea la *metanoia*, la convertire, la schimbare. Adică suntem chemați să conștientizăm că a sosit momentul să ne pară rău pentru păcatele noastre și să ne schimbăm

radical viața, fugind de păcat și hotărându-ne să-l slujim numai pe Dumnezeu.

Biserica ne însoțește spre această convertire, iar prin lecturile și rugăciunile acestei zile ne învață că schimbarea este posibilă, ne arată binefacerile inefabile ale acestei schimbări și, totodată, ne întărește în credința că avem în Isus Cristos, care a murit, a înviat și acum șade de-a dreapta lui Dumnezeu, un mare mijlocitor.

La o primă lectură a pericopei evanghelice a acestei duminici, am putea spune că nu există nici o legătură între cele relatate și timpul Postului Mare. Însă fragmentul, luat din *Evanghelia după sfântul Marcu*, are strânse afinități cu chemările specifice timpului de convertire. Ce legături trebuie să vedem între acest misterios eveniment și viața noastră de credință?

În primul rând, evenimentul schimbării la față ne dă o mai bună cunoaștere a lui Cristos, o mai bună înțelegere a chipului celui după care dorim să ne schimbăm. Și noi, ca și apostolii, avem nevoie de o mai bună cunoaștere a lui Cristos.

Este bine ca în acest moment să evidențiem contextul în care are loc schimbarea la față. Isus Cristos se afla în drum spre Ierusalim; Mântuitorul se pregătea pentru misterul Paștelui; Petru tocmai îi răspunsese Domnului: „Tu ești Cristosul”, iar Domnul începuse să le vorbească deschis ucenicilor săi că trebuia să sufere multe, să fie respins, să fie ucis și a treia zi să învie. Dar ucenicii nu au înțeles, iar Petru nici nu voia să audă de așa ceva.

Înțeleapta pedagogie divină plasează misteriosul eveniment al schimbării la față în acest context, pentru



ca ucenicii să depășească refuzul, neînțelegerea și teama. Timp de o clipă, Isus își arată gloria divină în fața celor trei martori aleși de el: Petru, Iacob și Ioan, confirmând astfel mărturia lui Petru. Ucenicii au văzut acum mărirea Domnului din care au înțeles atât cât puteau ei cuprinde, dar atunci când îl vor vedea răstignit pe acest Domn al slavei vor înțelege că patima sa este de bunăvoie.

În al doilea rând, prin evenimentul schimbării la față noi ne întărim în speranță. Această virtute este fundamentală pentru cei care vor să înfăptuiască schimbarea în viața lor. Speranța ne este întărită prin faptul că acest Domn, pe care acum îl contemplăm în gloria sa pentru o clipă, când totul va fi săvârșit și va sosi timpul fixat de Tatăl, va apărea înaintea lumii întregi ca Rege al tuturor fapturilor, și va apărea tocmai în acest mod glorios în care l-au văzut cei trei apostoli.

În al treilea rând, fiind martorii acestui eveniment, trebuie să ne umplem de curaj: curaj să dăm mărturie despre schimbarea noastră și despre cel care ne schimbă. Cu siguranță că și noi, ca și apostolii, am vrea să rămânem pe munte, căci ne simțim bine în preajma unui Domn atât de glorios, în preajma unui astfel de Cristos. Însă Domnul ne ia și pe noi, ca și pe apostoli, și ne dă curaj să coborâm de pe munte în lume, în mijlocul oamenilor, și să dăm mărturie prin propria viață și abia apoi, după moarte, să ne bucurăm pe deplin de slava sa.

Așadar, prin evanghelia acestei zile, învățăm să-l cunoaștem mai bine pe Cristos, ne întărim în speranță și dobândim un curaj mai puternic.

Împreună cu aceste realități suntem chemați să mai înțelegem un lucru fundamental: schimbarea nu o

realizăm singuri. Adevărata convertire nu înseamnă auto-schimbare, ci presupune mult har și colaborare cu acest har: creatura trebuie să colaboreze cu Creatorul. Doar astfel schimbarea noastră este autentică. Glasul care s-a auzit pe Muntele Tabor: „Acesta este Fiul meu preaiubit, de dânsul să ascultați” este un glas care a străbătut mileniiile și ni se adresează fiecăruia dintre noi. Cine este cel care ne cere să ascultăm? Este Dumnezeu Tatăl. Cine este cel de care trebuie să ascultăm? Este Dumnezeu Fiul. Și cine este cel care ne întărește, ne ajută și ne învață să ascultăm? Este Dumnezeu Duhul Sfânt. Vedem că întreaga Sfântă Treime este de partea noastră. Nu suntem singuri. Suntem cu aceeași Sfântă Treime care a fost pe Muntele Tabor. Sfântul Toma de Aquino ne învață că la schimbarea lui Isus la față „toată Treimea s-a arătat: Tatăl în glas, Fiul în om, Duhul în norul luminos”.

În convingerea că nu suntem singuri pe drumul schimbării noastre vine și ne întărește și cea de-a doua lectură, luată din *Scrisoarea sfântului apostol Paul către Romani*. Aici, într-un prim moment, apostolul neamurilor ne spune că Dumnezeu este de partea noastră: cel pe care îl cunoaștem ca Dumnezeu cu noi, Emanuel, este și Dumnezeu pentru noi. Și dacă Dumnezeu este pentru noi, de partea noastră, cine se va ridica împotriva noastră?

Într-un al doilea moment, suntem încurajați că Dumnezeu, care nu l-a cruțat pe propriul său Fiu, ci l-a dat la moarte pentru noi toți, ne va dăruia totul împreună cu el. Prin Cristos, cu Cristos și în Cristos, noi primim toate darurile, toate binefacerile, toată binecuvântarea. Dacă ne va dăruia totul – deci nu puțin, nu o

parte, nu ceva dintr-un întreg, ci totul –, nu ne va da oare și tot harul necesar pentru o adevărată schimbare?

Iar într-un al treilea moment ni se spune că însuși Isus Cristos, care a murit, ba, mai mult, a înviat, acum șade de-a dreapta lui Dumnezeu și mijlocește pentru noi. În Isus Cristos avem un mare mijlocitor, avem pe cineva care intervine pentru noi. Dar el nu numai că mijlocește pentru noi, nu numai că intervine pentru noi, ci ne este și model: Isus Cristos este cel care ne arată cum trebuie să fie schimbarea noastră.

Model de schimbare, de asemenea, putem vedea și avea și în Abraham, despre care am auzit vorbindu-se în prima lectură, luată din *Cartea Genezei*. Dumnezeu care ne cheamă pe noi să ascultăm de glasul Fiului său este același Dumnezeu care l-a chemat pe Abraham. Încercările la care suntem supuși zilnic sunt depășite cu mult de încercarea la care a fost pus Abraham: „Ia-l pe Fiul tău, pe singurul tău Fiu pe care îl iubești, pe Isaac, și jertfește-l ca ardere de tot”. Însă, după cum disponibilitatea și încrederea patriarhului au fost totale, și de la noi Dumnezeu așteaptă aceeași promptitudine a lui Abraham, același „Iată-mă!”.

Ce trebuie să mai învățăm noi de la Abraham? Trebuie să ne însușim credința și speranța sa, care au mers dincolo de moarte și care i-au adus binecuvântarea, acea binecuvântare care, printre altele, a însemnat și vederea chipului lui Dumnezeu, chip pe care îl căutam și noi.

Inima noastră caută fața Domnului, fața lui Cristos. Pe el îl implorăm să nu-și întoarcă fața de la noi. Dar cum este chipul lui Cristos? Cum este înfățișarea sa? Cum este fața sa după care căutam să ne schimbăm?

Cu siguranță, dacă am fi pictori, una dintre realizările noastre am vrea să fie un tablou cu imaginea lui Cristos. De unde am putea noi să luăm chipul său și să-l immortalizăm în artă? Ni s-ar putea întâmpla și nouă ca unui călugăr, Epifaniu. Acesta, descoperindu-și și cultivându-și minunatul talent al picturii, și-a propus să realizeze capodopera vieții sale: chipul lui Cristos. Dar pentru aceasta îi era necesar un model, pe care a început să-l caute străbătând Europa. Îi trebuia un model care să exprime deopotrivă suferința și bucuria, moartea și învierea, umanul și divinul. Într-o seară, după îndelungate căutări, aproape convins și descurajat că nu va găsi chipul potrivit, adormi rugându-se: „Fața ta, Doamne, o caut. Nu-mi ascunde chipul tău”. În vis îi apărură un înger care îl duse înapoi la fiecare persoană pe lângă care trecuse în căutarea lui. Numai că de data aceasta îngerul îl făcu să vadă în toți oamenii întâlنيți câte un detaliu care făcea fiecare chip asemănător cu Cristos: bucuria unei tinere soții, suferința unui bolnav, teama unui condamnat, dragostea unei mame, severitatea unui judecător, blândețea unui confesor. Plecând de la acest vis, Epifaniu a înțeles că în fiecare om există ceva din Cristos și a realizat unul dintre cele mai expresive și înduioșătoare chipuri ale lui Cristos.

Lumea de astăzi caută modele pentru orice schimbare. Și noi căutăm modele pentru schimbarea noastră. Dar modelul nostru trebuie să fie doar Cristos, chipul său pe care ni-l oferă Biserica, dar pe care ni-l oferim și noi unii altora. În fiecare dintre noi – fapte create după chipul și asemănarea lui Dumnezeu – există ceva din chipul lui Cristos. Trebuie doar să fim mai atenți în trecerile noastre unul pe lângă celălalt.

Dacă vrem să înfăptuim în noi adevărata schimbare, care să ne ajute să ne bucurăm pe deplin de sărbătoarea pentru care ne pregătim prin acest timp sfânt al Postului Mare, trebuie să ne însușim rugăciunea acestei zile prin care l-am implorat pe Dumnezeu să ne întărească inimile cu hrana cuvântului său. Trebuie să ne lăsăm hrăniți de cuvântul său și de hrana euharistică. Trebuie, totodată, ca în zilele următoare să trăim în prezența Domnului, așa cum ne-am rugat prin psalmul responsorial, împlinind cele făgăduite lui în fața întregului său popor. Doar așa schimbarea noastră va fi autentică și va fi spre slava lui Dumnezeu, spre edificarea Bisericii și spre mântuirea noastră.

*Laurențiu DĂNCUȚĂ*



## DUMINICA A III-A DIN POSTUL MARE

*Ex 20,1-17*

*1Cor 1,22-25*

*In 2,13-25*

Cristos ne cheamă, într-un mod deosebit, în fiecare duminică și sărbătoare, pentru a ne hrăni sufletele atât la masa cuvântului, cât și la masa euharistică. Din lecturile sfinte pe care Biserica ni le propune spre meditare, să extragem o serie de învățături necesare pentru existența noastră creștină.

Evangelia ni-l prezintă pe Isus care, urmând exemplul compatrioților, urcă la templu. E adevărat însă că cele mai multe predici le-a ținut sub cerul liber, iar rugăciunea și-o făcea în „templul” pădurilor, al munților și al câmpiilor. Cât timp a umblat Isus pe pământ, și pe oriunde a umblat, totul s-a transformat în loc sfânt. Nu în zadar numim Palestina Pământ Sfânt. Dar la acest favor a fost părtașă numai o generație. Se înțelege deci pentru ce Isus, care privea în viitor, a respectat templul și l-a numit casa Tatălui său. Intenția creștinilor de a construi biserici concordă cu ideea lui Isus despre biserică.

Evangelhistul Ioan ne prezintă, în această duminică, o nouă atitudine de respect a lui Isus față de templu. Faptul că Isus își împletește din funii un bici și cu acesta îi alungă din templu pe comercianții gălăgioși este surprinzător pentru noi, deoarece Isus nu mai făcuse așa ceva în cursul vieții sale. El, care era îngăduitor, iertător față de păcătoși, apelează acum la un instrument al violenței. Isus nu face acest lucru în casa fariseului Simon, nu aruncă cu piatra asupra femeii adultere și chiar pe Iuda trădătorul și-l numește prieten. Din acest motiv, este surprinzătoare postura sa dură față de vânzătorii din templu. Dar care este motivul acestei atitudini? Cu atât mai mult cu cât era nevoie de vânzători, de schimbători de bani, care ofereau animale pentru jertfă și schimbau valuta pelerinilor ce soseau din alte țări. Isus a fost deranjat de faptul că aceștia s-au apropiat prea mult de locul sacru și perturbau activitatea religioasă cea mai nobilă: rugăciunea. Marele Preot, din interes comercial, trecuse cu vederea acest lucru, dar Isus nu poate ignora aceasta. El nu cunoaște scuză când este vorba de slava Tatălui său.

Martorii oculari ai evenimentului, iritați de actul de violență al Învățătorului, îi adresează întrebarea: „Ce semn ne arăți că ai dreptul să faci acestea?” Isus, pentru a liniști nedumerirea celor care îi cereau cont, ar fi putut face și o minune. Ar fi putut să zboare pe streașina templului și de acolo să se arunce jos, așa cum și Diavolul i-a cerut-o; ar fi putut să preschimbe în pietre galbenii ce se rostogoleau pe mesele schimbătorilor; ar fi putut să-i lovească cu muțenia pe comercianții gălăgioși. El însă nu face așa ceva. Apărarea cauzei drepte nu are nevoie de justificare. Isus face totuși o concesie

în momentul în care declară: „Dărâmați acest templu și în trei zile îl voi ridica!” Numai cât nu auzim reproșul suscitât la auzul acestei declarații îndrăznețe! Cum are curajul să spună așa ceva? Templul lui Dumnezeu dărâmat? Această vorbă este deja o blasfemie adusă lui Dumnezeu, este o faptă nelegiuită. Apoi îl va rezidi în trei zile? Acest templu a cărui construcție a durat 46 de ani? Acest cuvânt este de neînțeles, este o nebunie, gândesc cei prezenți. Probabil că și apostolii erau nedumeriți și ar fi plecat de acolo cu plăcere. Nu în zadar consemnează evanghelistul că apostolii abia după înviere au înțeles însemnătatea spuselor lui Isus. Abia atunci și-au dat seama că templul nu este monumentul funerar al lui Dumnezeu, ci locuința Dumnezeului celui viu. Este casa comună a poporului creștin, loc de reînviere spirituală în cadrul călătoriei spre veșnicie, unde ne putem pregăti pentru slava vieții viitoare. Este locul sfânt unde Isus coboară la noi și ne invită la ospățul său. Constituția dogmatică despre Biserică *Lumen Gentium*, la numărul 4, ne învață:

Odată împlinită lucrarea pe care Tatăl a încredințat-o Fiului pe pământ, în ziua Rusalilor a fost trimis Duhul Sfânt, ca să sfințească neconținut Biserica și, astfel, cei care cred să poată ajunge la Tatăl, prin Cristos, într-un singur Duh.

Ca și Cristos, la fel și noi, să ne oferim trupurile ca jertfă vie, sfântă și plăcută lui Dumnezeu, pentru că acesta este cultul autentic pe care îl așteaptă Dumnezeu de la noi: jertfa și înnoirea inimii, schimbarea comportamentului și respectarea fidelă a poruncilor sale.

Sfântul Irineu spunea: „Încă de la început, Dumnezeu a sădit în inimile oamenilor preceptele legii naturale.



Apoi s-a mulțumit să le reamintească. Acesta a fost Decalogul”. Așadar, omul, încă din momentul nașterii sale, a fost înzestrat cu acea lege naturală care se concretizează în ceea ce noi numim conștiință. Conștiința dreaptă este cea care îndrumă persoana umană să facă binele și să fugă de rău. Totuși, Dumnezeu vine în ajutorul omului și îi oferă mai mult decât aceasta, astfel, îi dăruiește o lege divină – Decalogul.

Într-o zi, o oiță a găsit o spărtură în gardul staulului și a ieșit. A călătorit prin jur până ce a întâlnit un lup care era gata să o mănânce. Însă a ajuns-o păstorul care a salvat-o, readucând-o la locul sigur. Chiar dacă mulți i-au spus să închidă spărtura, păstorul nu a vrut să-i asculte. Îl recunoaștem pe Dumnezeu în păstorul din istorioară, în timp ce oița este fiecare dintre noi, iar staulul este legea lui Dumnezeu cu cei zece stâlpi ce corespund celor zece porunci ale sale. Ca și oița, omul este liber și poate să se miște în spațiul pe care Dumnezeu i l-a acordat; dar libertatea sa nu este nelimitată, ci trebuie să se oprească în fața „gardului staulului” plantat de Dumnezeu. Tocmai în acceptarea acestei limite, libertatea omului își găsește deplina realizare.

Ioan Paul al II-lea, într-o enciclică, amintește: „Ascultarea liberă a omului față de legea lui Dumnezeu implică, de fapt, participarea rațiunii și voinței umane la înțelepciunea lui Dumnezeu” (*Veritatis Splendor* 41). Interzicându-i omului să depășească hotarul trasat de el, Dumnezeu știe că omul nu posedă cunoașterea exactă a binelui și a răului, ci numai participă la această cunoaștere grație indicațiilor și revelației sale. În același timp, alegând să se supună legii lui Dumnezeu, libertatea umană alege adevărul și viața. Altfel spus, omul

are nevoie de Lege așa cum oița are nevoie de „gardul staulului”. De fapt, atunci când ieșim din această împrejurare, devenim prânzul lupului, adică al celui rău, care ne conduce spre înfrângere, moarte și pierzare.

În porunca divină este prezentă o dimensiune pozitivă: el nu a dat-o omului pentru a-l împiedica să-și trăiască viața în mod liber, ci, dimpotrivă, pentru a putea să trăiască cu libertate autentică existența sa între oameni. Așadar, porunca Domnului nu este un simplu „NU”, ci e un „DA” spus iubirii adevărului și dreptății, astfel încât omul să poată trăi în mod autentic condiția umană și să se realizeze pe deplin.

Acum înțelegem mai bine ceea ce spune psalmul de astăzi: „Tu, Doamne, ai cuvintele vieții veșnice”. Legea Domnului e cuvânt pentru viața veșnică, ce îi deschide omului drumul libertății prin adevăr. De câte ori nu am considerat Legea Domnului un obstacol pus în fața libertății noastre? De câte ori nu am simțit Legea Domnului ca pe o piedică în fața fericirii noastre? Dar, de fapt, tocmai această lege este garanția adevăratei libertăți și fericiri autentice. Poruncile Domnului sunt adăpost, scut, stâncă, iar omul, care se încredințează lor, găsește pacea inimii și sensul vieții. Așa să fie și pentru noi! Să nu uităm că, ori de câte ori încălcăm Legea Domnului, aceasta se întoarce împotriva noastră.

Apostolul Paul, prin cuvinte clare și pline de pasiune, exprimă puterea scandaloasă a crucii Domnului. Cristos răstignit e scandal pentru mulți: pentru iudeii și pentru păgânii din vremea lui Paul, dar și pentru multă lume de azi. Dar Isus tocmai pe cruce este pentru noi semnul puterii, al harului, al forței lui Dumnezeu. Din nefericire, ne găsim uneori în tabăra dușmanilor crucii

lui Cristos. Dacă putem vorbi despre speranță, bucurie, mântuire, iubire, o putem face numai pentru că Isus a murit pe cruce pentru noi, dezvăluindu-ne chipul atât de frumos și de surprinzător al lui Dumnezeu care iubește omul până la sacrificiul suprem. Timpul Postului Mare este perioada în care putem deveni din nou prietenii crucii Domnului. Să-i dăm locul cuvenit în casele noastre și demnitatea pe care o merită când îl facem asupra noastră, semn că îi aparținem lui Isus Cristos.

Așadar, liturgia cuvântului din cea de-a III-a duminică din Postul Mare ne invită la o revizuire totală a aspectelor negative care se perindă în viața noastră. Privindu-l pe Isus, așa cum ni-l descrie evanghelia, nu putem să nu ne facem un examen de conștiință asupra modului în care noi intrăm în templul Domnului, și nu atât din punct de vedere exterior, deși are și acesta însemnătatea sa, dar mai ales cum intrăm din punct de vedere interior. Inima noastră este cu adevărat în sintonie cu acel Domn pe care spunem că mergem să-l întâlnim? Suntem noi dispuși să lăsăm deoparte păcatul care ne stânjenește viața și să trăim în mod coerent cuvântul lui Dumnezeu pe care îl ascultăm? Să căutăm ca întreaga noastră viață să fie „locul” unde Dumnezeu este cinstit în conformitate cu faptul că păzim poruncile lui. Fiecare zi și fiecare moment reprezintă timpul în care suntem chemați să dăm slavă lui Dumnezeu, comportându-ne în toate conform învățăturii lui Cristos, cel care pentru noi, oamenii, și-a dat viața pe cruce.

*Eusebiu GABOR*



## DUMINICA A IV-A DIN POSTUL MARE

*2Cr 36,14-16.19-23*

*Ef 2,4-10*

*In 3,14-21*

Omul modern nu știe să-și facă timp pentru a se opri, a se privi, a lua cunoștință de el însuși. Nu are nici curajul să se reculeagă, căci îi este teamă că va fi pus față în față cu responsabilitatea propriilor alegeri. Preferă să se scufunde în fugacitatea vieții, să fie antrenat în rapide succesiuni de activități, care îi dau impresia că trăiește. Însă omul riscă să ducă o viață instinctivă, devine din ce în ce mai impersonal. Automatismele înlocuiesc în el libera decizie; le suportă fără reacție, pentru că acestea evită efortul. Constantin Noica, filozof, eseist, publicist și scriitor român din secolul al XX-lea, a acuzat omul modern de analfabetism în gospodărirea vieții interioare. Este o stare voită de om, și nu una impusă de o forță din exterior. Omul modern nu mai are loc în viața lui și pentru Dumnezeu. Ar ocupa prea mult spațiu și ar trebui să renunțe la multe lucruri. Oare nu regăsim, în mod parțial sau chiar total, acest tipar în viața noastră?

Lecturile proclamate astăzi, în duminica a IV-a din Postul Mare, îndeamnă omul să se oprească pentru a reflecta și a decide un raport intim de comuniune cu Dumnezeu. În *Cartea a doua a Cronicilor*, Domnul are primul inițiativa; îl interpelează cu insistență pe om pentru a răspunde pozitiv. Îi întinde o mână, semn al prieteniei pe care vrea să o instaureze între el și om. Dar acest om e încăpățânat și mândru; nu renunță la stilul său nedrept de viață, ba chiar își permite să-și bată joc de Dumnezeu.

Primind acest răspuns negativ, Dumnezeu respectă această decizie și se retrage pentru moment din peisajul vieții omului. Iar omul se dedică cu totul plăcerii, care e fericirea trupului, așa cum făceau și popoarele păgâne. Dar plăcerea nu îl mulțumește, nu îl satisface. Este trist când este hărțuit de foamea plăcerilor și, cu cât mănâncă mai mult, cu atât îi este mai foame și este mai trist. Plăcerea trăiește o clipă și apoi moare, de aceea, îi lasă un gust de moarte omului.

Lovit de tristețe, omul își aduce aminte în *Psalmul 136* de Dumnezeu. Se căiește lângă apele Babilonului de alegerea făcută. Acum omul vede că acea stare de comuniune cu Dumnezeu era culmea bucuriei lui. Totuși, el încă mai speră în iertarea lui Dumnezeu, făgăduind: „Dacă te voi uita, Ierusalime, să mi se usuce mână dreaptă!”

Iar Dumnezeu, care vede tristețea omului, ce face? Rămâne insensibil? În evanghelia de astăzi, ni se prezintă răspunsul lui Dumnezeu: „Atât de mult a iubit Dumnezeu lumea, încât l-a dat pe Fiul său unul născut, pentru ca oricine crede în el să nu piară, ci să aibă viață veșnică.” În ciuda jignirilor anterioare ale omului,

Dumnezeu încă îl iubește și se îndură de el; îl trimite pe Fiul pentru a fi înălțat, asemenea șarpelui înălțat de Moise în pustiu. Dacă cei care priveau la șarpele lui Moise erau vindecați de veninul aducător de moarte al șerpilor, acum cei care privesc cu credință la Cristos înălțat pe cruce sunt vindecați de veninul păcatului aducător de moarte.

Fiodor M. Dostoievski, un mare scriitor rus din secolul al XIX-lea, într-un capitol din cartea sa *Frații Karamazov*, ne arată cât de mare poate fi iubirea lui Dumnezeu pentru om. Scriitorul povestește că a fost odată o femeie rea și hapsână, care în cele din urmă a murit. Și pentru că nu a lăsat după ea nici o faptă bună a căzut în iad. Îngerul ei se tot frământa: „Oare ce faptă bună o fi săvârșit în viața ei, pentru a pune o vorbă bună la Dumnezeu?” Și, aducându-și aminte, se duce și-i spune lui Dumnezeu: „A smuls din grădină un fir de ceapă și l-a dat de pomană unei femei sărace!” Dumnezeu îi spune: „Ia firul acela de ceapă și dă-i-l să se agațe de el și pe urmă caută s-o tragi afară. Dacă izbutești s-o scapi, să vină aici, în rai, iar dacă s-o rupe firul de ceapă, să rămână unde se află acum!” Iar îngerul a coborât în iad și, întinzând firul de ceapă, a început să o tragă afară pe femeie; dar când aproape să o scoată, ceilalți osândiți, aflând ce se întâmplă, s-au agățat de femeie pentru a se salva și ei. Atunci femeia a început să urle și să dea din picioare: „Pe mine vrea să mă scoată, nu pe voi; ceapa este a mea, nu a voastră!” Imediat firul s-a rupt și femeia a căzut în iad. Iar îngerul a izbucnit în plâns și a plecat de acolo.

Pentru mulți dintre noi, această poveste este ireală; nu i se poate da credit. Totuși, personajele sunt reale. Dumnezeu cel îndurător și drept există. Acea femeie păcătoasă există; suntem chiar noi prin alegerile noastre

greșite, prin păcatele săvârșite. De câte ori Dumnezeu a iertat infidelitățile noastre? Gândiți-vă la spovezile repetate datorită a urmare a instabilității noastre în relația cu Dumnezeu.

Unora le este greu să creadă o astfel de poveste; dar oare nu este mai greu a crede întreaga istorie a mântuirii cuprinsă în Biblie? Nu este mai greu a crede că Cristos a pățimit și a murit pe cruce pentru ca noi să devenim fii ai lui Dumnezeu? Omul modern de astăzi consideră ca fiind adevărat doar ceea ce poate fi demonstrat prin știință. Ceea ce nu poate fi demonstrat e considerat neadevărat, ireal sau planează un nor de suspiciune. Dacă înainte știința era în slujba omului, astăzi raportul s-a schimbat: omul e în slujba științei. Rațiunea e ridicată de om la prim principiu de orânduire a vieții sale.

Atât *Evanghelia după sfântul Ioan*, cât și *Scrisoarea sfântului Paul către Efeseni* susțin că există un dar al lui Dumnezeu mai important decât rațiunea: credința. Ea e necesară pentru a nu fi osândiți, pentru a fi mântuiți. Credința, spune sfântul Toma de Aquino, ne apropie de cunoașterea lui Dumnezeu. Credința ne face capabili să gândim ca Dumnezeu, atât în privința persoanei noastre, cât și în privința a tot ce se află în legătură cu noi; credința ne face capabili să vedem că ceea ce se petrece în jurul nostru nu este rodul puterii omului. A crede înseamnă a vedea și a înțelege sensul vieții noastre potrivit opticii evangheliei: cel mai important este Dumnezeu. De ce femeia din mica povestioară nu a reușit să iasă din focul iadului? Nu a ajuns în rai, deoarece pentru ea cel mai important nu era Dumnezeu, ci propria persoană, propria izbăvire de acele chinuri din focul Gheenei.

Credința presupune renunțarea la propria voință pentru a face voința lui Dumnezeu. Atunci când încă mai suntem legați de voința noastră, credința ne este slabă, iar egoismul destul de pronunțat. Există pericolul de a confunda de multe ori voința lui Dumnezeu cu voința noastră, ducând astfel la distrugerea credinței.

Commodianus, un ascet creștin care a trăit la mijlocul secolului al III-lea la Cartagina, vorbește în cartea sa *Instructiones* despre Biserica de după persecuția lui Decius dintre anii 249-251. În comunitatea cartagineză, după acest ascet, se distingeau trei categorii de oameni: în prima categorie erau credincioșii simpli, care în timpul persecuției au reușit să fugă din Cartagina și să se refugieze undeva; celei de-a doua categorii îi aparțineau acei *lapsi*, oameni decăzuți, cei care nu au rezistat groaznicilor torturi; în cea de-a treia categorie erau *martyres*, adică martirii, care au supraviețuit supliciilor. Acești martiri, atât de marcați de suferința pentru Cristos, considerau că pentru martiriul lor aveau drepturi speciale. Ei, cei mai buni, au semănat confuzie și s-a produs schisma lui Felicissimus și Novatus. Astfel, tocmai cei care au fost gata să-și dea viața pentru Cristos au distrus Biserica din Cartagina.

Acești martiri sunt pentru noi un avertisment. Ceea ce demonstrează iubirea noastră pentru Dumnezeu nu este numai decât hotărârea de a ne da viața pentru el, ci și umilința, dorința de a îndeplini voința lui Dumnezeu, și nu voința noastră.

În această duminică a IV-a din Postul Mare, Dumnezeu ne îndeamnă să ne oprim pentru a vedea din ce categorie facem parte: a celor care iubesc mai mult întinericul pentru că faptele lor sunt rele, sau a celor care iubesc lumina pentru că faptele lor sunt săvârșite în



Dumnezeu. Dacă ne regăsim în prima categorie, avem șansa acum, în Postul Mare, care este un timp al convertirii, să ne relansăm viața pe calea cea adevărată. Sfântul Augustin de Hippona îndeamnă pe fiecare dintre noi în *Tratatul asupra Evangheliei după Ioan* cu aceste cuvinte:

Nu ți se spune: trebuie să te ostenești să cauți calea pentru a ajunge la adevăr și la viață; nu ți se spune aceasta. Leneșule, ridică-te! Însăși calea a venit la tine și te-a trezit din somn, dacă chiar te-a trezit. Ridică-te și mergi! Poate că tu cauți să mergi, dar nu poți, pentru că te dor picioarele. Pentru ce motiv te dor? Pentru că a trebuit să parcurgă cărări dure impuse de egoismul tău tiranic? Însă Cuvântul lui Dumnezeu a vindecat și șchiopi. Tu spui: da, am picioare sănătoase, dar nu văd drumul. Ei bine, să știi că el a luminat chiar și orbi.

*Sergiu-Alin PAL*



## DUMINICA A V-A DIN POSTUL MARE

*Ier 31,31-34*

*Evr 5,7-9*

*In 12,20-33*

Ne aflăm în timpul Postului Mare – timp de pocăință, de pregătire pentru celebrarea celui mai mare mister al credinței noastre: misterul Pascal, misterul răscum-părării noastre, al patimii, morții și învierii Domnului nostru Isus Cristos.

Lecturile pe care sfânta Biserică ni le propune pentru această duminică ne ajută să ne pregătim pentru această celebrare, să trăim așa cum se cuvine sărbă-toarea Paștelui ce se apropie.

Profetul Ieremia ne prezintă o promisiune a lui Dumnezeu care se angajează să încheie un nou legă-mânt cu casa lui Israel și cu casa lui Iuda. Este cunos-cut faptul că cele două regate, al lui Israel și al lui Iuda, nu aveau între ele relații tocmai de prietenie, în ciuda faptului că ambele erau de același neam, fiind formate din descendenți ai acelorași patriarhi: Abraham, Isaac și Iacob. Astfel, Dumnezeu dorește să ne arate că vor veni timpuri când vechile dușmăanii vor dispărea.

De fapt, oamenii nu au reușit (sau mai bine zis nu au voit!) să respecte legământul încheiat cu Dumnezeu pe Muntele Sinai și scris pe cele două table de piatră. Noul legământ pe care Dumnezeu vrea să-l încheie cu omenirea are trei noutăți față de cel încheiat în pustiu.

Mai întâi, iertarea păcatelor din partea lui Dumnezeu. În acest fel, Dumnezeu nu se mai prezintă poporului ca un Dumnezeu justițiar, care îl pedepsește pe om pentru greșelile sale, făcându-l să simtă că El este stăpânul omului, ci se prezintă ca un Dumnezeu bun, milostiv, un adevărat Tată care îl iartă pe fiul care a greșit, dar se căiește, îi pare rău de greșeala săvârșită, de păcatul făcut.

A doua noutate a acestui legământ este responsabilitatea personală, prin care fiecărei persoane i se răsplătește în funcție de propriile fapte: nu se va mai spune ca în trecut: „Părinții au mâncat aguridă și copiilor li s-au strepezit dinții” (*Ier 31,29*), căci fiecare va fi pedepsit sau răsplătit în concordanță cu faptele sale.

În sfârșit, Dumnezeu îi dăruiește omului o inimă nouă, adică transformată de Duhul său, care va fi îmbolțită spre înfăptuirea binelui, spre respectul față de lege, care nu mai este privită ca o regulă impusă, greu de respectat, ci, mai degrabă, ca o exigență a conștiinței.

Alianța promisă de Dumnezeu, prin profetul Ieremia, nu mai trebuie văzută ca fiind ceva din exteriorul omului, ci reprezintă intimul său, profunzimile sale, deoarece „degetul lui Dumnezeu”, adică Duhul, nu a mai scris legea pe table de piatră (cum s-a întâmplat pe Muntele Sinai), ci a scris legea în inima fiecărui om.

Textul profetic nu precizează în ce mod Dumnezeu va realiza această alianță: Isus o va revela. O alianță

cu Dumnezeu se stabilește întotdeauna prin intermediul unui sacrificiu, printr-un act de mediere: Isus a oferit un sacrificiu – sacrificiul noii alianțe – foarte diferit de sacrificiile antice, deoarece a fost o ofertă personală: a inimii, a trupului, a sângelui, a întregii sale umanități. Astfel, prin patima și moartea sa pe Cruce, Isus inaugurează noua alianță despre care vorbește profetul Ieremia.

De fapt, Isus nu a simțit și trăit moartea sa pe cruce ca pe ceva inevitabil, ceva deja scris. El este pe deplin conștient că trebuie să facă o alegere, care nu este deloc ușoară, deoarece la mijloc este chiar viața sa. Isus în fața acestei alegeri se prezintă ca un adevărat om, căci nu rămâne indiferent, dar nici nu disperă. El spune:

Acum sufletul meu este tulburat și ce voi spune: Tată, salvează-mă de ceasul acesta? Însă tocmai pentru aceasta am ajuns la ceasul acesta. Tată, preamărește numele tău! (*In* 12,27-28).

Prin aceste cuvinte, Isus își arată teama pentru viața sa; dar el nu se oprește la aceasta, deoarece cunoaște foarte bine care este misiunea sa, cea încredințată de Tatăl. El îi cere lui Dumnezeu: „Tată, preamărește numele tău!”, conștient fiind că aceasta înseamnă moartea, cea prin care își îndeplinește misiunea. El se conformează acestei misiuni, ascultă de voința Tatălui, după cum spune și autorul *Scrisorii către Evrei*: „Deși era Fiu, a învățat ascultarea din cele ce a pățit” (5,8). Dar ce înseamnă a asculta, dacă nu a-și supune voința proprie voinței altuia? Aceasta se observă la Isus. El își supune voința față de voința Tatălui, fiind gata să suporte durerea pentru a salva lumea.

Observăm în pericopa evanghelică un Isus foarte apropiat de noi: un Isus tulburat, care simte repulsie în fața durerii, suferinței și a morții. Văzând această atitudine la Isus, ne întrebăm „Cum de este posibil ca o ființă umană să accepte toate acestea?”, dar explicația Evangheliei este foarte clară: „Cine își iubește viața o va pierde, iar cine își urăște viața în lumea aceasta o păstrează pentru viața veșnică” (*In* 12,25). Avem de-a face aici cu o afirmație paradoxală! Dacă vrem să avem viață veșnică, ce trebuie să facem? Isus ne dă soluția: Să ne urâm viața! Prin aceasta înțelegem că nu trebuie să ne punem noi pe primul loc cu această existență pământească, ci mai degrabă trebuie să ne folosim de ea pentru a dobândi viața veșnică. Dar cum anume? Tot Isus ne spune: „Dacă bobul de grâu, care cade în pământ, nu moare, rămâne singur, însă dacă moare, aduce rod mult” (*In* 12,24).

Era în anul 1941, în închisoarea de la Auschwitz. Într-o zi, deținuții de la blocul 14 au fost scoși la seceratul câmpului. Profitând de această ocazie, unul dintre deținuți a reușit să fugă, dar legea lagărului în această privință era teribilă: pentru orice fugar care nu era recuperat, zece dintre ei erau destinați buncărului morții. După ce au fost aleși cei zece condamnați, unul dintre ei a început să se roage să fie cruțat motivând că are soție și copii. Atunci, un alt deținut, cu numărul 16670, a ieșit din rând și s-a prezentat comandantului: „Sunt preot catolic, sunt bătrân; vreau eu să-i iau locul, deoarece el are soție și copii”. La auzul acestor cuvinte, comandantul i-a replicat: „Ce faci? Ești nebun?” Acesta i-a răspuns: „Nu! Sunt preot catolic. Vreau eu să-i iau locul”. Acceptând această situație, comandantul l-a transferat pe deținutul cu numărul 16670 împreună cu ceilalți nouă deținuți la

blocul 11, buncărul morții, unde acesta a murit după două săptămâni.

Acest deținut cu numărul 16670 este sfântul Maximilian Maria Kolbe, comemorat pe 14 august. Din exemplul acestui sfânt putem învăța ce înseamnă ca cineva să-și urască viața în această lume pentru a o păstra pentru viața veșnică. A urî nu înseamnă aici a disprețui, ci a pune pe plan secund, considerând existența pământească în funcție de cea veșnică.

Cu siguranță nu vom avea această ocazie cu toții, de a renunța la viața noastră în favoarea altora; dar și noi putem muri în fiecare zi. Astfel, „a muri” nu înseamnă doar încetarea existenței noastre pământești, ci mai degrabă se referă la faptul de a renunța. În acest fel, și noi putem muri, renunțând la ambițiile noastre, la egoismul nostru, la meschinăriile noastre, la prejudecățile noastre, la dorințele noastre rele în favoarea carității fraterne. Renunțând chiar la noi înșine, să ne golim inima de tot ceea ce nu îi aparține lui Dumnezeu, ca astfel să-i facem loc lui, atât în inima noastră, cât mai ales în viața noastră.

Sfântul Leon cel Mare spune că „intelectul nostru, luminat de Duhul Adevărului, trebuie să primească gloria crucii, care răspândește razele sale asupra cerului și asupra pământului, cu inimă liberă și curată”.

Ne pregătim pentru sărbătoarea Paștelui; să privim în noi înșine și să ne întrebăm: acceptăm noi într-adevăr voința lui Dumnezeu? Acceptăm cu adevărat misiunea pe care ne-a încredințat-o Dumnezeu? Nu cumva atunci când suntem în necazuri, când avem greutăți ne răzvrătim împotriva lui Dumnezeu întrebându-l: „De ce, Doamne, tocmai eu trebuie să îndur aceasta și

aceasta? De ce, Doamne, mă pedepsești tocmai pe mine în felul acesta, doar nu sunt eu cel mai rău de pe pământ?”

Atunci când suntem în necazuri, când avem greutăți, să spunem și noi asemenea lui Isus: „Tată, preamărește numele tău”; „Facă-se voia ta!”

*Ciprian LASLĂU*



## DUMINICA FLORIILOR

*Is 50,4-7*

*Fil 2,6-11*

*Mc 15,1-39*

Timpu de 40 de zile al Postului Mare, în care ne aflăm și acum, l-am petrecut pregătindu-ne prin fapte de pocăință și iubire. Cu Duminica Floriilor, Biserica ne invită să începem Săptămâna Sfântă, în care celebrăm misterele centrale ale vieții noastre creștine: patima, moartea și învierea Domnului nostru Isus Cristos, mister pentru împlinirea căruia Isus a intrat în cetatea sfântă a Ierusalimului.

Astăzi, Biserica ne pune în față două evenimente glorioase: intrarea triumfală a lui Isus în Ierusalim, o glorie trecătoare, ce dispare în mai puțin de o săptămână și pe care Isus Cristos o acceptă în umilința supunerii față de planul Tatălui; cel de-al doilea eveniment, pătimirea Domnului, apare ca o expresie a unei realități glorioase. În suferința Domnului nostru Isus Cristos se manifestă, paradoxal, o glorie, aceea a crucii, care a străbătut mileniile ajungând până la noi și aducându-ne mântuirea.



Așadar, suntem în ultima săptămână de viață pământească a Mântuitorului. În doar câteva zile asistăm la răsturnări de situații incredibile. Această săptămână începe cum nu se poate mai bine pentru Isus; își face intrarea triumfală în Ierusalim.

După o privire mai atentă, ne dăm seama că tabloul este impresionant: aclamații, strigăte de bucurie, haine întinse la pământ, ramuri smulse din palmieri și agitate în aer. Toate aceste elemente îl mișcă chiar și pe cel mai pasiv privitor. Israelul exprima o bucurie asemănătoare cu aceea de la ieșirea din Egipt. Gloata mare care venise la sărbătoare, auzind că Isus vine la Ierusalim, ieșindu-i în întâmpinare cu ramuri de palmier, striga: „Osana! Binecuvântat este cel care vine în numele Domnului!” (*Mc* 11,9)

Dar care fusese cauza imediată a triumfului lui Isus? Motivul acestei atitudini este, fără îndoială, învierea lui Lazăr, pentru că toți cei care-l urmau fuseseră împreună cu Isus Cristos când îl înviase pe Lazăr și dădeau mărturie despre el. Cât de nestatornică a fost inima acestui popor! Duminică îl acopereau cu flori, iar peste alte câteva zile, în Vinerea Mare, îl puneau pe Cristos pe cruce. Duminică intonau cu dragoste nesfârșită: „Osana! Binecuvântat”, iar vineri răcneau disperați: „Răstignește-l, răstignește-l!”.

*Catehismul Bisericii Catolice*, vorbind despre intrarea lui Isus în Ierusalim, ne învață:

Intrarea lui Isus în Ierusalim arată venirea împărăției pe care Regele-Mesia o va împlini prin Paștele morții și învierii sale. Prin celebrarea ei, în Duminica Floriilor, liturgia Bisericii deschide Săptămâna Mare și Sfântă (*CBC*, 560).

În acest cadru, având mulțimea de partea lui, Isus îi putea manipula pe oameni cum voia. Dușmanii nu mai existau! Sosise pentru Isus Cristos momentul decisiv, trebuia să aleagă între urcarea pe tron și spânzurătoarea sau crucea. Alternativă nu exista. În acest moment se produce incredibilul. Contrar logicii umane, Cristos alege crucea, pentru că acesta este tronul pe care a venit să domnească: „Când voi fi înălțat de pe pământ îi voi atrage pe toți la mine” (*In* 12,32).

Lecturile pe care Biserica ni le propune pentru astăzi sunt de o bogăție extraordinară. Acestea ne invită la meditație și ne conduc la tema pătimirii lui Cristos.

Lectura întâi, luată din *Cartea profetului Isaia*, surprinde chinurile și umilirea acestui misterios slujitor al lui Dumnezeu, care îl reprezintă, în mod profetic, pe Isus, răbdător, și, de asemenea, atitudinea de abandonare supusă: „Eu nu m-am împotrivit, nici nu m-am dat înapoi” (*Is* 50,5). În această extremă umilire, slujitorul rămâne totuși plin de încredere, „Domnul Dumnezeu îmi vine în ajutor” și, datorită acestui fapt, nu-l vor doborî ocările. Această încredere profundă este o anticipare a victoriei finale, pentru că suferințele acestui slujitor, Cristos, vor deveni cauză de mântuire pentru alții. Tocmai aici descoperim adevărata valoare a suferinței: să-ți dai viața, pentru ca alții să aibă viață.

Preluând spusele teologului Karl Rahner, un mare teolog german, afirmăm și noi că *Ps* 21, pe care l-am intonat, *Dumnezeul meu, Dumnezeul meu, pentru ce m-ai părăsit?*, dă mărturie despre calitatea înaltă a spiritualității iahviste, care unește îndrăzneala cea mai înaltă cu umilința cea mai profundă. Acest psalm a fost considerat dintotdeauna de către tradiția creștină

ca o profeție clară a pătimirii lui Cristos și a mântuirii universale realizate de el.

Aceleași caracteristici ale slujitorului lui Dumnezeu, pe care le-am întâlnit în prima lectură și în psalmul responsorial, mai exact, ascultarea și umilința, le întâlnim și în lectura luată din *Scrisoarea sfântului apostol Paul către Filipeni*, un imn prin excelență cristologic. Isus Cristos renunță la sine; umilindu-se, își asumă sărăcia noastră până la moartea pe cruce: „S-a înjosit pe sine luând firea sclavului și devenind asemenea oamenilor. S-a umilit, făcându-se ascultător până la moarte, și încă moartea pe cruce” (*Fil 2,7-8*).

Care este atitudinea noastră în această situație? Cristos ne dă exemplu de renunțare la sine, pentru a primi în schimb bogăția sa, umilindu-ne, vom participa la gloria sa: „Pentru aceasta, și Dumnezeu l-a înălțat și i-a dăruit un nume care este mai presus de orice alt nume” (*Fil 2,9*).

În Duminica Floriilor, pentru a ne aminti de intrarea solemnă a lui Isus Cristos în Ierusalim, care ne introduce în Săptămâna Sfântă, suntem chemați să medităm la pătimirea Domnului. Ascultând astăzi fragmentul evanghelic, ni s-a umplut inima de mâhnire și de indignare. Cum au putut fi acei oameni atât de nestatornici? Să vedem dacă nu cumva și viața noastră întreagă este la fel de nestatornică; îi acordăm câteva clipe de adorare lui Isus Cristos, iar în restul timpului, prin fapte nedemne de un creștin, îl trădăm pe Cristos.

Pe coifurile soldaților romani stăteau scrise două litere: „S.T.”, inițialele a două cuvinte: „semper talis”, adică „mereu același, mereu viteaz, credincios”, atât în timpul victoriei, cât și în timpul eșecului, supus

până la moarte. Această deviză să ne-o asumăm și noi; credincioși lui Cristos până la moarte, în bucurie și suferință, urmându-l până pe Calvar. Nu cumva îl preferăm pe Cristos doar în „cadrul nunții din Cana” și uităm de el când parcurge drumul crucii?

Un exemplu concret de statornicie în urmarea lui Cristos ni-l dau niște copii din Armenia. La 13 septembrie 1923, Papa Pius al XI-lea a primit în audiență un număr de 400 de copii orfani din Armenia. Printre acești copii se aflau mulți care n-aveau mâini, urechi, ochi. Ce se întâmplase de fapt? În timpul Primului Război Mondial, turcii din Armenia au pornit o prigoană sângeroasă împotriva creștinilor, iar acești copii au preferat să rămână schilozi decât să-și trădeze credința în Cristos, pentru a îmbrățișa o alta, cea în Allah. Astfel încât ei puteau spune: „Sfinte Părinte, noi am rămas fără nas, fără urechi, fără mâini, dar nu ne-am lepădat de Isus Cristos”.

Ce exemplu de curaj ne dau acești copii! Suntem noi în stare să-l apărăm pe Cristos cu orice preț? Suntem convinși că nimeni nu poate avea o soartă mai tragică decât creștinul nestatornic. Sfânta Scriptură, prin intermediul *Cărții Apocalipsului*, ne atrage atenția asupra acestei atitudini nestatornice: „Cunosc faptele tale, că nu ești nici rece, nici cald. O, de ai fi rece, sau cald! Dar pentru că ești astfel, căldicel, nici cald, nici rece, te voi vărsa din gura mea” (Ap 3,15-16).

Întâlnim la orice pas astăzi oameni care acum îl adoră pe Cristos, peste câteva clipe îl vând, acum se spovedesc și îl primesc pe Cristos pe limbă, mâine cu aceeași limbă îl înjură, îl hulesc. Unde este demnitatea ta, creștinule?

Te lași fascinat de mirajul acestei lumi și uiți de credința primită prin străbunii tăi. Preferi să privești o

telenovelă în loc să participi la sfânta Liturghie duminicală, moartea în locul vieții veșnice!

Ce modele urmăm noi? Singurul și adevăratul model de ascultare și umilință este Isus Cristos, care, în ciuda faptului că a fost părăsit de toți oamenii, știe că în suferința sa este întărit de Dumnezeu Tatăl și asistat de Dumnezeu Duhul Sfânt. Să nu urmăm și noi exemplul celor care l-au trădat pe Cristos, având schimbări de atitudine rapide. Mărturisindu-l pe Cristos în orice împrejurare, întreaga noastră viață va fi un continuu „Osana!” și, la sfârșitul vieții, ajungând în paradis, îi vom cânta lui Dumnezeu, împreună cu îngerii și sfinții în veșnicie „Osana, Osana!”.

*Lucian ADAM*



## JOIA SFÂNTĂ

*Ex 12,1-8.11-14*

*1Cor 11,23-26*

*In 13,1-15*

După ce duminică am celebrat intrarea triumfală a lui Cristos în Ierusalim, și cu acest eveniment am intrat în săptămâna patimilor, în această seară ne-am adunat în jurul altarului pentru a celebra ultima cină a Domnului nostru Isus Cristos, Euharistia.

În această seară, Biserica celebrează trei evenimente centrale ale credinței creștine: întemeierea sfintei Euharistii, instituirea sfintei preoții și proclamarea noii porunci a iubirii.

Însă dacă ar fi să denumim această zi, cum am putea să-i spunem? Cu siguranță că am putea să-i zicem „ziua iubirii”. Această idee reiese clar din lecturile pe care sfânta Biserică ni le propune pentru această zi.

Dumnezeu își arată mereu iubirea față de poporul său, dar mai ales când acesta se află în grea încercare. *Cartea Deuteronomului* ne mărturisește acest fapt: „Din dragoste către voi și din fidelitate față de părinții voștri, v-a scos Domnul cu puterea mâinii sale și v-a

eliberat din casa sclaviei și din mâna lui Faraon, regele Egiptului” (*Dt* 7,8).

*Cartea Exodului*, în fragmentul pe care l-am ascultat, ne amintește de starea din vechime, când Iahve a poruncit evreilor să jertfească în fiecare familie un miel fără meteahnă, să stropească cu sângele lui amândoi ușorii și pragul de sus al ușii casei, ca să fie salvați la trecerea Domnului. Mielul trebuia consumat în grabă, cu pâine nedospită și ierburi amare, în ținută de călătorie.

Acest ritual al jertfirii unui miel îl găsim și la păstorii nomazi din Orient, care sacrificau un miel și îl mâncau împreună în semn de solidaritate, invocând protecția lui Dumnezeu înainte de despărțire pentru a afla noi pășuni la sosirea primăverii.

Dar ce semnificație are acest ritual pentru evrei?

Pentru urmașii lui Abraham, jertfirea mielului capătă o semnificație cu totul nouă, Paștele, trecerea Domnului, ba, chiar mai mult, o trecere a lor înșiși, de la sclavie la libertate. Acest popor devine liber pentru a putea sluji lui Dumnezeu. Este foarte greu a-ți dirija propria libertate, de aici și ispitirea pustiului: „Pentru ce ne-ai scos din Egipt?”. Dar, cu toate acestea, ei traversează pustiul și ajung pe pământul făgăduinței. Aceasta a însemnat Paștele pentru evrei.

Ospățul pascal și sângele salvator al mielului au reprezentat prefigurarea a ceea ce Cristos, adevăratul Miel pascal, a înființat la Cina cea de Taină. El, Mielul pascal, după cum ne relatează sfântul Paul în *Scrisoarea întâi către Corinteni*, și-a oferit drept hrană și băutură spirituală trupul și sângele. Dar ne întrebăm: de ce a făcut aceasta? A făcut aceasta pentru ca noi să putem suporta

greutățile călătoriei pământești, ca să putem trece de la sclavia păcatului la libertatea fiilor lui Dumnezeu.

Din iubire față de noi, Cristos a transmis această minunată taină când le-a poruncit apostolilor: „Faceți aceasta în amintirea mea!”. Astfel, prin preoții Noului Testament, pâinea îngerilor a ajuns la noi, în Biserica noastră, și o celebrăm pe altar la fiecare sfântă Liturghie.

Sfântul evanghelist Ioan ne introduce în ceasul evenimentelor supreme ale existenței pământești a lui Isus Cristos: pătimirea, moartea și învierea sa.

Totul trebuie văzut și trăit ca o trecere de la starea de cădere la starea de glorie și de fericire. Aceasta este „ora” când se realizează adevăratul exod al umanității de la sclavia păcatului la starea de adevărată libertate a fiilor lui Dumnezeu.

„Iubindu-i pe ai săi care erau în lume, până la sfârșit i-a iubit” (*In* 13,8). A iubi până la sfârșit nu trebuie interpretat în sens uman sau până la moarte. Însă se poate spune că ceea ce l-a condus pe Isus la moarte a fost tocmai iubirea sa infinită față de noi.

Sfântul Augustin, cu intuiția lui de geniu, observa: „Ce înseamnă, de fapt, până la moarte, dacă nu până la Cristos?... Cristos este țelul ce perfecționează”.

Cum să nu ne gândim la Euharistie, semnul cel mai sublim al dăruirii? Autodăruirea lui Cristos își atinge expresia cea mai înaltă în sacrificiul Crucii, pentru care ultima cină e anticiparea sacramentală. Astfel, să privim Euharistia ca pe un mister de credință, de dăruire, de iubire.

Faptul deosebit este că Isus leagă darul Euharistiei de gestul cel mai umil pe care un rabin nu l-ar fi făcut niciodată: spălarea picioarelor discipolilor săi.



Pe un mozaic din primele veacuri creștine ne este redată imaginea spălării picioarelor sfântului Petru de către Cristos. Cristos, îngenuncheat în fața lui, cu un gest de umilință totală, ca un sclav, ținând în mână un ulcior cu apă, spală picioarele lui Petru. Dar ceea ce ne impresionează în acest mozaic este atitudinea lui Petru, care, deși se lasă să fie spălat, de fapt, în inima lui nu acceptă acest lucru, ba chiar, îndreptându-și degetul arătător spre tâmplă, parcă ar spune: „Sunt total nedu-merit. Acum chiar că nu mai înțeleg nimic!”

Dar ne întrebăm: ce anume ne spun scandalizarea și refuzul lui Petru? Că un astfel de Dumnezeu nu este înțeles, nu convine așteptărilor noastre. Noi, ca și Petru, am vrea să spunem: „Tu nu poți să faci acest lucru, tu nu poți să fii un astfel de Dumnezeu! Nu ți se cuvine o astfel de umilire...” Ni s-ar părea că luăm apărarea Domnului, însă în realitate apărăm ideile noastre despre Dumnezeu, sau poate mai mult, meschinăriile noastre, egoismele noastre, adesea mascate de regula de aur a așa-zisului „bun-simț”. Însă această iluzorie voință de bine a noastră nu salvează pe nimeni, nici pe alții, nici pe noi înșine. Desigur, noi înțelegem puțin sau chiar nimic din toate acestea, tocmai ca și Petru, căruia Cristos îi spune: „Ceea ce fac eu acum tu nu înțelegi. Vei înțelege mai târziu”. Mai târziu vrea să spună când va vedea că Isus Cristos moare și își dă viața pentru el.

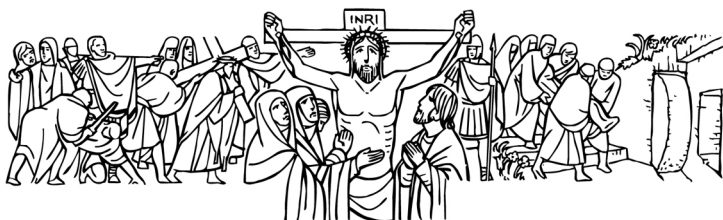
Evenimentul ultimei cine, cel al spălării picioarelor, al îngenuncherii lui Cristos în fața omului pentru a-i sluji, dezvăluie un stil, un mod de a lucra sau de a acționa al lui Dumnezeu, care devine în același timp „poruncă”, criteriu de viață pentru toți: „Așadar, dacă eu, Domnul

și Maestrul, am spălat picioarele voastre, și voi trebuie să vă spălați picioarele unii altora. V-am dat exemplu, pentru ca ceea ce eu am făcut să faceți și voi” (In 13,14-15).

Dar cine a experimentat că într-adevăr este posibil să trăiești astfel ne poate spune cum acest lucru este atât de pasionant și eliberator! Să ne uităm la sfinții carității, să privim la ei, adevărații mari ai lumii! Să privim la exemplul pe care nu cu mult timp în urmă ni l-a dat Papa Ioan Paul al II-lea! Ce exemplu de consumare eroică a propriei vieți, ce exemplu de dăruire totală a ființei sale! Bolnav printre bolnavi, unit cu suferința lui Cristos, ca un miel nevinovat pentru viața lumii, unit în mod deosebit cu Cina Domnului! Acesta este într-adevăr corpul oferit! Acesta este sângele vărsat, nu doar o formulă consacrată, ci o formă de viață.

Urmând exemplul Papei Ioan Paul al II-lea, să-l rugăm pe Cristos: vino, Doamne, în ajutorul nostru, fă să tacă rațiunea noastră, dă-ne darul credinței, ca să putem găsi stupoare și fascinație în fața paradoxului iubirii tale: crucea, iubirea față de aproapele, Euharistia. Tu, care ești un Dumnezeu sărac, umil, ultim, slujitorul tuturor, ajută-ne să călcăm pe urmele iubirii tale. Amin!

*Cristinel GAL*



## VINEREA SFÂNTĂ

*Is 52,13-53,12*

*Evr 4,14-16; 5,7-9*

*In 18,1-19,42*

Ne-am adunat în această seară, în Vinerea Sfântă, pentru a celebra misterele patimii, morții și înmormântării Domnului nostru Isus Cristos. Această Săptămână Sfântă, pe care am început-o în Duminica Floriilor, când evreii l-au primit pe Isus în mod triumfal, cu ramuri de palmier în mâini și strigând: „Osana Fiului lui David! Binecuvântat cel ce vine în numele Domnului! Osana în înaltul cerului!” (*Mt 21,9*), se încheie cu Triduum-ul Pascal, trei zile sfinte în care prin textele și celebrările liturgice propuse de Sfânta Biserică suntem conduși progresiv spre misterul Învierii Domnului, spre marea sărbătoare a Paștelui.

Dacă ieri seară, în Joia Sfântă, am celebrat misterul instituirii sfintei Euharistii și am prefigurat în mod ritual Paștele prin imaginea ultimei cine, astăzi, în Vinerea Sfântă, celebrăm misterele patimii, morții și înmormântării Domnului nostru Isus Cristos, iar mâine, în Sâmbăta Sfântă, cu vigilia pascală, vom celebra însuși misterul Învierii.

Lecturile și ceremoniile liturgice din această seară scot în evidență suferințele fizice și sufletești ale lui Cristos, prin care noi am dobândit mântuirea.

Mesia este prezentat de profetul Isaia, în prima lectură, ca fiind „slujitorul credincios al lui Dumnezeu”, care, deși nevinovat, ia asupra sa suferințele, păcatele celor mulți, care va fi străpuns pentru fărădelegile noastre, va crește, se va înălța și va ajunge pe culmile mării. Ne întrebăm: cum va ajunge astfel, prin ce? Prin suferință; printr-o suferință atât de mare, încât se vor îngrozi mulți de schimonosirea înfățișării lui, fiindcă nu va mai apărea ca om. „Om al durerii și cunoscător al suferinței” (*Is 53,3*). Pentru cine a îndurat suferința? Pentru noi, fiindcă a luat asupra sa păcatele noastre. Acesta este simbolul și esența Patimii Domnului.

Împlinirea profețiilor referitoare la pătimirile Domnului este confirmată de autorul *Scrisorii către Evrei*, în lectura a doua. Autorul scrisorii ne amintește că Isus Cristos nu este doar întruchiparea slujitorului care suferă, ci este preotul suprem căruia i se cuvin toată fidelitatea și încrederea noastră. Cristos, prin jertfa sa pe lemnul crucii,

este marele preot care străbate cerurile, pentru că, deși era Fiu, a învățat ascultarea din cele ce a pățit. Ajungând astfel desăvârșit, a devenit pentru toți cei care ascultă de el cauza de mântuire veșnică (cf. *Evr 4,14-16; 5,7-9*).

În cele din urmă, „Patima Domnului nostru Isus Cristos după sfântul evanghelist Ioan”. Ne întrebăm cu ce scop. Ca să ne convingem că Isus Cristos a murit pe Calvar mai mult ca victimă a iubirii sale decât a urii dușmanilor săi.

Răul pe care Dumnezeu îl vede în lume, toată greutatea păcatelor de la începutul și până la sfârșitul lumii sunt puse în spatele Mântuitorului. El le ispășește prin suferințele sale de pe cruce. Isus, urcat pe cruce, rămâne acolo întotdeauna, ispășind păcatele noastre „întotdeauna” pentru că ne exprimăm în timp; dar actul ispășirii a fost, este și va fi o singură dată. Cristos a murit pe cruce. Și acest lucru, nu în ecou și nu în amintire, ci El rămâne încontinuu ca unul care s-a jertfit și se jertfește mereu. Jertfa sa de pe cruce este reluată de taina Euharistiei, într-un mod nesângeros, dar este mereu jertfit. Prin Euharistie, acest act al jertfirii nu se întrerupe niciodată.

Actualul Papă Benedict al XVI-lea, în cartea sa intitulată „Drumul pascal”, amintește că a fi oameni înseamnă a merge la întâlnirea cu moartea. A fi oameni înseamnă a trebui să murim. A trăi înseamnă în lumea aceasta a muri. Fiul lui Dumnezeu „făcut om” înseamnă și acest lucru: s-a întâlnit cu moartea, iar moartea lui are o necesitate specifică.

Evangelia proclamată în această zi – Patima Domnului – ne arată ultima parte a drumului lui Cristos spre întâlnirea cu această realitate: moartea. Să meditam trei momente din Patima Domnului.

Un prim moment: acela când Isus a fost trădat. Isus, Fiul lui Dumnezeu, trădat de un apostol. Acolo a fost începutul tuturor trădărilor din lumea creștină. Acolo a fost începutul fiecărui act de îndepărtare de Cristos. Iuda l-a trădat pe Cristos pentru treizeci de arginți. Aceasta ni se pare un lucru înjositor și de neînțeles. Dar oare nu sunt încălcate și în zilele noastre poruncile lui Dumnezeu de dragul Mamonei? De câte

ori nu este trădată iubirea din cauza banilor? Cine dintre noi nu și-a dat mica lui cotizație de bani pentru ca Domnul să fie vândut?

Un al doilea moment: biciuirea și încoronarea cu spini. Isus, cu fața plină de sânge, îi reprezintă pe toți cei care vreodată au simțit durere adâncă în inima și în trupul lor și au oferit-o cu credință lui Dumnezeu. De când Isus a pățimit, de atunci rămâne adevărat pentru noi toți că fără suferință nu există mântuire.

În sfârșit, un al treilea moment: răstignit pe cruce, Isus spune: „Dumnezeul meu, Dumnezeul meu, pentru ce m-ai părăsit?” Sunt cuvinte care ne surprind. Este o altă formă de a-i spune Tatălui: „Facă-se voia Ta!” Cristos se simte părăsit în momentul morții sale, însă strigătul său a fost exprimat în numele atâtor oameni din toate generațiile, care aveau să spună: „Doamne, de ce m-ai părăsit?”

Știm că a vorbi despre suferință este un lucru extrem de greu. Concret, când vorbim de suferință, ce înțelegem prin aceasta? Cuvântul este prea vag pentru a exprima nenumăratele rele care ne pot lovi. Putem doar să clasificăm suferințele pornind de la diferitele componente ale ființei umane. Astfel, putem avea: suferința trupească, psihică, socială și sufletească. Toate aceste suferințe fiind, de altfel, intim legate între ele, una nu există fără celelalte.

Despre suferință ne vorbește și viața sfintei Edith Stein. Închisă într-un lagăr de concentrare nazist, într-o celulă atât de îngustă încât nu putea să-și întindă în întregime trupul spre a se odihni, stătea singură, izolată, ca într-un mormânt. Știa că în celulele învecinate erau alți deținuți. A început să bată cu picioarele

în perete spre a intra în legătură cu alții. Auzi la un moment dat bătăile unui alt deținut, dar glasul nu i se auzea.

Înainte de Cristos, oamenii erau încarcerați, izolați în temnița suferinței: fiecare în carcera lui. Au bătut disperați cu picioarele în pereții carcerii; Dumnezeu a auzit bătăile și a răspuns. Răspunsul lui Dumnezeu la strigătele oamenilor a fost Cristos, Fiul Său, care a coborât, și-a așezat cortul, adică locuința, în mijlocul oamenilor, locuind până la sfârșitul veacurilor printre noi, mai ales în sfintele taine. El a fost solidar cu noi, a luat asupra sa toate suferințele noastre. Un mare teolog din secolul al XX-lea, Romano Guardini, îi spunea pe patul de moarte unui prieten: „Când mă voi prezenta în fața îngerului judecării, voi fi întrebat și va trebui să-i răspund, dar după aceea voi pune și eu, la rândul meu, o întrebare: Doamne, de ce aceste teribile căi ale suferinței?” Ne întrebăm și noi: De ce atâta suferință? De unde vine suferința? La ce folosește suferința?

Dumnezeu nu ne dă o explicație pentru orice suferință, dar ne dă un sens, o valoare a suferinței, eliberându-ne de disperarea nonsensului, absurdului, inutilității suferinței și, mai ales, încurajându-ne cu prezența sa permanentă. Noi, creștinii, știm bine, simțim și repetăm des, eventual scriem și chiar predicăm că crucea face parte integrantă din evanghelia lui Isus, că suferința a caracterizat multe etape ale vieții pământești a Domnului. Însă pentru a afirma acest lucru atunci când răul ne atinge personal sau se năpustește asupra unei persoane dragi, ei bine, avem nevoie de curaj. Mai ales, avem nevoie de credință, acea credință care se întrupează în viață, se hrănește din confruntarea vie cu Cristos, care știe bine ce înseamnă suferința.

În această seară, ceremoniile sunt lipsite de liturgia euharistică, pentru că acesteia îi ia locul adorarea crucii ca un ultim apel la convertire înainte de sărbătoarea Paștelui.

Regizorul Mel Gibson, în filmul „Patimile lui Cristos”, în episodul luării crucii, îl reprezintă pe Cristos îngenunchind lângă cruce, îmbrățișând-o de trei ori, sărutând-o, după care o ia în spate și pornește la drum. „Bucură-te, cruce, singura noastră speranță” – spunem într-un imn al Bisericii. Crucea lui Cristos este singura mângâiere și speranță pentru cel care își îmbrățișează și sărută propria cruce, din supunere la voința lui Dumnezeu și din iubire, asemenea lui Cristos.

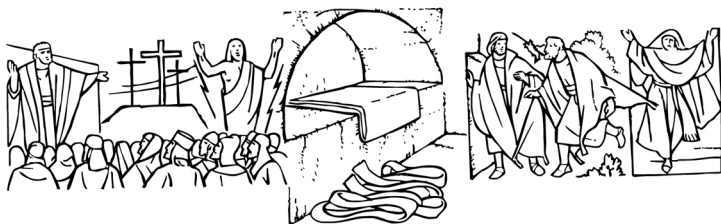
În Occident întâlnim fenomenul îndepărtării semnelor creștine din locurile publice: din școli, din spitale, acolo unde crucea este singura speranță a celor ce suferă.

Sfântul Francisc de Sales a întâlnit într-o zi un tânăr care ducea o găleată mare cu apă, deasupra căreia plutea o bucată de lemn. Îl întrebă: „Tinere, la ce servește bucata aceasta de lemn pe suprafața apei?” Tânărul îi răspunse: „Cu bucata aceasta de lemn apa nu se agită prea tare în timp ce merg, astfel încât nu iese din găleată”.

Pe valurile frământărilor și ale suferințelor noastre zilnice să așezăm crucea lui Cristos. Ea ne va aduce liniștea și nu ne vom pierde răbdarea în suferințele noastre.

*Adrian BULAI*





## **SOLEMNITATEA ÎNVIERII DOMNULUI NOSTRU ISUS CRISTOS**

**– Liturghia de noapte –**

*Gen 1,1-2,2*

*Gen 22,1-28*

*Ex 14,15-15,1*

*Is 55,1-11*

*Bar 3,9-15.32-4,4*

*Ez 36,16-28*

*Rom 6,3-11*

*Mc 16,1-8*

Creștinii din Antichitate obișnuiau, în această noapte sfântă și tainică, să-și spele ochii înaintea Sfânta Liturghie, ca să poată privi lumina lui Cristos și să o poată primi în inima lor prin aceste ferestre ale sufletului: ochii. În ciuda oboselii și a orei târzii, sper ca meditarea mesajului divin să nu vă plictisească și să nu vă inducă, în minutele care urmează, o stare onirică, de somn și de vise plăcute.

Suntem chemați să celebrăm în această noapte învierea din morți a Domnului nostru Isus Cristos, înviere care este punctul central și culminant al credinței

noastre creștine. Ne aflăm în perioada cea mai importantă a anului liturgic: suntem la finalul acestor trei zile ale triduum-ului pascal care cuprinde Joia Sfântă, când am comemorat Cina Domnului, Vinerea Sfântă, când am re trăit pătimirea și moartea lui Cristos pe cruce și Sâmbăta Sfântă, concretizată acum, în momentul din noapte, când comemorăm și asistăm la taina învierii Domnului din morți.

Suntem invitați să veghem, asemenea soldaților, în fața mormântului unde a fost depus trupul lui Cristos; suntem invitați să așteptăm în întunericul nopții momentul salvific al învierii, să stăm de strajă la căpătâiul aceuia care a murit pentru păcatele noastre. Poate că vă veți întreba: ce rost are această veghe, mai ales în toiul nopții? Răspunsul ni-l oferă un Părinte al Bisericii, sfântul Augustin, episcop de Hippona pe la mijlocul secolului al IV-lea, care spune că Isus Cristos ne-a dăruit prin înviere gloria numelui său și „ne-a luminat întunericul din suflete”. Domnul nostru, biruitorul morții, a pus lumina sa în inimile noastre, pentru ca mintea noastră, astfel iluminată, să vadă sensul acestei nopți glorioase și strălucitoare. Numai în întunericul și în liniștea nopții ne putem opri din tumultul vieții noastre, ca să putem vedea și asista la misterul învierii. Așadar, vedem că veghea noastră nu este în zadar. Suntem chemați să vedem lumina cea adevărată, să-l vedem, să-l credem și să-l mărturisim pe Isus Cristos, Stăpânul vieții și Biruitorul morții, și nu să-l îngropăm sau să-l închidem în domeniul imaginarului, al basmului sau al deviațiilor bolnăvicioase, patologice chiar!

Un psiholog francez, Dominique Megglé, spunea acum 10-12 ani că viața omului contemporan se aseamănă cu o ceapă: cu cât o decojești mai mult, cu atât plângi

mai tare! Oare nu suntem sătui să tot auzim că trăim într-o lume obscurantistă, cu viziuni și perspective înguste? O lume a imediatului, o lume lipsită de profunzime, care se plictisește foarte repede? Însă cert este că, încetul cu încetul, l-am îndepărtat pe Dumnezeu din viața noastră, am alungat sacrul din trăirile noastre. Și totuși, în ciuda a toate acestea, cu toții căutăm ceva, un ceva mai mult decât palpabilul, decât imediatul, decât ceea ce e numai în fața ochilor noștri și decât ceea ce putem atinge sau percepe. Omul are sădită în el o sete de transcendental, o sete de divin, de Dumnezeu cel viu și adevărat. Este o sete nesfârșită de cunoaștere a ceea ce este *dincolo*: dincolo de sine, dincolo de celălalt, dincolo de realitatea concretă, dincolo de viață și de moarte. Suntem martori, în ultimii ani, la încercări, mai bine zis, la tentative de răspuns la problema morții și la ceea ce este dincolo de moarte. Mai recent, s-a încercat chiar negarea învierii lui Cristos prin prezentarea în senzațional a așa-ziselor oseminte descoperite la Ierusalim, atribuite lui Isus Cristos. Și totuși, omul caută un *dincolo* ... însă nu reușim să descoperim ceea ce cu un „al șaselea simț” simțim că există! Această dimensiune sacră ne eludă, Dumnezeu scapă simțurilor noastre și nu reușim să-l găsim ori să-l înțelegem pe căile obișnuite. Dumnezeu este mai mult decât atât. Dumnezeu ține de sfera inefabilului, a inexplicabilului, adică nu poate fi exprimat pe deplin în limbaj uman. Vedem doar cât de greu este să exprimăm concret în ce constă viața veșnică sau în ce mod se realizează învierea!

Un mare teolog catolic al Evului Mediu, sfântul Toma de Aquino, spunea că pentru a-l descoperi pe Dumnezeu trebuie să facem liniște în interiorul nos-

tru, să ne debarasăm de zgomot, de griji, de superficialitate; ajunși aici, trebuie să ne scoatem din minte chiar și ideea pe care noi o avem despre Dumnezeu. Bine, dar atunci ce rămâne? Rămâne, astfel, doar o nebuloasă, un spațiu calm, nedeterminat, pe care nu-l putem stăpâni... acolo este Dumnezeu! Trebuie să facem un exercițiu de credință: vă invit să încercați să înțelegeți taina lui Dumnezeu Atotputernicul, ca să credeți cu adevărat în taina învierii. Dacă nu credem, nu vom putea înțelege cu adevărat misterul pe care îl celebrăm în această noapte. Într-adevăr, după cum spunea un alt mare teolog catolic, sfântul Anselm de Canterbury, „credo ut intelligam, intelligo ut credam”, ceea ce înseamnă: cred ca să înțeleg și înțeleg ca să cred. Credința și înțelegerea sunt complementare și inseparabile. Dacă nu credem pe deplin, nu vom putea înțelege faptele istorice petrecute acum două milenii, evenimente experimentate de către apostoli și prezentate în paginile Noului Testament. Iar dacă nu înțelegem, nu vom putea crede! Și atunci zadarnică este credința noastră! Degeaba am trecut prin această perioadă de convertire a Postului Mare, dacă nu înțelegem și dacă nu credem minunea învierii Domnului pe care o celebrăm în această noapte. Degeaba îl mărturisim pe Dumnezeu și degeaba ne mai numim creștini dacă nu credem în Cristos glorios care a înviat din morți.

Dar să alimentăm înțelegerea și credința noastră cu mesajul transmis de lecturi. Mesajul primei lecturi din această noapte este clar: Dumnezeu a creat Universul din prea marea sa bunătate și, după cum ne spune textul din *Geneză*, el „a privit toate cele pe care le făcuse și iată erau foarte bune” (*Gen* 1,31). Iar psalmistul afirmă și cântă că Domnul a creat cu înțelepciune (*Ps* 103,24).

În lectura a doua am putut vedea că Domnul cere omului încrederea totală în el, adeziunea perfectă la voința sa, întocmai cum a demonstrat-o și patriarhul Abraham atunci când a fost gata să-i dăruiască Domnului pe unicul său fiu. Iar pentru a sublinia această încredere totală, ne-am rugat împreună cu psalmistul: „Păzește-mă, Doamne, pentru că mă încred în tine”. A treia lectură biblică din această noapte, luată din *Cartea Exodului*, este plină de semnificații. Izbăvirea poporului izraelit de sub sclavia egiptenilor este o prefigurare a izbăvirii întregii omeniri de sub sclavia păcatului, înfăptuită mai apoi prin pătimirea, moartea și învierea Domnului nostru Isus Cristos, care prin sângele său ne-a spălat de păcate. Și psalmistul, prin cuvintele „strălucită este biruința sa”, cântă bucuria eliberării de sub puterea unui dușman crud (*Ps 15, 1*). În lectura a patra sunt subliniate iubirea nemărginită a lui Dumnezeu față de om și statornicia acestei iubiri concretizate și exprimate printr-un legământ veșnic. În lectura a cincea, Domnul ne atenționează că logica divină este diferită de mentalitatea noastră. Profetul Baruh, în cea de-a șasea lectură, ne arată că suntem privilegiați, întrucât nouă ne-au fost revelate cele plăcute Domnului. Iar în lectura a șaptea, luată din cartea profetului Ezechiel, ni se arată pedagogia divină: Dumnezeu este un tată iubitor, dar care își mai dojenește copiii. Profetul prezintă milostivirea și bunătatea Domnului, pentru că Domnul ne va da o „inimă nouă” și un „duh nou” pentru a putea merge pe calea mântuirii. Din lecturile vetero-testamentare amintite până acum ies în evidență două lucruri: iubirea nemărginită a lui Dumnezeu care provoacă în om speranța și invitația să răspundă iubirii divine prin credință.

Sfântul Paul, în *Scrisoarea către Romani*, ne îndeamnă la un profund și sincer act de credință în învierea lui Isus Cristos. Logica sfântului Paul răstoarnă logica lumii, chiar și pe aceea a lumii contemporane... Învierea noastră viitoare, făcută posibilă prin credința noastră, ne întărește speranța. Astfel, speranța devine siguranță, posibilul devine realitate, devine concret, devine cert, devine crez mărturisit. Ajunși în această stare, nu putem decât să-l laudăm pe Domnul pentru bunătatea lui (*Ps* 117,1) împreună cu psalmistul care spune: Aleluia! Aleluia! Aleluia!

*Evanghelia după sfântul Marcu* (*Mc* 16,1-8) ne prezintă evenimentele de după înviere. Mesajul este simplu și clar: Isus Nazarineanul, pe care îngerul mesager îl desemnează prin cuvintele „cel răstignit”, pentru a șterge orice dubiu, „a înviat”! Îngerul, un mesager ceresc, element care îl reprezintă pe Dumnezeu, dă veridicitate veștii și faptului învierii. Dacă un om le-ar fi dat femeilor vestea învierii, ele nu ar fi crezut. Să credem și noi asemenea femeilor din Evanghelie, plini de bucurie și de speranță în fața miracolului pe care acum îl celebrăm.

Bucurați-vă! Vă spun: bucurați-vă! Cristos, Domnul nostru, Mielul de Paște, care a murit pentru păcatele noastre, Stăpânul vieții și al morții, a biruit mormântul. Dumnezeu și-a arătat milostivirea față de noi.

Cristos a înviat! Aleluia, aleluia! Acest mesaj să ne inunde sufletele de bucurie!

Cristos a înviat! Aleluia, aleluia! Acest gând să ne aducă *duhul cel nou* care ne-a fost promis și să facă să înflorească în noi credința!

Cristos a înviat! Aleluia, aleluia! Acest fapt să ne călăuzească pașii în viața de zi cu zi. Să menținem vie în noi speranța învierii noastre viitoare!

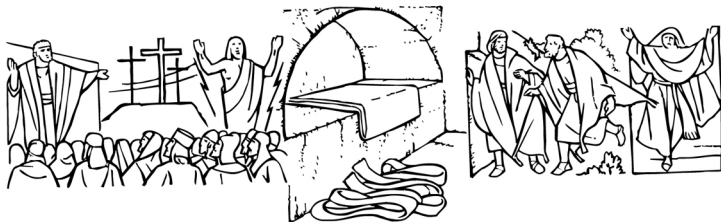
Cristos este viu! Să ne bucurăm deci și să fim recunoscători, pentru că alții ar vrea să se bucure, dar condițiile istorice îi împiedică.

Într-un penitenciar al securității din Moscova, două deținute vorbeau în șoaptă despre sărbătoarea Paștelui care se apropia. Una dintre ele, pe nume Anastasia, era tristă și îngândurată că deținuții erau excluși de la bucuria Paștelui. Apropiindu-se ziua Învierii, fiind pe coridor, strigă dintr-odată, în liniștea apăsătoare a penitenciarului, „Cristos a înviat!”. Gardienii, mirați, înlemniră. O asemenea obrăznicie, după cum gândeau ei, nu se mai întâmplase niciodată. Tânăra femeie a fost bătută și apoi a fost dusă într-o celulă solitară, unde nu i s-au dat mâncare și căldură timp de patru zile. Când a fost adusă lângă colega ei, aceasta i-a spus: „Ai văzut ce ți-au făcut dacă nu te supui?” Chiar dacă era într-o condiție jalnică, a găsit puterea să răspundă: „Am vestit în închisoare Vestea cea Bună a Paștelui. Altceva nu mai contează!”

Iată ce curaj a avut această tânără! Iar nouă ne este rușine să transmitem vestea Învierii chiar și vecinilor noștri. Să luăm aminte, să imităm exemplul ei și să avem curajul să ne mărturisim credința în Isus Cristos cel înviat. Să dăm mărturie despre Stăpânul vieții și Biruitorul morții, ducând, după Sfânta Liturghie, lumânarea aprinsă până acasă! Să ducem lumina lui Cristos peste tot! Să vestim cu bucurie: „Cristos a biruit mormântul, cu moartea pe moarte călcând și celor din morminte viață dăruindu-le”!

Cristos a înviat! Aleluia, aleluia!

*Sergiu-Doru STOICA*



## **SOLEMNITATEA ÎNVIERII DOMNULUI NOSTRU ISUS CRISTOS**

**– Liturghia din timpul zilei –**

*Fap 10,34.37-43*

*Col 3,1-4*

*In 20,1-9*

**Cristos a înviat!**

Înainte să apară în cinematografele din lume, filmul realizat de americanul Mel Gibson „Patimile lui Cristos” i-a fost prezentat Sfântului Părinte Papa Ioan Paul al II-lea. După ce a vizionat imaginile care prezentau patima și moartea lui Isus Cristos încheiate cu un cadru în care era arătat Domnul înviat, Sfântul Părinte a fost întrebat de ziariști: „Sanctitate, cum vi s-a părut filmul? Cum a fost?” Sfântul Părinte a răspuns: „Este exact cum s-a întâmplat în realitate”. „De unde știți?”, l-au întrebat ziariștii. „Citiți Evanghelia, le-a răspuns papa, exact așa s-a întâmplat!”

Și noi am ascultat cuvintele Evangheliei astăzi, iubiți frați, în sărbătoarea Învierii Domnului – o sărbătoare a credinței, a bucuriei și a speranței.



Sfântul evanghelist Ioan nu ne prezintă momentul învierii Domnului. Însă ne descrie atitudinea plină de credință a celor doi ucenici în fața unui fapt uluitor: mormântul în care a fost pus Isus după ce a pățimit și a murit este acum gol. Maria Magdalena nu înțelege cum de este posibil acest lucru și, pătrunsă de tristețe și lipsită chiar și de speranța că-l va putea jeli pe Cel Răstignit, aleargă la Petru și la ceilalți ucenici. Le adâncește și mai mult mâhnirea și le spune: „L-au luat pe Domnul din mormânt și nu știu unde l-au pus” (*In* 20,2).

Datorită arheologiei, știința care se ocupă cu explicarea urmelor pe care le-au lăsat cei care au trăit cu mulți ani înaintea noastră, știm astăzi cum erau mormintele în timpul lui Isus. Majoritatea evreilor, fiind săraci, după ce mureau, erau înfășurați într-o pânză și puși într-o groapă săpată în pământ. Însă familiile mai înstărite – cum era și aceea a lui Iosif din Arimateea – își săpau morminte în stâncă. Într-un astfel de mormânt a fost pus și Lazăr, fratele Martei și al Mariei. Mormântul avea o deschizătură de aproximativ jumătate de metru, prin care se intra într-o încăpere destul de spațioasă unde se putea sta și în picioare. În această încăpere era o piatră mare având forma unei mese pe care era așezat trupul celui mort înfășurat în pânză, cu un fel de ștergar înfășurat pe cap și legat la mâini și la picioare. Așa ni-l prezintă și sfântul evanghelist Ioan pe Lazăr ieșind din mormânt, atunci când l-a înviat Isus. La intrarea în mormânt era așezată o piatră grea pe care n-o putea da la o parte un singur om, în caz că voia să jefuiască mormântul, sau vreun animal care ar fi vrut să mănânce trupul neînsuflăit.

Înțelegem acum mai bine de ce Maria Magdalena nu pricepea ce s-a întâmplat (de ce nu mai era piatra la

intrare, de ce mormântul era gol) și de ce era deznădăjduită.

Petru și celălalt ucenic – știm că este vorba de Ioan – au alergat la mormânt. Petru a fost cel care a intrat primul. A văzut fâșiile de pânză și ștergarul care acoperise capul lui Isus. Erau așezate deoparte cu grijă. Când Isus l-a înviat pe Lazăr, chemându-l afară din mormânt, Lazăr a ieșit înfășurat în pânza cu care a fost înmormântat. Dar aici pânzele erau așezate deoparte cu grijă. Aici avem de-a face cu o altfel de înviere: învierea lui Isus – opera Sfintei Treimi.

*Catehismul Bisericii Catolice*, vorbind despre înviere, arată cum aceasta este opera întregii Sfinte Treimi: Tatăl l-a înviat pe Isus Cristos, Fiul său, deoarece nu l-a lăsat pe sfântul său să vadă putrezirea; Fiul este autorul propriei învieri, pentru că el însuși a afirmat că „Fiul Omului are putere să-și dea viața și putere are să și-o ia înapoi”; Duhul Sfânt l-a înviat pe Isus – care în întreaga viață era plin de Duhul Sfânt – dând viață firii omenești a lui Isus, chemând-o la gloria de Domn (cf. *CBC* 648-649).

Și ne spune evanghelistul că ucenicii „au văzut și au crezut” (*In* 20,8). Au văzut, adică au înțeles de ce le spunea Isus că trebuie să pătimească, să moară, dar a treia zi va învia. Au crezut, adică a învins în ei credința și, de aceea, s-au umplut de bucurie și sperau că-l vor vedea pe Cel Înviat.

Învierea Domnului este, așadar, sărbătoarea credinței, a bucuriei și a speranței.

Am ascultat în prima lectură cum Petru, plin de bucurie, a luat cuvântul și a vorbit mulțimii adunate la Ierusalim cu ocazia sărbătorii Rusaliilor. Le amintește cel

mai rușinos lucru pe care au putut să-l facă iudeii: „l-au omorât, atârându-l pe lemnul crucii” (*Fap* 10,39), pe Isus din Nazaret, pe cel pe care l-a consacrat Dumnezeu Tatăl prin Duhul Sfânt, pe cel care pe unde a trecut a făcut numai bine. Știm din istoria poporului ales că și unii profeți au fost uciși în mod rușinos de către cei din poporul lor, deși profeții, preoții și regii erau unșii Domnului și consacrați cu autoritate de la Dumnezeu. Totuși, și-au ridicat mâna împotriva lor și i-au ucis. Nici unul dintre aceștia nu a înviat, dar Isus a înviat și acum este viu!

Conform tradiției iudaice, era nevoie de cel puțin doi bărbați ca martori pentru a putea avea loc un proces. Iată că Petru și Ioan sunt cei doi martori, sunt primii martori care au ajuns la mormânt și au crezut, sunt primii martori ai credinței. Oare nu avem și noi doi martori care peste veacuri își păstrează credibilitatea? Căci ce este Sfânta Scriptură, dacă nu toată iubirea lui Dumnezeu exprimată în cuvintele scrise? Și ce este Sfânta Tradiție, care urcă până la apostoli, dacă nu toată grija lui Dumnezeu Tatăl, Fiul și Sfântul Duh concretizată prin faptele înaintașilor noștri?

Ar putea spune unii: „Bine, dar Petru și ceilalți ucenici l-au primit pe Duhul Sfânt la Rusalii, de aceea au dat mărturie fără teamă!” Dar oare nu pe același Duh Sfânt l-am primit și noi când am fost botezați „în numele Tatălui, și al Fiului, și al Sfântului Duh”, sau la Mir, când am fost întăriți în credința noastră pentru a mărturisi moartea și învierea Domnului?

Ne uităm astăzi în jur și ne întrebăm: cum mărturisim noi moartea și învierea Domnului? Cum ne exprimăm credința, bucuria și speranța? Este de ajuns să

participăm la Liturghie – care ce bine ar fi dacă ar fi și mai scurtă, ar zice unii – pentru a spune că avem credință? Este suficient să mâncăm și să bem mai mult sau mai bine decât de obicei – dar fără să ne mai gândim și la alții – pentru a arăta că ne bucurăm? Și ce să mai spunem de speranța în viața veșnică atunci când auzim cât e ziua de lungă – uneori și noaptea – numai muzica maneliștilor care ne explică ei cum trebuie să tratăm dușmanii, cum să ne purtăm cu femeile și ce să facem cu banii. De parcă iertarea dușmanilor învățată de Isus nu mai are nici o valoare, demnitatea umană de care se bucură femeile nu ar mai trebui să aibă recunoaștere în viața noastră, iar pomana pe care trebuie s-o oferim celor nevoiași nu ar mai fi necesară.

În Sfânta Scriptură – sub forma cuvintelor – și în Euharistie – sub forma pâinii și a vinului – este prezent Isus Cristos în mod real, adevărat. Or, dacă lăsăm pe oricine să contrazică cu răutate și cu falsă autoritate cuvintele și învățăturile Evangheliei, nu este oare la fel ca și cum am lăsa animalele să necinstească Euharistia?

Învierea Domnului este sărbătoarea credinței, a bucuriei și a speranței.

L-am ascultat în cea de-a doua lectură pe sfântul Paul, care face o comparație între năzuința la cele de pe pământ și năzuința la cele de sus. Altfel spus, din aceasta se vede dacă avem speranță: din faptele pe care le facem acum pe pământ pentru a intra la sfârșitul vieții în Împărăția lui Dumnezeu.

Cunoaștem din experiență câte îndură părinții și frații noștri care muncesc pentru a-și întreține familiile: frigul cel mai cumplit sau căldura cea mai dogoritoare, distanțele foarte mari față de familie, teama de a nu-și

pierde serviciul, disprețul sau batjocura unor șefi nedrești și multe altele. Dar ei știu că la sfârșitul lunii își vor primi salariul, răsplata pentru munca lor. De aceea îndură toate acestea. Iată un foarte actual și foarte grăitor model de speranță.

Se povestește că împăratul păgân Iulian, conducător al Imperiului Roman în secolul al IV-lea, a început o aprigă prigoană împotriva creștinilor încercând să restaureze cultul zeilor romani. Unul dintre creștini, torturat fiind, a fost întrebat de un soldat: „Ia spune, unde este Învățătorul tău când tu suferi? Ce face el acum?” Creștinul, fără a-și pierde seninătatea, a spus: „Face un sicriu pentru stăpânul tău!” Într-adevăr, în scurt timp, împăratul a plecat cu oștirea la război împotriva perșilor, în Mesopotamia. Și, când a dat semnalul de începere a bătăliei, a fost străpuns de o săgeată venită dinspre dușman. Cu ultimele puteri a luat sânge de pe rană și, aruncându-l spre cer, a zis: „Ai învins, Galileene – căci așa îl numeau păgânii pe Isus –, ai învins!”

Să aclamăm și noi astăzi împreună cu psalmistul: „Lăudați-l pe Domnul, pentru că este bun!” (Ps 118,1). Să vestim că „dreapta Domnului și-a arătat puterea” (Ps 118,16) dând mărturie despre credința noastră! Să ne bucurăm, căci „piatra pe care au aruncat-o zidarii a ajuns în capul unghiului; Domnul a făcut acest lucru și este minunat în ochii noștri!” (Ps 118,22-23) Și, plini de speranță, să proclamăm: „Nu voi muri, ci voi trăi și voi vesti faptele minunate ale Domnului!” (Ps 118,17)

Cristos a înviat!

*Romică SOCIU*



## DUMINICA A II-A A PAȘTELUI

*Fap 4,32-35*

*1In 5,1-6*

*In 20,19-31*

Dragostea față de Cristos ne unește astăzi la altarul Domnului pentru a celebra Cuvântul lui Cristos, care culminează în sacramentul sfintei Euharistii, hrană ce ne păstrează sufletește în bucuria sfintei Învieri a Domnului nostru Isus. După ce am trăit o perioadă plină de har a Postului Mare și apoi, săptămâna trecută, am celebrat împreună patima, moartea și învierea Domnului nostru Isus Cristos, astăzi, în duminica a doua de după Paște, când creștinii continuă sărbătoarea glorioasei învingeri a morții înfăptuită de Isus Cristos, suntem chemați să ne bucurăm de eliberarea noastră de sub jugul păcatului.

Noi, cei adunați astăzi aici, avem minunatul dar al credinței, care a fost sădit în inimile noastre prin sacramentul Botezului. Acest dar a crescut și se face prezent datorită harului lui Cristos, mereu viu, simțit de noi prin ajutorul dat de Biserică în acest sens, prin ambientul familial în care am crescut, prin efortul personal

de a păstra și a ocroti acest dar, iar din toate acestea reiese principala noastră datorie de a-l fructifica și a-l face să rodească și în alții. Deci credința este un imbold divin și, fiind conștientizată în trăirea personală, roadele bucuriei vor fi observate în trăirea comunitar.

Evangelhia de astăzi ne prezintă grupul apostolilor adunați, pătrunși și ei de acest mister, mai ales atunci când li se arată Cristos glorificat în toată splendoarea. Această apariție minunată îi uimește, îi bucură, lăsându-i plini de admirație față de Domnul înviat. Dar în acest ambient minunat al apariției lui Isus înviat apare, mai târziu, Toma, zis și *necredinciosul*, care nu vrea să creadă în nici un chip relatarea minunatei apariții de către apostoli. Folosindu-ne de imaginație, parcă îl vedem pe Toma intrând cu fața ironică a unui sceptic, iar la vederea chipurilor pline de uimire, bucurie și încredere a apostolilor față de realitatea învierii lui Isus, îi consideră ca pe niște visători care au avut parte de o halucinație minunată, revenindu-i rolul de a-i readuce la realitate prin pura lui raționalitate. Cum să fie posibil ca un mort să învie? Și, mai ales, cum se poate ca cineva înviat să apară ca ceva ce poate fi atins? Cam acestea ar fi trecut prin mintea lui Toma, terminând cu exclamația: Hai, fiți serioși și reveniți la realitate!

De câte ori nu ne asemănăm și noi lui Toma, în așa fel încât dorim ca totul să fie argumentat clar și foarte logic, orice element al credinței noastre să fie supus drastic sistemelor raționale, iar minunăția misterului să fie uitată, de unde rezultă o credință fragmentară, și nu puternică, încrezătoare în iluziile omenești, care riscă să considere Învierea un splendid mit, în dezavantajul realității ei mântuitoare. În nici un caz nu

putem renunța la cercetare și vigilență, numai că peste toate îndoielile noastre ni se cere o încredere deplină în misterul Învierii pe care ni-l descoperă Dumnezeu. Nu este ascuns, inexplicabil, rod al ignoranței, astfel prin progresul culturii să poată fi pătruns și dezvăluit ceea ce mai înainte era ascuns.

Pentru creștini, mister înseamnă profunda semnificație a unui eveniment, înseamnă planul ascuns al lui Dumnezeu pentru mântuirea lumii. În această perspectivă nu înseamnă că știm mai mult și rămâne mai puțin mister; dimpotrivă, știm mai mult, dar și mai mare este misterul, în sensul că a-i pătrunde realitatea înseamnă a ne deschide la o minunăție tot mai mare, în fața căreia încercăm sentimentul de teamă, pentru că orice fapt și orice experiență sunt parte a unui tot care este misterios, teribil și adorabil în același timp.

Atitudinea lui Toma, atunci când Isus apare și-i permite să-i admire rănila, dovedindu-i că este viu, se transformă într-o vie credință, capabilă să exclame: „Domnul meu și Dumnezeul meu!” (In 20,28) Suntem noi capabili să ajungem la această credință vie și nestrămutată de nici o îndoială, încrezătoare în ceea ce ne propune ea spre trăire? Rezolvăm acele momente de îndoială în care credința noastră riscă să se piardă? Isus ne spune că nu contează palpabilul, credința noastră va fi fericită atunci când vom crede „fără să fi văzut” (In 20,29), atunci când inima noastră nu va fi îndurerată de rațiune, ci va fi lăsată să se bucure de harul lui Cristos, care, înviind pentru noi, ne vrea alături de el.

Credința în Învierea Domnului nostru Isus Cristos ni s-a păstrat și datorită mărturiei apostolilor, mai ales



că, după cum ne prezintă prima lectură de astăzi, luată din *Faptele Apostolilor*, ei „dădeau mărturie cu multă putere despre Învierea Domnului nostru Isus Cristos și ei toți se bucurau de mult har” (*Fap* 4,33). Prima comunitate, după cum ne descrie prima lectură, „era o singură inimă și un singur suflet” (*Fap* 4,32). Erau fericiți pentru că erau uniți, iar bunurile avându-le în comun, nimănui nu-i lipsea nimic într-o viață trăită în armonie. Acest fapt nu poate să fie decât rodul unei mari credințe în Isus Cristos, pe care îl făceau prezent prin viața lor, plină de bucurie și dăruire. După cum putem observa, mulți dintre ei nu au avut nevoie să atingă rănile lui Cristos ca astfel să-și ofere acceptul față de evenimentul Învierii, dimpotrivă, s-au mulțumit cu acel *nevăzut*, totuși real, ca să aibă o viață exemplară până și pentru noi astăzi. În acest sens, *Catehismul Bisericii Catolice* evidențiază credința ca pe

un act personal: răspunsul liber al omului la inițiativa lui Dumnezeu care se revelează. Dar credința nu este un act izolat. Nimeni nu poate să creadă singur, după cum nimeni nu poate să trăiască singur. Nimeni nu și-a dăruit singur credința, după cum nimeni nu și-a dăruit singur viața. Credinciosul a primit credința de la alții și trebuie s-o transmită altora. Iubirea noastră față de Isus și față de oameni ne împinge să vorbim și altora despre credința noastră (*CBC* 166).

Această realitate pe care o subliniază *Catehismul* ne-o transmite și prima comunitate prezentată de *Faptele Apostolilor*, dovedind că totul se întemeiază pe comuniune, iar credința fără acest fapt de a fi împreună moare sau cel puțin rămâne fără rost, deoarece nu creștem cu nimic în apropierea de Cristos. Din această

comuniune rezultă iubirea, care va fi mai autentică cu cât mai mult ne vom dăruia celorlalți, dăruire ce se realizează în viața de zi cu zi a fiecăruia dintre noi prin observarea reciprocă a aproapelui, atât cu bucuriile, cât, mai ales, cu necazurile sale, și aceasta, numai dacă vrem ca viața de comunitate să se realizeze în mod divin, așa cum ne-o dovedește prima comunitate.

Tot în sensul comuniunii, lectura a doua a acestei zile, luată din *Scrisoarea întâi a sfântului apostol Ioan*, ne prezintă credința ca fiind „victoria cu care a învins lumea” (1In 5,4), semnul aceluia „născut din Dumnezeu” (1In 5,1), iar toate acestea sunt rodul iubirii lui Dumnezeu, căreia îi putem fi fideli în împlinirea poruncilor lui. Astfel, credința noastră se transformă în viața ancorată în cea a lui Cristos care în același timp ne apropie de frații noștri, din ambientul de zi cu zi, în așa fel încât abia atunci putem vorbi de o pretenție de a-l putea vedea pe Cristos.

Se povestește că în fiecare zi, pe la amiază, un tânăr venea pe la biserică, rămânea câteva minute la intrare și apoi pleca. Purta o cămașă în carouri și blugi tăiați, ca toți tinerii de vârsta sa, de la acea vreme. Avea în mână o pungă de hârtie cu sandwich-uri pentru prânz. Suspicios, parohul l-a întrebat ce căuta pe acolo. Se gândea că, în vremea noastră, hoții sunt în stare să dea atacuri și în biserică. „Vin să mă rog”, a răspuns tânărul. „Să te rogi? Dar cum poți să te rogi așa repede?”, întrebă părintele. „Ei bine ... mă prezint la prânz, în fiecare zi, în această biserică și spun doar atât: «Isuse, sunt Jim» și apoi mă duc. Știi că rugăciunea mea este neînsemnată, dar sunt convins că el mă ascultă”. La câteva zile după aceasta, în urma unui accident la locul

de muncă, tânărul a fost dus la spital, având câteva fracturi foarte dureroase. Stătea într-o încăpere împreună cu alți bolnavi. Prezența sa acolo a schimbat întregul pavilion. După câteva zile, salonul său a devenit loc de întâlnire pentru toți pacienții din saloanele învecinate. Tineri și bătrâni, bolnavii își dădeau întâlnire lângă patul său, iar el avea un surâs și o vorbă de îmbărbătare pentru toți. A venit să-l vadă și parohul; însoțit de o infirmieră, el s-a apropiat de patul tânărului. „Mi s-a spus că ești foarte îngândurat, dar, cu toate astea, știi să-i mângâi pe cei din jur. Cum reușești s-o faci?” „Datorită cuiva care mă vizitează în fiecare zi la amiază”. Infirmiera a intrat în vorbă: „Dar nu vine nimeni la amiază!” „Ba da! Vine zi de zi, apare în ușa salonului și spune: «Jim, sunt Isus». Și apoi pleacă”.

Această întâmplare ne oferă un exemplu de credință simplă din partea unui tânăr poate plictisitor la o primă vedere, dar deosebit de profund prin acea convingere puternică a lui că este ascultat chiar în neînsemnata lui rugăciune. Credința lui devine de neînvincut chiar și în momentele grele, având puterea să-i mângâie pe ceilalți din jur, deoarece Cristos era cu el și, astfel, credința lui era deplină. Și noi avem posibilitatea acestei credințe simple, profunde și depline, trăind în mod real în biserică, locul unde este duhul lui Cristos, locul unde se găsește mântuirea noastră și, după cum ne spune marele scriitor creștin Tertulian, „locul unde credința este îmbrăcată de Duhul Sfânt și hrănită de Euharistie”.

Papa Benedict al XVI-lea, răspunzând la niște întrebări despre credință, în cartea *Sarea pământului*, afirmă:

Credința este mai întâi rădăcina cu ajutorul căreia viața prinde contur, este hotărârea primordială de a-l recunoaște și de a-l accepta pe Dumnezeu. Credința se sprijină în esența ei pe faptul de a accepta de la Dumnezeu calitatea de a fi iubit de el și, de aceea, credința nu înseamnă doar să-i spui lui *DA*, ci și creației, creaturilor și, mai ales, omului, să încerci să vezi în fiecare o imagine a lui Dumnezeu și, prin aceasta, să devii cineva care iubește.

În timpurile noastre nu găsim de multe ori un context propice care să favorizeze credința noastră. În contrast cu această realitate, avem datoria de a fi senini, bucuroși de viața pe care o avem și plini de speranță pentru viața viitoare, iar peste toate să fim conștienți de prezența reală a lui Cristos în existența noastră. Să privim cu atenție la necredința lui Toma din care să deducem inutilitatea ei, pentru că prin ea riscăm frământări ireale și dăunătoare, apoi, cerând neîncetat credința de la Dumnezeu, să putem invoca din toată inima, împreună cu Toma: „Domnul meu și Dumnezeul meu”.

*Petru MEDVEȘ*



## DUMINICA A III-A A PAȘTELUI

*Fap 3,11-15; 17-19*

*1In 2,1-5a*

*Lc 24,35-48*

Ne-am adunat astăzi în casa Domnului, în această duminică a treia din Timpul Pascal, în jurul altarului, pentru a asculta și medita cuvântul lui Dumnezeu și pentru a participa la jertfa euharistică. În această zi de sărbătoare, sfântul evanghelist Luca ne prezintă o cateheză despre Învierea Domnului nostru Isus Cristos, într-un context în care apostolii sunt adunați în cenacol și îi ascultă pe cei doi ucenici veniți de la Emaus care le comunică tocmai întâlnirea trăită cu Cel Înviat de-a lungul drumului care duce de la Ierusalim la Emaus. Experiența frângerii pâinii devine momentul în care Cel Înviat este recunoscut ca atare, astfel încât face ca inimile celor doi ucenici să se înflăcăreze de dorința de a vesti minunea învierii și celor unsprezece adunați în cenacol.

Neașteptata apariție a lui Isus înviat în cenacol, ale cărui uși erau închise, denotă tocmai condiția lui Cristos glorificat. Sfântul Ignațiu din Antiohia, unul dintre

scriitorii creștinismului primar, mort în 107, în *Scri-soarea către Efeseni* ne comunică:

Cristos a murit cu un trup muritor pentru a învia cu un trup nemuritor, a murit cu un trup născut pentru a învia cu un trup nenăscut, a murit cu un trup carnal pentru a învia cu un trup spiritual.

Corporalitatea sa nu mai opune rezistență, de aceea, în momentul apariției Celui Înviat, apostolii, speriați și cuprinși de teamă, credeau că văd o fantomă, o nălucă.

Isus Înviat nu se arată lumii, nu se prezintă la medic, nu merge în fața judecătorilor pentru a cere să i se facă dreptate, nu se prezintă în fața marilor preoți și a arhiereilor care l-au condamnat la moarte, nu merge în fața călăilor care l-au biciuit, încoronat cu spini, scui-pat, pălmuit, răstignit pe lemnul crucii, ci se arată uce-nicilor săi cărora le spune: „Priviți mâinile și picioarele mele!” Isus le arată semnele răstignirii, nu pentru a-i condamna, nu pentru a le cere despăgubiri pentru că timp de trei ani i-a ținut la pieptul său, nu pentru că la sfârșit l-au părăsit, lăsându-l în mâinile răufăcătorilor, ci pentru ca și ei să se bucure de realitatea învierii, pentru a le demonstra că i-a iubit până la sfârșit. Iubi-rea se simte și în salutul adresat apostolilor săi: „Pace vouă!”, salut care indică o nouă eră de prosperitate, de binecuvântare, la care toți oamenii sunt invitați să intre, dar la care fiecare trebuie să contribuie. Cristos ne arată și nouă semnele răstignirii, pentru ca noi să ne recunoaștem vinovăția și, astfel, prin sacramentul Spovezii, să dobândim pacea cu Dumnezeu, pacea cu oamenii, pacea cu noi înșine.

Pericopa evanghelică se termină cu următoarele cu-vinte: „voi veți fi martori ai acestor lucruri”. Apostolii,

după moartea lui Cristos, trăiesc ascunși, pentru a nu fi recunoscuți de autorități ca discipoli ai Nazarineanului. Acum Isus le cere să iasă din ascunzișuri și să predice că el a înviat din morți a treia zi, după cum Scripturile dau mărturie despre el, și pentru a predica în numele său tuturor popoarelor convertirea și iertarea.

Această misiune o vedem realizată în *Faptele apostolilor*, atunci când sfântul Luca pune următoarele cuvinte pe buzele lui Petru, care se adresează din porțicul lui Solomon poporului din Ierusalim: „Voi l-ați ucis pe autorul vieții, dar Dumnezeu l-a înviat din morți. Noi suntem martori ai acestui fapt... convertiți-vă și întoarceți-vă la Dumnezeu!”. Convertirea este un cuvânt-cheie al lecturilor de astăzi, este o realitate care trimite la înviere. Învierea este o veste, un anunț, dar mai presus de toate este un program de viață, de renaștere, de convertire permanentă. Iată un dialog între doi colegi de liceu pe care problemele vieții i-au despărțit pentru mai bine de 20 de ani; unul dintre ei, după ce a rătăcit mult timp în negura păcatului, s-a convertit, celălalt trăiește departe de Cristos și de Biserica sa.

Am auzit că te-ai convertit, că îl urmezi pe Cristos, vreau să știu: este adevărat?

Da, răspunse celălalt cu bucurie.

Atunci trebuie să știi o mulțime de lucruri, de informații, de date despre el. Spune-mi, te rog, când s-a născut?

Nu știu, răspunse celălalt cu fruntea plecată.

Câte predici a ținut?

Și din nou primi același răspuns:

Nu știu.

Atunci știi prea puțin pentru a afirma că ești un om convertit la Cristos.

Ai dreptate! Îmi este rușine de cât de puține știu despre el, dar ceea ce știu sunt acestea: acum trei ani eram un bețiv plin de datorii, familia mea avea de suferit cel mai mult, soției și copiilor mei le era teamă să vină acasă, pentru că deseori îi băteam, îi înjuram, eram contra lor. Acum, datorită lui Cristos, nu mai beau, nu mai am datorii, nu mai înjur, soția și copiii se întorc bucuroși acasă, căci nu-i mai lovesc. Acestea sunt lucrurile pe care le știu despre Cristos și acestea le-a făcut el pentru mine.

Oare este atât de important să adunăm cât mai multe date, cât mai multe informații despre Cristos? Sau este mai important să trăim în conformitate cu voința sa? Oare este suficient să ne hrănim doar intelectul nostru cu diferite fraze și concepte despre Cristos? Nu, cu siguranță că nu, căci trebuie să ne hrănim și inima. Cunoașterea lui Dumnezeu așa cum ne-o prezintă sfântul Ioan în prima sa scrisoare nu se reduce la aspectul intelectual, ci atinge în mod categoric viața. „Cel care zice îl cunosc, dar poruncile lui nu le păzește, este un mincinos și în el nu se află adevărul”. Pentru ca adevărul să se afle în noi, trebuie să dăm mărturie despre Cristos înviat, trebuie să ne arătăm adeziunea la voința sa. Convertirea este un act care durează în timp și va continua până la moarte. În fiecare zi suntem chemați să trecem de la rău la bine, de la egoismul nostru la iubirea pentru celălalt, de la mormântul păcatului la viața harului. Această muncă nu este ușoară, dar Isus este mereu cu noi pentru a ne ajuta să-l cunoaștem și să trăim învățăturile sale. Apostolii erau convinși că în această misiune a lor de a-l vesti pe Cristos înviat nu sunt singuri, ci un alt mărturisitor, tăcut, dar irezistibil, este prezent cu ei ori de câte ori îl vestesc pe Cel Înviat. Este vorba despre ajutorul Duhului



Sfânt, căci sfântul Luca ne spune în *Faptele Apostolilor*: „Martori ai acestor lucruri suntem noi și Duhul Sfânt pe care Dumnezeu îl dăruiește acelor care ascultă de el”.

Misiunea de a fi martori ai lui Cristos reiese și din Constituția dogmatică despre Biserică *Lumen gentium* a Conciliului al II-lea din Vatican: „Orice laic trebuie să fie în fața lumii un mărturisitor al învierii și al vieții Domnului Isus și un semn al Dumnezeului celui viu”. Cristos ne cere astăzi să încetăm de a mai fi martori pasivi ai credinței și să devenim martori activi și creativi. Fiecare poate să dea mărturie despre Cristos care a înviat, despre Cristos care trăiește numai dacă Cristos a înviat și trăiește în inima sa. Numai cine a experimentat prezența sa, numai cine a reușit să iasă din sine pentru a se putea dăruia pe sine celuiilalt, pentru ca amândoi să trăiască din iubire, a înțeles că într-adevăr Cristos este viu și numai el va fi în măsură de a-l vesti pe Cel Înviat și celorlalți.

Evangelhia este dificilă, să nu ne descurajăm. Multe întrebări se strecoară în mințile noastre și așteaptă un răspuns: cum pot eu înțelege cuvântul Domnului? Ce-mi spune mie acest cuvânt? Cum pot să trăiesc eu cuvântul? Tuturor acestor întrebări le răspunde tocmai cuvântul de astăzi: „în timp ce ei discutau despre acele lucruri, Isus în persoană apare în mijlocul lor... atunci li s-a deschis mintea, ca să înțeleagă Scripturile”. Isus nu ne va lăsa singuri să vorbim despre el, căci el se face prezent cu Duhul său și ne va deschide mintea, pentru ca ori de câte ori citim cuvântul Domnului să-l putem înțelege și transmite fraților, părinților, vecinilor și colegilor noștri.

Să o rugăm pe sfânta Fecioară Maria, Mama Cuvântului întrupat, care prin „da”-ul ei a răspuns la planul lui Dumnezeu, pentru ca și noi să putem răspunde cu un *da* sincer, umil, dar curajos, la invitația pe care Cristos ne-o face astăzi de a fi martori ai învierii sale. Amin.

*Ioan BALAN*



## DUMINICA A IV-A A PAȘTELUI

*Fap 4,8-12*

*1In 3,1-2*

*In 10,11-18*

Ne aflăm în cea de-a patra duminică a timpului pascal, numită și *Duminica Bunului Păstor*. În tot acest timp sfânt, Biserica dezvoltă în liturgia sa multipla bogăție a învierii Domnului nostru, Isus Cristos. Fiecare săptămână, fiecare duminică ne permite să înțelegem mai bine diferite aspecte ale acestui mare mister. Învierea lui Cristos este sursă de mântuire, este un dinamism care, în ciuda rezistenței sau a refuzului, orientează viața acelor care se lasă călăuziți de Duhul Sfânt.

Pasajele scripturistice pe care Biserica ni le propune astăzi spre meditare exprimă cu insistență acest dinamism al mântuirii și puterii învierii.

Invocarea numelui lui Isus este suficientă pentru a repune pe picioare un paralizat. Este ceea ce ne relatează prima lectură, luată din *Faptele Apostolilor*. Isus Cristos este piatra unghiulară fără de care nici un viitor nu poate fi construit – este mesajul pe care ni-l transmite

*Psalmul 117*, făcându-se ecou al cuvintelor apostolului. În lectura a doua, luată din *Scrisoarea întâi a sfântului apostol Ioan*, vedem cum, grație glorificării lui Cristos, înviat de către Tatăl, toți cei care cred în el participă la filiațiunea divină. În sfârșit, în *Evangelia după sfântul Ioan* vedem cum însuși Isus ne prezintă acțiunea sa în lume ca aceea unui păstor, nu un păstor mercenar, ci un păstor căruia oițele îi aparțin; care le cunoaște pe fiecare dintre ele și care este cunoscut de fiecare dintre ele.

Această asemănare de relații, Cristos-Biserică, păstor-turmă, atât de evocată și prețuită în timpul lui Isus și pe care Biserica o subliniază în această zi, riscă să fie demodată în contextul nostru modern.

Într-o societate tot mai tehnologizată și urbanizată mai putem vorbi noi oare în termeni pastoralii? Mai putem spune că Isus este păstorul, iar noi turma sa? De fapt, acesta este mesajul pe care omul de astăzi îl refuză din toate forțele sale. El nu vrea să mai fie *oaie*, forțat să mai spună *Amin* la tot, să accepte dogme de neînțeles, să-și conformeze viața normelor morale prescrise de clerici. Religia apare pentru el ca o constrângere a libertății și a credinței.

Dar este oare omul modern așa de liber cum el pretinde?

Vedem cum se supune orbește oricărei ideologii oculte, cum îmbrățișează orice modă a timpului, lăsându-se astfel purtat de spiritul de turmă. De câte ori nu ne-am simțit și noi copleșiți de mass-media, sau condiționați în alegerile noastre de publicitate? Riscăm să ne lăsăm călăuziți de atâția falși maestri, purtați și ghidați în orice direcție. Se spune astăzi că avem atâtea posibilități de a trăi, dar ne lipsește rațiunea de a trăi.

André Malraux, unul dintre celebrii scriitori francezi ai secolului al XX-lea, scria în una dintre cărțile sale:

La ce bun să mergi pe Lună, dacă este pentru a te sinucide?  
La ce bun să alergi așa de repede, dacă este pentru a nu  
alerga în nici o direcție? Și încotro să mergi, fără un ghid,  
fără un păstor, care cunoaște ținta?

Trebuie să recunoaștem că ne putem foarte bine identifica cu imaginea biblică a oiței! Asemenea acestui mic animal, ne simțim și noi deseori fragili, vulnerabili, expuși pericolului și lipsiți de orice mijloc de apărare, naivi în fața puterii publicitare.

Cristos ne invită astăzi pe fiecare dintre noi să facem împreună cu el experiența eliberării, spunându-ne: „Eu sunt păstorul cel bun. Păstorul cel bun își dă viața pentru oile sale. Eu am venit ca ele să aibă viață, și să o aibă din belșug!” (*In* 10,10-11) Să nu ne fie rușine să ne încredințăm lui, căci cu un asemenea păstor nu este umilitor a fi oiță, ci este însăși mântuirea.

Este tocmai ceea ce face Petru în lectura din *Faptele Apostolilor*. Înaintea mai-marilor poporului și a conducătorilor lui Israel, Petru, plin de curaj, dă mărturie despre Cristos cel înviat spunând că El este piatra pe care zidarii au aruncat-o, dar care a ajuns în capul unghiului. Oare nu încercăm și noi să ne construim propria viață înlăturându-l pe Cristos, piatra unghiulară? Nouă, tuturor, apostolul ne spune: „În afara lui nu este mântuire!” (*Fap* 4,12).

Păstorul cel bun își îndeplinește din plin misiunea încredințată: se ocupă de turma sa, o adună, o conduce, o protejează, fără a ezita chiar a-și da viața pentru ea. Această iubire activă a lui Cristos pentru turma sa îl face pe Ioan să declare în prima sa scrisoare: „Vedeți

ce mare iubire ne-a arătat nouă Tatăl: să ne numim copii ai lui Dumnezeu; și suntem!” (1In 3,2) Avem noi curajul de a ne asuma consecințele acestei titulaturi de fii ai lui Dumnezeu? Isus, păstorul cel bun, a dat totul și așteaptă și de la fiecare dintre noi un răspuns generos.

Să vedem care sunt caracteristicile care fac din Isus păstorul cel bun prin excelență, model pentru toți. În pericopa evanghelică pe care am ascultat-o, el însuși enumeră trei caracteristici ale bunului păstor.

Mai întâi, păstorul cel bun își dă viața pentru oile sale. Aceasta înseamnă mai mult decât a muri pentru a le apăra de lup, înseamnă ca toată viața sa să le fie consacrată într-un mod cu totul dezinteresat, din iubire, și nu în vederea unui interes, a unui profit sau a unui salariu. Cine nu își iubește oițele mai mult decât propria viață nu poate fi păstor.

În al doilea rând, între păstor și oițele sale este o relație personală. El le cunoaște și este cunoscut de ele. Nu este o relație de la superior la inferior, ci este o profundă relație de prietenie. Puțin mai târziu, Isus le va spune ucenicilor săi:

Nu vă mai numesc pe voi servitori, deoarece servitorul nu știe ce face stăpânul, dar v-am numit pe voi prieteni, deoarece toate câte le-am auzit de la Tatăl vi le-am făcut cunoscute (In 15,15).

Așadar, Isus ne introduce în acest misterios dialog de iubire dintre el și Tatăl său. Adevăratul păstor nu este acela care poruncește, care dă directive, ci este acela care se străduiește să stabilească o relație de prietenie cât mai profundă cu oițele sale.

În sfârșit, a treia caracteristică a bunului păstor este universalitatea, este crearea unei turme, din care

nimeni să nu se simtă exclus. „Mai am și alte oi, care nu sunt din staulul acesta. Și pe acestea trebuie să le aduc. Ele vor asculta glasul meu, va fi o singură turmă și un singur păstor” (*In* 10,16). Spunând aceasta, Isus se opune exclusivismului politico-religios, naționalist, ce caracteriza Israelul. El vrea să ne arate tuturor că pentru creștin nu există frontiere, deoarece misiunea sa se extinde la lumea întreagă.

Lecturile de astăzi ne invită la bucurie și la încredere, redescoperindu-ne, totodată, tripla noastră identitate: suntem pietre vii, în strânsă legătură cu piatra unghiulară, Cristos; suntem copiii lui Dumnezeu datorită mării iubiri pe care ne-a dovedit-o nouă Tatăl; și suntem oițele predilecte ale lui Cristos, păstorul nostru cel bun.

Știm noi să recunoaștem glasul lui Cristos în mijlocul miilor de glasuri ale lumii? Suntem dispuși să ne lăsăm interpelați de Cristos, piatra unghiulară? Simțim noi într-adevăr nevoia unui păstor în maniera lui Cristos? În virtutea filiațiunii noastre, să ne străduim să stabilim o relație cât mai intimă cu Cristos, păstorul și prietenul nostru.

La o întrunire familială, printre cei prezenți se aflau și un artist și un preot. La un moment dat, cunoscându-i calitățile oratorice, cei de față îi cer artistului să recite ceva. Gândindu-se o clipă, acesta spune: voi face aceasta cu o condiție, ca după ce voi recita eu să recite și preotul. Condiția fiind acceptată, se hotărăște să recite *Psalmul* 22, „Domnul este păstorul meu”. Începe. Vocea și intonația sa erau desăvârșite. Când a terminat, întreaga sală a izbucnit în aplauze. I-a venit și rândul preotului. Începe să recite același psalm. Vocea sa nu a fost strălucită, iar intonația sa nu a fost fără

greșeală; cu toate acestea, când a încheiat, întreaga sală era cuprinsă de o profundă liniște, iar multe capete erau plecate în lacrimi. Artistul s-a ridicat și s-a apropiat de preot. Se vedea că era adânc mișcat atunci când a pus mâna pe umărul preotului. Cu inima plină de emoție, s-a adresat celor prezenți:

Eu v-am atins ochii și urechile, însă prietenul nostru v-a atins inima. Diferența este că eu cunosc bine psalmul pe care vi l-am recitat, pe când el îl cunoaște foarte bine pe păstorul din acest psalm.

Este important să cunoaștem și să înțelegem ceea ce Cristos ne învață, dar mai presus de aceasta este important să îl cunoaștem pe Cristos și ce înseamnă această cunoaștere. În sens biblic, nu există cunoaștere adevărată fără iubire, fără un raport interior intim. Cunoașterea adevărată trebuie să fie întotdeauna și o cunoaștere cu inima. Cunoașterea lui Dumnezeu, a lui Cristos, este o cunoaștere din iubire, o profundă sintonie de gânduri și sentimente.

Aceasta simțea și marele Părinte al Bisericii sfântul Augustin, atunci când mărturisea în minunata sa carte *Confesiuni*: „Tu, Dumnezeule, ești mai intim mie decât eu însumi!”

Printr-o rugăciune umilă și sinceră, putem și noi ajunge să percepem cu inteligența inimii iubirea pe care Dumnezeu o are pentru fiecare dintre noi, iar înflăcărați de această iubire, putem realiza o relație cât mai intimă cu Isus, păstorul nostru cel bun.

*Duminica Bunului Păstor* este și Ziua Mondială a Vocațiilor, iar Biserica ne invită astăzi să ne rugăm, într-un mod cu totul special, pentru chemări la preoție și la viața consacrată.



Vocația noastră baptismală este de a accepta dialogul de iubire cu Dumnezeu Tatăl în care ne-a introdus Fiul său. Credem noi că acest dialog de iubire mai este astăzi posibil?

Cel care vrea să facă din viața sa un răspuns la iubirea lui Dumnezeu este invitat să urmeze exemplul lui Cristos, păstorul cel bun, dându-și viața din iubire pentru cei din jurul său. Aceasta se poate realiza concret. Pentru un tată sau o mamă de familie, a-și da viața înseamnă a fi în serviciul creșterii propriilor copii; pentru o persoană consacrată, înseamnă a și-o oferi în slujba celor săraci și părăsiți, printr-o existență săracă, obedientă și castă dedicată cu totul lui Dumnezeu; pentru un preot, înseamnă a permite fiecăruia de a-și găsi propriul loc în cadrul comunității creștine, înseamnă a fi un om al comuniunii. În toate aceste cazuri este, de fapt, vorba de a iubi cum însuși Cristos ne-a iubit.

Adevărata fericire decurge din acest dialog de iubire ce ne unește cu Tatăl, iar fiecare dintre noi este liber să discearnă pentru a ști care este calea cea mai bună pentru a realiza acest dialog.

Imitând-o pe Preasfânta Fecioară Maria, modelul chemării și mama vocațiilor, care l-a urmat toată viața sa pe Isus, și împreună cu ea, Maica Bisericii și Regina apostolilor, să ne adresăm plini de încredere Tatălui nostru ceresc:

Doamne, te rugăm, dăruiește noi vocații Bisericii tale! Nu căuta în alte parte! Ele sunt aici, în mijlocul nostru; așteaptă curajul unei chemări. Te rugăm, susține-le răspunsul și întărește-ne și pe noi! Fă să crească în noi toți credința și conștiința chemării! Amin.

*Adrian GABOR*



## DUMINICA A V-A A PAȘTELUI

*Fap 9,26-31*

*1In 3,18-24*

*In 15,1-8*

„Eu sunt vița cea adevărată, iar voi sunteți mlădițele; cel care rămâne în mine și Eu în el, acela aduce roade multe; căci fără mine nimic nu puteți face!” (*In 15,5*)

Ne aflăm astăzi în duminica a V-a a timpului pascal, timp în care sărbătorim cu toții bucuria Învierii Domnului nostru Isus Cristos. După ce duminica trecută am meditat asupra imaginii lui Cristos Păstorul cel Bun, evanghelia proclamată astăzi ni-l prezintă pe Cristos, Vița cea Adevărată. Cristos vița, iar noi mlădițele! Prin această imagine a viței și a mlădiței, evanghelistul Ioan vrea să scoată în evidență raportul, legătura interioară, profundă, care există între om și Cristos.

În Vechiul Testament, poporul ales fusese comparat de multe ori, datorită nestatorniciei sale, cu o viță-de-vie smulsă din Egipt, plantată în alt pământ, îngrijită un timp și apoi lăsată neîngrijită; în alt loc, profetul Isaia își arată supărarea față de via lui, care, după multe îngrijiri, în loc de struguri, i-a dat aguridă.

În Noul Testament, în schimb, în *Evangelhia după Ioan*, Domnul se folosește de imaginea viței într-un sens cu totul nou, pozitiv: El este Vița cea Adevărată care comunică viața sa mlădițelor și le face să aducă roade.

Cel ce se naște din Cristos primește de la acesta seva dătătoare de viață, primește viața divină, viața harului, și devine părtaș al vieții lui Dumnezeu. Prin Botez, oamenii primesc această viață, sunt transformați în străfundul ființei lor, dobândesc o nouă dimensiune ce îi face copii ai lui Dumnezeu, frați ai lui Cristos, membri ai trupului său, Biserica, și vestitori ai mesajului său. Prin Botez am fost inserați în Cristos, am devenit mlădițe ale lui ce se dezvoltă cu seva Duhului său. Și, la fel cum mlădița crește, vocația omului este să crească în Cristos și să facă cunoscut în lume chipul său strălucitor în virtuți.

Acest lucru a voit să-l facă Paul, după convertirea sa, așa cum ne este prezentat în prima lectură de astăzi, luată din *Faptele Apostolilor*. Pentru că întâlnește la început neîncrederea și teama din partea creștinilor din Ierusalim (lucru de înțeles, de altfel, deoarece înainte de convertire Paul era un înfocat prigonitor al creștinilor), Paul este luat de Barnaba și prezentat comunității și apostolilor ca apostol al Domnului. El își începe misiunea vorbind comunităților din diaspora, făcându-l cunoscut pe Cristos evreilor de limbă greacă. Și ce primește în schimb din partea unora? Primește ura lor și primejdia morții. Este nevoit să se retragă, astfel, în orașul său natal, Tars. Aici, întărit de Duhul Sfânt, reușește să înțeleagă întreaga măreție a misiunii sale. Nu se teme că va fi respins, că va suferi persecuții!

El vorbește în numele Domnului și trăiește exigențele poruncii lui: a crede și a iubi. Astfel, Biserica creștea cu ajutorul Duhului Sfânt și îl preamărea pe Domnul: „În plină adunare, te laud pe tine, Doamne!”, după cum aclamă psalmul de astăzi.

Biserica, rod al iubirii lui Cristos, este locul prin excelență unde aflăm mântuirea. Este trupul lui Cristos unde curge seva vieții divine. Creștinul găsește în Biserică locul comuniunii cu Cristos, Vița cea Adevărată. A fi în Biserică înseamnă a fi în Cristos, a fi în unire cu El, înseamnă a crede și a iubi.

Dacă știm toate acestea, de ce astăzi bisericile sunt aproape goale? Dacă știm că izvorul vieții este Cristos, de ce ne îndepărtăm tot mai mult de El? De ce rămâne singur în sacramentul altarului ca un cerșetor pe care aproape nimeni nu îl bagă în seamă?

În lectura a doua de astăzi, găsim aceste cuvinte: „Să nu iubim numai cu vorba, ci cu fapta și cu adevărul” (1In 3,18). Într-adevăr, cel care iubește numai cu vorba este ca o aramă sunătoare, ca un chimval zăngănitor! Nu folosește la nimic! Nu trăiește în adevăr! Nu este un exemplu bun pentru ceilalți! Dar cine este exemplul iubirii adevărate? Cristos! El și-a dăruit și ultima picătură de sânge, și-a dăruit viața din iubire pentru noi, ca acela care crede să nu moară, ci să aibă viață veșnică! De aceea, pentru a-i putea iubi pe oameni, trebuie să-l iubim mai întâi pe Dumnezeu, trebuie ca în noi să sălășluiască Cristos!

În timpul nostru, oamenii se înstrăinează tot mai mult unii de alții. Nu mai au importanță cei din jur. Se ajunge până acolo încât devenim străini în aceeași casă! Nici măcar vecinii nu ni-i mai cunoaștem! Un

simplic „Bună ziua!” și atât, atunci când trecem pe lângă ei. Suntem capabili să ridicăm în picioare săli pline de oameni, vorbindu-le despre iubire, dar când vedem un nevoiaș, întorcem scârbiți capul! Oare aceasta înseamnă să fim în adevăr? Oare aceasta înseamnă să iubim?

A iubi înseamnă a te dăruia celui alt, a face bine celorlalți! Înseamnă a nu rămâne pasiv la nevoile aproape-lui, ci a-l ajuta material și spiritual. Cristos, care este în noi, El este cel care îl iubește pe aproapele și fără El nimic nu putem face!

Predominantă, astăzi, este iubirea din interes, dacă poate fi numită iubire: îl iubim pe celălalt în măsura în care ne este folositor; iubim pentru a fi iubiți sau răsplătiți; încercăm, fără efort deosebit, să ne atingem scopurile, uneori în detrimentul respectului față de ceilalți, sau, mai bine zis, ne înălțăm călcând pe capetele celorlalți! Prin toate acestea se confundă iubirea adevărată, concretă, cu vorbele; se trăiește în iluzie, și nu în adevăr!

Dar cum putem cunoaște că trăim sau nu în adevăr? Unul dintre marii sfinți părinți ai Bisericii, sfântul Augustin, spunea:

Cunoaștem dacă am făcut bine sau rău, dacă suntem în iubirea adevărată, analizându-ne conștiința: ea dă mărturie că ceea ce facem este de la Dumnezeu. Ne putem ascunde inima în fața oamenilor, dar nu în fața lui Dumnezeu!

A dăruia, a iubi fără interes, fără nevoia de răsplată: aceasta înseamnă iubirea adevărată! Făcând aceasta, păzim poruncile lui Dumnezeu și facem ceea ce îi place lui, și orice i-am cere vom primi de la el. În acest sens, sfânta Tereza a Pruncului Isus spune: „Cea mai mică

faptă pornită din iubire curată îi este mai plăcută lui Isus decât toate faptele adunate laolaltă!” Există oare și în inimile noastre această iubire curată, această iubire față de Cristos, Vița cea Adevărată?

„Eu sunt vița cea adevărată, iar voi sunteți mlădițele; cel care rămâne în mine și Eu în el, acela aduce roade multe; căci fără mine nimic nu puteți face!” (In 15,5) Prin această imagine a viței și a mlădițelor, Domnul, în *Evangelhia după sfântul Ioan*, vrea să arate comuniunea intimă și profundă care-i unește pe toți discipolii cu El, și astăzi, pe noi toți cu El, în Biserică. În această lectură se găsesc două expresii-cheie: „a rămâne în Cristos”, care este vița, și, prin urmare, „a aduce rod”. Rodul evocat în aceste cuvinte ale Mântuitorului este sfințenia unei vieți devenite rodnice prin unirea cu Cristos. Este respectarea poruncii de a ne iubi unii pe alții, așa cum Cristos ne-a iubit pe noi.

Unirea cu Cristos este *conditio sine qua non* a apostolatului. Nu există o altă cale pentru ajunge să fim un „alt Cristos”! Altfel, totul ar fi zgomot de nuci goale. O mlădiță uscată nu va aduce niciodată rod, la fel cum nici un apostol fals, fără unirea cu Cristos, nu-l va putea dărui niciodată pe Cristos celorlalți, pentru că nu-l posedă!

Faptele noastre nu sunt plăcute lui Dumnezeu dacă nu suntem uniți cu Cristos. A fi uniți cu El înseamnă a gândi și a dori ca El pentru a avea viață divină.

Dar care sunt căile prin care rămânem uniți cu Cristos? Aceste căi sunt rugăciunea și participarea la sacrameinte. Dacă am bloca aceste căi prin care coboară harul, sufletul ar rămâne lipsit de hrană și, în fața ispitei păcatului de moarte, el cade și moare, pentru că la

un moment dat a fost lipsit de viață și nu mai are putere să reziste. Împiedicate aceste căi cu mormanul de neglijențe, lene, comoditate și alte lipsuri, viața sufletului se stinge. Se va usca fără să dea rod.

Asistăm astăzi tocmai la această rupere de Cristos. Oamenii elimină din ce în ce mai mult din viața lor ceea ce este divin. Lumea cade din nou în acea mândrie în care a căzut Lucifer la început: „Pentru ce îmi trebuie mie Dumnezeu? Mă pot descurca și fără El!” O societate care se bazează aproape în totalitate pe știință, pe ceea ce este palpabil și rațional, pentru care divinul ține de domeniul fanteziei, o asemenea societate este ruptă de Cristos! Viața nu mai curge în ea! Dacă din Constituția Europeană s-a eliminat orice raportare la divin, dacă în unele state s-au dat legi cu privire la legalizarea avortului, a eutanasiei, a unirilor între homosexuali, atunci vedem cât de mult a decăzut societatea, cât de mult s-a îndepărtat de Cristos!

Rămânerea în Cristos este fundamentală pentru supraviețuirea germenului credinței primit în noi la Botez. Conform Catehismului Bisericii Catolice, rămânând în Cristos, Vița cea Adevărată, nu aducem roadele acestei lumi, ci roadele Duhului, care sunt: iubirea, bucuria, pacea, răbdarea, bunăvoința, bunătatea, blândețea, înfrânarea. În spatele mlădiței uscate stă refuzul pe care omul îl opune vieții și iubirii lui Dumnezeu.

Dar Dumnezeu Tatăl este viticultorul acestei vii, al acestei lumi. El curăță via sa: mlădițele fără rod și cele uscate sunt tăiate și aruncate, iar cele cu rod sunt curățate pentru a aduce și mai mult rod. Toate suferințele rezultate în urma „curățării” sunt necesare pentru creșterea noastră spirituală.

Un rege avea o grădină foarte frumoasă. Dintre toți copacii acestei grădini, un bambus îi era pe plac ca nimeni altul. An de an, bambusul creștea și se făcea tot mai frumos pentru că era iubit de rege, iar bambusul știa acest lucru. Într-o zi, regele se apropie de bambus, iar acesta, în semn de adânc respect, se aplecă frumos. Regele îi spuse: „Dragul meu, am nevoie de tine!” Bambusul îi răspunse cu o voce tremurândă: „Stăpâne, sunt al tău! Folosește-mă cum dorești!” Regele continuă: „Pentru aceasta trebuie să te tai!” „Să mă tai? Pe mine, cel mai frumos din grădină? Nu, aceasta, te rog, nu!”, răspunse copacul. „Prietene!”, i se adresă regele, „dacă nu te tai, nu te voi putea folosi!” Bambusul se aplecă și spuse resemnat: „Stăpâne, dacă nu mă poți folosi fără a mă tăia, atunci mă supun. Taie-mă!” Regele continuă: „Va trebui să-ți tai și ramurile și frunzele!” „Stăpâne, taie-mă, dar nu-mi distruge frumusețea!” Regele îi spuse: „Dacă nu fac aceasta, nu te voi putea folosi!” Totul era cuprins de liniște și tristețe. Copacul se resemnă cu totul și spuse: „Stăpâne, curăță-mă!” „Dar va trebui să îți scot și inima pentru a te putea folosi!”, continuă regele. Și se auzi vocea supusă a copacului: „Stăpâne, taie și despică!” Regele îl tăie, îl curăță de frunze și ramuri, îl despică și îi scoase inima, apoi îmbină jumătățile. Un capăt îl puse la un izvor de apă, iar celălalt pe ogorul său ce gemea după apă. Apa începu să curgă repede prin jgheabul de bambus și în scurt timp pământul mustea de apă. S-a putut, astfel, planta orez, care, la timpul convenit, a dat rod din belșug. Astfel, bambusul, renunțând la sine, dăruindu-se cu totul voinței stăpânului său, deveni o binecuvântare pentru acesta și un mijloc prin care un ogor întreg a devenit rodnic.



Iată, asemenea acestui arbore, și mlădițele vii și roditoare care încoronează trupul lui Cristos, Biserica, cunosc momentul durerii. Este purificarea necesară pe care Dumnezeu o împlinește pentru a avea o Biserică *fără pată și fără zbârcitură*. Credința cere o continuă creștere și o continuă eliberare de bariere și limite. Dumnezeu ne însoțește cu grija sa, mai ales în momentele grele, de încercare, de îndreptare, chiar dacă aceasta înseamnă a tăia, a suferi pentru lucruri care nu sunt întotdeauna înțelese pe moment, dar care, cu timpul, aduc roade și bucurii.

Să îi spunem cu sinceritate Domnului că suntem dispuși să-l lăsăm să ne curețe de tot ce ar reprezenta un obstacol în calea acțiunii sale: deficiențe de caracter, egoism, mândrie, delăsare și patimi, pentru a aduce, la sfârșit, roadele Duhului. Să-i cerem Tatălui și lui Isus cel Înviat ca prezența noastră în lume să nu fie sterilă și ca harul său să ne facă capabili în producerea de roade pentru viața cea veșnică.

*Liviu-Marian BULAI*



## DUMINICA A VI-A A PAȘTELUI

*Fap 10,25-26.34-35.44-48*

*1In 4,7-10*

*In 15,9-17*

„Să ne iubim unii pe alții, pentru că dragostea este de la Dumnezeu” (1In 4,7)

Pe întreaga perioadă a timpului pascal trăim cu o intensitate deosebită bucuria învierii Domnului nostru Isus Cristos, iar astăzi, în duminica a VI-a a Paștelui, Biserica ne invită să sporim această bucurie reflectând asupra iubirii lui Dumnezeu față de noi revărsată prin Cristos și care ne conduce la a ne iubi unii pe alții. Iubirea mare a lui Dumnezeu față de noi cere iubirea noastră față de el și față de aproapele. Bucuria învierii, dacă o vom spori, ne va inunda sufletul, ne va umple viața și ne va inspira modul de a trăi realitățile vieții. Cristos a murit și a înviat pentru noi. De aici izvorăște iubirea care trebuie să fie esența condiției noastre de răscumparați.

Chemarea sa la iubire este și o invitație la mântuire, mântuire ca dar oferit tuturor, înfăptuită prin patima, moartea și învierea sa. Motivul profund al voinței sale

universale de mântuire constă în faptul că el ne-a iubit mai întâi. Oare de ce ne-a iubit și ne iubește el așa de mult? Ne-a creat pe fiecare în parte, ne-a răscumpărat, ne-a dat libertatea de a-l alege sau nu, ne cheamă la mântuire.

Chemarea la mântuire a tuturor oamenilor și popoarelor transpare din relatarea lecturii întâi și a psalmului. Prima lectură luată din *Faptele Apostolilor* ne prezintă convertirea de la păgânism la creștinism a centurionului Corneliu și a celor din casa sa și cum a coborât Duhul Sfânt asupra lor, chiar înainte de primirea botezului. Apostolul Petru nu poate să nu recunoască prezența lui Dumnezeu în casa lui Corneliu. El exclamă: „Dumnezeu nu face deosebire între oameni, ci îi este plăcut oricine se teme de el și săvârșește dreptatea” (*Fap* 10,34-35). Și, ca dovadă a celor spuse de el, Duhul Sfânt a coborât asupra lor.

Vedem astfel că mare este iubirea Tatălui, o iubire care nu face diferențe, ci vrea să fie imitată. El ne iubește pe toți cu aceeași infinită iubire; pentru el, fiecare are importanța și valoarea sa. El nu face deosebire între persoane, nu are preferințe, interese, cum avem noi, oamenii, nu face discriminare cum facem noi, cum criticăm și categorisim pe unul sau pe altul. Chiar cu fiecare dintre noi el are un plan; fiecare dintre noi are o chemare unică și un drum personal în planul de mântuire al lui Dumnezeu. Deci să încercăm să fim mai atenți când îl criticăm pe aproapele nostru, căci și el este chemat la mântuire; să-i iubim pe toți, mai ales pe cei marginalizați, și să descoperim planul lui Dumnezeu de iubire cu noi și cu aproapele nostru.

Dumnezeu ne cheamă pe toți la mântuire, dar noi cum răspundem? Dumnezeu ne iubește, dar pentru a

fi acceptați și plăcuți în fața lui, trebuie să practicăm dreptatea și frica de el, după cum am ascultat în proclamarea lecturii.

Un alt fapt important de subliniat este că Duhul Sfânt care a coborât asupra celor ce ascultau predica lui Petru va coborî și asupra noastră, dacă ne vom deschide inimile Cuvântului lui Dumnezeu care ne este vestit de slujitorii Bisericii. Iar pentru viața noastră de credință avem mare nevoie de inspirațiile și ajutorul Duhului Sfânt. El este cel care acționează cu putere în inimile noastre, ne susține în lupta vieții creștine, ne întărește în ispite, ne inspiră în a săvârși fapte bune. Trebuie să-l invocăm deseori, ca să reînnoiască flacăra sa în noi, dragostea sa.

Fragmentul evanghelic de astăzi, luat din sfântul evanghelist Ioan, ne invită să reflectăm asupra dragostei divine – cea care este în Dumnezeu – și asupra dragostei creștine – cea care trebuie să domnească între noi și care provine de la Dumnezeu – și să ne reînnoim în trăirea ei.

Evanghelistul Ioan este „martorul ocular” prin excelență al lui Isus, a asistat la schimbarea la față și la pătimirea lui Isus și a fost printre primii martori ai învierii. El însuși se prezintă de multe ori, în Evanghelia, ca „acela care a văzut”, „acela pe care îl iubea Isus”. Principala sa mărturie nu se referă la faptele săvârșite de Isus, ci la dragostea lui. În fragmentul evanghelic de astăzi, evanghelistul Ioan relatează din discursul ținut de Isus la Cina cea de Taină și o face din perspectiva sa de martor al dragostei lui Cristos. Ceea ce ni s-a prezentat astăzi este o cuvântare sublimă cu privire la dragoste, pe care Isus a ținut-o în Cenacol cu puțin timp înainte de pătimirea sa. Observăm aici

revelația pe care Isus o face despre Tatăl și despre dragostea sa pentru noi.

Evanghelia ne descrie trei niveluri ale dragostei: dragostea Tatălui pentru Fiul său Isus Cristos, dragostea lui Isus Cristos pentru oameni și dragostea oamenilor între ei: „Precum m-a iubit pe mine Tatăl”, „tot așa și eu vă iubesc pe voi”, „iubiți-vă unii pe alții”.

În Sfânta Treime iubirea este esența vieții sale intime. Iar această iubire ne-a fost arătată prin trimiterea Fiului pentru noi, care s-a jertfit pentru mântuirea noastră.

Cristos este modelul nostru de iubire, el ne-a prezentat această imagine a dragostei: „Nimeni nu are o mai mare dragoste decât aceasta: ca cineva să-și dea viața pentru prietenii săi” (*In 15,13*). El ne numește pe noi prieteni. Și ne mai spune că noi suntem cu adevărat prietenii lui dacă facem ceea ce el ne poruncește. Am văzut care este porunca lui: „Aceasta vă poruncesc: să vă iubiți unii pe alții” (*In 15,17*). Ceea ce reiese de aici este faptul că prietenia și iubirea noastră față de Dumnezeu sunt adevărate dacă îl iubim pe aproapele nostru. Dacă vom păzi poruncile lui, atunci bucuria lui va fi în noi și bucuria noastră va fi deplină.

Să ne întrebăm: Cât de mult îl iubim noi pe Dumnezeu? Dumnezeu reprezintă pentru noi un adevărat prieten? Dialogăm des cu el?

Pentru a vedea cât de mult îl iubim pe Dumnezeu, trebuie să ne întrebăm despre iubirea ce o avem pentru frații noștri, iubire ce ne-a fost poruncită, și aproapele în care este prezent Dumnezeu. Trăirea iubirii față de Dumnezeu și față de aproapele constituie fundamentul și esența vieții noastre de credință. Sfântul Augustin, unul dintre cei mai mari părinți ai Bisericii, spunea: „Împlinirea tuturor faptelor noastre este iubirea. Acolo

este ținta; spre a o dobândi alergăm, spre ea alergăm; odată ajunși, în ea vom afla odihnă”.

Poate că în ziua de azi este dificilă trăirea iubirii, în această epocă a dezvoltării științei, a tehnicii, a invențiilor și descoperirilor de tot felul. Totuși, astăzi se vorbește mult despre iubire, dar problema care se pune este modul de a trăi iubirea. Aceasta este și cel mai greu. Aproape cu toții vorbim despre iubire și despre necesitatea ei, dar o trăim și o înțelegem cu adevărat?

Papa actual, Benedict al XVI-lea, scrie în prima sa enciclopică, *Deus caritas est*: „Termenul *iubire* a devenit astăzi unul dintre cele mai folosite și, de asemenea, unul dintre cele mai degradate, un cuvânt căruia noi îi dăm înțelesuri complet diferite”. Așadar, pentru trăirea iubirii, trebuie să înțelegem în ce sens, iar acest sens, pentru noi, creștinii, ne vine, cum am văzut astăzi, de la Cristos. Este revelația sa, este exemplul său, este porunca sa.

Pentru înțelegerea iubirii, cred că vă este cunoscută această povestire. Este deseori povestită și atât de cunoscută, încât uneori îi subapreciem importanța. Ea sună cam așa:

Am crescut într-o familie numeroasă. Eram sigură că tatăl meu mă iubea, la fel mama, surorile și frații mei. Taxele mele școlare și ale fraților mei erau o adevărată povară pentru părinți. Tatăl lucra toată ziua, mama la fel. Nu ne mai rămânea mult timp pentru a sta de vorbă unii cu alții: toți eram foarte ocupați. Apoi l-am întâlnit pe el. Mă privea, mi-am dat seama și mă gândeam ce vede el la mine. Apoi mi-a spus: Ești foarte frumoasă! Și apoi mi-a mai spus: Ești minunată! M-a întrebat: Pot să fiu prietenul tău? Îmi place să te ascult vorbind! Mai târziu a adăugat: Tu ești totul pentru mine! Și, în fine, mi-a mărturisit:

Mă gândesc la tine toată ziua! Mă uitam la mine însămi cu alți ochi când stăteam în fața oglinzii. Priveam tot ce mă înconjura: Soarele, Luna, florile și păsările, aerul, apa cu alți ochi. Eram iubită! Eram iubită și iubeam! Aș fi putut să dansez zi și noapte, și uneori chiar am făcut-o. Cu el.

Cunoașteți la fel de bine și reversul acestei povestiri: senzația că nimeni nu vă iubește. De câte ori am auzit oameni spunând, cu lacrimi în ochi, cu pumnii strânși: Nimeni nu mă iubește, nimeni pe lume nu mă iubește! Numai în contextul unei asemenea iubiri – care constituie drama și intriga tuturor romanelor noastre, a comediilor, a filmelor, a atâtor cântece, și substanța vieții noastre – putem înțelege evanghelia și lecturile de astăzi, în care Isus spune: Eu vă iubesc, voi sunteți prietenii mei, dorința mea este de a-mi da viața pentru voi. Să nu credeți că numai voi ați hotărât să mă iubiți; aflați că vă iubesc, pentru că eu sunt cel care vă iubește. Isus a mers chiar mai departe când ne-a poruncit să-l iubim și să ne iubim unii pe alții.

În lectura a doua, apostolul Ioan ne face același îndemn: „Să ne iubim unii pe alții” (1In 4,7). Dacă ne iubim unii pe alții, noi îl iubim pe Dumnezeu, fiindcă ascultăm de porunca sa. Apostolul Ioan ne prezintă unele motive pentru care trebuie să-l iubim pe aproapele: pentru că dragostea este de la Dumnezeu, pentru că cine iubește este născut din Dumnezeu și îl cunoaște pe Dumnezeu, pentru că Dumnezeu este iubire, și pentru că dragostea lui s-a arătat prin trimiterea Fiului său ca jertfă de ispășire pentru păcatele noastre. Aceste motive, dacă vom reflecta asupra lor, vor alimenta iubirea noastră, ne vor ajuta să o trăim.

O poveste islamică spune despre o tânără mireasă care și-a pierdut mirele și a plecat în căutarea lui.

Căutându-l, ajunge în fața colibei mirelui, dar a cărei singură ieșire era o ușă extrem de îngustă. L-a auzit în liniștea zorilor suspinând pe acela care o jelea așa cum se jelesc morții. A bătut la ușă și dinăuntru un glas a întrebat: „Cine e?” Ea a răspuns: „Eu sunt!” Atunci s-a lăsat o liniște adâncă, a încetat până și murmurul copacilor, a amuțit și cântecul dintâi al păsărilor. Dar glasul dinăuntru nu a răspuns și ușa cea strâmtă nu s-a deschis. Atunci tânăra s-a înfășurat în vâlul meditației și, fără o lacrimă, fără un suspin, s-a întins pe pământ lângă ușă. Toată ziua și toată noaptea a rămas întinsă, cu capul înfășurat în vâlul meditației, adâncind în inima ei noțiunea esențială care vrea ca aleșii iubirii să se lepede mai întâi de ei înșiși cu totul, înainte de a se înfățișa iubirii. De aceea, pregătită acum pentru întâlnirea cu mirele ei, s-a sculat și a mers mai întâi la râu să se spele, apoi, cu pas hotărât, s-a întors la colibă și a bătut din nou la ușă. Și dinăuntru glasul a întrebat din nou: „Cine e?” De data aceasta, mireasa a răspuns: „Tu ești!” Și ușa s-a deschis singură.

Când vom bate la poarta împărăției cerurilor și Isus va întreba dinăuntru: „Cine e?”, îi vom putea răspunde „Tu ești!”, numai dacă ne-am îmbrăcat și am rămas în iubirea lui, numai dacă am respectat porunca lui (dacă l-am iubit pe el și pe frații noștri) și am împlinit voința lui.

Ce așteaptă Dumnezeu de la noi? Dumnezeu vrea ca noi să practicăm iubirea, iubirea care nu constă numaidecât în a face lucruri extraordinare, ci în a face lucruri obișnuite din iubire, în folosul aproapelui.

*Emil ROBU*





## ÎNĂLȚAREA DOMNULUI

*Fap* 1,1-11

*Ef* 4,1-13

*Mc* 16,15-20

Ne-am adunat în această zi de sărbătoare în jurul altarului asemenea primilor creștini în jurul lui Isus acum aproximativ 2000 de ani, când, în văzul lor, s-a înălțat la cer, unde șade de-a dreapta lui Dumnezeu Tatăl. Viața lui Cristos pe pământ nu se încheie cu moartea lui pe Cruce, ci cu Înălțarea la cer. Acesta este ultimul mister al vieții Domnului aici, pe pământ. Un mister mântuitor, care constituie împreună cu pătimirea, moartea și învierea sa misterul pascal. Cu înălțarea se încheie misiunea pământească a lui Isus și începe aceea a discipolilor săi, precum și a noastră. Domnul vrea ca fiecare dintre noi să continue misiunea de sfințire a lumii. Acest lucru reiese și din lecturile de astăzi.

În prima lectură, luată din *Faptele Apostolilor*, autorul ne relatează cum timp de 40 de zile apostolii și nu numai ei au fost beneficiari ai Învierii lui Cristos: li s-a arătat viu, le-a vorbit, i-a încurajat, i-a dojenit pentru necredința lor, a mâncat cu ei și le-a descoperit tainele

Împărăției lui Dumnezeu. Totodată, le încredințează o misiune, o sarcină în care să se angajeze până la întoarcerea sa în slavă: „Când va veni Duhul Sfânt asupra voastră, voi veți primi o putere și îmi veți fi martori în Ierusalim, în toată Iudeea și Samaria, și până la marginile pământului” (*Fap* 1,8), asigurându-i de ajutorul său divin în îndeplinirea acestei misiuni. După aceste 40 de zile, îi ia pe apostoli și pe cei apropiați lui și urcă pe munte, de unde avea să se înalțe la cer, la Tatăl. Îi privește cu duioșie, căci era ultima clipă ce o mai avea de petrecut în mijlocul celor iubiți. Inima lor bătea cu putere în așteptarea unui eveniment neprevăzut, dar apropiat. Dar iată că nici acum ei nu se puteau despărți de gândul unei împărății lumești și unii dintre ei, rupând tăcerea, îl întrebau: „Doamne, în acest timp vei restaura împărăția lui Israel?” (*Fap* 1,6), deși Isus le spusese de atâtea ori că Împărăția sa nu este pământească, ci una spirituală. De aceea, le zice: „Vouă nu vă este dat să cunoașteți timpurile sau momentele pe care Tatăl le-a stabilit prin propria autoritate” (*Fap* 1,7). După ce le-a spus acestea și le-a încredințat misiunea de a-i fi martori din Ierusalim până la marginile pământului, s-a înălțat la cer, unde a dispărut după un nor. Privind spre cer, apostolilor le apar doi îngeri ce-i întreabă: „Bărbați galileeni, de ce stați privind la cer?” (*Fap* 1,11).

Ascultând glasul îngerilor, gândul nostru, la fel ca al martorilor acestui mister, se îndreaptă spontan spre Cer, locul de fericire veșnică și de comuniune de viață cu Dumnezeu. Cerul, în sensul creștin, trebuie înțeles ca o realitate cu totul deosebită de bolta cerească și de imensa lume astrală. Este realitatea sufletelor transfigurate și înălțate prin harul divin la comuniunea de

viață cu Dumnezeu. Este lumea sufletelor de sfinți și sfinte, lumea patriarhilor, profeților, apostolilor care, împărtășindu-se din viața Sfintei Treimi, trăiesc într-o fericire veșnică. Dacă avem o credință vie însuflețită de iubirea lui Dumnezeu, iubire care constă în îndeplinirea poruncilor sale, noi pregustăm cerul încă aici, pe pământ, pentru că prin iubire însuși Dumnezeu se face prezent în sufletul nostru. Dar se mai vede oare astăzi această prezență a lui Dumnezeu în noi? Se mai vorbește despre Dumnezeu? Nu se încearcă oare să se scoată Dumnezeu din constituții și, implicit, din viața multora? Un lucru e sigur: dacă în lumea noastră mai dăinuie speranța, este numai pentru că se mai aude rostit numele lui Dumnezeu. Mii și mii de persoane aruncă asupra acestui nume bucuriile și tristețile vieții lor. Acesta este singurul nume ce ia asupra lui toată povara lumii și dă sens tuturor lucrurilor.

Omul de astăzi a uitat să mai privească spre cer. Dacă acești îngeri ar veni azi pe pământ, cred că ar spune tocmai contrariul a ceea ce le-a spus apostolilor: „Oameni, priviți cerul! Priviți-l asemenea florilor care numai atunci se deschid și împodobesc pământul, când privesc cerul, când privesc Soarele”. Este necesar să ne ridicăm capul și să ne recunoaștem cetățeni ai unei alte patrii veșnice și numai pelerini în lumea aceasta. Privirea ațintită spre cer ne va ajuta să citim fiecare acțiune în contextul lui Dumnezeu și să redescoperim sensul cotidianului nostru: cu toate suferințele, bolile, bucuriile și entuziasmele sale. A ține privirea ochilor și a inimii îndreptată spre Domnul este garanția de bucurie care umple de fericire și de iubire: primirea celui alt, ascultarea Cuvântului lui Dumnezeu și harul

care vine din sacramele ne ajută tocmai să „rămânem” în Domnul. Înălțarea la cer a lui Isus invită la redescoperirea și revederea raportului cu Dumnezeu, știind că înălțarea lui Isus înseamnă și înălțarea noastră.

Sfântul Leon cel Mare, un sfânt părinte din secolul al V-lea, spunea: „Înălțarea lui Cristos înseamnă înălțarea noastră, și locul unde a ajuns mai întâi capul în strălucire reprezintă chemarea la speranță pentru trup”, adică pentru noi. Și cum se realizează această înălțare a noastră? Care este calea? Unii înțeleg greșit această înălțare și tot ce realizează ei nu este decât o înălțare pământească, trecătoare, prin mândrie, zgârcenie, lăcomie, vicii, bogăție, onoruri. Însă nu trebuie să ne gândim numai la cele pământești. Când se naște, un copil ține pumnii strânși, ca și cum ar vrea să spună: „Toată lumea e a mea!”, deși intră gol în lume; dar când moare palmele slăbite se deschid și nu mai pot ține nici măcar un pai, ca și cum ar vrea să spună: „Nimic nu pot lua cu mine!”

Marele teolog al Bisericii sfântul Augustin, episcop de Hippona în secolul al V-lea, spunea: „Trebuie să știm că nu se pot înălța cu Cristos mândria, zgârcenia și nici un alt viciu nu se poate înălța cu medicul nostru”. Nu aceasta este calea. Calea ne-a arătat-o însuși Cristos. Nu se poate crede în adevărul înălțării lui Isus, dacă mai întâi nu se crede și nu se urmează exemplul pătimirilor sale. Înălțarea lui Isus începuse deja de la întrupare și a continuat până pe calvar, când pe cruce a atras toate la sine, la sufletul său, pe care apoi l-a încredințat în mâinile Tatălui ceresc, arătându-ne singura cale care duce la înălțare: crucea. Doar prin intermediul ei și noi putem dobândi acel loc făgăduit și pregătit de Isus în Împărăția Cerului.

Dar înainte de a se realiza această înălțare a noastră, avem de îndeplinit o misiune, încredințată prin intermediul apostolilor și nouă. În pasajul evanghelic după sfântul Marcu, Isus le apare ucenicilor nu spre a-i dojeni pentru îndoielile lor, nu pentru a-i îmbărbăta, ci spre a le încredința o misiune deosebită, universală: „Mergeți în toată lumea și predicați evanghelia la toată făptura” (*Mc* 16,15) și spre a le stabili punctele de referință în vederea judecății, „cine va crede și va fi botezat se va mântui” (*Mc* 16,15), adică va fi mântuit acela care acceptă și trăiește Evanghelia. Isus adresează apostolilor îndemnul de a-i învăța pe oameni, de a pune bazele unei tradiții sănătoase prin care Evanghelia să ajungă la toate popoarele și în toate timpurile până la noi. Așadar, misiunea încredințată apostolilor este aceea de a da mărturie, a proclama Vestea cea Bună a lui Isus întregii creații. Această „vestire” este datoria Bisericii și deci și a noastră, a fiecărui creștin. Mileniul al treilea care a început de curând este timpul potrivit pentru o nouă evanghelizare. Suntem chemați să-l ducem pe Isus Domnul la fiecare frate pe care îl întâlnim: la locul nostru de muncă, în familie, la prietenii noștri, pe drum, pretutindeni cu viața noastră. Cristos ne cere să contribuim și noi la lucrarea sa în lume, să avem aportul nostru, fie el cât de mic.

Se povestește că stăpânul unui castel a dat o mare petrecere la care i-a poftit pe toți locuitorii satului legat de domeniul său. Cu toate că pivnițele nobilului aveau vin din belșug, acesta tot nu ar fi ajuns să potolească setea pe care o avea o asemenea mulțime de invitați. De aceea, stăpânul castelului le ceru următorul lucru locuitorilor satului: „Vom pune în mijlocul curții unde se va ține ospățul

un butoi încăpător. Fiecare, aducând atât vin cât poate, să-l verse în acel butoi”. Înainte de a merge la castel, un om din sat luă un ulcior și-l umplu cu apă, gândindu-se: „Puțină apă într-un butoi va trece neobservată, nimeni nu-și va da seama!” Ajungând la petrecere, vărsă ce adusesese în butoiul cel mare și apoi se așeză la masă. Când se duseră primii de gustară băutura, iată că din butoi nu curse decât apă. Toți gândiseră la fel și aduseseră numai apă.

De multe ori, și noi facem la fel cât privește misiunea încredințată de Domnul Cristos. Dacă avem de ce să fim nemulțumiți de lumea noastră, este pentru că mulți dintre noi nu fac nimic, sunt total indiferenți. Cu atât mai mult trebuie să avem fiecare aportul nostru cu cât știm că în această misiune Isus continuă să fie alături de noi. Răspândirea Vestii Bune la toate popoarele nu este un țel care poate fi atins prin puterea și măiestria omului. De aceea, Isus a promis că le va da trimișilor săi putere de sus prin prezența sa și prin Duhul Sfânt. Și unde Cristos este prezent se realizează acea unitate despre care se vorbește în a doua lectură. Vestea cea bună a lui Isus, prin glasul lui Paul, vine să ușureze misiunea noastră. Vestea este că, dacă suntem uniți în Duh, prin intermediul legăturilor iubirii, ale păcii, ale respectului, vom putea fi pe deplin fericiți. Acest lucru îl dorește Dumnezeu pentru noi. Numai dacă suntem un singur trup, un singur Duh, numai edificând împreună Trupul lui Cristos, vom găsi sensul adevărat și deplin al faptului de a fi oameni, trăind încă de pe acum Împărăția lui Dumnezeu. Să-i mulțumim Domnului pentru darul minunat de a lua parte la Împărăția sa, deschizându-ne cerurile prin înălțarea sa. Să-l rugăm, așadar, spunând:

Dumnezeule atotputernic, fă-ne să tresăltăm de bucurie sfântă și să ne desfătăm în aducere de mulțumire, pentru că înălțarea lui Cristos, Fiul tău, înseamnă și ridicarea noastră; întărește-ne speranța că și noi, trupul tău mistic, vom ajunge la slava în care a intrat el mergând înaintea noastră. Amin.

*Mihai SAVIN*



## DUMINICA A VII-A A PAȘTELUI

*Fap 1,15-17.20a.20c-26*

*1In 4,11-16*

*In 17,11b-16*

Iată-ne ajunși la debutul ultimei săptămâni din Timpul Pascal. În această a VII-a duminică a Paștelui, Biserica ne îndeamnă să ne apropiem de sfântul altar pentru a ne bucura de acest timp de har în care ne aflăm.

Dar oare avem noi motive să ne bucurăm, mai ales că abia au trecut trei zile de când am celebrat înălțarea lui Isus la cer? Cum am putea să ne bucurăm, știind că Isus a plecat dintre noi la Tatăl său?

Este greșit să interpretăm înălțarea lui Isus ca o plecare definitivă dintre noi. El nu a răscumpărat oame-nii cu prețiosul său sânge pentru ca acum să-i lase sin-guri. Nu, el nu ne-a părăsit, ci și-a schimbat doar modul prezenței. Isus este prezent în mod spiritual între noi, în Biserică, Trupul său mistic, dar mai ales în sacra-mente, adevărate și inepuizabile izvoare de viață dume-nezeiască din care suntem invitați cu toții să sorbim. Astfel se adevărește și se împlinește planul veșnic al Tată-lui, care dorește ca noi să fim asemenea Fiului său.



Așadar, să nu considerăm înălțarea lui Isus ca fiind o abandonare, o trădare, ci mai degrabă să o considerăm împlinire. Isus ne iubește așa de mult, încât nu ne poate lăsa singuri nici măcar pentru o clipă, mai ales când suntem angajați în a merge pe urmele sale, în a parcurge calea trasată de jertfa sa, de sângele său. De aceea, în parcurgerea acestei căi ne-a promis un ajutor, o forță, o companie, și anume Duhul Sfânt, care să ne însoțească și să ne călăuzească în a da mărturie despre viața, moartea și învierea sa.

Tocmai la această misiune ne îndeamnă și liturgia cuvântului din această zi, care ne propune spre meditare, în fragmentul evanghelic, ce-a de-a doua parte a minunatei rugăciuni sacerdotale făcute de Isus înainte de pătimire. Este vorba despre „Rugăciunea Ceasului lui Isus”, așa cum o numește Catehismul Bisericii Catolice (cf. *CBC* 2746), un discurs de adio plin de seninătate, în care Cristos este preocupat de soarta discipolilor săi, pe care vrea să-i ferească de pericole și, în același timp, să-i lanseze în misiunea lor de răspândire a Bisericii. De aici putem extrage câteva caracteristici esențiale pe care trebuie să le aibă un adevărat apostol al lui Cristos, și anume: să fie unit cu Dumnezeu și cu frații săi în credință și iubire; să fie sfințit în adevăr; să proclame Cuvântul încredințat de Isus; să fie prezent în lume, dar fără a fi din lume, acționând în ea ca un ferment (cf. *LG* 31); să accepte suferința provocată de ura lumii în momentul în care vestește evenimentul pascal.

Dar aceste caracteristici ale apostolilor pot fi atribuite oricând Bisericii, căci Biserica este alcătuită din poporul lui Dumnezeu. Așadar, Biserica trebuie să fie

unită, să proclame Cuvântul lui Dumnezeu și să fie zidită pe temelia apostolilor sau, așa cum mărturisim în Crez, Biserica este una, sfântă, catolică și apostolică.

Sfântul Luca, în prima lectură, consideră că este necesar ca un apostol să fie martor al învierii lui Cristos. Pentru a fi martor al învierii, este necesară condiția de a trăi în prezența lui Cristos, așa cum a făcut Matia. Alegerea lui Matia trebuie să ne conștientizeze că în Biserică, în afară de apostolii aleși de Isus, mai sunt mulți alții care au ceva de spus despre Cristos. Oare Isus, dacă ar fi vrut, nu ar fi ales el însuși un înlocuitor pentru Iuda trădătorul? Desigur că ar fi putut, dar a preferat să lase această misiune Bisericii.

Biserica este alcătuită din fiecare dintre noi, indiferent de starea noastră: preoți, persoane consacrate, laici, bogați sau săraci. Cert este faptul că toți suntem chemați să dăm mărturie despre Cristos mort și înviat. Facem acest lucru în virtutea Botezului pe care l-am primit. Urmarea acestei chemări este unul dintre cele mai alese haruri pe care trebuie să îl cerem de la Dumnezeu. Și cum îl cerem? Prin rugăciune.

Ce părere aveți: oamenii din zilele noastre se mai roagă? Dumneavoastră vă mai rugați? Se pare că printre oamenii care nu se roagă sau care se roagă puțin ori rău sunt unii care nu cred în rugăciune, deoarece consideră că au alte ocupații mult mai urgente. Frecvent se aud afirmații de genul: „rugăciunea nu pune mâncarea pe masă, acum trebuie să merg la muncă, mă voi ruga mai târziu”, ori „rugăciunea este pentru femei sau neputincioși”.

Sunt și oameni care atribuie rugăciunii o putere magică și o folosesc pentru a-și satisface toate dorințele:

„M-am rugat la Muntele Athos, deci este imposibil ca echipa favorită să piardă”. „Doamne, am fost în pelerinaj la cel mai mare sanctuar și m-am rugat. Acum tu trebuie să-mi îndeplinești următoarea dorință”. Oare nu sunt ipocriți cei care se roagă astfel?

Cât de ușor îi desconsiderăm pe cei bolnavi, pentru că, din cauza neputinței lor și a nepăsării noastre, petrec mai mult timp în rugăciune: „E bolnav, săracul. Ar trebui să se roage. A, eu să mă rog? Dar eu nu sunt bolnav, eu sunt sănătos”. Oare este necesar ca mai întâi să ne îmbolnăvim pentru a ne da seama de valoarea rugăciunii?

O altă categorie de oameni afirmă foarte ușor că nu pot sau nu știu să se roage.

Fiecare dintre noi ar trebui să se examineze dacă nu cumva se regăsește în vreo categorie din cele enumerate până acum. În fiecare caz se pare că omul nu plasează rugăciunea pe adevăratul ei nivel. Rugăciunea este o acțiune de credință și iubire. Într-adevăr, e mult mai ușor să căutăm în rugăciune eficacitatea, randamentul, însă, în acest mod, ne condamnăm singuri să nu mai înțelegem nimic și la a nu mai duce o viață de rugăciune autentică.

Lumea în care trăim are nevoie ca oamenii tehnicii să fie și oameni ai rugăciunii. În caz contrar, tehnica, dezvoltată din ce în ce mai mult de la o zi la alta, se poate întoarce împotriva lor și îi va face sclavi, iar în cele din urmă îi va zdrobi. Vi se pare cumva că viitorul sună sumbru?

Și atunci cum să ne rugăm? Un model de rugăciune îl putem găsi chiar în fragmentul evanghelic de astăzi, în Isus, care se roagă cu evlavie, umilință, încredere și

statornicie, dar fără a trece peste voința lui Dumnezeu. Așa ar trebui să ne rugăm și noi. Desigur, acest model îi poate speria pe unii: „Cum am putea să ne rugăm asemenea lui Cristos? Doar e Fiul lui Dumnezeu! Este imposibil!!!” Să luăm în considerare următorul exemplu:

Un călugăr îi cere lui Dumnezeu să-i îndepărteze rutina, căci se cam plictisise de activitățile sale zilnice. Dumnezeu îi spune: „Nu! Nu eu trebuie să-ți îndepărtez rutina, ci tu trebuie să renunți la ea”. Călugărul îi cere să vindece un biet copil handicapat. Dumnezeu îi spune: „Nu! Acest copil are sufletul sănătos, trupul îi este bolnav, dar trupul este trecător”. Cerându-i răbdare, primește răspunsul: „Nu! Răbdarea este un derivat al durerilor. Nu se dăruiește, ci se învață”. Îi cere fericire. Dumnezeu spune: „Nu! Eu îți dau binecuvântare, fericirea este în tine”. Îi cere îndepărtarea suferințelor. Dumnezeu îi spune: „Nu! Suferința te face să lași la o parte grijile lumești și te aduce mai aproape de mine”. Călugărul îi cere toate lucrurile care ar putea să-i facă viața mai frumoasă. „Nu! Eu ți-am dăruit viața, așa că tu te poți bucura de toate lucrurile”. În cele din urmă, îi cere: „Doamne, ajută-mă ca măcar pentru o zi să-i iubesc pe alții așa cum tu mă iubești pe mine”. „În sfârșit, ți-a venit ideea cea bună! Această zi este a ta. Nu o risipi! Fii binecuvântat!”, exclamă Dumnezeu.

Ce am putea să învățăm din acest exemplu? Că Dumnezeu este sadic, că îi place să se distreze pe seama noastră, sărmane creaturi? Nu, nicidecum, ci faptul că Dumnezeu ne învață să ne rugăm, ne călăuzește să-i cerem ceea ce ne este necesar pentru mântuirea noastră și spre slava lui. Dumnezeu este întotdeauna dispus să ne ofere mult mai mult decât îi cerem, numai

noi să fim capabili să primim și să oferim la rândul nostru.

Rugăciunea este iubire și numai acela care se roagă neîncetat face din inima sa glasul iubirii divine prin orice faptă și simte mângâierea Duhului. Sfântul Grigore din Nazianz spunea: „Trebuie să ne amintim de Dumnezeu mai des chiar decât respirăm”. Pare dificil, însă nu vă descurajați, căci iubirea lui Dumnezeu suplinește neputințele noastre.

Așadar, Dumnezeu este iubire, lucru afirmat, de altfel, și de sfântul Ioan în cea de-a doua lectură. Dacă ne iubim unii pe alții și ne rugăm unii pentru alții, dovedim lumii că suntem adevărați apostoli ai lui Dumnezeu.

Isus are grijă să-l trimită pe Duhul Sfânt, adevărat maestru al rugăciunii, ca să se roage pentru noi cu suspine negrăite (cf. *Rom 5,5*) chiar și atunci când noi nu suntem capabili să ne rugăm cum se cuvine în duh și adevăr.

Să rămânem, așadar, în iubirea lui Dumnezeu, căci numai astfel vom fi fără frică și ne vom bucura în ziua judecății!

*Gabriel TRIȘCĂ*



## DUMINICA RUSALIILOR

*Fap 2,1-11*

*Gal 5,16-25*

*In 15,26-27; 16,12-15*

În comparație cu misiunea de a-l vesti pe Isus Cristos, care, prin întruparea sa, a devenit în lume „ecranul” lui Dumnezeu, nu este simplu să predici despre Duhul Sfânt. Cristos este „Dumnezeul pe care poți să-l atingi, să-l vezi, să-l auzi”. Gândindu-ne la Duhul Sfânt, nu avem nimic mijlocit vizibil. Existența lui poate fi aflată numai indirect, prin ceea ce el realizează în oameni și în lume; de exemplu, așa cum ne descrie cartea *Faptele Apostolilor*. Pentru a reda cele petrecute de Rusalii, este nevoie de simboluri ca: foc, vânt și minunea limbilor.

Dacă întrebăm un creștin ce sărbătorim sau pe cine sărbătorim la Rusalii, în mod obișnuit ar răspunde astfel: sărbătorim a treia persoană dumnezeiască, pe Duhul Sfânt, împlinirea promisiunii lui Isus de a-l trimite pe Duhul după înălțarea sa la Tatăl, înflăcărarea apostolilor... Toate acestea sunt adevărate, dar nu exprimă întregul adevăr. Sărbătoarea Rusaliilor nu

este numai o sărbătoare memorială, o sărbătoare de aducere-aminte, deoarece de Duhul Sfânt nu au avut nevoie numai apostolii, ci și noi avem nevoie de el. Isus Cristos l-a trimis pe Duhul Sfânt nu numai Bisericii de ieri, ci l-a desemnat ca să conducă Biserica pe tot parcursul existenței sale pe acest pământ. Pentru aceasta, în ziua de astăzi, se pun câteva întrebări, și anume: pentru ce avem nevoie de Duhul Sfânt și care este condiția venirii sale astăzi? Răspunsul la aceste întrebări este simplu: în rugăciunile noastre să-l invocăm pe Duhul Sfânt. Acest lucru l-a cunoscut foarte bine Papa Ioan al XXIII-lea, care, în timpul scurtului său pontificat, s-a rugat și a muncit atât de mult pentru a aduce în Biserică noi Rusalii. În pofida tuturor adversităților vizibile, dorința și rugăciunea Sfântului Părinte nu au rămas fără rezultat, ducând astfel la Conciliul al II-lea din Vatican. Într-una dintre declarațiile sale, fericita Maica Tereza de Calcutta remarcă: „În conciliu trebuie să se întâmple un lucru deosebit de mare, o dată ce Duhul rău se străduiește atât de mult ca să-i deruteze sensul și să răstoarne totul”.

Dacă Buna Vestire și nașterea lui Cristos au însemnat începutul mântuirii noastre și ni l-au dat pe Cristos Mântuitorul, ziua de Rusalii este ziua de naștere a sfintei Biserici, deoarece acum s-a coborât asupra grupului mic de ucenici puterea promisă lor de Cristos. De aceea nu putem vorbi despre Duhul Sfânt decât arătându-i acțiunea minunată din istoria Bisericii. Nici despre Biserică nu putem vorbi fără a observa că toate calitățile ei provin dintr-un izvor nesecat: Duhul Sfânt.

Toți au înțeles predica apostolului Petru la Rusalii. Lectura de astăzi din *Faptele Apostolilor* ne precizează clar acest lucru. Rusaliele amintesc de un viitor de unitate

și de pluralitate, de conviețuire și de toleranță între cei diferiți. Erau mulți și totuși fiecare auzea vestirea evangheliei în limba proprie. Acest fapt este opusul a ceea ce s-a întâmplat la Babel. La Ierusalim, în acea zi, nimeni nu a prevalat; multe popoare prezente, în pofida diferitelor culturi și tradiții, au ascultat aceeași evanghelie, fiecare în limba proprie. Ierusalimul comuniunii începea să șteargă Babelul confuziei. Nu întâmplător evenimentul Rusaliilor stă la originea Bisericii, ba chiar dă început Bisericii și îi specifică vocația: fiecare comunitate creștină trebuie să fie în toate zilele o zi de Rusalii.

Oare tragedia lumii de astăzi nu stă în faptul că trăim într-o confuzie asemenea celei de la Babel, a limbilor, și oamenii nu se pot înțelege între ei? Fiecare își rostește monologul și nu ia în seamă ce spune celălalt. Oameni și familii, vecini și state luptă unii contra celorlalți pe fronturile războaielor reci și de altă natură. Pentru ce oare astăzi această confuzie? Pentru ce oamenii nu pot fi de acord unii cu alții? Pentru ce ei vorbesc limba minciunii, a urii și a violenței? Fiecare își spune punctul de vedere și vrea cu orice preț să și-l impună.

Odată, un înțelept consemna:

Adevărul este ca un balon de sticlă care, căzând pe pământ, se sparge în mii de bucăți. Fiecare se apleacă și ridică un ciob, îl ține în mână și strigă cu putere: „Al meu este adevărul!” După aceea aruncă cioburile unii în alții, rănin-du-și semenii cu frânturi de adevăr.

Predica apostolului Petru au înțeles-o toți, deoarece nu spunea în fața ascultătorilor săi doar frânturi de adevăr, ci tot adevărul. Și ceea ce este mai important, el vorbea, nu limba urii și a violenței, ci limba dragostei inspirate de Duhul Sfânt. El folosea adevărul ca pâine, nu ca piatră.



O altă întrebare pe care ar trebui să ne-o adresăm este următoarea: care este condiția venirii, în ziua de astăzi, a Duhului Sfânt și, totodată, a reînnoirii creștinului? Răspunsul este iarăși simplu: Duhul Sfânt trebuie chemat, așteptat și trebuie să i se pregătească un loc.

Noi știm că între apostolii care așteptau venirea Duhului promis de Isus Cristos era și Sfânta Fecioară Maria. Ea a fost primul templu viu al Duhului Sfânt, în ea s-a întrupat Cuvântul. Se cuvenea deci ca ea să fie prezentă în acel mare moment când a luat naștere Biserica. Ea se ruga împreună cu apostolii, pentru că adevăratul lăcaș al Duhului Sfânt este rugăciunea.

Dacă din viața noastră lipsește Duhul Sfânt, cauza trebuie căutată în lipsa rugăciunii. În confuzia glasurilor din vremea noastră, asemenea celei de la Babel, nu este ușor a găsi timp și loc pentru rugăciune. În mijlocul agitației din zilele noastre este greu să auzi șoapta Duhului Sfânt, deși el și astăzi caută loc pentru a coborî și, dacă găsește acel loc, își dovedește prezența în mod miraculos. Decretul despre activitatea misionară a Bisericii *Ad gentes* al Conciliului al II-lea din Vatican, la numărul 4, ne învață același lucru. După ce afirmă că Duhul Sfânt a lucrat în lume și înainte de preamărirea lui Cristos, spune:

Totuși, în ziua de Rusalii el s-a coborât peste apostoli, ca să rămână cu ei în veci, Biserica s-a făcut cunoscută în fața mulțimii, a început răspândirea evangheliei la păgâni prin predică și, în cele din urmă, a fost prefigurată unirea popoarelor în catolicitatea credinței, prin Biserica legământului nou, care vorbește toate limbile, înțelege și îmbrățișează în dragoste toate graiurile și, astfel, biruie împrăștierea de la Babel.

În ziua de 8 mai 1975, o călugăriță dintr-o mănăstire din Israel se afla la Roma și lua parte la o conferință carismatică în care, prin rugăciune, era invocat Duhul Sfânt. În timpul rugăciunii, spre surprinderea ei, aude o femeie din preajmă care cânta psalmi în limba ebraică. La sfârșitul adunării se apropie de ea și o întreabă: „În ce zonă a Israelului locuiți?” Respectiva doamnă, mirată de întrebare, îi răspunde: „Eu sunt din Italia și nu am fost niciodată în Israel. Nu știu evreiește și nici nu sunt conștientă că aș fi cântat psalmi în limba aceasta...” Evident că nu are parte oricine de astfel de daruri ieșite din comun. În schimb, ca să vorbească pe limba adevărului și a dragostei, fiecare primește acest dar.

Sfântul Augustin ne pune și el o întrebare:

Ești curios dacă în tine este Duhul Sfânt? Acest lucru îl poți afla ușor. Privește-ți în inimă! Dacă acolo găsești dragoste sinceră, atunci Duhul Sfânt te conduce și puterea sa locuiește în tine.

Noi, creștinii, mărturisim că Dumnezeu cel întreit în persoană și unic în ființă ține legătura cu poporul său prin Duhul Sfânt. Cu primirea Botezului și a Mirului, el coboară în inimile și în viața noastră pentru a prelua cârma vieții noastre. Numai primindu-l din toată inima și împlinindu-i poruncile, care sunt asemenea căii ferate care ne conduce spre fericire, devenim temple vii ale Duhului Sfânt.

Să-l rugăm, așadar, pe Dumnezeu să-l trimită pe Duhul său Sfânt în viața și în inimile noastre, iar noi să ne pregătim, făcându-i loc așa cum se cuvine, devenind astfel adevărate temple în care să poată locui.

*Paul FECHETĂ*



## PREASFÂNTA TREIME

*Dt 4,32-34.39-40*

*Rom 8,14-17*

*Mt 28,16-20*

Sărbătorile pe care le-am celebrat de curând ne atrag atenția în mod deosebit asupra lui Isus Cristos, prin sărbătoarea Paștelui, și asupra Duhului Sfânt, prin sărbătoarea Rusaliilor. Biserica ne invită astăzi să sărbătorim cel mai mare mister al credinței noastre, izvorul a toate și la care totul trebuie să se întoarcă: Sfânta Treime, Dumnezeu unic în ființă și întreit în persoane. Biserica ne îndeamnă și ne invită să meditam acest mister de iubire al Sfintei Treimi, iar viața noastră de credință să se raporteze la întreaga Treime: Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt.

Misterul pe care îl celebrăm astăzi este un mister de iubire și comuniune, pe care se întemeiază și se modelează viața noastră de copii ai lui Dumnezeu. Tot ceea ce este în Tatăl este în Fiul prin comuniunea de iubire realizată de Duhul Sfânt.

Cuvintele Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt le pronunțăm și le auzim ori de câte ori facem semnul sfintei cruci.

La începutul rugăciunii sale, creștinul face pe trupul său semnul sfintei cruci, dar un numai la rugăciune, ci și în diferite alte momente ale vieții sale. Prin acest gest, el își afirmă identitatea de creștin. El arată că este în legătură cu Tatăl, cu Fiul și cu Duhul Sfânt. Acest lucru nu înseamnă deja a întâlni Treimea?

Să privim la un copil care învață să facă semnul sfintei cruci. Părinții îi explică ce cuvinte va pronunța atunci când mâna i se va așeza în mai multe părți ale trupului său.

- „În numele Tatălui”, pe fruntea sa, pentru că acolo este creierul, inteligența. Domnul se revelează mai întâi în calitate de Creator, cel care face să existe realitățile vizibile și invizibile. Dumnezeu este Tată, pentru că el dă viață.
- „În numele Fiului”, pe piept, deasupra pântecelui, locul zămislirii. Isus Cristos s-a zămislit în sânul Mariei, făcându-se om asemenea nouă. Astfel, Dumnezeu s-a născut în umanitate.
- „În numele Duhului Sfânt”, pe umeri, căci acolo este locul puterii. Duhul este puterea lui Dumnezeu în folosul umanității noastre. Duhul este cel care permite comuniunea inimilor.

Copilul care își face semnul sfintei cruci face mai multă teologie decât credem. El afirmă că este copil al Tatălui preaiubit, frate al lui Cristos iubitorul și templu al Duhului Sfânt; deci este în comuniune deplină cu toate cele trei persoane sfinte.

Dar noi, pronunțând aceste cuvinte, cât de mult ne ating? Ce însemnătate au pentru noi?

După cum știm, credința creștină ne învață că este un singur Dumnezeu și totuși în rugăciunile noastre, de exemplu, în rugăciunea „Slavă Tatălui”, pronunțăm

trei nume în loc de unul. Facem oare o greșeală? Nu facem o greșeală, pentru că este vorba de un mister pe care nu-l putem înțelege cu mintea noastră, dar căutăm să ne apropiem de el cu ajutorul lui Isus Cristos.

Acest mister depășește capacitatea noastră de înțelegere, după cum spune și sfântul Augustin: „Orice falsă pretenție de a ști anumite lucruri cu precizie despre acest mister poate deveni o nechibzuință fatală”. Este un mister în fața căruia numai recunoașterea umilă a ignoranței reprezintă adevărata știință și numai zăbovirea uimită în fața tainei de nepătruns este cu adevărat o mărturisire de credință în Dumnezeu. Ospitalier, Abraham se prosternă în fața lui Dumnezeu care-l vizitează și îl copleşte. Asemenea lui, credincioșii găsesc la masa euharistică, izvor al întregii vieți de credință, acces la Tatăl, prin Fiul, în Duhul Sfânt.

Cunoașteți probabil acea întâmplare din viața aceluiași sfânt Augustin în care ni se relatează despre una dintre marile frământări ale acestui teolog, și anume „misterul Sfintei Treimi”. Se spune că, în timpul unei plimbări pe malul mării, a văzut un copil care turna cu o scoică apă din mare într-o gaură făcută în nisipul de pe țărmul mării. Sfântul Augustin îl privește nedumerit o clipă, după care i se adresează copilului: „De ce duci tu apă din mare și o torni în această gaură?” Copilul, liniștit, îi răspunde: „Doresc să introduc toată apa mării în această gaură!”, iar sfântul Augustin, amuzându-se, îi răspunde: „Nu vei reuși să faci niciodată acest lucru!” Copilul (despre care se spune că ar fi fost Isus) îi răspunde calm: „Așa cum eu nu voi putea să introduc toată apa mării în această gaură, la fel, nici tu nu vei putea să înțelegi misterul Sfintei Treimi”. Uimit de răspunsul copilului, sfântul Augustin s-a întors la

masa de lucru și a continuat tratatul său „Despre Sfânta Treime” la încheierea căruia scrie: „Misterul Sfintei Treimi este un mister al inimii, deoarece Dumnezeu este iubire”.

Biserica, în această duminică, ne propune spre meditare tocmai acest mister al inimii, misterul Sfintei Treimi. Sfântul Augustin a fost acela care a văzut cu multă claritate tot ceea ce a stat la baza doctrinei trinitare. El propune o Trinitate a dragostei, în care Tatăl este iubitor, Fiul este cel iubit, iar Duhul Sfânt este dragostea.

Liturgia acestei zile este dominată în întregime de aspectul dinamic și mântuitor al misterului Sfintei Treimi, iar lecturile biblice scot bine în evidență lucrarea mântuitoare a lui Dumnezeu în istoria mântuirii. În prima lectură, luată din *Cartea Deuteronomului*, Moise insistă asupra faptului că Dumnezeu a stabilit un raport personal, viu și profund cu Israel. Izraeliții trebuie să-și amintească plăgile din Egipt, prin care Dumnezeu l-a constrâns pe faraon să elibereze poporul ales. Moise insistă și asupra faptului de a respecta instrucțiunile date de Dumnezeu. Cine ascultă de ele va găsi adevărata fericire. Scopul intervenției lui Dumnezeu tinde către interiorizarea darului Duhului care ne face să devenim copii, având dreptul să-i spunem lui Dumnezeu *Abbá* – Tată, după cum ne relatează sfântul Paul în lectura a doua, luată din *Scrisoarea către Romani*.

Psalmul responsorial își pierde, practic, prin versele de astăzi, caracterul de psalm de laudă, ca să devină o proclamare a fericirii, fericire subliniată și de refren: „Fericit este poporul pe care Domnul și l-a ales ca moștenire!” Este fericirea de a face parte din poporul lui Dumnezeu.

Fragmentul din *Evanghelia după sfântul Matei*, propus pentru astăzi, deși este la sfârșitul cărții, nu este o concluzie, ci o nouă deschidere, un nou început. Ucenicii săi, după înviere, vor fi trimiși în lumea întreagă pentru a purta mesajul și misterul său, pentru a boteza în numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh. Prin acest lucru, Domnul vrea ca toți să fie în comuniunea Sfintei Treimi. Acum există un botez pentru toată omenirea. În cuvintele de rămas-bun ale lui Isus, citim misterul Bisericii, explicarea trecutului și chezașia viitorului ei. Același lucru ni-l prezintă și lectura din *Deuteronom*, care ne cere să păstrăm legile pe care Dumnezeu ni le-a dat. Noi trebuie să devenim semne ale lumii de astăzi, deoarece am devenit copii adoptivi ai lui Dumnezeu, primindu-l pe Duhul Sfânt.

Totul în viața noastră trebuie să fie pătruns de această credință trinitară. Crezul, prin care ne mărturisim credința, are și el o structură trinitară; la rândul ei, celebrarea euharistică este pătrunsă și ea de o nuanță trinitară. Însuși harul este trinitar. Aceasta apare, mai ales, în administrarea Botezului. El, așa cum am auzit în *Evanghelia de astăzi*, implică toate cele trei persoane divine (botezându-i în numele Tatălui, al Fiului și al Sfântului Duh) și stabilește un raport particular – de fiu, de frate, de templu – cu fiecare dintre persoane. Prin urmare, misterul Sfintei Treimi nu a dispărut din viața Bisericii, ci este mereu prezent și actualizat.

Credința are două mistere principale: primul mister se referă la Dumnezeu în sine, al doilea mister se referă la Dumnezeu în raportul său cu noi. Prin primul mister, cunoaștem cu siguranță ceea ce este Dumnezeu, prin al doilea, știm măsura iubirii sale pentru noi. Primul este misterul Treimii, al doilea este misterul

mântuirii. Amândouă sunt unite în semnul sfintei cruci, care este „semnul creștinului”.

Priviți cât de minunat ne introduce Biserica în acest mister al Sfintei Treimi prin sărbătorile pe care ea, an de an, le celebrează. Modul în care ni-l prezintă are la bază cuvintele lui Isus: „Nimeni nu vine la mine dacă Tatăl ceresc nu-l atrage” (*In* 6,44). Deci Tatăl este cel care ne dăruiește bunătatea sa atunci când ne creează, iar Fiul este cel care ne vindecă și ne liniștește spunând: „Veniți la mine toți cei osteniți și împovărați și eu vă voi da odihnă” (*Mt* 11,28). Și dacă ne aducem aminte de imaginea bunului păstor pe care o folosește Isus vorbind despre sine, ne dăm seama cât de adevărate sunt aceste cuvinte. Duhul Sfânt este cel care ne luminează drumul spre țel, așa cum Isus le spunea ucenicilor: „Duhul Sfânt vă va învăța tot ceea ce aveți nevoie, de aceea nu vă îngrijorați ce veți vorbi” (*Lc* 12,11-12).

După cum vedem, totul trece prin sensibilitatea inimii Tatălui, a Fiului și a Duhului Sfânt. Tatăl, din bună-tate, atrage spre Fiul, care din bunătatea sa nemărginită îl salvează pe creștin și-i dă speranța, iar Duhul Sfânt, din iubirea sa, luminează calea și țelul vieții creștinului.

Să-l lăsăm, așadar, pe Dumnezeu să lucreze în sufletele noastre, în viața noastră, și să aducă bucuria atât de mult dorită de sufletele noastre, asemenea sfântului Augustin, pe care nu l-a mai preocupat, după acea întâmplare, decât înțelegerea teologică a misterului și preocuparea bucuriei inimii sale. Să-l lăudăm și să-l preamărim pe Dumnezeu unic în ființă și întreit în persoane pentru marea iubire a inimii sale față de noi.

*Paul FECHETĂ*





## TRUPUL ȘI SÂNGELE DOMNULUI

*Ex 24,3-8*

*Evr 9,11-15*

*Mc 14,12-16.22-26*

„Eu sunt pâinea cea vie care am coborât din cer, spune Domnul; cine mănâncă din această pâine va trăi în veci” (*In 6,51-52*).

Dacă privim la sărbătoarea de astăzi, Trupul și Sângele Domnului, am putea spune că ea a mai fost celebrată o dată în timpul acestui an, și anume în Joia Sfântă, atunci când am comemorat instituirea Sfintei Euharistii. Astăzi însă, Biserica ne invită să celebrăm din nou această sărbătoare cu deosebită solemnitate, pentru a conștientiza mai mult acest mare dar de iubire a lui Dumnezeu lăsat nouă în Sfânta Euharistie și să-i mulțumim pentru că în sângele alianței, vărsat de Fiul său, noi suntem răscumpărați și sfințiți.

Sfântul Toma de Aquino (1225-1274), meditănd asupra Sfintei Euharistii, a făcut următoarea afirmație:

Deoarece în acest sacrament este conținut întregul mister al mântuirii noastre, el este celebrat cu mai mare solemnitate decât alte sacramente. De fapt, nici un sacrament

nu este mai mântuitor decât acesta: prin el sunt șterse păcatele, cresc virtuțile, iar sufletul este copleșit cu toate darurile spirituale.

Meditând asupra lecturilor propuse astăzi în Liturgia cuvântului, putem vedea cum Isus Cristos se arată că este Dumnezeu-cu-noi. Astfel, în fragmentul scripturistic luat din *Evanghelia după sfântul Marcu*, ne sunt prezentate pregătirea cinei pascale și instituirea Sfintei Euharistii. Cristos ia masa de Paști împreună cu apostolii săi, pentru a stabili o legătură de comuniune între noi și Dumnezeu, și pentru aceasta se folosește de materia pâinii și a vinului, dându-le un sens nou: acela al vieții sale destinate morții. De asemenea, pâinea și vinul, materia sacrificiului euharistic, sunt și semnul vieții noastre oferite împreună cu Cristos lui Dumnezeu, spre a fi sfințită. La această cină pascală Cristos îi include și pe apostoli în propria sa ofrandă și le cere s-o perpetueze, apostolii devenind astfel preoți ai Noului Legământ încheiat în sângele lui Cristos.

Euharistia nu este doar hrana și băutura spirituală, dar este și reproducerea sacrificiului de pe cruce, datorită căruia noi suntem salvați și răscumparați. Instituind Sfânta Euharistie, Cristos a celebrat mai înainte de pătimire „victoria și triumful asupra morții” (SC 6) și ne-a lăsat un semn real al eliberării de sub sclavia păcatului. Cât de mare este iubirea lui Dumnezeu față de noi! „Pe când noi eram încă păcătoși, Cristos a murit pentru noi”, spune sfântul Paul (Rom 5,8). „Dumnezeu l-a făcut pentru noi păcat pe El, care n-a cunoscut păcatul, ca să dobândim în El dreptatea lui Dumnezeu” (2Cor 5,21). Dar oare care este răspunsul nostru la iubirea atât de mare a lui Dumnezeu, care l-a jertfit

pe propriul său Fiu pe lemnul crucii spre a ne da mântuirea și fericirea veșnică?

Se povestește despre un om că, într-o zi, s-a rătăcit în deșert și nu mai avea la el nici o provizie de mâncare și băutură. Deodată, zări înaintea sa niște palmieri. Se auzea chiar și susurul unui râu. Dar el se gândi: „Asta-i doar o nălucă, o fata morgana. În realitate, aici nu se află nimic”. Descurajat și pe jumătate sărit din minți, se prăbuși la pământ. Puțin timp după aceea, trecură pe acolo doi beduini și-l găsiră mort. „Poți să înțelegi una ca asta?”, spuse unul către celălalt. „Așa de aproape de apă. Iar smochinele îi cad aproape în gură! Cum a fost posibil așa ceva?” Și celălalt îi răspunse: „Acesta a fost un om modern”.

Același lucru se poate întâmpla și cu noi dacă nu ne vom apropia cât mai des de masa euharistică. Dumnezeu este atât de aproape de noi. La fiecare Sfântă Liturghie îi putem auzi glasul, ba, mai mult, El vrea să ne dăruiască propriul trup și propriul sânge. El este călăuza noastră prin deșertul acestei lumi și împlinirea noastră desăvârșită. Însă de cele mai multe ori se pare că omului îi face plăcere să-și trăiască viața departe sau chiar fără Dumnezeu. Ce nevoie mai am eu de Dumnezeu? – spune omul. Am de toate și sunt fericit! Inima lui însă este împietrită. El nu își dă seama că, dacă Dumnezeu îl copleșește cu bunuri, se datorează tocmai faptului că vrea să îl atragă spre El. Omul modern nu numai că încearcă să-l îndepărteze pe Dumnezeu din școli și din instituții, ci și din inima sa. „O, pom neroditor!”, exclama sfântul Augustin. „Securea-i pusă deoparte. Pedepsa ți-a fost amânată, însă nu anulată. Dacă și pe mai departe vei înțelege greșit îndurarea divină, vei fi tăiat”.

O prefigurare a alianței perfecte încheiate în sângele lui Cristos o întâlnim în prima lectură de astăzi, luată din *Cartea Exodului*, unde ne este prezentat punctul central al alianței de pe Sinai dintre Dumnezeu și poporul ales. Moise apare clar ca intermediarul între Dumnezeu și Israel. El este singurul, în afară de Isus, căruia Noul Testament îi dă titlul de mijlocitor. Prin el cuvintele Domnului sunt transmise poporului. Yahweh se angajează să fie partenerul omului în drumul său pe acest pământ, dar și poporul se angajează să fie fidel față de Yahweh. Legământul încheiat de Domnul cu poporul său este pecetluit cu sângele animalelor de jertfă, iar acest sânge strigă către Domnul atunci când poporul se abate de la drumul legământului. Dumnezeu acționează atunci în calitatea sa de răscumpărător.

Pentru a ne arăta recunoștința față de semnele minunate ale iubirii și milostivirii lui Dumnezeu manifestate față de noi, am cântat împreună cu psalmistul, spunând: „Doamne, tu ne potolești setea cu potirul mântuirii” (*Ps* 115). Într-adevăr, acum prefigurările din vechime au cedat locul realității, astfel încât numai Cristos poate potoli adevărata sete a omului.

În a doua lectură luată din *Scrisoarea către Evrei*, ne este readusă în atenție stropirea cu sânge care se făcea în Vechiul Testament pentru a revela puterea de mântuire a sângelui lui Cristos. Mântuirea dobândită de Cristos este o mântuire veșnică, iar jertfa sa este superioară celor săvârșite în vechiul cult.

Se spune că un om bogat a decis într-o zi să-și împartă averea oricui ar dori s-o ia. El și-a schimbat toată averea în monede de aur, le-a pus într-un coș, apoi s-a dus pe podul de peste fluviul Tamisa și i-a invitat pe toți

câți treceau să se servească cu monede. Se adunase o mare mulțime de oameni. Unii ziceau: „Fără îndoială că-și bate joc de noi. Precis că sunt monede false”. Alții spuneau: „Sigur că este o glumă”. Alții au mers mai departe, spunând: „Trebuie să fie o reclamă pentru cine știe ce film”. Nimeni nu a venit să ia monedele până ce un copil a înaintat și a luat un pumn din ele.

La fel a făcut și Dumnezeu față de noi: pentru a ne face părtași la viața Sa dumnezeiască, l-a trimis în lume pe Fiul său, Isus Cristos, care a pățimit, a murit și a înviat pentru noi. Și înainte de a se întoarce la Tatăl, pentru a nu ne lăsa orfani, ne-a dăruit ceea ce avea mai prețios: ne-a dăruit Trupul și Sângele său. Prețuim noi oare așa cum se cuvine această mare Taină, sau poate Cristos ar fi îndreptățit să spună Bisericii sale, noul Ierusalim: Ierusalime, Ierusalime, ce aș mai fi putut să fac pentru tine și nu am făcut?

Cristos ar vrea să audă și astăzi de la fiecare dintre noi aceeași întrebare pe care apostolii i-au adresat-o în Evanghelie: „Doamne, unde vrei să mergem să-ți pregătim masa de Paști?” (Mc 14,12) Doamne, unde vrei să faci astăzi sărbătoare? Și răspunsul pe care l-am primi ar fi următorul: astăzi vreau să fac sărbătoare într-o sală mare și împodobită, în sufletul tău. Doresc să mi te jertfești pe tine de bunăvoie, ca o victimă curată și sfântă, în fiecare zi la Sfânta Liturghie, împreună cu toate puterile și dorințele inimii tale, în chipul cel mai intim posibil. Orice mi-ai da, în afară de tine, nu mă interesează, căci nu cer darul tău, ci pe tine. Să ne apropiem și să-l primim cât mai des în sufletele noastre pe Isus prezent în Sfânta Taină. Să venim în număr mare la Sfânta Liturghie, nu doar în zi de marți, zi

dedicată devoțiunii către sfântul Anton, ci mai ales duminica, în ziua Domnului, și nu doar atunci când suntem loviți de vreo grea încercare, ci să-l mărturisim prin viața noastră în orice timp și în orice loc ne-am afla. Numai după celebrarea euharistică vom găsi puterea necesară pentru a merge în întâmpinarea suferinței și a greutăților zilnice, așa cum, de fapt, și apostolii au plecat spre Muntele Măslinilor doar după ce au fost întăriți cu hrana euharistică.

Întorcându-ne acasă, să nu uităm că Isus, viu și adevărat, rămâne în biserica noastră și ne așteaptă. Dacă nu-l vom vizita și nu ne vom apropia de El, singuri vom fi noi, și nu El. Să găsim, de aceea, timp în fiecare zi pentru a repara atâta indiferență față de El și pentru a-l adora cu iubire. Ce fericiți vom fi la sfârșitul vieții noastre dacă și despre noi Domnul va putea spune aceleași cuvinte adresate mulțimii din *Cartea Apocalipsului*: Iată, „aceștia sunt cei care vin din încercarea cea mare. Ei și-au spălat hainele și le-au albit în sângele Mielului!” (Ap 7,14)

Ștefan BORTĂ



## DUMINICA A II-A DE PESTE AN

*1Sam 3,3b-10.19*

*1Cor 6,13c-15a.17-20*

*In 1,35-42*

„Rabbi, învățătorule, unde locuiești?... Veniți și vedeți!”

Ne aflăm în cea de-a doua duminică de peste an, duminică în care textele liturgice propuse pentru această zi ne vorbesc despre chemare. După ce duminica trecută, în care am celebrat Botezul Domnului, Cristos s-a întărit prin primirea botezului pentru a-și începe activitatea, astăzi el îi cheamă pe primii discipoli pentru a-l urma.

În prima lectură este relatată chemarea lui Samuel. După primele îndoieli și după sfaturile bătrânului Eli, tânărul este dispus, în cele din urmă, să-l asculte pe Domnul și, din acel moment, acceptă îndemnurile lui. Samuel nu doar ascultă vocea Domnului, dar trece la acțiune, astfel că el „nu lăsa neîmplinit nici unul dintre cuvintele sale”.

A doua lectură amintește fiecăruia datoria de a-l preamări pe Domnul în trupul său, nu numai prin cuvinte,

ci și printr-un comportament demn al acelor care fac parte din trupul lui Cristos, deoarece, fiind templul lui Dumnezeu, omul, format din trup și suflet, este destinat a fi locuința Sfintei Treimi, fiind astfel chemat la înviere.

Apostolul Ioan, în fragmentul evanghelic, relatează chemarea primilor discipoli: Andrei, Ioan și Petru. În câteva cuvinte, Isus este definit ca Mielul lui Dumnezeu, Învățătorul, Mesia, astfel fiind descoperită persoana lui Isus, în care locuiesc omul și Dumnezeu. Ca și în cazul chemării lui Samuel, ne regăsim și aici înaintea inițiativei divine care îi invită pe oameni să colaboreze cu Cristos și le cere deplina disponibilitate la chemarea sa, iar Cristos oferă în schimb prietenia lui.

După cum am văzut, Dumnezeu cheamă. Dar care este prima și cea mai importantă chemare? Chemarea la sfințenie. Cristos ne cheamă la sfințenie chiar din momentul primirii Botezului. El nu face deosebire de vârstă, profesie, rasă sau condiție socială.

Conciliul al II-lea din Vatican a scos în evidență încă o dată adevărul chemării la sfințenie în Constituția dogmatică despre Biserică *Lumen gentium*, la numărul 11:

Întăriți cu atâtea mijloace puternice de mântuire, toți credincioșii, de orice condiție și stare, sunt chemați de Domnul, fiecare pe calea sa, la perfecțiunea sfințeniei Tatălui.

Și ce este sfințenia? Este tocmai urmarea îndeaproape a lui Cristos. Nu este destul să vrem să fim buni, ci trebuie să ne străduim să-l urmăm mereu pe Cristos, să devenim sfinți.

Dumnezeu nu dorește de la noi lucruri extraordinare, eroice, ci să ne sfințim prin împlinirea bună a tuturor



activităților noastre, ca să nu-i oferim lui Dumnezeu ceva care are vreun defect. El dorește ca noi să avem o grijă deosebită pentru lucrurile cele mai mărunte regăsite la tot pasul în viața noastră. Cu siguranță, vor apărea și mortificări și suferințe, dar acestea ne vor îmbogăți viața interioară și chiar activitatea pe care o desfășurăm; și pe acestea trebuie să le primim și să i le oferim lui Dumnezeu cu multă disponibilitate. Astfel, vom fi capabili ca prin activitatea noastră să fim instrumente prin care să-l facem cunoscut pe Dumnezeu și fraților noștri.

Dar să fim conștienți că fără umilință și spirit de slujire nu există sfințenie, deoarece Isus nu vrea în slujba sa prieteni trufași, căci, după cum spunea sfântul Ioan Crisostomul, „instrumentele lui Dumnezeu sunt întotdeauna cei umili”.

Isus Cristos este exemplul suprem de umilință și de dăruire pentru ceilalți. Nimeni nu i-a slujit cu o mai mare dăruire pe oameni, iar acest lucru îl face mereu, fiind dispus să ne ajute, să ne slujească, să ne ridice atunci când cădem.

Din păcate, pe noi, oamenii, egoismul ne orbește și ne face să nu-i putem vedea pe ceilalți, dar umilința deschide în mod constant calea iubirii în cele mai mici amănunte ale vieții, iubire care este capabilă să transforme orice mediu, căci iubirea roade, așa cum apa roade piatra sfârșind prin a distruge cea mai încăpățânată rezistență.

Cristos, pur și simplu, îi fascinează pe primii discipoli, l-a fascinat pe Ioan Botezătorul, de aceea, el nu poate să păstreze doar pentru sine descoperirea lui Mesia, dar le spune acest lucru și ucenicilor lui, făcându-i

și pe ei părsași la bucuria sa. Cristos l-a fascinat pe Andrei, astfel că nici el nu poate ține doar pentru dânsul întâlnirea cu Cristos, ci merge și-i spune și lui Petru „L-am aflat pe Mesia”, iar Cristos îl va face și pe el beneficiarul chemării sale de a-l urma.

Astfel, având exemplul apostolilor, fiecare dintre noi, fiind entuziasmați de întâlnirea cu Cristos, să-i îndreptăm pe frații noștri spre urmarea lui, urmând calea sfințeniei. Prietenii noștri, rudele, colegii de muncă și cunoscuții să poată vedea că suntem cinstiți, sinceri, veseli, optimiști, perseverenți în a face binele, disponibili, amabili; doar astfel, în mod natural, ne dovedim credința și-i îndreptăm și pe ei spre Cristos.

Dar facem noi acest lucru? Suntem cu adevărat ca un far în mijlocul întunericului acestei lumi, sau suntem oameni obișnușiți, ținuți în frâu de lene ori de teama de a nu fi considerați anormali, naivi, de către semenii noștri?

Dacă privim în jurul nostru, vedem că oamenii sunt tot mai grăbiți, se plâng din ce în ce mai mult că nu mai au timp, nu mai au timp să audă de Cristos, nici de chemarea lui. Ei sunt prea preocupați de lucrurile trecătoare, superficiale, care nu pot aduce adevărata fericire: putere, bogăție, frumusețe. Totuși, Dumnezeu nu se descurajează și cheamă mereu, pentru că știe că întotdeauna se găsesc persoane care își deschid inima către Dumnezeu și către semenii, persoane care sunt dispuse să asculte, să dialogheze și să slujească.

Un căpitan de vas, în timpul celui de-Al Doilea Război Mondial, avea nevoie de un transmisionist, persoană care comunică prin limbaj Morse. Așadar, căpitanul a publicat în ziar acest lucru. Erau timpuri foarte grele,

în care mulți căutau de lucru și, mai ales, această slujbă era foarte profitabilă. Așa că s-au înscris foarte mulți pentru a câștiga acest post. Sosește și ziua de examen. Pe holuri toți vorbesc, neliniștiți, într-o gălăgie puternică: „Oare ce ne va da la examen?... Cât va fi salariul?” La un moment dat, se deschide o ușă. Din spatele ei iese căpitanul cu un tânăr și zice: „Nu mai este nevoie să mai rămâneți la examen, sunteți liberi. Examenul a fost dat”. Cei prezenți, revoltați, îl întreabă pe căpitan: „Cum să fie dat? Abia peste un sfert de oră trebuie să-l dăm”. Dar căpitanul a spus:

Vedeți aceste difuzoare? Prin ele am transmis un mesaj Morse, astfel ca cel ce va auzi mesajul și îl va înțelege să vină în biroul meu. Acest tânăr din fața voastră l-a auzit și a venit în birou. Voi erați prea ocupați cu altceva și nu ați auzit mesajul.

Să nu lăsăm chemarea de a-l urma pe Cristos să treacă pe lângă noi, fiind ocupați cu alte lucruri efemere. Dacă vom auzi mereu mesajul lui Cristos, vom putea lucra și pentru sfîntirea noastră.

Această sfințenie, urmând exemplul lui Cristos, se realizează printr-o slujire reciprocă, dar, din păcate, mulți caută să slujească mai mult interesele proprii, puterea, confortul, averea, banul și multe alte preocupări: „Să mai împlinesc voința lui Dumnezeu? Când? Nu mai am timp pentru asta, cel puțin nu acum, o să văd eu mai târziu”. Dar nu se poate proceda în acest mod.

Dacă nu vom fi disponibili, deschiși cuvântului lui Cristos, răspunzând ca psalmistul: „Iată, vin, Doamne, să împlinesc voința ta!”, nu vom auzi cuvântul său, chemarea sa, riscând să pierdem chiar cea mai mare

chemare posibilă pe care o are omul: mântuirea, viața veșnică, despre care am auzit proclamându-se în lectura a doua.

Oare merită să pierdem această mare comoară? Dacă nu, ce facem noi pentru a câștiga această comoară?

Cea mai bună cale este slujirea lui Dumnezeu și a aproapelui. Acest lucru se face, mai ales, urmând vocația la căsătorie sau la preoție. După cum scoate în evidență *Catehismul Bisericii Catolice* la numărul 1534, dintre toate sacramentele,

două sacramente, Preoția și Căsătoria, sunt rânduite spre mântuirea aproapelui. Dacă ele contribuie deopotrivă la mântuirea personală, acest lucru are loc prin slujirea celorlalți. Conferă o misiune specială în Biserică și slujesc la edificarea Poporului lui Dumnezeu.

Chemarea la căsătorie este sfântă, ca și chemarea la preoție sau la viața consacrată, fiindcă vine de la Dumnezeu, creatorul omului și inițiatorul vieții de familie.

Este foarte important și, într-adevăr, greu a discerne vocația personală, pentru că Dumnezeu nu vine și spune: „Adriana, Ioan, Daniela, Gabriel, voi sunteți pentru căsătorie, iar tu, Ștefan, Ciprian, Maria, voi sunteți pentru preoție, viață consacrată”. Dar discernerea vocației o face fiecare în mod personal. De aceea avem datoria să citim în fiecare zi scrisorile, semnalele pe care Dumnezeu ni le trimite prin intermediul diferitelor persoane, evenimente, în care ne spune ce trebuie să facem, ce trebuie să alegem.

Dar în contextul actual al lumii, relativismul ce pare să pună stăpânire tot mai mult asupra omului îl face pe acesta să nu-și mai ia angajamente pe termen lung, pentru că omul nu mai are credință că Dumnezeu

este alături de el și-l sprijină cu harul său în respectarea alegerii.

Pe majoritatea creștinilor Dumnezeu îi cheamă pentru a-l sluji în sacramentul Căsătoriei; și pentru Căsătorie este nevoie de chemare, deoarece misiunea încredințată prin primirea acestui sacrament depășește puterile naturii umane.

Dar, pe lângă Căsătorie și viața consacrată, există și o chemare specială, aceea la sfânta Preoție. Se vorbește în ultimul timp că există din ce în ce mai puține vocații, tot mai puține chemări la viața consacrată, la preoție, dar, mai degrabă, sunt din ce în ce mai puțini tineri disponibili, deschiși lui Dumnezeu și chemării sale, și nu că Dumnezeu ar chema mai puțin. O altă problemă este aceea că sunt din ce în ce mai puține familii cu adevărat creștine, iar dacă nu sunt familii adevărate, nu vor fi nici chemări la sfânta Preoție.

Am văzut în prima lectură că Samuel, în momentul chemării sale, era în templu, locul prezenței lui Dumnezeu, iar acolo se simțea ca acasă și, cu toate că locuia în prezența lui Dumnezeu, totuși nu a fost de ajuns ca el să recunoască glasul lui Dumnezeu care l-a chemat, ci a fost nevoie de cineva, în cazul său, preotul Eli, care și-a dat seama că acest tânăr este chemat de Dumnezeu la o misiune importantă, cea de profet, astfel, îndreptându-l pe Samuel către Dumnezeu. În cazul lui Samuel, bătrânul Eli a fost scrisoarea deschisă prin care Dumnezeu l-a chemat la o misiune specială.

Într-o comunitate de la țară, doi ministranți care erau în clasa a VII-a mergeau spre școală. Unul dintre cei doi se numea Mihai. La un moment dat, celălalt ministrant l-a întrebat pe Mihai: „Mihăiță, te-ai gândit

la ce liceu o să dai după ce termini clasa a VIII-a?” Iar Mihăiță, care avea și un unchi preot, a răspuns imediat: „La seminar”. „La seminar? Păi, vrei să te faci preot? Dar preoții nu se însoară, nu au familie, și atunci gata cu discoteca, cu dansul, cu fetele... Băi Mihăiță, cred că ești un fraier!” În zilele următoare, ministrantului nostru mirat îi tot răsuna în minte o întrebare: „Oare Mihăiță e chiar fraier că vrea să meargă la seminar?” Și, gândindu-se, a ajuns să spună într-o zi: „Nu, nu e fraier”. Ba, mai mult, în urma unei discuții cu părintele paroh al acelei comunități, a spus: „Și eu voi da la seminar”. Venind sfârșitul clasei a VIII-a, cei doi ministranți au dat examen la Seminarul mic, apoi, după ce au dat bacalaureatul, au intrat în Seminarul mare. A trecut un an... dar, surpriză și dezamăgire: Mihai s-a retras. Închipuți-vă ce a fost acum în capul seminaristului consătean. El își spunea: „Dacă Mihai, care a avut primul ideea de a merge la seminar și era atât de convins de acest lucru, s-a retras, eu voi putea ajunge la capăt?” Dar a trecut de această criză, ba chiar au venit alte greutăți și mai mari, dar, ajutat fiind de rugăciune și de cei din jurul său, fiind susținut de Dumnezeu, a reușit să se ridice și să meargă mai departe și a ajuns preot, mulțumindu-i Domnului întotdeauna pentru „scrisorile”, semnalele, indiciile pe care zi de zi i le-a trimis în viața sa, arătându-i care este voința lui cu el. Iar acest preot se află acum în fața dumneavoastră.

Iată cum lucrează Dumnezeu atunci când cheamă pe cineva la preoție. La un moment dat, asemenea primilor discipoli, fiecare l-a întâlnit sau îl va întâlni pe Domnul și îi aude cuvintele: „Urmează-mă! Vino și vezi unde locuiesc!” La început poate este o urmare

nesigură, fiecare întrebându-se dacă acesta este cu adevărat drumul personal. Și, la un moment dat, pe drum poate este trăită experiența lui Petru după pescuirea minunată, când apare o mare frică de măreția lui Cristos, de măreția sarcinii și de insuficiența sărmanei noastre persoane, până acolo încât fiecare ar dori să dea înapoi sau poate că vârtoarea mării lumii moderne în care trăim îl face pe cel chemat să se scufunde. Dar trebuie să nu uităm că întotdeauna Cristos, cu mare bunătate, ne ia de mână, ne trage spre el și ne spune: „Vrei să pleci și tu? Nu te teme! Căci eu sunt cu tine”.

Să-l lăsăm, de aceea, pe Cristos să ne prindă de mână, să ne ia chiar în brațe. Doar atunci va fi posibil să nu ne scufundăm.

Cei chemați la Preoție să nu uite niciodată că ei sunt beneficiarii unei prietenii intime cu Cristos. De câte ori nu ni se întâmplă ca așa-ziși prieteni, în momentele când poate avem cel mai mult nevoie de ei, să ne întoarcă spatele? De câte ori nu-i întoarcem și noi spatele lui Cristos? Dar Cristos, prietenul adevărat, ne așteaptă mereu să ne întâlnim cu el, ba, mai mult, ne invită clipă de clipă să-l urmăm, să fim în prezența lui. Noi trebuie doar să-i răspundem la chemare. Dar această prietenie se realizează într-un itinerar care cuprinde toată viața și nu se face fără suferință și peste noapte, ci în fiecare zi, printr-o mai mare apropiere de Cristos.

O dată ce am răspuns la chemarea adresată de Dumnezeu Tatăl prin intermediul Fiului său, Isus Cristos, trebuie să avem încredere că prin Duhul Sfânt primim harul, unicul capabil să dea putere talentelor omenеști să realizeze lucruri cu mult peste posibilitățile

noastre, să realizeze împlinirea vocației personale, a scopului nostru pe acest pământ.

Închei cu un „anunț publicitar” făcut de Papa Ioan Paul al II-lea, de fericită amintire, într-un discurs din anul 1985:

Se caută heralzi ai evangheliei, experți în umanitate, care să cunoască în profunzime inima omului de astăzi, să ia parte la bucuriile și speranțele lui, la tulburările și tristețile lui și, în același timp, să fie contemplativi, îndrăgostiți de Dumnezeu. Trebuie să-l rugăm pe Domnul să mărească spiritul de sfințenie în Biserică și să ne trimită sfinți care să evanghelizeze lumea de astăzi.

Să o rugăm pe Sfânta Fecioară, slujitoarea Domnului, să ne ajute să înțelegem că slujirea celorlalți este una dintre formele de găsire a bucuriei în această viață, una dintre căile cele mai scurte de a-l urma pe Isus, de a ne sfinți. De aceea, trebuie să o rugăm să ne facă umili și disponibili la chemarea lui Cristos.

*Adrian BLĂJUȚĂ*





## DUMINICA A III-A DE PESTE AN

*Iona 3,1-5.10*

*1Cor 7,29-31*

*Mc 1,14-20*

Liturgia cuvântului din această duminică ne propune spre meditare două puncte importante:  *timpul*  și  *convertirea* . Timpul, semn al așteptării și al împlinirii promisiunii lui Dumnezeu făcute omului după ce acesta a păcătuit; și convertirea, semn al întoarcerii omului de la păcat și îndreptarea spre Dumnezeu. Această convertire poate fi, după cum am văzut în lecturi, întoarcerea de la păcat, de la faptele rele asemenea ninivite- nilor sau abandonarea totală a acestei lumi pentru a-l urma pe Cristos asemenea apostolilor.

Evangelhia ne prezintă începutul activității lui Isus. El își începe misiunea mergând pe malul lacului Galileii și proclamând împlinirea timpului; acest timp al mântuirii vestit și așteptat veacuri de-a rândul de profeți se împlinește acum în Cristos care vine în lume luând chip de om asemenea nouă, în afară de păcat, pentru a restabili relația dintre Dumnezeu și om, pe care omul, prin păcatul neascultării, a rupt-o. Sfântul

Toma de Aquino (1225-1274) spune: „Păcatul conține o răutate nemărginită, pentru că nemărginită este și maiestatea divină ofensată”. Omul, folosindu-se rău de libertatea sa, dorind să cunoască binele și răul, a păcătuit și, astfel, a rupt legătura cu Dumnezeu, dar Dumnezeu nu l-a lăsat pe om în întunericul păcatului, ci, în marea sa iubire, la împlinirea timpului, l-a trimis pe Fiul său care, prin sacrificiul suprem de pe lemnul crucii, l-a răscumpărat pe om, pentru a-l face părtaș la Împărăția lui Dumnezeu.

Isus cheamă apostolii, pentru ca aceștia, după ce el se va înălța, să ducă această veste bună a mântuirii în lumea întreagă. Isus cheamă oameni simpli, pescari, pentru a le încredința o misiune mult mai nobilă, aceea de a fi pescari de oameni. Pe ei, care până acum prindeau pești vii pe care îi omorau pentru a se hrăni și a-și întreține familia, Cristos îi cheamă ca de acum să prindă oameni morți sufletește, din cauza păcatului, pentru a-i readuce la viața harului. Ei la chemarea lui Cristos au renunțat la tot. Poate unii se întreabă: pentru a-l urma pe Cristos trebuie să renunț la serviciu? Să îmi abandonez familia? Nu, în nici un caz, dar acolo unde suntem, în familie, la serviciu, în activitățile noastre zilnice, să nu ne rușinăm că suntem creștini, ci să vestim prin cuvânt și faptă ceea ce suntem, așa cum ne vrea Dumnezeu. *Catehismul Bisericii Catolice* (nr. 160) ne învață:

Dumnezeu îi cheamă pe oameni să-l slujească în spirit și adevăr, acest lucru s-a manifestat în cel mai înalt grad în Cristos care a chemat la credință și convertire, dar nu a constrâns.

La fel și Iona nu-i constrânge pe niniviteni să se convertească și să creadă în Dumnezeu. El anunță doar că peste patruzeci de zile Dumnezeu îi va pedepsi pentru păcatele lor. Ninive, capitala Asiriei, era o cetate foarte mare la acea vreme, avea peste 120.000 de locuitori. Arheologii ne spun că Ninive avea 15 km diametru. Iona, profet evreu, merge în capitala asirienilor, dușmani de moarte ai evreilor, pentru a duce mesajul lui Dumnezeu. Fiind o cetate așa de mare, Iona a avut nevoie de trei zile pentru a duce această veste pe toate ulițele și în toate cătunele cetății. Ninivitenii trăiau în păcat, deoarece nu-l cunoșteau pe Dumnezeu și nici legile și poruncile sale, dar la cuvântul lui Iona, de la rege până la cel mai neînsemnat din cetate, se îmbracă în sac, își pun cenușă pe cap, postesc și fac pocăință. Iona vestește un timp fix – patruzeci de zile – până la pedeapsa Domnului, după care se retrage în afara cetății și așteaptă să vadă distrugerea cetății, dar Domnul oferă acest timp pentru a da posibilitatea ninivitenilor de a se converti. Văzând faptele lor de pocăință, Dumnezeu renunță la pedeapsa cu care îi amenința, spre nemulțumirea lui Iona, care îi cere cont lui Dumnezeu pentru ce nu a pedepsit cetatea, dar „gândurile lui Dumnezeu nu sunt gândurile oamenilor” (cf. *Mt.* 16,23). Noi cum trebuie să ne convertim? Asemenea ninivitenilor, îmbrăcându-ne în sac și punându-ne pe cap cenușă? Nu! Această convertire trebuie să vină din inimă. Ninivitenii s-au întors la cuvântul lui Iona, dar iată că în mijlocul nostru este unul mai mare decât Iona (cf. *Mt.* 12,41), este Fiul lui Dumnezeu care s-a jertfit pentru noi.

Un învățător își întreabă odată elevii: Când încetează noaptea și când începe ziua? Unul dintre elevi răspunde:

Noaptea se sfârșește atunci când se poate deosebi un arbust de un om. Învățătorul însă îl dezaprobă. Altul spuse: Eu cred că noaptea se sfârșește atunci când putem deosebi un prun de un cireș. Și acesta primi același răspuns. Un al treilea zise: Ziua începe când se poate deosebi un măgăruș de un câine. Învățătorul dezaprobă și acest răspuns. Drept urmare, elevii i-au zis învățătorului: Spuneți-ne dumneavoastră, vă rugăm, răspunsul cel adevărat! Învățătorul le răspunse: Noaptea încetează atunci când ne uităm la un chip omenesc și se face zi când îl recunoaștem în acest chip pe fratele nostru.

În această lume modernistă în care predomină materialismul și egoismul, riscăm și noi să nu-i mai vedem pe cei din jurul nostru ca pe niște frați, ci doar ca simple instrumente sau lucruri de care ne putem folosi, sau, mai rău, să ne asemănăm cu Iona, cerând de la Dumnezeu pedeapsa pentru aproapele nostru, mai ales atunci când acesta ne-a făcut un rău. Un adevărat creștin însă trebuie să-l iubească pe aproapele său asemenea lui Isus și să ierte așa cum a iertat și el când era pe cruce.

Timpul pe care îl avem la dispoziție nu este fix, cum l-a anunțat Iona pentru niniviteni, ci este relativ, mai scurt sau mai lung. Dumnezeu ne poate chema în orice clipă. Cu ce ne prezentăm în fața lui?

Sfântul Paul, în cea de-a doua lectură, ne spune că timpul s-a scurtat. Dacă în prima lectură am auzit că timpul s-a împlinit, adică timpul primei veniri a lui Cristos, iată că Apostolul neamurilor ne atrage atenția cu privire la timpul escatologic, la cea de-a doua venire a lui Cristos. El se folosește de niște paradoxuri pentru a arăta că lumea este trecătoare, iar toate bunurile

lumești nu ne folosesc la nimic, ceea ce contează este mântuirea. Pe pământ te bucuri, râzi, plângi, posezi bunuri, ești căsătorit sau nu, dar acestea la a doua venire a lui Cristos sunt nimic. Ceea ce contează sunt faptele noastre, pentru că timpul este mai scurt acum decât în momentul când am primit credința. Însuși Isus, în disputa cu saduceii cu privire la căsătorie, le spune că nu mai pe pământ oamenii se căsătoresc; însă cei considerați vrednici de lumea cealaltă și de învierea din morți nu se vor însura și nu se vor mărita (cf. *Lc* 20,35).

De aceea, și noi trebuie să trăim această viață pe pământ ca adevărați creștini, adică să nu avem inima lipită de bunurile acestei lumi, ci să fim mereu gata să ne jertfim, încât la sfârșitul vieții să fim găsiți vrednici de a intra în Împărăția lui Dumnezeu.

*Eduard PĂDURARU*



## DUMINICA A IV-A DE PESTE AN

*Dt 18,15-20*

*1Cor 7,32-35*

*Mc 1,21-28*

Istoria mântuirii este istoria în care Dumnezeu se revelează și vorbește poporului său. În această istorie profetismul apare ca un fir roșu care străbate întreaga existență a Israelului. Iată și linia pe care merg lecturile de astăzi: profetul și învățătura.

În evanghelia de astăzi, am auzit cum Isus, însoțit de ucenici, intră într-o sinagogă și începe să învețe. Auditorii rămân uimiți de învățătura nouă, de autoritatea cu care o expune și de semnele cu care o întărește. Marcu subliniază acest fapt spunând că Isus nu învața în felul cărturarilor, deoarece învățătura cărturarilor era numai interpretarea legii și dată spre a fi pusă în practică mai mult de popor decât de ei; pe când Isus apare ca un profet autentic care prin învățătura sa scoate în evidență bunătatea lui Dumnezeu; acest lucru îl face cu multă convingere, dar îl arată și prin semne, după cum am auzit (scoțând un duh necurat dintr-un om).

Isus, în timp ce învața în sinagogă, este întrerupt de un posedat care spune cine este Isus: „Sfântul lui

Dumnezeu”. La prima vedere am putea spune că a făcut o profesiune de credință, dar, după cum bine știm, diavolul este incapabil de așa ceva. În gândirea păgână, a cunoaște numele zeilor protectori ai unei cetăți însemna cucerirea acelei cetăți, deoarece zeii treceau de partea aceluia care le-au aflat numele. Dar Isus, cu autoritatea sa divină, poruncește, iar duhul iese imediat din acel om. Cei de față rămân înmărmuriți, deoarece, în mentalitatea lor, cei posedați, cei bolnavi fizic sau psihic erau considerați pedepsiți de Dumnezeu și iată că vine Isus și scoate duhul necurat. Cărturarii, văzând minunea, nu-și pot explica cum poate să-l elibereze de pedeapsa divină. Aceasta o face numai cine e împotriva lui Dumnezeu, spuneau ei. De aceea, tot în Marcu (3,20-30) cărturarii îl acuză pe Isus că este posedat de Beelzebul și cu ajutorul diavolilor îi scoate pe diavoli. Dar Isus săvârșește aceste minuni, nu cu putere magică, ci cu degetul lui Dumnezeu (*Lc* 11,20). Isus pune în evidență degetul lui Dumnezeu, adică necesitatea luptei omului împotriva a tot ceea ce este rău și mărturisirea credinței prin care îl recunoaștem pe Dumnezeu ca Tată și Domn al nostru. Dar chiar se întâmplă acest lucru în viața noastră? În această lume atât de zbuciumată în care învățătura și semnele creștine sunt în pericol să fie eliminate, în care secularismul își face tot mai mult loc, în care apar tot felul de interese, mai ales politice și financiare, care promit o viață frumoasă. Dar o viață frumoasă nu va fi niciodată constituită din tot felul de interese, mai ales din bani și plăceri, deoarece de multe ori duc la uitare de Dumnezeu. Iată în acest sens un exemplu:

Un guvernator și-a întrerupt călătoria ca să vorbească cu unul dintre foștii săi învățători. Printre altele, guvernatorul

îi spuse fostului învățător: „Obligațiile de stat nu-mi lasă timp pentru discuții prea lungi. De aceea, ați putea să rezumați în două-trei propoziții esența religiei pentru un om așa activ ca mine?” „Pentru tine, zise maestrul, voi rezuma esența religiei doar într-un singur cuvânt”. „De necrezut. Cum sună acest cuvânt extraordinar?”, era nerăbdător să afle guvernatorul. „Acest cuvânt e liniște”. „Și cum se ajunge la liniște?” Prin meditație”. „Și dacă îmi permiteți încă o întrebare: ce este meditația?” „Liniște”, răspunse maestrul.

Noi de unde dobândim liniștea? Să nu uităm că noi, creștinii, avem o comoară inestimabilă în sfânta Euharistie și în Sfânta Scriptură. Sfânta Tereza a Pruncului Isus spunea: „Prin meditarea Cuvântului evanghelic găsesc tot ceea ce este necesar pentru sufletul meu”. Parafrazând, putem spune și noi asemenea sfintei Tereza că prin împărtășirea cu Trupul lui Cristos dobândim hrana pentru sufletul nostru și prin meditarea Cuvântului lui Dumnezeu dobândim toate harurile de care avem nevoie. În Sfânta Scriptură vedem cum Dumnezeu de la început s-a îngrijit cu atâta înțelepciune de toate. În ea Dumnezeu ne-a lăsat toată învățătura pe care profeții au vestit-o de-a lungul veacurilor.

Dacă la început Dumnezeu comunica direct cu omul, după căderea primilor oameni în păcat, omul nu mai are curaj să-l privească pe Dumnezeu, de aceea, cere, așa cum am auzit în prima lectură, un intermediar, un profet care să-l învețe și să-l conducă spre Dumnezeu. Poporul izraelit, simțind sfârșitul misiunii lui Moise în mijlocul său, începe să devină neliniștit, dar Dumnezeu îl asigură de grija sa părintească promițând un alt profet. Profetul pentru poporul izraelit, era semn al Alianței și cel care învăța cu autoritate. Profetul expunând



cu fidelitate învățătura pe care Dumnezeu i-o revelase, de multe ori impactul învățăturii cu faptele poporului erau în contrast, de aceea mulți profeți au fost persecutați sau chiar uciși, mai ales de conducătorii care duceau poporul în eroare și idolatrie. Ei nu voiau să audă ceea ce am cântat în psalmul responsorial: „Când auziți glasul Domnului, deschideți inimile voastre”. *Psalmul* 94 este un psalm de laudă adus lui Dumnezeu, în care îl recunoaștem Creator și Păstor, iar noi suntem turma pe care El o conduce.

Această turmă, așa cum ne spune sfântul Paul în cea de-a doua lectură, este formată din diferite persoane cu diverse vocații. În primul rând, sunt cei care se consacră lui Dumnezeu, lor le revine în mod deosebit misiunea de a învăța. Dar și cei căsătoriți, chiar dacă un loc aparte îl ocupă familia, au datoria de a vesti și ei împărăția lui Dumnezeu. Dar unde și cum? În primul rând, în familie, dar și în alte locuri, la serviciu, în societate, în grupul de prieteni. Un loc aparte îl ocupă țările de misiune, unde nu numai persoanele consacrate, dar și laicii contribuie la răspândirea cuvântului lui Dumnezeu, nu predicând, ci prin activitatea pe care o desfășoară în acel loc, prin exemplu bun, disponibilitate, prin dialog, prin ajutorul dat celor care sunt în nevoi, prin rugăciune.

Fiecare am primit la botez cele trei funcții: preoțească, profetică și regească, și fiecare trebuie să-și îndeplinească aceste funcții conform vocației primite. Dar să nu uităm, chiar dacă suntem multe mădulare, cu diferite vocații, toți formăm un singur Trup care este Biserica, al cărui Cap este Cristos.

*Eduard PĂDURARU*



## DUMINICA A V-A DE PESTE AN

*Iob 7,1-4.6-7*

*Ps 146,1-2.3-4.5-6*

*1Cor 9,16-19.22-23*

*Mc 1,29-39*

Am venit cu toții în Casa Domnului pentru a-i aduce împreună cu psalmistul cântarea noastră de laudă, răspunzând invitației pe care ne-a adresat-o la psalmul responsorial: „Lăudați pe Domnul, căci este bine să-l laudăm pe Dumnezeuul nostru; plăcut lucru este să-i cântăm Lui!” (*Ps 146,1*) Într-adevăr, e bine să-l laudăm pe Domnul, Stăpânul creației și al istoriei, care ne-a primit și pe noi în măreția planului său de iubire.

Istoria noastră este istorie de mântuire și este chiar și în momentele mai întunecate sau ambigue ale existenței noastre. Dar în fragilitatea unei istorii pline de contradicții îl putem recunoaște pe Dumnezeu care, plin de tandrețe și milostivire, se apropie de fiecare dintre noi, împarte cu noi durerea și ne umple inima de speranță, capacitându-ne de a o transmite aproape-lui nostru.

Tocmai acesta este mesajul duminicii de astăzi, care în liturgia sa ne invită să reflectăm asupra misterului vieții și al suferinței. În prima lectură am ascultat un fragment din plângerea lui Iob față de, am putea spune noi, mizeria condiției umane. Aceeași temă a mizeriei existenței e reflectată oarecum și în Evanghelia, dar nu în formă de reflecție, ci în realitatea concretă și empirică, unde mulțimea de bolnavi și de posedați este vindecată de Isus, care manifestă astfel puterea lui Dumnezeu și solidaritatea sa cu omul. Urmând exemplul Domnului, Paul, în ce-a de-a doua lectură, s-a făcut totul pentru toți pentru a-i mântui cu orice preț măcar pe unii.

Ce este viața? De ce trebuie să suferim? Pentru ce atâta durere? Sunt întrebări care au frământat omenirea de la începuturi și nu încetează nici astăzi să tulbure conștiințele oamenilor și ale fiecăruia dintre noi. Aceeași frământare îl caracterizează și pe Iob, în prima lectură de astăzi, care, în fața nenorocirilor ce s-au abătut asupra lui, în ciuda nevinovăției sale, exprimă prin cuvintele sale tănguirea omului zdrobit de suferință:

O luptă este viața omului pe pământ, zilele lui sunt ca ale unui om tocmnit cu ziua. Amintește-ți, Doamne, că viața mea nu-i decât o suflare. Ochii mei nu vor mai vedea fericirea (*Iob* 7,1.7).

În decursul istoriei s-au dat atâtea definiții ale vieții, dar pare că nici una nu e de un așa pesimism ca aceasta a lui Iob: viața e o suflare! Cu trecerea timpului, civilizațiile se schimbă, omenirea progresează, mijloacele de trai se îmbunătățesc considerabil, dar, cu toate acestea, experiența răului și a suferinței rămâne fundamental la fel și mereu uluitoare în generații și

epoci. Întrebări precum „de ce suferința?”, „de ce durerea?” vor rămâne deschise cât vor exista ființe pe pământ, în ciuda tuturor progreselor pe care le va realiza omenirea. Ar părea un discurs pesimist și fatalist ce duce la renunțare, capabil să descurajeze orice angajare. Și totuși nu e așa; e constatarea unei realități concrete, ce nu poate fi negată. A ne imagina o viață pământească fără suferință și fără durere e pură fantezie.

Evangelhia aduce un suflu de aer proaspăt ce deschide larg orizontul pentru a da răspuns, sens și culoare sumbrelor meditații ale lui Iob. Sfântul Marcu, în pasajul evanghelic de astăzi, descrie o zi petrecută de Isus la Cafarnaum. Isus o însănătoșește pe soacra lui Petru, apoi vindecă tot felul de bolnavi și alungă duhurile rele. Noi, oamenii, sacrificăm atâta timp pentru a combate răul vorbind despre el, dar vedem că alta este atitudinea lui Isus în fața suferinței: el nu ține discursuri, ci vindecă. Isus s-a arătat solidar cu omul și a luptat împotriva răului și a suferinței. Dar de ce nu a făcut-o o dată pentru totdeauna? De ce să existe mereu boală, suferință, durere? Durerea rămâne, așa cum rămân și necazurile noastre, bătrânețea, moartea, dar cu Isus toate dobândesc un sens nou. Acestea vor marca întotdeauna viața omului pe pământ, iar credința în Isus nu le elimină. De altfel, Isus, după cum spunea Paul Claudel, nu a venit ca să suprimă suferința și nici chiar să ne ofere o explicație despre ea, ci a venit să o umple cu prezența sa, să o răscumpere și să o transforme dintr-un chin fără sens într-un instrument de purificare și de mântuire. În Evanghelie Isus nu se mărginește doar la a vindeca trupurile, ci eliberează și inimile. El este acela care îl însănătoșește pe om, dar îl și salvează, îl

mântuiește, neîncetând să anunțe vestea bună, aceea a plinătății vieții celei noi trăite în compania sa.

În aceeași misiune a transducerii vestei cele bune, adică a Evangheliei, se simte și Paul angajat, care în lectura a doua de astăzi se face totul tuturor împărțind slăbiciunile fraților săi cu scopul de a-i câștiga pe cât mai mulți pentru Cristos. În acest fel, ne arată că orice creștin este chemat să fie martor viu al lui Cristos, iar pentru aceasta e nevoie ca pe lângă mântuirea proprie să contribuie și la salvarea celorlalți.

Avem noi în inimi această dorință de a elibera umanitatea de orice mizerie materială și spirituală și de a fi pentru frații noștri, cu bunătatea noastră, semnul bunătății lui Dumnezeu? Și care este atitudinea noastră în fața suferinței și a încercărilor? Dubiul, murmurul, revolta, disperarea sau abandonul filial în mâinile lui Dumnezeu, Tatăl nostru?

Un turist închiriază o cameră de vară la o țărâncuță de munte. Într-o zi, în camera ei simplă, dar frumoasă, se înfiripă între ei o discuție. Pe un perete al camerei se aflau multe fotografii cu persoane mai tinere sau mai în vârstă. „Acesta e bărbatul meu!” Răspunse munteanca la întrebarea oaspetelui. A murit în timp ce tăia lemne. „Aceștia sunt cei doi băieți ai mei; au căzut la datorie în război. Și aceasta este fiica mea; a murit de cancer”. „Așa multă nefericire! Cum se poate suporta așa ceva?”, întrebă turistul consternat. „În aceste cazuri, răspunse femeia, nu mai ajută la nimic mângâierea ce vine de jos, ea trebuie să vină de sus. Mai întâi l-am luat de rău pe bunul Dumnezeu pentru că mi-a chemat la sine familia. M-am plâns ca Iob, dar nu am obținut nici o mângâiere ca Iob, căci lui, până la urmă, i s-a dat înapoi familia. Atunci nu am mai mers

la Biserică. Până într-o vară, când un oaspete asemenea dumneavoastră mi-a dăruit acest crucifix pe care îl vedeți pe perete. Am zăbovit în fața lui ore în șir, luni de zile de iarnă, când nu aveam nici un musafir, și mi-am dat seama că Isus a suferit din iubire pentru noi mult mai mult decât mine. Ce e suferința mea pe lângă a sa? Și așa mi-am găsit puterea să trăiesc și să las să mi se ia ceea ce Domnul mi-a dat”.

Și pentru noi, creștinii, suferința rămâne un mister pe care nu putem pretinde a-l explica, dar îl putem ilumina cu lumina Evangheliei și a Crucii lui Cristos.

În Scrisoarea apostolică *Salvifici doloris*, Papa Ioan Paul al II-lea scria:

Chiar dacă victoria asupra păcatului și a morții, obținută de Cristos, grație crucii și învierii sale, nu suprimă suferințele temporale ale vieții umane și nu eliberează de suferință existența umană, în totalitatea dimensiunii sale istorice, ea aruncă totuși o lumină nouă asupra acesteia, lumina mântuirii, iar această lumină este aceea a Evangheliei, a veștii cele bune.

Întăriți de cuvântul sfântului Toma d'Aquino care spunea: „Învăț mai mult în fața crucii decât în fața tuturor cărților!” și urmând exemplul Mariei, Mama Domnului, care stătea la picioarele Crucii, să ne rugăm cu inimi încrezătoare:

Dumnezeule, fă-ne curați și puternici în încercări, pentru ca, după exemplul lui Cristos, să învățăm să împărțim cu frații noștri misterul durerii, luminați de speranța care ne mântuiește. Amin.

Adrian GABOR



## DUMINICA A VI-A DE PESTE AN

*Lev 13,1-2;45-46*

*1Cor 10,31-33;11,1*

*Mc 1,40-45*

Suferința, din cele mai vechi timpuri, este o realitate tulburătoare care însoțește viața noastră de zi cu zi, tinzând să ia chipuri din ce în ce mai cutremurătoare, care întrec prin complexitate orice cale de rezolvare, problematizând mereu. Uimește atunci când ea nu este provocată de o boală sau de o întâmplare nefericită, ci este rezultatul satisfacției unui anumit om pentru durerile celuiilalt. Într-o realitate ca aceasta, ne avertizăm din *Evangelia după sfântul Marcu* de duminica trecută că Isus a vindecat mai mulți bolnavi și a alungat mai mulți diavoli. La fel, și astăzi, tot în aceeași Evanghelie, Isus continuă seria faptelor minunate, vindecând un lepros. Ambele lecturi evanghelice, atât cea de duminica trecută, cât și cea de astăzi, sunt impregnate de suferința umană, dar mai ales astăzi, când Isus Cristos își face milă de un lepros și-l vindecă. Spun asta deoarece nu era o boală oarecare, ci era considerată ca fiind una dintre cele mai mari nenorociri la

vremea aceea, astfel încât cel ce era atins de lepră era văzut „ca un copil născut mort”, de unde rezultau impuritate, necurăție, care se transmiteau prin simpla întâlnire cu cel lepros, crezându-se că boala este un rod iminent al unei nelegiuiri.

Gravitatea acestei boli o argumentează și prima lectură de astăzi, luată din *Cartea Leviticului*, încât cel căruia i se observa această boală era obligat „să fie cu hainele sfâșiate, cu capul descoperit, învelit până la buze, și să strige mereu: «Necurat! Necurat!»”. În cazul acesta, vindecarea de lepră era considerată o minune, iar preoții, constatând vindecarea, dădeau un document scris prin care declarau curăția și posibilitatea omului respectiv de a putea reintra în societate.

Este greu să înțelegem, în contextul de astăzi, marginalizarea pe care o avea de îndurat leprosul din acel timp, atât comunitară, cât și spirituală, contrară cu subtila marginalizare pe care ne-o impunem astăzi, fără să ne oblige nici o tradiție sau lege, chiar în mijlocul unei societăți, prin lepra egoismului, a individualismului, care, înșelându-ne cu mici satisfacții personale, ne pot acapara toată ființa, devorându-ne cu suferințe sufletești de nedescris.

Mai mult decât atât, barierele care vor interveni în înțelegerea dintre noi, oamenii, tind să devină din ce în ce mai rigide și greu de depășit atunci când este vorba de apropierea personală față de cel de lângă noi. Mergând pe drumul acesta al bolii egoiste, vom crea un spațiu prielnic necredinței și scepticismului pragmatic, specific timpului nostru, fiindu-ne din ce în ce mai greu să ne hrănim din Evanghelie și să luăm exemplul leprosului de astăzi, care îmbină perfect rugăciunea cu



umilința, exprimându-și dorința să se vindece cât mai repede de această boală prin acele simple cuvinte „dacă vrei, poți să mă vindeci”. Trebuie să fim atenți, întrucât această boală a egoismului va mări dificultatea de a ne reintegra într-un grup, de a ne recunoaște greșitorii, fiindu-ne mult mai ușor să exprimăm greutatea apropierii de celălalt din cauza diversității dintre noi decât să renunțăm la micile noastre neajunsuri și, astfel, să vedem enorma bucurie de a fi împreună cu ceilalți. După cum bine știm, aceasta este dorită de Isus Cristos prin porunca iubirii reînnoită de el. Gândind astfel, putem crede că nu ar fi un moft dacă ne-am întreba: de ce nu suntem mai apropiați de cei suferinzi, având în vedere, că, deși cineva ar avea motive suficiente pentru suferință, aceasta ar putea fi ameliorată și pe alocuri depășită de bucuria faptului de a trăi ca între prieteni? De ce există atâtea izolări personale, timidități dureroase, când, nemaexistând limitele din trecut, am putea fi mult mai apropiați noi între noi? De ce lăsăm egoismele noastre să triumfe, despre care știm bine că pot să creeze dureri cu mult mai mari decât durerile pe care le-a avut leprosul din Evanghelia de astăzi? Dar, căutând un răspuns, ne vom ciocni mereu de dificultatea faptului de a trece peste noi prin fapte, preferând să ne retragem în noi, gândindu-ne cu multă grijă la cât rău ne-au făcut ceilalți și de prea puține ori la cât rău am făcut noi celorlalți.

Din prisma acestor gânduri, un singur lucru putem face astăzi: să luăm exemplul leprosului din Evanghelia și să ne adresăm lui Isus, plini de umilință, cerându-i să ne vindece și să nu ne lase în amăgirea singurătății noastre interioare care ne îndepărtează de aproapele

nostru, să-l lăsăm să ne acapareze cu harul lui mântuitor, ca, astfel, să ne transforme timiditățile în deschidere față de ceilalți, singurătatea noastră atrăgătoare de egoism într-o iubire dăruitoare, capabilă să aline suferința celorlalți, și toată persoana noastră să recunoască faptul că mai are multe de vindecat.

Revenind la lepră, boala ca atare, se spune că astăzi ar fi cel puțin 15 milioane de leproși care s-ar putea vindeca. Iar conform părerii unora, lepra ar dispărea de pe fața pământului dacă s-ar aloca cercetării medicale sumele de bani corespunzătoare costului a două bombardiere moderne. Și totuși, lepra mai există, continuă să mai ucidă, să chinuiască persoane, care sunt consumate, anihilate de ea, provocând în acele persoane dureri înspăimântătoare. Este greu de crezut că o asemenea răutate și o asemenea zgârcenie pot să provină din partea unor oameni care ar putea salva alți oameni. Și dacă ar fi să cercetăm suferința în toată amploarea și complexitatea ei, ne-am mira cât de puține facem noi în acest sens, reținând că nu este necesar un preț exagerat, ci doar să mai topim din egoismul nostru, care oricum ne consumă printr-o anumită nemulțumire sufletească, care se cheamă tot suferință. Ar ajunge doar o deschidere prin care să ne depășim închiderea egoistă, bineînțeles, acționând în felul acesta, gândindu-ne la rolul nostru de membri ai trupului mistic al lui Cristos, unde nu putem aduna bogății decât împreună! În sensul acesta, Conciliul al II-lea din Vatican, prin Constituția pastorală *Gaudium et spes*, la numărul 27, într-un mod destul de imperativ, ne spune că

devine presantă obligația de a ne face aproapele absolut oricărui om și de a-l sluji efectiv pe acela care ne iese în

cale, fie bătrân părăsit de toți, fie muncitor străin, disprețuit pe nedrept, fie exilat, fie copilul născut din unire nelegitimă, ce suferă pe nedrept pentru un păcat pe care nu l-a săvârșit, fie om înfometat care ne interpelează conștiința.

Tot pe calea aceasta a iubirii de aproapele, sfântul apostol Paul, în lectura de astăzi, ne sfătuiește să nu căutăm folosul nostru, după cum el face deja asta, „ci a celor mulți, ca să se mântuiască”.

După cum vedem, și în lecturile biblice de astăzi, Sfânta Scriptură, în mesajul ei mântuitor, este plină de speranță, dovedind astfel ca posibilă calea optimistă, și nu imposibilă, așa cum ne înșală de multe ori egoismul nostru. Totuși, pe drumul nostru către mântuire, privind în același timp și la lumea de azi, trebuie să ne dăm seama că suferința, la un moment dat, vrând-nevrând, se va infiltra și în existența noastră, cu multele dintre diferitele ei feluri. Biserica ne îndeamnă să o acceptăm ca pe o cruce a noastră de zi cu zi, luând exemplul de la Cristos, dar suntem avertizați ca nimeni să poată spune că iubește crucea lui Cristos atât timp cât își urăște propria cruce. O cruce care să nu creeze *fețe schimonosite*, așa cum de cele mai multe ori făceau fariseii, ci o cruce care să întărească seninătatea noastră, iar prin trăirea ei, să ne mărească dorința de a ne dăruii celorlalți și să ne întărească în speranța noastră față de mesajul credinței ce excelează prin optimism.

O povestioară tristă ne spune că patru oameni se aflau, din întâmplare, într-o noapte înghețată, pe o insulă pustie. Fiecare avea în mână câte o bucată de lemn, iar pe insula aceea nu se mai afla nici un lemn. În mijlocul lor, un foc mic stătea gata să se stingă din pricina lipsei lemnului. Frigul era tot mai greu de suportat. Între

acești oameni era o femeie care ar fi vrut să facă un gest, dar o scânteie a focului a luminat chipul unui imigrant cu pielea de culoare întunecată. Atunci femeia a strâns și mai tare lemnul pe care îl găsisese, ezitând să-l consume pentru un leneș care a venit să le fure altora pâinea și slujba. O a doua persoană era prost îmbrăcată și încerca să se înfășoare mai bine în haina-soioasă, ascunzând lemnul pe care îl avea, gândindu-se că nu avea să-l irosească pentru un bogătan parazit! Bogătașul se gândea la toate bunurile lui și nici măcar nu-i trecea prin cap să arunce lemnul în foc pentru incapabilii și leneșii aceia. Chipul de culoare închisă al imigrantului, plin de răzbunare, strângea cu putere lemnul său, știind că toți albi aceia îl disprețuiau. Nu ar fi aruncat niciodată lemnul său în foc. Venise în sfârșit vremea răzbunării. Așa au fost găsiți, fiecare cu un lemn în mână, ținându-l strâns în mână, morți prin înghețare. Se încheie povestioara transmițând că nu au murit din cauza frigului de afară, ci din cauza frigului din interior, lipsindu-le total acea căldură interioară concretizată în deschidere față de ceilalți, dăruire, lipsa prejudecăților, în fine, căldură ce le-ar fi putut da puterea de a arunca acel lemn în foc, ca să supraviețuiască toți. Este clar că, neapărat în ceea ce ne privește, trebuie să învățăm din greșeala fatală a acestor oameni și, ca să avem certitudinea că facem bine ceea ce facem, să ținem cont de sfatul sfântului apostol Paul din a doua lectură de astăzi, ca toate să le îndreptăm „spre gloria lui Dumnezeu”, care nu ne vrea în nici un caz izolați.

Nu este ușor să fim atenți și sensibili asupra complexității suferinței, mai ales că astăzi aceasta tinde să

ia o amploare din ce în ce mai mare. Dar Cristos Isus este alături de noi, așa cum a fost alături și de leprosul din evanghelia de azi, și așteaptă cu nerăbdare strigătul nostru prin care să-i cerem vindecarea de toate frământările noastre, de toate neînțelegerile dintre noi, ca apoi să ne bucurăm, nu singuri, ci împreună cu aproapele nostru. Amin!

*Petru MEDVEȘ*



## DUMINICA A VII-A DE PESTE AN

*Is 43,18-19.21-22. 24b-25*

*2Cor 1,18-22*

*Mc 2,1-12*

Prin lecturile biblice proclamate, Biserica ne invită astăzi să reflectăm asupra milostivirii, iertării și mântuirii pe care Dumnezeu a binevoit să ni le ofere prin Fiul Său, Isus Cristos.

Suntem puși în fața a două realități: omul, mereu păcătos, și Dumnezeu, mereu nesfârșit de milostiv în a ierta; întâlnirea dintre ei devine mântuire veșnică.

Liturgia cuvântului gravitează în jurul situației noastre de păcătoși care ne căim și ne mărturisim păcatele și al nesfârșitei mile a lui Dumnezeu Tatăl care ne oferă neconținut, prin Cristos, iertarea cea mai largă și generoasă. În centrul atenției noastre stă pericopa evanghelică *Mc 2,1-12*. Ea începe relatarea celor cinci conflicte în care Isus a trebuit să înfrunte invidia și răutatea cărturarilor și a fariseilor; astăzi este pusă în discuție puterea sa de a ierta păcatele în calitate de Fiu al Omului, adică Mesia.

Prima lectură, luată din *Cartea profetului Isaia*, capitolul 43, ne prezintă milostivirea divină în toată

frumusețea ei morală: „Îți voi ierta fărădelegile prin bunăvoința mea și nu-mi voi mai aminti de păcatele tale” (*Is 43,25*). Profetul Isaia vestește poporului izraelit aflat în exilul babilonian planul de mântuire al lui Dumnezeu cu privire la el. Păcatul colectiv al poporului izraelit: abandonarea lui Dumnezeu și atașarea de idoli păgâni, uitarea pactului încheiat cu Dumnezeu, oprimarea celui sărac și slab, a fost, după gândirea profetilor, cauza lecției severe pe care a primit-o prin exilul babilonian. Însă această lecție avea scopul de a vindeca poporul de păcatele sale mai mult decât a-l pedepsi. Dumnezeu pregătește acum un nou „exod”, o nouă călătorie spre pământul părinților. Începutul însă-nătoșirii, al întoarcerii, al reconstrucției, este dat de iertarea păcatului. Nu putem ajunge la o renaștere dacă Dumnezeu nu distruge păcatul. Păcatul a fost cauza ruinei, iertarea este motivul mântuirii.

O asemenea învățătură întâlnim și în evanghelia zilei de astăzi. Isus se află în Cafarnaum și vestește evanghelia unui mare număr de oameni adunați într-o casă. Și iată că un paralizat este purtat de patru bărbați, pe o targă, încercând să ajungă la Isus. Credința celui paralizat și a aceluia care îl purtau merge până într-acolo încât îi face să creadă că singura salvare se află în Cristos. Mântuitorul admiră credința celui bolnav și a prietenilor săi. Momentul extraordinar al relației se află în faptul că Isus Cristos, în loc de a spune un cuvânt taumaturgic, cum făcuse în alte cazuri, se grăbește să-l asigure pe cel bolnav că păcatele i-au fost iertate. Nu mai spusese nimănui asemenea cuvinte. Imediat încep murmurările din partea cărturarilor și a fariseilor în apărarea lui Dumnezeu și a drepturilor sale inalienabile.

Dacă am fi fost prezenți noi, oamenii din această generație, poate am fi exclamat:

Doamne, ce păcat a făcut acesta, săracul ...? Dacă a comis ceva, nu este singurul, nu este cel mai rău dintre atâția care stau mai bine! Dar el este bolnav, paralytic, și îți cere vindecarea! Pentru ce ai voi să o negi sau să o amâni?

Mântuitorul, care a demonstrat cărturarilor și fari-seilor prin minuni puterea sa de a ierta păcatele, cu aceeași minune ne spune și nouă astăzi că, dacă este un lucru bun preocuparea de sănătatea trupului, este un lucru rău să ne preocupăm numai de aceasta și să nu ne preocupăm de sănătatea sufletului. Vedem cum Isus vindecă mai întâi sufletul și apoi trupul.

*Catehismul Bisericii Catolice*, la nr. 1441, afirmă că numai Dumnezeu iartă păcatele. Pentru că Isus este Fiul lui Dumnezeu, El spune despre sine: „Fiul Omului are puterea de a ierta păcatele pe pământ” și își exercită această putere dumnezeiască atunci când îi spune paralyticului: „Îți sunt iertate păcatele”. Mai mult, în virtutea autorității sale dumnezeiești, El dă această putere oamenilor, ca să o exercite în numele său.

Se povestește că un bun credincios, dar cu o voință slabă, se spovedea de obicei la parohul său. Spovezile sale semănau însă cu un disc zgâriat: mereu aceleași căderi în păcat și, mai ales, același păcat mare. Într-o zi, parohul îi spuse cu severitate: „Gata! Nu trebuie să-l iei în răs pe Dumnezeu! Este ultima dată când îți dau dezlegarea pentru acest păcat!” Dar la două săptămâni după aceea credinciosul venea din nou să-și mărturisească ca de obicei același păcat. Duhovnicul își pierdu cu totul firea: „Te-am prevenit: nu-ți mai dau dezlegarea. Așa te vei învăța minte”. Umilit și plin de



rușine, bietul om se ridică. Deasupra confesionalului, atârnat pe perete, trona un crucifix mare de ghips. Omul îl privi. În acea clipă, Cristul de ghips de pe perete prinse viață, își ridică un braț din seculara sa poziție și făcu semnul crucii, spunând: „Eu te dezleg de păcatele tale”.

Toți suntem legați de Dumnezeu cu un fir. Atunci când săvârșim un păcat, firul se rupe. Dar dacă ne căim de vina noastră, Dumnezeu face un nod firului care astfel se scurtează. Și astfel, din iertare în iertare, ne apropiem tot mai mult de Dumnezeu.

Deoarece Dumnezeu Tatăl ni l-a trimis pe Fiul său, Isus Cristos, care este „DA”-ul absolut, așa cum am auzit în lectura a doua, noi trebuie să-i răspundem Tatălui cu „Amin!”, adică cu „da”-ul nostru. Și „Amin”-ul nu trebuie să se reducă numai la un cuvânt care răsună pe buzele noastre; „Amin”-ul nostru să fie existențial, vital, care să cuprindă și să implice persoana noastră, toate expresiile și activitățile noastre. Tatăl ne vine în ajutor prin Duhul Sfânt. Suntem invitați să ne eliberăm de tot ceea ce este negativ, acel negativ care diminuează, împovărează, mortifică persoana noastră, și să ne îmbrăcăm cu pozitivul care ne mărește, ne îmbogățește și ne maturizează; să ne eliberăm de negativul care ne face nefolositori nouă înșine și altora și să acceptăm acel pozitiv care ne face să ne îndeplinim cu succes rolul încredințat de providența divină.

Ușurătatea cu care de multe ori participăm la celebrarea sacramentului pocăinței liniștește conștiința noastră, dar nu produce adevărata convertire. Cristos a însoțit de multe ori minunile și iertarea sa cu recomandarea: „Mergi și nu mai păcătui!” Acest îndemn al

lui Cristos nu intenționează o schimbare de formă, ci vrea să ne amintească faptul că iertarea lui Dumnezeu și deci mărturisirea care este instrument al iertării reprezintă un lucru serios. Trebuie să producă în noi rodul natural care este acela de a ne îndepărta de păcat, nu numai ștergându-l la fiecare săptămână sau la două săptămâni, ca și cum am lua un burete și am șterge o tablă, pregătind terenul pentru noi păcate, ci trebuie să ne împingă spre curăție în semnificația sa totală și globală, spre binele înțeles nu ca o coloană de mici acțiuni bune, ci ca o alegere fundamentală de dreptate, de pace, de libertate personală, de eliberare pentru alții, de iubire. Această alegere de fond trebuie făcută, în primul rând, pentru noi, ca mai apoi să o putem imprima și altora, cu ferma convingere că astfel lucrăm pentru fericirea pământească și în vederea viitorului ultim care ne așteaptă.

*Adrian BULAI*



## DUMINICA A VIII-A DE PESTE AN

*Os* 2,16-17.21-22

*Ps* 102

*2Cor* 3,1b-6

*Mc* 2,18-22

Textele liturgice pregătite de sfânta Biserică pentru duminica a VIII-a de peste an ne arată enormitatea iubirii lui Dumnezeu care provoacă la bucurie, o bucurie sfântă, provocată în inimile noastre de Duhul Sfânt.

Prima lectură, luată din *Cartea profetului Osea*, este una dintre cele mai frumoase și mișcătoare pasaje ale teologiei Vechiului Testament. Experiența tristă a căsătoriei profetului cu o soție care i-a fost infidelă devine pentru el un simbol al raporturilor dintre Dumnezeu și Poporul Ales. Profetul Osea, în prima lectură, se folosește de situația căsniciei sale pentru a arăta cât de mare este iubirea și fidelitatea lui Dumnezeu. Sub vălul experienței sale matrimoniale, Osea descrie tot astfel fie infidelitatea lui Israel, fie generozitatea și iubirea lui Dumnezeu. Chiar dacă Poporul Ales l-a înșelat în nenumărate rânduri pe Dumnezeu prin acceptarea divinităților păgâne și a pactelor făcute cu popoarele vecine,

Dumnezeu, în marea sa iubire, ia inițiativa și vrea să-l facă conștient pe Poporul Ales de păcatul său, de infidelitatea sa, pentru ca acesta să se reîntoarcă la sine. Dumnezeu face apel la prima experiență de iubire trăită în deșert cu Poporul Ales.

În lectura a doua luată din *Scrisoarea a doua a sfântului Paul către Corinteni*, sfântul Paul, confruntându-se cu acuzele de aroganță și de despotism și văzându-și autoritatea pusă în discuție de adversarii săi, deoarece nu prezenta scrisori „de recomandare”, după cum era practica în Biserica primară, descrie măreția ministerului apostolic. El, pentru a se apăra, spune că ceea ce justifică „siguranța încrezătoare” a apostolilor este doar puterea care vine de la Dumnezeu care i-a făcut capabili să fie slujitorii noului legământ, nu ai literei, ci ai Duhului, pentru că „litera ucide, Duhul însă dă viață”. Astfel, scrisoarea sa de recomandare este scrisă „nu cu cerneală, ci cu Duhul lui Dumnezeu cel viu, nu pe tablă de piatră ca legea, ci pe tablele de carne ale inimilor”, scrisoare pe care toți oamenii o pot citi și admira. Comunitatea creștină de la Corint este numită în mod expresiv „scrisoarea lui Cristos”, deoarece această comunitate o conține, o anunță și o transmite; ea este o carte care vorbește despre Cristos, scrisă de acțiunea Duhului Sfânt, căruia Paul îi este colaborator.

În pericopa evanghelică, luată din *Evanghelia după Marcu*, după ce se afirmă în mod general că „discipolii lui Ioan și ai fariseilor postesc”, Isus este întrebat de ce discipolii săi nu postesc. Isus răspunde în apărarea discipolilor săi într-un mod rabinic, printr-o altă întrebare care este, totodată, enigmatică, dar și explicativă

pentru comunitatea creștină ulterioară: „Cei invitați la nuntă pot oare posti câtă vreme mirele este cu ei?” Prin această întrebare Isus nu vrea să abolească postul sau să-l interzică, accentuând acest fapt în următorul verset: „Dar vor veni zile în care mirele nu va mai fi cu ei și atunci vor posti”. Este timpul intermediar între plecarea mirelui, a lui Cristos, la Tatăl și reîntoarcerea lui în slavă.

Pericopa evanghelică se încheie cu două maxime care în timpul lui Isus circulau în mod autonom, punând prin acestea accentul pe noutatea care nu se adaugă la vechi, ci îl depășește. Cu toate că în sine au o valoare generală, aici se referă la problema postului, a suferinței. Primul verset dintre cele două insinuează că trebuie avut grijă la ceea ce este vechi, iar următorul verset ne face atenți la faptul că unind vechiul cu noul se vor distruge amândouă. Din contextul celor două versete se subliniază noutatea postului creștin în relație cu noutatea timpului mesianic al bucuriei inițiat cu Isus, timp care în mod evident pentru discipoli este numai pentru așteptarea revelației și a împlinirii viitoare.

Dumnezeu alege un popor și stabilește cu el o alianță. Vechiul Testament este o istorie dramatică a acestei alianțe de iubire, care în mod continuu este propusă de Dumnezeu și în mod continuu trădată, refuzată, de popor. Cu toate acestea, Dumnezeu nu se descurajează, ba, din contră, vine cu diferite inițiative, îi iese în întâmpinare poporului și-i propune mântuirea. Chiar dacă Poporul Ales a fost infidel lui Dumnezeu, prin gura lui Osea, așteaptă ca acesta să se întoarcă, ba chiar îi promite o nouă logodnă, care va fi definitivă, și acest lucru îl face pentru că Dumnezeu este Iubire. La Osea, deșertul,

imagine dezolantă a abandonului, se transformă într-o viață nouă; pedeapsa nu e finalul, ci este lăsat spațiu iertării, unei noi logodne. Iubirea lui Dumnezeu până la sfârșit triumfă victorios.

Noul Testament este tocmai victoria lui Dumnezeu, care nu este doar o împlinire a făgăduințelor profetice din Vechiul Testament, ci este o actualizare și o depășire. În jurul lui Cristos se constituie Noul Popor al lui Dumnezeu: în el se realizează și se duce la desăvârșire noua și eterna Alianță. Isus, cum amintea sfântul Paul, duminica precedentă, este *Da-ul* lui Dumnezeu spus omului și, totodată, *Da-ul* omului spus lui Dumnezeu; prin Fiul său, Isus Cristos, Dumnezeu ne-a adus proba cea mai eminentă a iubirii sale față de noi.

Să nu uităm că iubirea provoacă iubire și, cu cât ești mai mult în prezența persoanei iubite, cu atât o iubești și mai mult și vrei să te asemeni din ce în ce mai mult cu ea. Vorbind despre iubirea lui Cristos, Papa Ioan Paul al II-lea ne îndemna să-l iubim și noi, folosind zicala populară „iubirea cu iubire se plătește”. Dar noi cum corespundem acestei iubiri? Și mă gândesc la toate aspectele, la toate momentele pe care le trăim într-o zi obișnuită. Răspundem noi iubirii lui Dumnezeu în toate detaliile vieții noastre?

Dacă nu, Dumnezeu ne provoacă, ne duce deseori în deșert pentru a reînnoi legământul de iubire cu noi, pentru a ne vorbi în inimă în mod direct și personal, iar noi să ne angajăm să-l urmăm cu fidelitate.

Acest deșert este tocmai suferința, postul, care în diferitele sale manifestări este un fapt universal, experiența învățându-ne că toți oamenii, absolut toți, fie bogați, fie săraci, fie tineri, fie bătrâni, fie bărbați sau femei, toți suferă din diverse cauze.

În pericopa evanghelică ni se arată că discipolii lui Cristos, adică noi, Biserica, mireasa lui Cristos, vom posti, că vom trece prin jertfe, prin greutăți, dar fiecare creștin va fi cu ochii ațintiți spre Cristos, făcând orice jertfă doar să-l poată urma și să fie împreună cu mirele lor. Prin Botez noi am început un proiect care îl are ca țintă pe Dumnezeu, un proiect care are sușuri, dar și coborâșuri, momente de nuntă, dar și de post; și pe acestea trebuie să le primim cu inimă deschisă și să le trăim cu ochii ațintiți la Dumnezeu.

La o primă privire superficială, postul este un comportament straniu sau negat astăzi în lumea modernă, în care toți se zbat pentru a descoperi cât mai multe plăceri, cât mai multe satisfacții, iar cuvântul post sau suferință li se pare ceva ciudat. Dar, de fapt, aproape toți oamenii postesc într-un anumit fel pentru scopuri precise. Chiar și hedoniștii sunt convinși că trebuie să renunțe la una sau alta dintre comodități pentru a nu pierde marile plăceri ale vieții. Dar este un post, o renunțare după plac. Vedem că tot mai mulți recurg la săli de fitness, de frumusețe, iar pentru a obține obiectivul postesc în multe privințe, uneori poate sunt obsedați de acest scop. Dar dacă postul nu e orientat spre un țel demn, el devine o acțiune periculoasă. Omul medieval, mai apropiat de originile creștinismului, postea pentru a ține sub control vitalitatea exuberantă și pentru a facilita viața spirituală și intelectuală. Omul modern are nevoie să se preocupe mai mult ca cei din Evul Mediu pentru a rezista „stresului” vieții civilizate, care maltratează natura sa.

Ne oprim noi doar la o dimensiune mundană a postului sau mergem mai în profunzime, privind prin

intermediul său la Înviere, pentru că suferința, postul, a primit o nouă semnificație prin Isus Cristos, „mirele”, după cum am văzut în pericopa evanghelică propusă pentru duminica aceasta? La iudei mirele era însoțit de un număr de prieteni apropiați, ca o escortă de onoare. Aceștia se numeau „prietenii mirelui” și aveau misiunea de a-l cinsti și de a lua parte, împreună cu el, la nuntă.

După cum am văzut în pericopa evanghelică, Cristos ne consideră prietenii săi, „prietenii mirelui”, pe noi toți. Am fost invitați să participăm într-o mai mare măsură la bucuria lui, la ospățul de nuntă, imagine a bunurilor fără de sfârșit din împărăția cerurilor. Isus și-a făcut prieteni de toate vârstele, în toate mediile sociale și profesionale: Nicodim, Iosif din Arimatea, Bartimeu. În majoritatea localităților întâlnea oameni care îl iubeau și se simțeau iubiți de el. De Lazăr, Maria și Marta îl lega o prietenie aparte. Domnul își plângea prietenul! Nu rămânea impasibil în fața durerii prietenilor săi, în fața morții unei persoane dragi. Isus a plâns în tăcere ca un om, uimindu-i pe cei prezenți.

Cu prietenul se împarte ce ai mai bun, iar noi nu avem altceva mai valoros decât prietenia cu Isus Cristos, adâncită de-a lungul anilor. Cristos ne-a dat exemplul cel mai sublim de prietenie; el nu numai că ne-a dat sfatul său, dar și-a dat însăși viața din iubire pentru noi. La cine alergăm noi în suferință și în greutate? Parcă vedem bisericile pline cu tineri în preajma examenelor, vedem bolnavi cu rozariul în mâini, dar de câte ori nu venim la Isus doar în momente de suferință, de tristețe? El, ca un bun prieten, vrea ca orice moment nefericit din viața noastră să i-l prezentăm pentru ca



împreună să trecem peste el, dar vrea, de asemenea, să-i prezentăm și bucuriile, realizările noastre.

Evanghelia de azi ne duce în profunda realitate creștină: viața creștinului care se știe prietenul mirelui este marcată de bucurie. Și aceasta, chiar și în necazurile și suferințele cele mai mari. A merge trist la nuntă este o contradicție. Dar bucuria lui Cristos va fi înțeleasă în mod profund în contextul misterului pascal. Pentru a celebra nunta cu Domnul, este necesar să-l urmărim până la urmă, și aceasta implică și suferință. Sfânta Magdalena de Pazzi (1566-1607) zicea: „Tu m-ai înșelat, Doamne! Mi s-a spus că nu voi găsi în mănăstire decât cruci și spini. Am venit și te-am găsit pe tine, și cu tine nu mai există nici durere, nici calvar”.

Conduc în lanțuri spre Roma, unde era așteptat de fiarele sălbatice, sfântul Ignățiu din Antiohia a fost întâmpinat cu multă venerație și căldură de credincioșii comunităților din localitățile prin care trecea. Mulți îi propuneau să intervină pentru a fi scăpat de pedeapsa capitală, dar el refuză, manifestându-și chiar dorința de a suferi spunând: „Scriu tuturor Bisericii și tuturor le aduc la cunoștință că voi muri cu bucurie pentru Dumnezeu, așa încât voi să nu-mi puneți piedici”. Am fi noi capabili de un asemenea răspuns?

Să nu uităm că adevăratul Cristos este cel pascal și pentru a ajunge la Paște este necesar, ca prieteni adevărați ai săi, să traversăm și Vinerea Sfântă. La aceasta se referă Cristos când spune: „Dar vor veni zile în care mirele nu va mai fi cu ei și atunci vor posti”. Ne-a trasat astfel proiectul vieții creștine: prin cruce la înviere. Nu vă faceți iluzii, nu vă gândiți că veți descoperi căi noi pentru a ajunge la Duminică Învierii.

Tot Cristos ne-a învățat, după cum spunea Francisc Suarez (1548-1617), că „suferința, mai mult decât orice altceva, deschide calea harului care transformă sufletele. Suferința, mai mult ca orice, face prezentă în lume forța mântuirii”. Ce s-ar întâmpla dacă nu ar exista suferința? Probabil nu am mai crește, am rămâne chirciți.

Timpul Bisericii este timpul de nuntă și de bucurie, dar este, totodată, și timp de așteptare, de probă de suferință. Dar nu am fost lăsați singuri, căci Cristos l-a trimis pe Duhul Sfânt, el fiind noutatea care există în noi, și care este un ferment al noii vieți. Duhul se angajează în lupta pentru a suprima ceea ce este vechi și neconform cu noutatea adusă de Cristos. În acest context se potrivesc cuvintele Domnului: „Nimeni nu pune la o haină veche un petic din stofă nouă... nimeni nu pune vinul nou în burdufuri vechi... deci vinul nou trebuie pus în burdufuri noi” (Mc 2,21-22).

Pentru a explica expresia „vinul nou în burdufuri vechi”, Constituția pastorală privind Biserica în lumea contemporană *Gaudium et spes* explică astfel la numărul 58:

Vestea cea bună a lui Cristos reînnoiește neconținut viața și cultura omului căzut; combate și îndepărtează erorile și relele izvorâte din mereu amenințătoarea seducție a păcatului. Ea purifică și înalță fără încetare moravurile popoarelor. Prin bogățiile de Sus, ea dă rodnicie din interior calităților spirituale și înzestrărilor fiecărui popor și fiecărei epoci, le întinerește, le completează și le reface în Cristos.

Duhul Sfânt aduce, în mod constant, în suflet un vin nou, harul sfințitor, ce trebuie să crească fără încetare.

Acest vin nou nu îmbătrânește ca burdufurile. Dacă acestea se sparg, vinul se pierde. Astăzi Dumnezeu ne face o ofertă: de a primi suferința, greutățile și moartea cu credință, căci doar așa pot fi înțelese ca un drum spre Dumnezeu. Acceptarea ofertei ne duce la împlinirea noastră, la participarea la nunta mirelui ai cărui prieteni suntem.

Dacă vom trăi astfel în suferință, ca adevărați creștini, vom fi și noi adevărate scrisori, ca și creștinii din Corint, prin care este făcut cunoscut Cristos.

Dacă îi întrebăm pe mulți din jurul nostru ce religie au, răspund imediat „sunt creștin”... dar oare sunt ei cu adevărat creștini? Îmi vine în minte o parohie din străinătate în care toți se declară a fi creștini, dar numai 6-7% au o viață adevărată de creștini, care vin duminică la biserică și poate și mai puțini trăiesc în profunzime ca adevărați creștini. Dar a fi creștin nu vine de la simplul fapt că ești înscris într-un registru parohial. Câți creștini adevărați se arată în lume ca „scrisoare a lui Cristos scrisă cu Duhul lui Dumnezeu cel viu?”

Astfel, având exemplul apostolilor, fiecare dintre noi trebuie să-i îndreptăm pe frații noștri spre urmarea lui Cristos. Prietenii noștri, rudele, colegii de muncă și cunoscuții trebuie să vadă că suntem cinstiți, sinceri, veseli, optimiști, perseverenți, disponibili, amabili; doar astfel, în mod natural, ne dovedim credința și-i îndreptăm și pe ei spre Cristos.

Dar facem noi acest lucru? Suntem cu adevărat ca un far în mijlocul întunericului acestei lumi sau suntem oameni obișnuiți, ținuti în frâu de lene ori de teama de a nu fi socotiți anormali, naivi de către semenii noștri?

Dacă la locul de muncă, în familiile noastre, în mediul în care trăim, Cristos și valorile Evangheliei nu sunt

cunoscute și trăite, este și o vină a noastră, pentru că suntem datori să-l facem cunoscut pe Cristos și Evanghelia oriunde ne aflăm.

Sfântul Francisc Xaveriu, când a mers în Goa, în India, să predice religia creștină, a găsit acolo și câțiva creștini din Europa, care trăiau o viață mai păcătoasă decât păgânii. Văzându-i pe acești creștini, nici un păgân nu dorea să se creștineze. Ce a făcut sfântul? A încercat să facă mai întâi din aceia care-și ziceau creștini adevărați creștini, ducând o muncă de evanghelizare mai întâi cu copiii, după care aceștia au transmis acasă ceea ce învățau. Așa, încetul cu încetul, au fost atrași și părinții lor la învățătură și la biserică. După aceasta a fost ușor să-i atragă pe păgâni la creștinism.

Trebuie, de aceea, să-l lăsăm pe Duhul Sfânt să se imprime în inimile noastre și apoi să exprime prin viața noastră Evanghelia lui Isus și, mai ales, porunca sa de iubire care trebuie să fie sufletul comportamentului discipolilor și al prietenilor lui Isus. Astfel, devenim martori ai iubirii lui Cristos și dovedim că suntem cu adevărat prietenii lui Cristos.

Să-i cerem ajutorul Sfintei Maria, „Causa nostrae laetitiae” – Cauza bucuriei noastre –, ca să găsim cu mai multă ușurință drumul păcii și al bucuriei adevărate, iar dacă va fi să ieșim vreodată din rândul invitaților lui Isus, să găsim iarăși drumul pentru a intra în rândul invitaților la nunta lui Cristos, mirele Bisericii.

*Adrian BLĂJUȚĂ*



## DUMINICA A IX-A DE PESTE AN

*Dt 5,12-15*

*2Cor 4,6-11*

*Mc 2,23-3,6*

„Sâmbăta a fost făcută pentru om, și nu omul pentru sâmbătă; pentru că Fiul Omului este stăpân și al sâmbetei” (*Mc 2,27-28*).

Cât de mult prețuiau creștinii primelor veacuri duminica, sărbătoarea zilei Domnului! Pentru a asculta Cuvântul Domnului și pentru a primi prețiosul Trup și Sânge al lui Cristos, încetau orice altă activitate și se adunau în diferite case sau în catacombe, iar atunci când erau găsiți de către cei care-i persecutau, creștinii nu ezitau să-și mărturisească propria credință chiar cu prețul vieții, spunând: *Nu putem trăi fără duminică*. Însuflețiți de aceeași credință, ne-am adunat și noi astăzi în casa Domnului, în duminica a IX-a de peste an, deoarece Domnul, asemenea unui prieten, ne-a dat întâlnire și vrea să ne vorbească, ba, mai mult, vrea să vină în casa și în sufletul nostru. De felul în care vom răspunde sau nu acestei invitații la întâlnire va depinde nu numai fericirea noastră veșnică în ceruri, ci și fericirea noastră

pe acest pământ. Vă întrebați oare de ce? Pentru că, așa cum spune psalmistul în *Psalmul* 127, „dacă Domnul n-ar zidi casa, în zadar ar trudi cei care o zidesc” (*Ps* 127,1). Omul are nevoie nu numai de binecuvântări spirituale, ci și de binecuvântarea activității și a muncii sale, căci fără această binecuvântare toate faptele sale rămân goale și lipsite de eficacitate. Și pentru ca această binecuvântare să se reverse asupra lui și asupra întregii sale activități, una dintre condițiile esențiale este respectarea acelei legi pe care Domnul a înscris-o în toate făpturile și pe care a dăruit-o odinioară poporului său ca semn al legământului, și anume: respectarea legii repausului duminical, respectarea zilei de odihnă a Domnului.

Din lecturile proclamate azi în Liturgia cuvântului, putem vedea cum Dumnezeu, prin modul său de a acționa, se oferă omului ca model al acțiunii umane. După cum Dumnezeu „s-a odihnit și și-a tras sufletul” în ziua a șaptea (*Ex* 31,17), la fel, și omul trebuie să „se odihnească” și să-i lase și pe ceilalți, mai ales pe săraci, „să-și tragă sufletul”.

În pasajul evanghelic al acestei duminici, luat din *Evanghelia după sfântul Marcu*, fariseii ne sunt prezentați ca fiind și ei interesați de Cristos, însă interesul lor nu se datorează faptului că ar fi atrași de persoana și de învățătura Lui. Fariseii, spune *Evanghelia*, îl pândeau pe Isus să vadă dacă îl va vindeca pe omul cu mâna paralizată în zi de sâmbătă, ca astfel să-l poată acuza și da la moarte (cf. *Mc* 3,2). Iar atunci când ucenicii lui Isus, trecând printr-un lan de grâu, au început să rupă spice, fariseii pun în discuție poziția lui Isus față de Lege și în special față de sfințirea Sabatului (cf.

*Mc 2,24*). Cristos însă, dându-l ca exemplu pe David, precursorul său mesianic, vrea să afirme că smulgerea spicelor, atunci când omului îi este foame, nu este o încălcare a legilor divine a Sabatului. Este, cel mult, o încălcare a regulilor fariseice de interpretare a Legii. Afirmăția lui Isus precum că „sâmbăta este făcută pentru om, și nu omul pentru sâmbătă” (*Mc 2,27*), trebuie să fi fost neașteptată și surprinzătoare: pentru prima dată, valoarea sabatului era relativizată. În Vechiul Testament era vorba despre o valoare absolută și Moise, din porunca lui Dumnezeu, a poruncit să fie dați la moarte cei care n-o respectă. Cristos pune acum valoarea persoanei umane mai presus de această normă considerată intangibilă de farisei și vrea ca viața omului să fie pătrunsă, mai presus de litera Legii, de spiritul ei, care este iubirea. Și în acest sens, Cristos ne oferă un exemplu în Evanghelie prin vindecarea omului cu mâna paralizată. Pentru a-l vindeca, Isus îi spune doar atât: „Întinde-ți mâna!” Și nouă astăzi Cristos ne adresează același îndemn: Omule, nu te teme, *întinde-ți mâna*; ascultă de Cuvântul meu și deschide-mi ușa inimii tale, căci numai astfel te pot vindeca. Nu refuza binecuvântarea pe care vreau să ți-o ofer, căci s-ar putea ca ea să nu se mai întoarcă niciodată pentru tine.

Se povestește despre viețuitoarele pământului că într-o zi s-au adunat, deoarece și ele voiau să aibă duminică. Leul, luând cuvântul, spuse furios: „Pentru mine, duminică este numai atunci când mănânc o gazelă”. Calul spuse: „Mi-ajunge o grămadă mare de iarbă ca să pot spune că este duminică”. Un alt animal, leneșul, spuse: „Pentru ziua de duminică am nevoie de o ramură mai groasă pe care să pot dormi mai bine”. Păunul spuse cu

mândrie: „Un set de pene noi sunt suficiente pentru duminică mea”. Așa discutară animalele ore în șir și toate dorințele lor se îndeplîniră, dar pentru nici unul nu fusese duminică. Atunci câțiva oameni trecură pe acolo și râseră: „Dar nu știați că duminică este abia atunci când vorbești cu Dumnezeu ca și cu un prieten?”

Această povestire cu siguranță că nu este decât o închipuire a cuiva, însă ea vrea să ne transmită un adevăr pe care omul zilelor noastre se pare că îl uită din ce în ce mai mult, dacă nu l-a uitat deja, și anume că duminică nu este atunci când avem o mâncare mai deosebită de pus pe masă, că duminică nu este atunci când ne etalăm veșmintele mai deosebite sau atunci când avem mai mult timp pentru odihnă sau distracții. Duminică este doar atunci când participăm în mod conștient și activ la Sfânta Liturghie, și nu doar ca străini sau spectatori muți, duminică este doar atunci când ne ocupăm mai mult de sufletul nostru, atunci când ne rezervăm un timp mai deosebit pentru a vorbi cu Dumnezeu în rugăciune ca și cu un prieten.

„Sâmbăta a fost făcută pentru om, și nu omul pentru sâmbătă” (*Mc 2,27*), de aceea, în prima lectură luată din *Cartea Deuteronomului*, Moise, la porunca Domnului, poruncește poporului să nu împlinească vreo muncă servilă în timpul sărbătorilor Domnului, pentru a trăi cu inima plină de bucurie raporturile cu alții și pentru a-și aminti de faptele minunate săvârșite de Dumnezeu în favoarea poporului ales, pe când acesta se mai afla încă în robia Egiptului. Punând o limită muncii sale, evreul nu devine sclavul muncii și al dorinței de câștig: respectând sabatul, acesta se arată a fi liber, asemenea creatorului. Din șapte zile câte sunt



într-o săptămână, șase zile i-a dăruit Dumnezeu omului pentru muncă, însă a șaptea vrea să o sfințim pentru El. Omul, în schimb, atunci când vrea să păstreze și această zi pentru sine, nu face altceva decât să se asemene cu acel cerșetor căruia un om, care avea șapte galbeni, i-a dăruit șase, iar acesta, în loc să-i mulțumească, i l-a cerut și pe al șaptelea. Ce răsplată mai merită oare un astfel de om?

Sabatul poate fi considerat ca sărbătoarea primordială a poporului evreu. În literatura rabinică, sabatul are o valoare de mântuire, cel dintâi mântuit fiind însuși Adam cu ocazia celebrării primului sabat. În creștinism, duminica păstrează trăsăturile caracteristice ale sabatului, primind, bineînțeles, un conținut nou. Fiind „a opta zi”, urmând după sabat, semnifică noua creație inaugurată cu învierea lui Cristos. Spre deosebire de sabat, duminica primește de la Cristos, așa cum am putut vedea în Evanghelie, o caracteristică în plus, pe care o nesocoteau fariseii, și anume: este ziua carității. Prin tradiție, duminica este consacrată de pietatea creștină faptelor bune și slujirii celor bolnavi sau bătrâni. De asemenea, creștinii trebuie să sfințească duminica dăruind familiei și celor apropiați timpul și grija lor, greu de acordat în celelalte zile ale săptămânii.

Sfântul apostol Paul, în a doua lectură de azi, luată din *Scrisoarea a doua către Corinteni*, exprimă principiul general al *paradoxului apostolic*:

Noi, apostolii – spune sfântul Paul –, ne asemănăm cu acei oameni care poartă o comoară în vase de lut, ca să se arate că puterea extraordinară pe care o avem nu vine de la noi, ci de la Dumnezeu (2Cor 4,7).

Acest principiu pe care sfântul Paul îl aplică la toți oamenii își găsește aplicația în versetele 8-9, acolo unde sunt descrise unele circumstanțe dramatice ale vieții apostolice, din care Dumnezeu i-a eliberat întotdeauna, chiar și în ultimul moment, pe ucenicii săi. Sfântul Toma de Aquino, teolog și filozof medieval, care a trăit între anii 1225-1274, spunea: „Dacă am fi fost din punct de vedere uman bogați, puternici și nobili, tot ceea ce am face nu am atribui lui Dumnezeu, ci nouă”. Să nu uităm însă că victoria aparține în ultimă instanță întotdeauna lui Dumnezeu.

Și astăzi, ca și în trecut, Dumnezeu vrea să facă lucruri minunate pentru poporul său. Și astăzi, ca și în trecut, Dumnezeu vrea să ne elibereze din „sclavia Egiptului”, să ne vindece de bolile și de infirmitățile noastre și să reverse binecuvântarea sa asupra noastră. Vom colabora noi oare cu harul său? Îl vom primi pe Cristos în sufletele și în familiile noastre, sau poate îl vom lăsa afară la ușă să bată?

Să-i mulțumim lui Dumnezeu pentru această zi de sărbătoare, Ziua Domnului și a Bisericii, prin care ne-a dat posibilitatea să fim împreună cu El și cu semenii noștri, pentru a celebra memorialul victoriei pascale, și să-l rugăm ca, prin mijlocirea Fericitei Fecioare Maria, să ne facă mereu disponibili spre a recunoaște că Domnul rămâne printre noi ca un însoțitor fidel în drumul nostru spre patria cerească și să ne dăruiască harul de a-l putea primi mereu în sufletele noastre. Întorcându-ne acasă, vă invit să luăm aminte la acel îndemn mereu actual pe care îl păstrează Tradiția Bisericii și să-l punem în practică cu ajutorul Duhului Sfânt:

Veniți devreme la biserică, apropiați-vă de Domnul și mărturisiți-vă păcatele, căiți-vă în rugăciune (...). Luați parte la sfânta și dumnezeiasca liturgie, terminați-vă rugăciunea și nu plecați înainte de încheiere (...). Am spus deseori: această zi vă este dată pentru rugăciune și odihnă. Este ziua pe care a făcut-o Domnul. Să ne bucurăm și să ne veselim într-însa.

*Ștefan BORTĂ*



## DUMINICA A X-A DE PESTE AN

*Gen 3,9-15*

*2Cor 4,13-5,1*

*Mc 3,20-35*

Duminica trecută am meditat asupra demnității omului și autorității pe care i le-a dăruit Dumnezeu asupra celorlalte lucruri create și asupra răspunsului pe care îl dă Isus provocării adresate: „Sâmbăta a fost făcută pentru om, și nu omul pentru sâmbătă”.

În această duminică, a X-a de peste an, Biserica, prin lecturile pe care ni le propune spre meditare, vrea să ne facă atenți la existența „celui ce se opune”, a Diavolului, și ne invită la o continuă veghere în rugăciune pentru a pune stavilă asalturilor Celui rău.

În lumea noastră secularizată, prezența personajului ca atare se dorește a fi mai puțin simțită, însă o realitate rămâne certă: omul încearcă atracția unei vieți în a face binele, dar în același timp se simte atras în jos; vrea să dobândească stăpânirea de sine și are impresia că suferă de o altă stăpânire, așa cum afirmă Apostolul în *Scrisoarea către Romani*: „Văd o altă lege în mădularele mele, care luptă împotriva legii minții

mele și mă țin sclav prin legea păcatului care se află în mădulele mele” (*Rom 7,23*). Este drama omului! Dar tot aici se află și măreția sa! Lupta e punctul slab și punctul de forță, negativul și pozitivul. Cucerirea apare astăzi ca o idee foarte atrăgătoare pentru toți oamenii: de pământ, de descoperiri științifice, biologice, tehnologice și am putea continua lista cu multe alte elemente ale cuceririi.

În peregrinarea noastră pe acest pământ întâlnim la tot pasul obstacole. Acestea, de cele mai multe ori, apar într-o lumină obscură, fapt ce ne derutează. Aceste obstacole, cu siguranță, au un singur scop: de a-l pierde pe Dumnezeu din orizontul vieții noastre.

Episodul din *Cartea Genezei*, ce tocmai l-am proclamat în prima lectură, este radiografia primului și al tuturor păcatelor. Protopărinții noștri au mâncat cu poftă din fructul oprit: frumos la vedere, plăcut la gust, desfătarea păcatului, dorința de noutate, iluzoria împărăție propusă de Satana. Fiecare îmbucătură, înghițitură, a atras cu sine automat deschiderea ochilor trupești, ceea ce a determinat rușinarea față de Dumnezeu și teama de pedeapsă.

Constatând gravitatea păcatului, orice om are impresia că ceva frumos și bun s-a transformat în țândări, că nimic nu mai e ca înainte; se simte de-a dreptul josnic.

Egoismul și lașitatea sunt doar două elemente după consumarea păcatului. Aceste două elemente tind să-l acapareze pe omul zilelor noastre și întâlnim la tot pasul oameni plini de sine care au o „lume” a lor și oameni care se scuză cu vehemență, acuzându-i pe cei din jurul lor. Despre acest mod de a ne scuza și acuza ne vorbește și exemplul următor:

Într-o zi foarte călduroasă de vară, un muncitor primise sarcina de a săpa grădina stăpânului. Se apucă de lucru fără chef și începu să-l blesteme pe Adam, singurul vinovat, după părerea lui, pentru toate greutățile. Blestemele și insultele sale ajunseră la urechile stăpânului, care, apropiindu-se, îi spuse: „Dar de ce îl blestemi pe Adam? Pun pariu că și tu ai fi făcut la fel în locul lui”. „Cu siguranță nu!”, răspunse muncitorul. „Eu aș fi rezistat ispitei”. „Vom vedea!”, spuse stăpânul și îl invită la masa de prânz. La ora fixată, lucrătorul se înfățișă la casa stăpânului, iar acesta îl pofti într-o sală unde se afla o masă încărcată cu tot felul de bunătăți. „Poți mânca tot ce voiești”, îi spuse stăpânul angajatului. „Doar de supiera din mijlocul mesei să nu te atingi, până mă voi întoarce”. Lucrătorul nu se lăsă rugat, se așeză la masă și cu o poftă de lup începu să înfulece una după alta delicatesele ce îi erau servite. La sfârșit, privirea-i fu atrasă irezistibil de supieră. Curiozitatea mai că-l înnebunea, nu mai rezistă și, până la urmă, cu mare grijă, de abia apucă să ridice puțin capacul supierei, că din ea ieși un șarpe. Lucrătorul se sperie și începu să țipe atât de puternic, încât îl determină pe stăpân să se întoarcă din drumul lui. „Ai văzut?”, îl întrebă stăpânul. Apoi îl mustră râzând: „Pe viitor, în locul tău, nu l-aș mai blestema pe Adam și nici greșeala lui!”

Câte moduri de a-i acuza pe alții există! Cine se scuză cu vehemență, dând vina pe altul, acela se acuză pe sine și mai mult. Observăm intervenția lui Dumnezeu, severă și părintească în același timp. El nu-i lasă pe oameni în goliciunea lor, ci le creează pentru acoperirea trupurilor haine adecvate.

Fragmentul luat din *Evanghelia după sfântul Marcu* ni-l prezintă pe Cristos, noul Adam, care a acceptat de bunăvoie planul de mântuire al Tatălui, întrupându-se și trăind printre oameni pentru a-l reconcilia pe om cu

Dumnezeu. Cristos se află în centrul tuturor contestațiilor. După o privire mai atentă, observăm că se disting câteva poziții clare: discipolii oboșiți de înghesuială și de acea popularitate sufocantă; lumea în culmea entuziasmului, ca urmare a minunilor săvârșite; din Ierusalim sosesc cărturarii care în grabă și cu toată siguranța recunosc în toate aceste lucruri intervenția lui Belzebul; așa-ziii „ai săi” neidentificați, care vor să-l rețină și să-l răpească pentru a-l sustrage de la cine știe ce soartă; pe acest fond se profilează fața neliniștită a mamei împreună cu rudele și cei mai apropiați.

Fariseii îi dau prilejul lui Isus să vorbească despre Satana. În acest moment, Cristos face un raționament foarte simplu: „Cum poate Satana să-l scoată pe Satana? Dacă Satana s-a revoltat împotriva lui însuși, s-a terminat cu împărăția Satanei”.

Observăm cum Mântuitorul pronunță o condamnare împotriva cărturarilor și a fariseilor: sunt vinovați de păcat împotriva Duhului Sfânt și, „dacă cineva rostește blasfemii împotriva Duhului Sfânt, nu va putea fi iertat niciodată, vinovăția acestui păcat îl va apăsa veșnic”.

Totodată, este clar pentru Isus faptul că legăturile de rudenie nu sunt singurele și nicidecum cele mai valide. Cel care împlinește voința lui Dumnezeu, acela îi este frate, soră și mamă. Iată una dintre noutățile pe care le aduce Cristos. Noutatea respectă raporturile naturale, dar invită să privim în sus, luându-l pe Dumnezeu ca punct de referință: cu cât omul se adresează mai mult lui Dumnezeu, cu atât se îmbogățește mai mult.

În Psalmul responsorial și în cea de-a doua lectură luată din *Scrisoarea a doua a sfântului Paul către Corințeni* se reliefează două teme importante: suferința și speranța.

Am remarcat faptul că în Psalmul responsorial este exprimată atitudinea dreaptă a omului față de păcat, un psalm ce nu vrea să fie al morților, ci al celui păcătos.

Fragmentul din *Scrisoarea a doua către Corinteni a Sfântului Paul*, continuare a celui din duminica anterioară, ne vorbește despre apostoli și despre viața lor paradoxală. În ciuda persecuțiilor timpurilor, apostolii nu se lasă descurajați și, urmând Scriptura, susțin cu tărie: „Noi credem și de aceea vorbim”. Îi susține credința în mângâierea lui Isus și această credință apare ca o stâncă în fața tuturor încercărilor.

În această idee, *Catehismul Bisericii Catolice*, vorbind despre mărturisirea credinței, ne învață:

Transmiterea credinței creștine este, în primul rând, vestirea lui Isus Cristos, pentru a călăuzi la credința în el. De la început, primii ucenici au fost cuprinși de dorința arzătoare de a-l vesti pe Cristos: „Noi nu putem să nu vorbim despre ce am văzut și am auzit” (*Fap* 4,20) (425).

Păstrarea curajului apare ca un factor decisiv, în ciuda faptului că Apostolul era convins că „trupul merge spre ruină”. Îl încuraja însă faptul că „omul lăuntric se reînnoiește zi de zi”. Cele pământești au pentru om o mare importanță, dar nu sunt totul. Omul vede dincolo de pragul morții un nou orizont. Suntem, dacă vreți, asemenea nomazilor. Când va voi Dumnezeu să ne strămute din această lume, va trebui să fim pregătiți și șubrezenia vieții fizice nu trebuie să ne înspăimânte: „Dumnezeu construiește pentru noi în ceruri o locuință veșnică, locuință care nu este o lucrare făcută de mâna omului”.

Să ne gândim bine și să scoatem învățătură din căderea în păcat a celor doi – a lui Adam și a Evei. Să fim



conștienți că suntem într-o continuă luptă cu ispitele, iar căderile nu lipsesc. E nevoie de o atenție sporită pentru a nu cădea în josnicia lui Adam și a Evei. Să nu ne scuzăm, ci să recunoaștem că am greșit, să nu căutăm să-i acuzăm pe alții, ci pe noi înșine.

O, Sfântă Maică a Mântuitorului, fii alături de noi în momentele de grea încercare, mijlocește la Fiul tău Isus Cristos iertare pentru toate momentele în care nu am conformat viața noastră planului de mântuire!

*Lucian ADAM*



## DUMINICA A XI-A DE PESTE AN

*Ez 17,22-24*

*Ps 92(91)*

*2Cor 5,6-10*

*Mc 4,26-34*

Ne aflăm în Duminica a XI-a de peste an și ne-am adunat în Biserică, de altfel, ca în fiecare duminică, pentru a împlini porunca lui Dumnezeu de a sfinți Ziua Domnului. Dacă împlinirea acestei porunci se reduce doar la a ajunge în clădirea Bisericii, atunci ne asemănăm cu niște slujitori care împlinesc porunca stăpânului lor doar din frica de a nu fi pedepsiți, dar noi suntem fiii lui Dumnezeu și suntem datori să împlinim poruncile lui, nu din frică de pedeapsă, ci din iubire față de el. Aceasta înseamnă să participăm activ la Liturgia cuvântului care să ne conducă la o adevărată jertfă Euharistică, la care să participăm cu toții, așa cum se cuvine, adică să-l primim pe Isus în sfânta Euharistie.

Pentru această duminică, sfânta Biserică, parcă pentru a fi în sintonie cu timpul în care ne aflăm, acum, când cei ce au grâu se gândesc la recoltatul lui, ne prezintă în *Evanghelia după sfântul Marcu* două

parabole din mediul agrar, prin care este prezentată creșterea Împărăției lui Dumnezeu.

Tema legată de Împărăția lui Dumnezeu a ocupat un loc foarte important în predica lui Isus. El are misiunea de a instaura Împărăția lui Dumnezeu, pe care o vestește deja din primele cuvinte ale vieții sale publice: „Timpul s-a împlinit; Împărăția lui Dumnezeu este aproape! Convertiți-vă și credeți în Evanghelie!” (Mc 1,15). Împărăția lui Dumnezeu înseamnă instaurarea domniei lui Dumnezeu pe pământ, fapt care va fi recunoscut de întreaga creație la sfârșitul lumii.

Împărăția lui Dumnezeu în Noul Testament pare să semnifice suveranitatea deplină a lui Dumnezeu atât în prezent, cât și în viitor. Un mare exeget german, Rudolf Schnackenburg (1914-2002), afirma că

această concepție dinamică a istoriei mântuirii vede evenimentul viitor și realitatea prezentă nu ca separate, ci legate una de alta: deoarece în Cristos și în activitatea sa este prezentă suveranitatea divină cu forța sa salvifică; manifestarea sa apropiată într-un mod desăvârșit este sigură, dar aceasta rămâne încă un bun sperat în prezent, urmând în ambientul mântuirii; este numai presimțire și început, semn și anticipare a ceea ce se va întâmpla.

Prin parabola seminței care crește de la sine, proprie *Evangheliei după sfântul Marcu*, Isus ne adresează o invitație la credință și speranță. În situația istorică a lui Isus probabil reprezenta un răspuns la dificultatea pe care o întâlnea anunțul său despre Împărăția lui Dumnezeu.

Explicarea acestei parabole este dată de versetul aleluiatic: „Sămânța este cuvântul lui Dumnezeu, iar semănătorul este Cristos”; astfel se formează și Împărăția lui Dumnezeu cu ajutorul semințelor aruncate de semănător.

Isus Cristos a venit în lume, ca să-l glorifice pe Dumnezeu, împlinind lucrarea pe care i-a dat-o Tatăl (cf. *In* 17,4), ca să ne transmită cuvântul lui Dumnezeu. El a aruncat sămânța – cuvântul lui Dumnezeu – pe ogorul său, în întreaga lume prin apostolii săi. Noi, primind cuvântul lui Dumnezeu, avem datoria de a-l face să aducă rod. Dar, după cum ne spune Isus în această parabolă, rodul nu apare imediat, peste noapte, ci în mod treptat; mai întâi paiul, apoi spicul și într-un târziu bobul plin în spic. Tot așa, și noi suntem nevoiți să fim răbdători și să depunem eforturi continue pentru ca la timpul cuvenit să aducem roade îmbelșugate.

Despre încredere în puterea lui Dumnezeu ne vorbește și parabola seminței de muștar, care în *Evanghelia după sfântul Marcu* este mai vivace. Muștarul este o plantă comună în Palestina, mai ales muștarul negru, și poate ajunge la o înălțime de patru metri. Chiar dacă astăzi se cunosc semințe mai mici (de exemplu, sămânța de mac de grădină), în Antichitate micimea seminței de muștar era proverbială (*Mt* 17,20; *Lc* 17,6). Accentul este pus pe disproporția dintre sămânță, foarte mică, și planta în deplina ei dezvoltare (poate să găzduiască chiar și cuiburile păsărilor). Asemenea este și împărăția lui Dumnezeu: începuturilor umile le corespunde o creștere extraordinară.

În prima lectură, profetul Ezechiel ne prezintă o promisiune de-a lui Dumnezeu prin care dovedește că Dumnezeu nu-și uită niciodată poporul. Prin simboluri, Ezechiel arată că Dumnezeu va reconstitui poporul din restul sfânt, dintre cei deportați în Babilon. Dar cuvântul lui Dumnezeu nu este veleitate; această profeție s-a împlinit prin edictul lui Cyrus din anul 538 î.C.,

care le-a permis evreilor întoarcerea în țara lor. Însă nu toți evreii s-au întors în țara lor, ci doar o mică parte, care a fost simbolizată de profetul Ezechiel prin imaginea ramurii fragede, luată de pe vârful cedrului înalt.

Prin această acțiune a lui Dumnezeu se poate observa atotputernicia sa, deoarece „el doboară arborele înalt și înalță arborele doborât”, dar, mai ales, „el face să se usuce arborele cel verde și să înverzească cel uscat”. Astfel, Dumnezeu dorește, prin profetul Ezechiel, să mențină speranța poporului în restaurarea dinastiei davidice, simbolizată de cedru.

După cum erau evreii în exilul babilonian, la fel ne spune sfântul Paul, în lectura a doua luată din *Scrisoarea a doua către Corinteni*, că și noi în momentul de față, atâta vreme cât locuim în acest trup, suntem în exil, departe de Domnul. Dar ce înseamnă acest exil? Și, mai ales, care trebuie să fie atitudinea noastră în acest exil? Apostolul Neamurilor ne spune că exilul constă, mai ales, în faptul că nu ne bucurăm pe deplin de vederea lui Dumnezeu, dar, călăuziți de credință pe drumul vieții, trebuie să trăim în așa fel încât să-i fim plăcuți lui Dumnezeu. Cu alte cuvinte, să fim mereu pregătiți de a intra în Împărăția lui Dumnezeu.

Se povestește despre un rege că avea un bufon vestit și inteligent. Odată, dorind să-și bată joc de el, l-a chemat și i-a dat un baston, zicându-i: „Ține acest baston și poartă-l cu tine, oriunde te-ai duce, până voi găsi un altul mai prost decât tine, căruia să i-l poți da”. Dar nu după mult timp, regele s-a îmbolnăvit și pentru că medicii i-au spus că nu mai este nici o speranță, a chemat bufonul, ca măcar să moară în veselie, și nu în necaz. Bufonul, văzându-l îngândurat, l-a întrebat:

„Ce este cu maiestatea sa regele?” Acesta i-a răspuns: „Trebuie să plec într-o călătorie lungă”. Bufonul a continuat: „Și ești pregătit pentru o asemenea călătorie lungă și importantă despre care vorbești?” La care regele i-a răspuns: „Lucrul cel mai tragic este că nu sunt pregătit chiar deloc”. „Atunci, zise bufonul, ține bastonul acesta, maiestate! Am găsit nu un om mai prost decât mine, ci cel mai prost om din lume”.

Din exemplul acestui rege trebuie să învățăm că oamenii cei mai fără de minte nu sunt cei care nu au o anumită capacitate de a memora cât mai multe lucruri, de a pătrunde tainele cele mai adânci ale științei, ci sunt cei care au avut timp în această lume ca să se pregătească pentru a intra în Împărăția lui Dumnezeu și l-au neglijat.

Să avem grijă să nu ne asemănăm și noi cu acest rege care trebuia să plece din lumea aceasta și nu era pregătit. Ținând cont de timpul pe care ni l-a lăsat la dispoziție, pentru a aduce rod la vremea potrivită și pentru a ne pregăti intrarea în Împărăția lui Dumnezeu, să-l folosim așa cum se cuvine, ca ajungând în Împărăția lui Dumnezeu să putem spune împreună cu psalmistul: „Cu mare bucurie te laudăm pe tine, Doamne”. Așa să ne ajute Dumnezeu.

*Ciprian LASLĂU*



## DUMINICA A XII-A DE PESTE AN

*Iob 38,1.8-11*

*2Cor 5,14-17*

*Mc 4,35-41*

În această duminică, prin cuvântul pe care tocmai l-am proclamat, sfântul evanghelist Marcu ne transmite un alt moment din viața Mântuitorului: este vorba despre potolirea minunată a furtunii. Scena descrisă de pericopa evanghelică se desfășoară seara, la asfințitul soarelui. Seara, în mod normal, este timpul în care activitatea încetează, uneltele se adună, iar oamenii se întorc obosiți la casele lor, doritori numai de pace, intimitate, căldură și odihnă. Iată că Mântuitorul le cere ucenicilor săi să urce în barcă pentru a se îndrepta spre celălalt mal al lacului Genezaret. Această cerință a Mântuitorului apare ca fiind nepotrivită, dar, cu toate acestea, ucenicii nu protestează, deși poate că în mintea lor s-au gândit că ar fi fost mai bine să se oprească și să înnopteze acolo. În drum spre celălalt mal s-a iscat o furtună puternică, valurile loveau atât de tare barca, încât aceasta a început să se umple cu apă. Asistăm, în aceste condiții, la o atmosferă de criză și de angoasă în

rândul ucenicilor, în timp ce Cristos, notează evanghelistul, „dormea înapoia bărcii pe un căpătâi”. Este singura dată în Sfânta Scriptură unde Cristos ne este prezentat că doarme. Somnul în mod normal este consecința firească a unei zile obositoare de lucru, așa cum a fost și aceasta, căci Isus „a predicat toată ziua în parabole”. Dar somnul lui Isus este un somn diferit de un somn normal, căci el vrea să verifice credința ucenicilor săi. Am putea spune că le-a dat o temă pentru acasă, iar acum îi verifică. Ucenicii, cuprinși de teamă, îi reproșează Mântuitorului: „Învățătorule, nu-ți pasă că pierim?” Această remarcă a ucenicilor trebuie interpretată ca o lipsă de credință: ei se temeau că Isus care doarme nu-i va putea salva, ei nu au înțeles că mântuirea adusă de Cristos nu elimină pericolele, suferințele, valurile și furtunile, ei nu au înțeles că pentru a ajunge la înviere trebuie mai întâi să treacă prin patimă și prin moarte.

Pericopa evanghelică este însoțită în mesajul liturgiei cuvântului de astăzi de *Psalmul* 106, în care ne este prezentat un mare naufragiu: este vorba despre o navă de negustori care este surprinsă, în plină mare, de o furtună teribilă. În aceste circumstanțe, toți strigă către Domnul, la fel ca ucenicii în evanghelie, căci numai Domnul poate să elibereze de orice teamă, numai el poate să potolească valurile, numai el poate să comande mării. Marea în lumea Bibliei este văzută ca un receptacol al forței răului pe care doar Domnul poate să-l domolească și să-l liniștească. Să ne aducem aminte de două ambarcațiuni din Vechiul Testament salvate de puterea minunată a lui Dumnezeu. În primul rând, este vorba despre corabia lui Noe, care a reușit să reziste potopului, căci Noe și fiii lui și-au pus încrederea în



Dumnezeu. Domnul este fidel și nu lasă să piară nici unul dintre cei care și-au pus încrederea în iubirea sa. În al doilea rând, să ne amintim de corabia în care se afla Iona, profetul care fuge de planul Domnului; în momentul în care echipajul îl trezește pe Iona, vestindu-i pierzarea corabiei, Iona își recunoaște vina, se sacrifică fiind aruncat în apă și, astfel, marea a devenit calmă. Dumnezeu nu lasă pe nici unul dintre cei care-l invocă, nici chiar pe Iona, deoarece vrea ca pe tot pământul să fie predicată îndurarea sa.

Îndurarea lui Cristos reiese din faptul că a dojenit vântul și a spus mării „Taci! Liniștește-te!”, iar vântul s-a potolit și s-a făcut o liniște deplină. Isus, după ce a potolit furtuna, s-a adresat ucenicilor săi, spunându-le: „De ce sunteți așa de fricoși? Nu mai aveți credință?” Teamă și frica sunt consecințe ale lipsei de credință, lipsă de care dă dovadă și Iob; el, cel drept și bogat, este încercat în credință, fiind lipsit de orice bun material și spiritual, ba chiar și soția și prietenii săi îl părăsesc. În cuvântarea sa, Iob își susține nevinovăția, dar îl sfidează pe Dumnezeu, ca să-i dea un răspuns la suferința sa, răspuns pe care noi l-am ascultat în prima lectură luată din *Cartea lui Iob*:

Cine a zăgăzuit marea între porți, când a țâșnit spume-gând din sânul abisului, când i-am făcut haina din nori și am înfășat-o cu scutece de neguri? Atunci i-am trasat hotare, i-am pus porți cu zăvoare și i-am spus: până aici să vii! Mai departe să nu mai treci! Aici se va sfârâma trufia valurilor tale!

Și, într-adevăr, aici s-a sfârâmat trufia valurilor lui Iob, căci el își recunoaște vina și, astfel, primește iertarea divină.

Soluția în fața suferinței este o invitație la încredere în milostivirea și înțelepciunea divină, încredere în Cristos care, din fericire, este cu noi în aceeași barcă.

Într-o zi, un tânăr măcinat de propriile sale păcate merse șovăind la scaunul de spovadă pentru a-și mărturisi păcatele. Spuse cu timiditate păcatele sale în timp ce șuvoaie de lacrimi îi brăzdau fața. La sfârșitul spovezii i-a spus preotului: „Părinte, ajutați-mă să nu mai păcătuiesc, să pot fugi de furtunile celui rău. Ce trebuie să fac pentru a rămâne curat?” Preotul i-a răspuns: „Leagă funia bărcuței tale de piatră!” Penitentul a continuat: „Dar, părinte, ce înseamnă bărcuța, funia și piatra?” Preotul i-a răspuns: „Bărcuța este inima ta; funia este voința ta; iar piatra este Cristos. Dacă îți vei ancora viața ta prin voința de piatră, atunci nu te vei mai teme de nici o furtună”.

Furtunile, ispitele sunt însoțitoarele permanente ale vieții omului; sunt furtuni mari, cu vânturi puternice: vântul beției, al prostituției, al avortului, al divorțului, care lovesc bărcuța noastră slabă, dar noi trebuie să ne legăm inimile, prin voință, de Cristos. Apostolul Paul, în *Scrisoarea întâi către Corinteni*, ne spune că noi nu mai suntem singuri, căci Cristos este cu noi și „cine se află în Cristos este o făptură nouă” care trăiește într-o lume nouă, lumea harului, căci „lumea veche a trecut”.

Viața deseori este comparată cu o călătorie pe mare, dar chiar și în momentele cele mai sigure poate să apară o furtună de neliniști, ispite, dificultăți. Tendința omului de a trăi numai pentru bani, fericire și bogăție constituie o tendință malefică de a ucide cele ale spiritului, cele ale lui Dumnezeu și chiar pe Dumnezeu însuși, ceea ce face ca istoria lumii să fie nespus de furtunoasă. Cei necredincioși declară că Dumnezeu a murit, cei mai puțin credincioși spun că Dumnezeu doarme, indiferenții

spun că Dumnezeu este nepăsător, ironicii spun că el este plecat în concediu, platonicii că este mulțumit în sine însuși și că nu-i pasă de noi. Dar pentru noi cine este Dumnezeu în timpul furtunilor? Este un mort? Un adormit? Un plecat în concediu? Oare nu este el Dumnezeul cel viu, creatorul cerului și al pământului, Dumnezeul salvator?

Pentru cel care trăiește în păcat, totul este întuneric, totul este irosit; în inima lui nu-și fac loc decât descurajarea, disperarea, revolta și nemulțumirea. Pentru a ieși din această furtună interioară, avem o singură rezolvare: să-i dăm mâna noastră mâinii întinse a lui Isus, încrezându-ne în puterea lui salvatoare; doar el ne poate conduce la moartea pentru noi înșine ca păcătoși și, astfel, vom deveni creaturi noi care trăiesc în pace și în seninătate.

Pentru ca noi să nu naufragiem, Cristos, când era pe cruce, ne-a lăsat-o pe Maria ca mamă. Ea ne însoțește în permanență cu maternitatea sa spirituală, ea nu ne va părăsi niciodată. Ne spune sfântul Bernard:

De se va stârni vântul ispitelor privește Steaua, cheam-o pe Maria. Nu vei rătăci drumul dacă o vei urma, nu vei spera dacă o vei ruga, nu te vei pierde dacă te vei gândi la ea. Dacă te va ține de mână, nu vei cădea, dacă te va apăra, nu te vei teme de nimic, nu vei osteni dacă ea te va călăuzi și, astfel, vei putea ajunge teafăr la liman.

Marie, mama lui Cristos și mama noastră, tu, care ești Steaua mării, fii mereu cu noi, cei care stăm în barca lui Petru, ca să putem înfrunta cu credință toate suferințele, vânturile și furtunile din lume. Amin.

*Ioan BALAN*



## DUMINICA A XIII-A DE PESTE AN

Înt 1,13-15; 2,23-24

Ps 29

2Cor 8,7.9.13-15

Mc 5,21-43

După ce am văzut duminica trecută manifestarea supremației Creatorului asupra creației, Cristos a potolit furtuna, liturgia cuvântului din această a XIII-a duminică din timpul de peste an ne invită să reflectăm asupra creaturii, a omului, mai exact, asupra celor două realități atât de strâns unite între ele: viața și moartea, precum și asupra răspunsului de credință pe care trebuie să-l dăm cu privire la acestea. Toți oamenii sunt supuși acestor realități ce constituie „enigma condiției umane”, așa cum afirmă Conciliul al II-lea din Vatican în Constituția pastorală despre Biserică *Gaudium et spes*, la numărul 18.

Tendința științifică actuală încearcă să ne facă să acceptăm moartea cu o seninătate rațională. Cu toate acestea, pe patul de moarte omul mai ține cont de acest lucru? Oare nu mai ușor îi vine să se răzvrătească împotriva morții, indiferent că este vorba de moartea sa sau

a unui apropiat? Nu se tânguiește? Nu îi cere mai degrabă socoteală lui Dumnezeu, afirmând: De ce eu?, sau De ce persoana aceasta dragă? Cu ce am greșit? De ce mă pedepsește Dumnezeu așa îngrozitor? Oare de unde provine această răzvrătire? Probabil din faptul că moartea nu reprezintă izvorul vieții naturale, dimpotrivă, reprezintă tocmai sfârșitul. Chiar și în perspectiva credinței, moartea reprezintă un faliment al creației, un eșec al vieții.

Prima lectură de astăzi, luată din *Cartea Înțelepciunii*, afirmă: „Dumnezeu nu a creat moartea și nu se bucură de prăbușirea celor vii. Dumnezeu a creat omul pentru nemurire”. Germenul eternității pe care îl poartă în sine ca imagine a lui Dumnezeu se ridică împotriva morții.

Moartea nu a făcut parte niciodată din planul lui Dumnezeu, ci a intrat în lume tocmai din invidia Diavolului, prin păcatul sugerat de el și primit de bunăvoie de protopărinții noștri. Astfel a fost distrusă armonia și înlocuită cu răzvrătirea, a fost distrusă mângâierea și înlocuită cu pedeapsa și moartea.

Ei bine, am putea să ne întrebăm: și atunci mai avem vreo șansă? Oare nu suntem condamnați la un viitor sinistru? Este o problemă actuală, dar peste care trecem cu ușurință, afirmând: „Azi mergem la praznic la tine, mâine găsim noi la cine”. Filozofii din vechime se consolau și ei cum puteau. Epicur, de exemplu, afirma: „Nu trebuie să ne fie frică de moarte, pentru că, atât timp cât noi trăim, moartea nu există încă, iar când moartea vine noi nu mai suntem”. Chiar și societatea contemporană încearcă să ne facă să uităm de moarte, transformând-o adesea în spectacole distractive: sunt

atâtea filme care se încheie cu moartea personajului negativ. Abia atunci când suntem puși în fața morții unei persoane dragi luăm în serios această realitate: ne simțim singuri, neputincioși, plini de temeri și întrebări.

Domnul vieții, care vine în întâmpinarea dificultăților noastre și le rezolvă, este vestit în Evanghelia ce tocmai am proclamat-o. Sfântul Marcu îl prezintă pe Isus ca fiind un profet puternic care, prin cuvintele și faptele sale, învinge forțele răului și ale morții.

Sunt relatate două episoade legate între ele: două figuri feminine ce sunt marcate de perioada de timp de 12 ani: femeia suferindă de 12 ani de o boală pentru care este considerată vinovată, care o face necurată și blestemată, deci exclusă din comunitate, singură și săracă, pentru că a cheltuit totul pentru a se îngriji, și fiica lui Iair, în vârstă de 12 ani, care reprezintă suferința nevinovată.

Aceste episoade ne cer să credem în viață chiar și atunci când totul pare pierdut pentru totdeauna. Descoperirea răului, a morții care se apropie și a propriilor limite alimentează nevoia noastră de mântuire, iar conștientizarea acestui fapt ne face să-l întâlnim pe Cristos în drumul nostru. El a venit în lume pentru a-și da viața și pentru a răscumpăra creatura. În schimb, el cere credință.

Observăm cum în cele două cazuri credința are un rol important, deoarece provoacă intervenția lui Isus. El o găsește în rugămintea plină de încredere a lui Iair, în așteptarea sa răbdătoare, în credința în viață chiar și în fața morții. Isus descoperă credință chiar și în gestul clandestin și disperat al femeii care îndrăznește să-i atingă mantia cu prețul încălcării legii mozaice.

Astfel, această femeie devine reprezentantul tuturor bolnavilor. Ce bine ar fi dacă am putea fi reprezentați și în ceea ce privește credința ei! În credință, fiecare dintre noi este căutat de privirea binevoitoare a lui Isus, care dorește întâlnirea personală pentru a ne elibera de orice rău sau teamă și să ne dăruiască pacea adevărată și viața nouă.

Însă cel care privește din afara credinței, reprezentat de mulțimea curioasă și necredincioasă, nu înțelege prea multe, nu înțelege puterea lui Isus și îl ia în râs atunci când afirmă că fetița doarme și nu a murit. Observați o lipsă clară de credință!

Am putea să ne întrebăm: noi de care parte ne situăm – de partea mulțimii care privește doar din exterior sau de partea celui care a crezut în el? Nouă ne revine această alegere.

Să luăm aminte în continuare la o întâmplare reală din Germania, povestită de părintele Richard Hardenberg în cartea sa intitulată *Maria*.

Era într-o duminică, într-un sătuc de munte. Un grup de tineri bine dispuși se urcă în autobuz pentru a merge la o petrecere în orașul Wendelstein. Era ora plecării, dar șoferul părea că mai așteaptă pe cineva. Tinerii nerăbdători au început să vocifereze. Șoferul i-a îndemnat la răbdare, căci trebuia să mai sosească cineva. În cele din urmă, o bătrânică grăbită își face apariția și se scuză: „Am întârziat, am făcut un ceai unei vecine bolnave”. Un tânăr ironic i-a replicat: „Uite și bunul samaritean!” În cele din urmă, autobuzul a plecat. După un timp, bătrâna a întrebat: „Vom putea opri undeva pentru a participa la sfânta Liturghie?” Același tânăr i-a răspuns cu obraznicie: „Mamaie, ai greșit autobuzul. Noi mergem la o petrecere, nu în pelerinaj!” Bătrâna nu i-a răspuns. Și-a scos liniștită

rozariul și a început să depene bobite, mișcându-și buzele în rugăciunea șoptită. Tânărul avea însă chef să facă atmosferă pe seama ei. Amuzat peste măsură, i-a dat un ghiont vecinului și i-a spus cu voce tare, ca să fie auzit de toți: „Cum mai poate cineva să piardă timpul cu numărul boabelor de fasole?” În cele din urmă, văzând că bătrâna nu-l ia în seamă, a lăsat-o în pace.

Drumul fiind lung, i-a determinat pe tineri să ceară să se facă un popas și au năvălit în primul bufet. Bătrâna, rămasă cu șoferul în autobuz, l-a întrebat dacă nu se poate face un popas în următorul oraș pentru a face măcar o vizită la biserică. Deși nu era în itinerarul fixat, șoferul a acceptat, dar să fie o vizită scurtă, pentru a nu-i supăra pe ceilalți călători. În cele din urmă, autobuzul a pornit din nou la drum. După un timp s-a auzit un zgomot ciudat la motor. Șoferul a vrut să oprească, să vadă despre ce e vorba, dar a constatat cu stupeoare că frâna nu mai funcționa. Mașina aluneca la vale, luând viteză tot mai mare pe drumul presărat cu viraje. Șoferul abia dacă mai avea controlul. În scurt timp, panica a cuprins călătorii. Bătrâna însă, dând dovadă de prezență de spirit, a sărit în picioare și, ridicând rozariul deasupra capului, a strigat: „Nu vă temeți, Maica Domnului ne va veni în ajutor!” Și a continuat să se roage. În timpul acesta autobuzul se năpustea la vale. La un moment dat, a ieșit de pe șosea și a intrat pe o fâșie de iarbă înaltă, care inițial i-a redus viteza, apoi l-a oprit chiar în fața unui hău adânc. Șoferul tremura din tot trupul. Același tânăr i-a spus: „Ce-ai pățit, tataie? Te-au lăsat nervii? Frumoasă cursă, n-am ce zice!” Șoferul a spus: „E o minune, o adevărată minune că am scăpat, o minune a bunului Dumnezeu”. „Ce tot spui acolo?”, a ripostat tânărul. „Nu există minuni, a fost o întâmplare și nimic mai mult. Azi nimeni nu mai crede în minuni”.



Ceilalți călători păreau să nu fie de acord cu el. După o reparație provizorie au reușit să ajungă până în primul oraș la un atelier de reparații. Acolo, cei care doreau să meargă la petrecere, uitând parcă de ce s-a întâmplat, au găsit o altă mașină. Șoferul și bătrâna au preferat să meargă la biserică și să mulțumească pentru șansa ce le-a fost dăruită.

Așadar, să ne întrebăm din nou: noi de care parte stăm – a tânărului ce refuză prezența salvatoare a lui Dumnezeu prin mijlocirea sfintei Fecioare sau a bătrânei care continuă să-și păstreze credința chiar și atunci când totul pare pierdut?

Cu toate acestea, credința singură nu este suficientă pentru a ne mântui, pentru că urmarea lui Cristos se desăvârșește în iubire. Vedem în comportamentul său din fragmentul evanghelic o solidaritate față de cei săraci, umiliți și marginalizați.

Tocmai acest model al lui Cristos ne este propus spre imitare de către sfântul apostol Paul în *Scrisoarea a doua către Corinteni*. Prezintă greutățile economice ale unora din cadrul comunității, îi invită pe credincioși să se deosebească prin caritatea concretă a faptelor, căci Cristos s-a făcut sărac pentru a-i îmbogăți pe toți. Sfântul Paul ne invită să facem alegeri concrete de împărtășire cu cel sărac, pentru ca toți să aibă șanse egale. Modalitatea pentru a ajunge la cel sărac, care este mai puțin norocos decât noi, trebuie să o aleagă fiecare dintre noi. Desigur, astăzi inițiativele în acest sens nu lipsesc. Important este de a face acest lucru cu inima, cu bucurie și generozitate. Astfel, devenim familiari cu Dumnezeu și manifestăm asemănarea noastră cu el.

În concluzie, putem spune că viața este un dar sacru prin care se revelează misterul lui Dumnezeu. Sfântul Augustin afirma: „Dumnezeu nu a promis nimănui ziua de mâine, el o poate da sau refuza”. Așadar, să trăim în credință și speranță, asemenea lui Iair, șeful sinagogii, și a femeii bolnave și, cerând mereu ajutorul pentru a învinge greutățile vieții, să știm și să-l oferim celor care au nevoie, pentru ca la sfârșit să cântăm ca psalmistul: „Te preamăresc, Doamne, pentru lucrările tale minunate!”

*Gabriel TRIȘCĂ*



## DUMINICA A XIV-A DE PESTE AN

*Ez 2,2-5*

*2Cor 12,7-10*

*Mc 6,1-6*

Și astăzi Dumnezeu ne cheamă din nou la *inima sa de Tată*, ne cheamă pentru a-i asculta cuvântul, pentru a ne conduce pe calea sa, pentru a ni se descoperi pe el însuși, pentru a ne atrage la iubirea sa. Dumnezeu, în această duminică, vrea să ne vorbească și să ne întărească în credință. Astăzi, în duminica a XIV-a de peste an, tema generală a liturgiei cuvântului este credința în opoziție cu necredința sau, spus în mod concret, atitudinea de credință și de necredință.

Atât evanghelia, cât și prima lectură vorbesc despre atitudinea de necredință a poporului. În corelație cu necredința stă credința care provine de la mesager – Isus și, respectiv, Ezechiel și de la mesajul lor. Mesajul lor și mărturia lor de credință ne conduc pe noi, creștinii de astăzi, la credință. Aceste lecturi ne mai vorbesc despre o situație cu totul deosebită care poate apărea în viața de credință: acea situație când noi, trăindu-ne credința și dând mărturie despre Cristos în mijlocul

lumii, suntem disprețuiți, luați în răs, prigoniți pentru credința noastră. Însă lectură a doua vine în ajutorul credinței noastre: apostolul Paul reprezintă pentru noi un model de credință și de statornicie pe drumul credinței; de dragul lui Cristos, el acceptă cu bucurie slăbiciunile, insultele, căci atunci când e slab, atunci e tare (cf. *2Cor* 12,10).

Fragmentul evanghelic pe care l-am ascultat, din *Evanghelia după sfântul Matei*, ne relatează episodul când Isus, însoțit de ucenicii săi, revine la Nazaret în comunitatea unde a copilărit și a trăit atâta timp. Dar iată că, după ce terminase de predicat în sinagogă într-o zi de sâmbătă, spre surprinderea lui, constată că este respins de către concetățenii lui. Aceștia nu acceptau să întâlnească puterea și înțelepciunea lui Dumnezeu într-un umil meșter, numindu-l *tâmplarul* ce trăia între ei și căruia îi cunoșteau bine rudele și părinții. Înțelepciunea sa și marile minuni nu i-au condus la credință, la descoperirea lui ca Mesia, ci, din contră, la necredință. Cum putea să fie un om simplu, chiar dacă nu i se putea reproșa nici un păcat, un mare profet sau chiar Mesia? – gândeau ei. Caracterul uman al lui Isus a devenit o pricină de poticnire pentru credință. Concetățenii săi „erau profund scandalizați din cauza lui” (*Mc* 6,3). Acest „a se scandaliza” reprezintă, de fapt, necredința lor.

Să ne întrebăm și noi: oare nu ne asemănăm și noi de multe ori cu concetățenii lui Isus poticnindu-ne în credință și scandalizându-ne de caracterul uman al lui Isus, de diferitele moduri în care el este prezent și ne cheamă astăzi? Isus ni se prezintă de multe ori în moduri simple, umile, ne semnificative sau chiar dezgustătoare. De exemplu: cum îl primim noi pe Isus ce se ascunde

sub chipul unui coleg care ne cere ajutorul, al unui om în suferință și care ne cere mila și ajutorul, sau sub chipul preotului care ne vorbește în numele lui Cristos, sau sub chipul sublim al pâinii în Sfânta Împărtășanie? Iar Isus are multe moduri prin care se apropie de noi. Să nu fim nepăsători, să nu fim reci, mai ales când este vorba de aproapele nostru, căci Isus este cel care vine la noi.

Isus, din cauza necredinței concetățenilor săi, a ajuns să le dea replica aceasta: „Un profet nu-i disprețuit decât în locul natal, în familia lui și în propria lui casă” (Mc 6,4).

Oare cei ce l-au respins nu au fost aceștia prietenii și cunoscuții lui, colegii, colaboratorii, prietenii din tinerete, oamenii evlavioși cu care a participat împreună la serviciile religioase de la sinagogă, oamenii pe care i-a ajutat în construirea caselor lor?

Isus, plecând de la Nazaret, a găsit credință în comunitățile din vecinătatea Nazaretului, unde au existat mai multă deschidere și mai multă încredere în el.

Episodul evanghelic de astăzi ne invită să reflectăm la credința noastră. Nu este suficient să știi multe despre Isus, nu este suficient să te minunezi despre Isus (și concetățenii săi erau uimiți de el). Însă pentru a fi suficient și pentru a avea o credință puternică, trebuie să i te încredințezi lui Isus și să crezi în el cu adevărat.

Renumitul filozof și teolog protestant S. Kierkegaard spune: „Isus nu vrea admiratori, ci ucenici. Nu știe ce să facă cu cei care-l laudă, vrea ca ei să-l urmeze”. Și chiar astăzi trebuie să luăm decizia dacă vrem să-l urmăm, și cu cine vrem să ne asemănăm: cu cei care s-au decis pentru Isus, sau cu cei care l-au respins.

În luminarea credinței noastre ne vine în întâmpinare și prima lectură, care, de fapt, prezintă o situație similară cu cea din evanghelie. Profetul Ezechiel îl prefigurează pe Cristos și se constată, totodată, un paralelism evident între aceste două lecturi. Ni se pare că între Evanghelie și prima lectură nu există nici o întrerupere de timp; poporul prezintă aceeași atitudine de necredință: de necredință față de mesageri și față de mesajul lor.

Profetul Ezechiel, profetul exilului, este trimis de Domnul pentru a vesti mesajul său și pentru a susține credința și speranța în mijlocul poporului Israel care se afla în situația disperată a exilului babilonic. Poporul lui Israel, ne spune lectura întâi, este un „popor de răzvrătiți” care s-au ridicat împotriva Domnului, „sunt foarte încăpățânați și cu inima împietrită” (Ez 2,3). Dar Dumnezeu îl întărește pe profet pentru a vesti cuvântul său; iar profetul știe că are de luptat și va fi disprețuit din cauza necredinței poporului. În această situație ne aflăm uneori și noi, creștinii de azi. Atunci când vrem să ne trăim credința în mod autentic și dăm mărturie despre Cristos, se întâmplă să fim disprețuiți, luați în râs de către alții sau chiar prizoniți.

Se povestește despre un martir dominican pe nume Petru, care, deși era nevinovat, a avut de suferit tot felul de prigoane și de calomnii. Într-o zi, îngenunche înaintea unui crucifix și se plânse: „Doamne, ce-am făcut pentru a suferi atâta?” Ca răspuns auzi un glas ce venea dinspre crucifix: „Eu ce-am făcut pentru a suferi atâta pe cruce? Suferințele tale nu pot fi asemăunate cu ale mele: îndură-le cu răbdare”. Aceste cuvinte îl întăriră pe sfânt. La fiecare suferință nouă, el își îndrepta ochii

spre crucifix și se mângâia gândindu-se că Isus Cristos, Fiul lui Dumnezeu, a suferit și suferințele lui au fost cu mult mai mari.

Atunci când și noi suferim nedreptăți, batjocuri, jigniri pentru credința noastră, să ne gândim la Cristos; să nu încercăm să înțelegem de ce și pentru ce trebuie să suferim, ci trebuie să dăm un sens suferinței noastre în lumina lui Cristos, trebuie să o oferim lui și să ne încredințăm lui. Papa Ioan Paul al II-lea spunea în enciclica *Salvifici doloris* la numărul 22:

Suferința este un apel pentru manifestarea măreției morale a omului, a maturității sale spirituale. Martirii și mărturisitorii lui Cristos din diferite generații au dat dovadă prin fidelitatea lor față de aceste cuvinte: „Nu vă temeți de acei careucid trupul, dar nu pot uicide sufletul” (*Lc* 23,34).

Tocmai în acest sens al valorificării suferinței în itinerarul credinței noastre, ne vine în ajutor lectura a doua, aducându-ne răspuns la problema slăbiciunilor întâlnite în drumul credinței noastre. Apostolul Paul ajunge la această concluzie: „Prefer să mă laud cu slăbiciunile mele: ca să locuiască în mine puterea lui Cristos” (*2Cor* 12,9). Paul acceptă: slăbiciuni, insulte, necazuri, persecuții, stări de neliniște, căci cu harul Domnului, atunci când se simte slab, atunci e tare (cf. *2Cor* 12,10). Nu știm la ce se referă atunci când vorbește despre ghimpele care-l chinuie și care-l împiedică să se mândrească, însă atitudinea lui este fermă: de dragul lui Cristos acceptă cu bucurie totul.

Să privim și noi la exemplul sfântului Paul și să acceptăm de dragul lui Cristos toate slăbiciunile, insultele, suferințele. Toate acestea nu trebuie să mă facă să-l judec pe Dumnezeu, ci trebuie să devină pentru mine instrument și ocazie de mântuire.

Credința noastră, ca să se mențină și să crească, are nevoie de harul lui Dumnezeu. Să ne rugăm lui Isus să ne dea credință, iar prin credință el să ne ajute să ne încredințăm lui. Iar când, asemenea apostolului Paul, întâmpinăm slăbiciune în viața noastră de credință, să ne rugăm așa cum s-a rugat sfântul Augustin: „Doamne, înaintea ta se află tăria și slăbiciunea mea; sprijin-o pe cea dintâi și vindec-o pe cea de-a doua”.

*Emil-Ioan ROBU*





## DUMINICA A XV-A DE PESTE AN

*Am* 7,12-15

*Ps* 84,9-14

*Ef* 1,3-14

*Mc* 6,7-15

În această duminică, a XV-a de peste an, Dumnezeu ne amintește că suntem evanghelizatori, că suntem misionari, că suntem *crisofori*, adică putători, dar și mărturisitori ai lui Cristos în fața lumii.

Desigur, la o primă lectură, am fi tentați să credem că mesajul lui Dumnezeu nu-i atrage pe credincioșii obișnuiți, ci se adresează în mod prevalent numai unei anumite categorii de creștini, și anume preoților și călugărilor.

Lecturile duminicii de astăzi pot provoca în sufletele noastre diferite reacții... poate că unii dintre dumneavoastră au fost cuprinși de indignare, zicându-și: „Iar despre preoți? Iar despre misionari?”, ca și cum viața creștinului se rezumă doar la atât; sau poate că reacția provocată de cuvântul lui Dumnezeu este una de tip fericit, aceasta nefiind altceva decât expresia salutară a trăirii în mod autentic și senin a credinței. Dureros

ar fi dacă mesajul evanghelic nu ar întâmpina nimic altceva decât indiferență din partea noastră: „Ah! Misiune? Apostolat? Frumos! Lăudabil! Dar acestea sunt îndatoririle preoților, și nu ale noastre!” Și sunt mulți cei care își spun acestea, în sinea lor, ca modalitate de a-și înăbuși glasul conștiinței, de a evita și de a refuza invitația de a da mărturie despre Cristos, nu neapărat în fața lumii, ci în banala viață de zi cu zi.

Suntem adânc ancorați în imanent, în imediat, iar ca reprezentanți ai timpului, ai locului și ai lumii acesteia lascive și bolânde în care ne-am născut, putem foarte ușor să nu observăm că mesajul divin spune clar că suntem chemați toți, absolut fiecare, la evanghelizare. Datoria de a da mărturie și de a-l vesti pe Cristos lumii este un element constant al stării de creștin. Domnul se folosește de întreaga noastră ființă, întrucât îl vestim cu buzele și dăm mărturie prin faptele și gesturile noastre, în viața obișnuită, ca oameni obișnuiți.

Progresul civilizației umane a condus la specializarea omului: nemaiputând fi expert în toate domeniile, omul se specializează într-un anume sector al existenței mundane. Am ajuns astfel să ne exercităm competența doar în domeniile pe care ne-am axat: medicul în cele medicale, scriitorul în cele literare, preotul în cele spirituale etc. Astăzi a devenit un semn de distincție interioară, de onestitate intelectuală să poți admite că în cutare sau în cutare domeniu nu e cazul să te pronunți, pentru că *nu ne pricepem...* Ce te faci atunci când nu te pricepi să fii om? Sau creștin? Îmi amintesc de-o vorbă de-a lui Andrei Pleșu, un scriitor român contemporan, care afirma că suportăm să spunem și să ni se spună că nu suntem destul de harnici, de iscușiți,

destul de știutori; dar ceea ce nu putem să tolerăm, după cum ne spune domnul Pleșu, este să ni se nege competența noastră morală; să ni se desființeze pur și simplu ținuta morală interioară a ființei proprii.

Închiși în această existență plină de păcat, înlănțuiți într-o societate parcă hedonistică, ce își caută mereu numai plăcere și fericire iluzorie, am ajuns să fim stăpâniți de o „nedemolabilă autocomplezență morală” (ne place pur și simplu... să rămânem în decadentă, în delăsare). Relaționându-ne mereu cu semenii noștri, în planul orizontal *Eu-Tu*, am uitat de legătura intimă, verticală, cu Dumnezeu, Creatorul și unicul principiu față de care ar trebui să ne raportăm în plan moral. Am ajuns să afirmăm, asemenea poetului francez André Malraux, că „l'enfers c'est les autres”, adică *infernul sunt ceilalți*, întrucât avem senzația că „le paradis c'est nous mêmes”, adică *paradisul suntem noi înșine*.

Atunci când o vorbă sau o persoană atentează cumva la *puritatea* ținutei morale proprii, suntem imediat scoși din starea aceasta de complezență, ne simțim iritați în străfunduri și ne eliberăm furia împotriva a tot ceea ce ne deranjează. Părem a spune: „Adică ce vrei să spui? Nu sunt un om bun? Nu sunt un creștin adevărat?”, pentru ca să ajungem apoi să îndepărtăm repede acel agent *iritant*, întrucât nu reușim să-i dovedim falsitatea, pentru că noi înșine suntem falși în trăire.

Așa pățește orice creștin care își trăiește credința: este persecutat și marginalizat din cauză că le amintește celorlalți că au decăzut. La fel s-a întâmplat și cu profetul Amos acum mai bine de 2700 de ani. În acea perioadă, în timpul domniei regelui Ieroboam al II-lea, Israelul cunoaște o perioadă de liniște politică și de

prosperitate economică deosebită. O dată cu acestea își fac apariția laxitatea morală și corupția. În acest context al decăderii credinței, Amos, un simplu păstor și un cultivator de sicomori, este chemat de către Dumnezeu pentru a vesti întoarcerea, convertirea. El își va desfășura misiunea de profet la sanctuarul din Betel. Relatarea lui Amos este foarte directă: preotul de la Betel, Amazia, îl persecută și-l alungă, întrucât profețiile lui Amos vin în contradicție cu moralitatea aristocratică, pe care Amos o condamnă drept păcătoasă. De fapt, Dumnezeu, prin intermediul lui Amos, îi atinge în conștiință pe izraeliți, care, în orbirea lor, nu-și recunosc greșeala, ci, dimpotrivă, îl alungă pe profet, numindu-l „fals”. După cum bine putem vedea, nici după aproape trei milenii situația nu s-a schimbat. Adevărații profeți sunt și astăzi persecutați pentru că vor să facă lumea să deschidă ochii pentru a-l recunoaște pe Dumnezeu, însă lumea preferă să doarmă și, morocănoasă fiind, le întoarce spatele. Chiar și psalmistul subliniază importanța mesajului divin, amintind că Domnul „vorbește despre pace poporului și sfinților săi” (*Ps* 84,9b).

Având astfel schițată imaginea și misiunea profetului de atunci și de acum, zbuciumul interior, raportul psihologic față de sine și față de lume, misiunea lui de a vesti cuvântul lui Dumnezeu „la toată făptura”, putem să înțelegem mai bine pasajul luat din *Evanghelia după sfântul Marcu*. Există numeroase interpretări ale episodului trimiterii celor doisprezece ca „să predice oamenilor că trebuie să se convertească”. Tradiția Bisericii a văzut în acest fragment originea divină a misiunii, a evanghelizării. Domnul însuși îi trimite pe ucenicii săi să predice convertirea, să anunțe Vestea cea Bună,

Evangelhia, și „să scoată diavoli”. În documentul conciliar *Lumen gentium*, la numărul 35 găsim că „Isus, Marele Profet (...), își îndeplinește misiunea profetică până la deplina manifestare a slavei sale, nu numai prin ierarhie (...), ci și prin laici”. Cine sunt profeții de astăzi? Fiecare dintre noi, fiecare creștin care își trăiește credința.

În acest sens putem înțelege expresia „Biserica militantă” a teologului catolic Henri de Lubac. Biserica este în mijlocul lumii, iar prin simplul fapt al prezenței sale aduce o „neliniște incurabilă”, întrucât îl mărturișează pe Isus care a venit să „zguduie fundamentele vieții umane”. „Isus i-a chemat... și... i-a trimis doi câte doi”. Cristos ne cheamă și ne trimite și astăzi, fie persoane consacrate, fie laici. Accentuarea numărului doi nu este întâmplătoare. Vrea să arate că este nevoie de un al doilea vestitor, de un al doilea martor pentru a întări și a da credibilitate celor spuse sau trăite de primul. Putem să privim și la viața de familie ca la un adevărat apostolat: soț și soție, „doi câte doi”, trimiși în lume pentru a-l face cunoscut pe Dumnezeu prin viața lor trăită în credință. Lumea consideră drept o injurie și o provocare orice existență care nu este pe potrivă ei. Ne amintim de cuvintele lui Isus: „lumea vă va urî din pricina numelui meu”. Suntem singuri, față în față cu lumea, „fără nimic pentru drum”, decât doar cu un baston ca semn al puterii și investiții venite de sus. Avem curajul de a înfrunta lumea? Un alt mare teolog catolic, Hans Urs von Balthasar, spunea că în fiecare om care se străduiește să-l urmeze pe Isus se înfruntă două angoase: angoasa lumească și angoasa creștină, angoasa păcatului și angoasa crucii.

Dar nu trebuie să ne lăsăm pradă disperării și neli-niștii, ci, dimpotrivă, încrezători în promisiunile Dom-nului nostru Isus Cristos și întăriți de harului Duhului Sfânt, trebuie să ne bucurăm și să aducem laudă lui Dumnezeu, la fel cum face și sfântul Paul în *Scrisoa-rea către Efeseni*, unde spune: „Binecuvântat să fie Dumnezeu (...) care ne-a binecuvântat cu toată bine-cuvântarea spirituală în ceruri” (*Ef* 1,3). Exemplul și curajul lui Paul ar trebui să ne dea de gândit...

Mântuirea vine prin credință, dar și prin fapte. La fel, evanghelizarea se face atât prin cuvinte, cât și prin fapte, gesturi simple și sincere. În acest sens, o pove-stioară ne spune că, după un timp îndelungat de viață comunitară, de meditație și de rugăciune, trei discipoli și-au părăsit maestrul și au început misiunea lor prin lume. După zece ani, aceștia s-au întors la învățătorul lor. Maestrul, răpus acum de durerile bătrâneții, îi invită să stea pe jos, alături de el, ca să audă povestea fiecă-ruia. Primul, cu un oarecare orgoliu, zise: „Am scris o mulțime de cărți, le-am vândut în milioane de exem-plare și ți-am adus și ție una”. Bătrânul îi replică: „Așadar, ai umplut lumea de hârtie!” Al doilea discipol s-a lăudat că a predicat într-o mulțime de locuri și vru să predice și maestrului, ca să-l audă. Bătrânul i-a răs-puns: „Așadar, ai umplut lumea de vorbe”. Al treilea i-a spus maestrului: „Eu nu am făcut nimic mareț, dar m-am gândit la sănătatea ta și ți-am adus această pernă ca s-o pui la spate când te sprijini de perete, ca să nu te mai doară”. „Tu, zise învățătorul surâzând, tu l-ai gă-sit pe Dumnezeu”. (Un gest exterior aparent mic și insignifiant maschează o măreție în trăire în interior.)

Lumea are mai multă nevoie de o mărturie vie decât de vorbe sau de cărți. A fi creștin înseamnă nu numai

a crede, ci și a da mărturie despre Dumnezeu prin viața proprie. Nu este de ajuns să predici despre Dumnezeu, ci trebuie să fii cuprins de o caritate gratuită și sinceră față de aproapele! Nimeni nu se așteaptă la discursuri mărețe; lumea e sătulă de atâta demagogie, de vorbe goale, de promisiuni deșarte. Nici dacă am face minuni, tot nu ne-ar crede lumea. Dimpotrivă, cea mai bună vestire a lui Dumnezeu se face prin viața proprie: o vestire tăcută, simplă, exprimată prin fapte mici, sincere, din iubire față de Dumnezeu și față de aproapele.

Doamne, ajută-ne să te mărturisim printr-o viață curată și sinceră! Amin.

*Sergiu STOICA*



## DUMINICA A XVI-A DE PESTE AN

*Ier 23,1-6*

*Ef 2,3-14*

*Mc 6,30-34*

După ce duminica trecută l-am văzut pe Isus ca profet, ba, chiar mai mult, desăvârșitorul profețiilor, astăzi, în duminica a XVI-a de peste an, liturgia cuvântului ne propune să reflectăm asupra imaginii păstorului. Cine este păstorul adevărat și care sunt îndatoririle lui... Păstorul este acea persoană care are în grijă o turmă. În Sfânta Scriptură întâlnim foarte des imaginea păstorului; el trebuie să fie o persoană capabilă să-și apere turma împotriva fiarelor sălbatice și a hoților, se cere să fie dăruit total turmei sale, să-și cunoască fiecare oaie în parte, să se îngrijească de sănătatea lor, cu alte cuvinte, să-și iubească oițele.

În prima lectură pe care am ascultat-o, cu glasul hotărât al profetului Ieremia, Domnul se adresează dur împotriva păstorilor indiferenți față de soarta turmei, preocupați să se îngrijească mai mult de ei înșiși decât de persoanele încredințate lor.

Profetul Ieremia își desfășoară activitatea în timpul a cinci regi. Singurul rege care a avut într-adevăr grijă



de turmă a fost regele Iosia; acesta a dus o politică reconfortantă, a inițiat și a promovat o reformă a cultului și, prin aceasta, a moravurilor. Însă profeția lui Ieremia se referă în special la regii Ioiachim și Sedecia, cu acești doi regi începe o îndelungată perioadă de criză morală, influențele păgâne devin tot mai pregnante și idolatria se infiltrează tot mai mult în rândul poporului. Acestea duc în final la rătăcirea și la risipirea fiilor lui Israel.

Viziunea lui Ieremia și previziunile sale nefaste erau pe punctul de a se îndeplini, sunt ultimii ani de domnie ai regelui Sedecia, Ierusalimul era deja asediat de Nabucodonosor. Fiindcă încrederea și speranța erau necesare în acele momente tragice, profetul Ieremia face o prezicere uimitoare:

Voi ridica din David o odraslă dreaptă care va domni ca un adevărat rege și va face totul cu înțelepciune, va respecta dreptul și dreptatea pe pământ. Sub domnia lui regatul va fi salvat... (*Ier* 23,5-6).

Cu siguranță că evreii pioși priveau profeția ca fiind soluția cea mai potrivită pentru acel moment. Venirea la putere a unui păstor înțelept după inima lui Iahwe însemna rezolvarea tuturor nedreptăților sociale și religioase prin care trecea poporul.

Astăzi ne întrebăm cine ne sunt păstorii. Situația pare schimbată! Sunt multe culori sub care se prezintă cei care vor să fie ghizi sau păstori ai umanității. Oare sunt aceia care vor să fie ghizi prin programele de reformă socială și teorii politice elaborate într-o manieră mizerabilă? Oare sunt aceia care vor să orienteze lumea spre bunăstare și progres cu planuri economice, calculate cu exactitate matematică? Sau sunt „idolii” creați de publicitate, lideri de opinie care se impun pe ecranele televizoarelor?

Evangelistul Marcu este de altă părere. În persoana lui Cristos, Dumnezeu, care a fost păstorul lui Israel conform profeției lui Ieremia, vine în întâmpinarea oamenilor cu chip uman, cu o iubire și o bunătate ce depășesc orice limite. El, Cristos, este Păstorul cel Bun care își iubește oile și cel spre care aleargă oi din toate cetățile pentru a se hrăni din trupul său. El este un păstor milos care nu-și poate lăsa turma nesupravegheată în fața uriașelor curente relativiste și seculariste care bântuiesc astăzi în lume la orice pas și care tulbură conștiința creștină a multor credincioși.

Însă Cristos nu este numai păstorul oilor, ci este și păstorul păstorilor. Dacă până acum ucenicii îl urmau, îl ascultau și învățau de la el, de data aceasta, îi vedem în evanghelie întorși din prima lor misiune. Bucuroși, se adună în jurul Mântuitorului și, probabil, cu mare înfocare îi povestesc acestuia toate câte li s-au întâmplat: dificultățile pe care le-au întâmpinat, dar și satisfacțiile imense întâlnite în misiunea predicării Împărăției lui Dumnezeu. Cristos, privindu-le entuziasmul, dar și „oboseala” predicării Evangheliei, îi invită într-un loc retras, ca să se odihnească și să-și împărtășească gândurile, și, împreună, să se roage Tatălui care este în ceruri. Astfel își formează Cristos păstori.

Retragerea de la ocupațiile zilnice pentru a ne gândi câteva zile pe an, câteva ore pe săptămână, în mod serios și exclusiv la propriul suflet reprezintă mijlocul cel mai eficace pentru a înțelege propria vocație, propriul răspuns la chemarea lui Dumnezeu, pentru a ne încărca de fervoare interioară în proclamarea Evangheliei în viața de zi cu zi.

Se povestește despre sfântul Toma de Aquino că, încă din tinerețe, acorda foarte mult timp studiului

Sfintei Scripturi și stătea foarte mult timp în rugăciune. Pentru a nu pierde nici un moment, și-a impus să tacă și să se ferească de vorbe nefolositoare. Cei care stăteau în jurul lui, colegii, obișnuiau să-l poreclească „boul mut”. Dar sfântul progresa atât de mult în știință și virtute, încât profesorul său, sfântul Albert cel Mare, a exclamat: „Acest bou va mugi odată așa de tare prin doctrina sa, încât va fi auzit în toată lumea”.

Această liniște a sfântului Toma, care părea a fi inutilă și care-l făcea să fie considerat de cei din jurul lui „un bou mut”, l-a făcut să fie un adevărat păstor și gândirea lui să străbată teologia până în zilele noastre. În liniște în fața sfântului Sacrament, a primit lumina să vorbească lumii întregi despre Împărăția lui Dumnezeu, asemenea apostolilor.

Numai liniștea sufletească ne poate face să înțelegem cuvintele sfântului apostol Paul din *Scrisoarea către Efeseni*: Cristos este pacea noastră! Prin moartea lui pe cruce a făcut să cadă zidul urii care despărțea cele două lumi: Israelul și păgânii. Dărâmând acest zid, Cristos a realizat astfel o singură turmă, încât atât unii, cât și alții să se poată prezenta înaintea Tatălui în același duh.

Un scriitor german, Ernest Helb, spunea: „Măsura cu care sufletul s-a adăpat în tăcere este măsura cu care el se dăruiește în acțiune”. Cu cât vom sta mai mult în prezența lui Isus din Preasfântul Sacrament asemenea sfântului Toma de Aquino, cu atât mai mult vom putea să devenim păstori după inima lui.

Numai el este păstorul unic și adevărat al întregii umanități. În lume, Biserica este purtătoarea prezenței sale și a serviciului său pastoral. Deși păstorii Bisericii

sunt prin excelență episcopii și preoții, în virtutea botezului pe care l-au primit, toți creștinii sunt datori să prelungească acțiunea pastorală a lui Cristos în lume. Însă unde pot fi laicii buni păstori? Cu siguranță că în societate, prin funcțiile de înaltă răspundere pe care le dețin, în familiile și școlile pe care le conduc, prin educația bună acordată copiilor, în cercul de prieteni printr-un comportament creștin. Numai de la Cristos, păstorul adevărat, se pot învăța acestea!

Nu putem să nu ne amintim de Papa Ioan Paul al II-lea, care, în fiecare dimineață, stând în fața Sfântului Sacrament, a primit forța de a da mărturie pe toată fața pământului despre Împărăția lui Dumnezeu. Îndemnați de cuvintele sfintei Evanghelii și urmând exemplul Papei Ioan Paul al II-lea, să ne străduim mai mult ca prin viața noastră să dăm mărturie despre Evanghelie.

*Cristinel GAL*



## DUMINICA A XVII-A DE PESTE AN

*2Rg 4,42-44*

*Ps 144,10-11.15-16.17-18*

*Ef 4,1-6*

*In 6,1-15*

Ne aflăm astăzi în cea de-a XVII-a duminică de peste an, zi în care, lăsând deoparte grijile și nevoile cotidiene, ne-am adunat la masa Cuvântului lui Dumnezeu pentru a lua parte la cea mai mare dintre minunile făcute de Cristos, la jertfa euharistică.

După ce, zi de zi, pe timpul acestei săptămâni, am lucrat cu toții, fiecare în locul lui, pentru a pune o bucată de pâine pe masă, astăzi ne vom lipsi de această grijă, pentru că Isus Cristos ne va da să mâncăm din pâinea sa dătătoare de viață.

Din lecturile citite în această duminică reiese această idee principală: Dumnezeu, în marea sa îndurare, cu grijă părintească, potolește foamea trupească și sufletească a celor care cred în el și îl urmează păstrând unitatea Duhului, folosindu-se de slujitorii săi aleși.

Timp de cinci duminici consecutive, evanghelistul Ioan ne va relata discursul lui Isus despre pâinea vieții,

discurs ce începe cu momentul înmulțirii pâinilor și săturarea mulțimilor. Și prima lectură, luată din *Cartea a doua a Regilor*, ne ilustrează o minune asemănătoare săvârșită de profetul Elizeu cu puterea lui Dumnezeu. Pe aceeași linie merge și psalmul de astăzi, *Ps 144*, care ne îndeamnă să-i aducem laudă lui Dumnezeu pentru că ne dă hrană la vreme potrivită. Hrana cea mai de preț pe care Dumnezeu ne-o dă este trupul Fiului său preaiubit care s-a dăruit pentru noi toți, ca toți să fie una și să avem viață prin El. Sfântul Paul, în a doua lectură luată din *Scrisoarea către Efeseni*, ne cheamă să trăim acest mister al unității creștine în viața de zi cu zi, pentru că „este un singur Domn, o singură credință, un singur botez” (*Ef 4,5*), iar noi, care mâncăm din aceeași pâine, formăm un singur trup cu Cristos.

Elizeu, profetul Domnului, conform lecturii din *Cartea a doua a Regilor*, primind un dar de pâine și de grâu proaspăt din noua recoltă, îi spune slujitorului său să dea cu acele pâini, în număr de douăzeci, de mâncare la aproape o sută de oameni. Slujitorul credea că Elizeu glumește, pentru că mintea umană nu este capabilă să creadă posibil un asemenea lucru, și răspunde: „Cum o să ajungă acestea la o sută de oameni?” (*2Rg 4,43*) Însă Elizeu se încrede în puterea Domnului, în Cuvântul său care îi spusese: „Vor mânca și va mai rămâne!” (*2Rg 4,43*) Și, cu adevărat, cei o sută de oameni au mâncat și s-au săturat, ba a mai și rămas. Slavă și măreție i se cuvin lui Dumnezeu pentru acest minunat fapt! Să spunem împreună cu psalmistul:

Să te laude pe tine, Doamne, toată făptura  
și sfinții tăi să te binecuvânteze;

să proclame slava împărăției tale  
și să-ți facă cunoscută puterea!

Tu ne dai hrană la vreme potrivită! (*Ps 144,10-12*)

O minune asemănătoare, dar mult mai măreață, într-un alt cadru și cu alte personaje, ne este prezentată în fragmentul luat din *Evanghelia după sfântul Ioan*. În preajma marii sărbători a Paștelui iudaic, Isus, urmat de o mare mulțime de oameni care văzuse minunile săvârșite pentru bolnavi, s-a urcat pe un munte cu ucenicii săi și s-a așezat. După ce învățase acea mulțime de oameni, după ce a săturat-o vorbindu-i despre Împărăția lui Dumnezeu, alinând-o prin cuvinte de duh și viață, după ce adusese bucurie în sufletele bolnavilor, pe care i-a vindecat, Isus se îngrijește și de hrana lor trupească. Putem spune că oamenii care l-au urmat, „îmbătați” de cuvintele lui și de minunile pe care le făcea, au uitat să-și ia de mâncare. *Evanghelia* ne spune că un băiat avea cinci pâini de orz și doi pești. Și, asemenea slujitorului lui Elizeu, din prima lectură, doi ucenici, Filip și Andrei, își arată incapacitatea de a înțelege puterea lui Cristos, când, referindu-se la cele cinci pâini, Andrei spune: „Dar ce sunt acestea la atâta lume?” (*In 6,9*) Dar Isus le arată din nou măreția puterii lui Dumnezeu, al cărui fiu este. Ia cele cinci pâini și cei doi pești și, mulțumindu-i lui Dumnezeu pentru ele, le dă ucenicilor, ca să le împartă oamenilor, care numai bărbați erau în jur de cinci mii. Toți au mâncat și s-au săturat, iar când ucenicii au adunat resturile, au strâns douăsprezece coșuri pline. Și aceasta din cinci pâini de orz și doi pești.

Iată ce lucru minunat și greu de crezut! Dar pentru omul care crede în dumnezeirea lui Cristos, acest lucru nu este de necrezut. Pe drept spunea sfântul Augustin:

Cine hrănește oare lumea? Oare nu acel Dumnezeu care sporește sămânța în pământ și o transformă în spic? Ceea ce săvârșește an de an prin puterile naturii atunci a săvârșit într-o singură clipă.

Mulțimea îl urmează pe Isus din diferite motive: curiozitate, speranță de vindecare, necesitate spirituală, voință de răscumpărare politică și altele. Însă el se îngrijește de necesitățile simple: le dă să mănânce, îi odihnește. Cere colaborarea ucenicilor care văd numai limitele lor: nu sunt bani suficienți, este numai un băiat care are numai cinci pâini și doi pești. Tocmai din aceste limite ia viață minunea. Puținul copilului a devenit nu numai suficient, dar și îmbelșugat, dovadă fiind cele douăsprezece coșuri pline cu resturi. Acel copil a dat tot ce avea, puținul pe care-l avea. L-a încredințat lui Isus care, cu puterea sa, l-a înmulțit încât a fost îndesulător pentru toată lumea. Aceasta vrea Isus de la noi: nu să rezolvăm noi toate problemele omenirii, ci să dăm tot ce avem și să ne încredem în puterea lui.

În continuare, după ce toți au mâncat pe săturate, Isus ne dă un exemplu de viață foarte important: pune să se strângă resturile. Astfel, ne învață să nu risipim darurile primite de la Dumnezeu, ci să le folosim bine și să le împărțim și cu ceilalți. Să nu urmărim doar binele propriu, ci din ceea ce avem să dăm și celor ce nu au sau nu au puterea să muncească: bolnavi, bătrâni, orfani... La fel, este bine să învățăm să și dăruim, nu numai să primim. Altfel vom cădea în greșeala în care a căzut mulțimea saturată de Isus: văzând că au primit strictul necesar fără să muncească, au vrut să-l ia pe Isus și să-l facă rege peste ei, un rege politic care să-i elibereze de sub dominația romană și care să se



îngrijească în continuare de nevoile lor. Însă Isus, întristat, se retrage singur și se roagă pentru ei.

Suntem și noi asemenea mulțimii care voia un rege politic, și nu unul spiritual? Noi ce cerem de la Isus? Bani, lucruri materiale, putere?

Urmăm noi exemplul lui Isus de a dăruia și de a nu risipi? Prin alegerile noastre, prin viața noastră, am folosit bine sau am risipit darurile pe care le-am primit? Am făcut noi să simtă cei de lângă noi că suntem binecuvântați de Dumnezeu și, prin noi, sunt binecuvântați și ei?

Există astăzi mentalitatea că, pentru a mai putea face ceva pentru această lume, trebuie să faci minuni, lucruri extraordinare. Este greșit a ne gândi astfel. Este greșit și a face un lucru bun pentru a crește în ochii altora sau pentru răsplată. Capacitățile noastre, bunurile noastre, timpul disponibil sunt puține, dar dăruite lui Cristos devin suficiente, chiar îndestulătoare. Isus nu vrea ca noi să facem minuni, nu vrea să mutăm munții, ci vrea ca din ceea ce suntem și avem să împărțim și cu cei care nu au; să lucrăm și pentru cei care nu pot lucra.

Se povestește că un om, în drumul său zilnic printr-o pădure, a văzut o vulpe cu picioarele din spate rupte. Se miră cum supraviețuia acea vulpe. Apoi văzu, la distanță, un tigru ce-și devora prada. După ce se sătură, tigruul plecă, iar vulpea se furișă cum putea și se hrăni cu resturile rămase de la ospățul tigruului. Și a doua zi se repetă același lucru. Omul nostru spuse atunci: „Ce bun este Dumnezeu! Mă voi retrage și mă voi odihni și eu într-un loc și îl voi lăsa pe Dumnezeu să se îngrijească de nevoile mele”. Așa trecură câteva zile, dar nu

se întâmplă nimic. Omul nostru, dezamăgit, își ridică ochii și spuse: „Doamne, pentru mine de ce nu faci nimic?” Și imediat auzi o voce în conștiința sa: „Om fără de minte, pe tine te-am creat în putere, sănătos! Ia deci exemplul tigrului sănătos și muncește și nu mai fă pe neputinciosul!” Omul se ridică și plecă, iar pe drum întâlni o fetiță înghețată de frig, prost îmbrăcată și flămândă ce stătea ghemuită lângă un copac. Atunci el ridică ochii spre Dumnezeu și întrebă: „Doamne, pentru ea de ce nu faci nimic?” Și iarăși auzi o voce misterioasă: „Am făcut deja! Te-am creat pe tine!”

Iată, Dumnezeu se îngrijește de toate făpturile sale, dar se folosește de fiecare dintre noi pentru aceasta. Vrea ca noi să fim slujitori ai lui, slujitori vrednici care să practicăm iubirea sa față de toți oamenii, pentru ca astfel să ne păstrăm uniți, să păstrăm unitatea pe care Dumnezeu a voit-o trimițându-l pe Fiul său ca Pâine a Vieții ca să moară pentru toți oamenii. Dacă Dumnezeu a făcut totul pentru noi, eu nu trebuie să spun: „Dar eu sunt mic, incapabil, nu are nici o valoare acțiunea mea!” Ci mai bine să spun: „Iată-mă! Sunt ca acel copil cu cinci pâini; ia ceea ce am! Îți dăruiesc! Ce vrei să fac?”

Vom respecta, astfel, îndemnul pe care sfântul Paul ni-l face în cea de-a doua lectură de astăzi, și anume acela de a urma chemarea primită de la Dumnezeu de a fi smeriți, blânzi, răbdători, trăind în iubire unii cu alții. Prin legătura păcii vom păstra unitatea Duhului. Să dăm deci mărturie că facem parte din singura Biserică pe care a voit-o Cristos, că este un singur Botez, o singură credință, un singur Dumnezeu Tată al tuturor.

Minunea înmulțirii pâinilor se săvârșește într-un mod sublim și astăzi, la fiecare Sfântă Liturghie: Isus

se urcă pe munte cu ucenicii lui, adică la altar, împreună cu preotul, slujitorul său, primește darurile de pâine și vin de la copiii lui, care suntem noi cu toții, îi mulțumește lui Dumnezeu Tatăl pentru ele și apoi înfăptuiește o minune și mai mare: le transformă în însuși Trupul și Sângele său dătător de viață. Tot prin mâinile preotului el se oferă în mici bucățele fiecăruia dintre noi care este pregătit și dorește să-l primească, pentru a ne sătura cu viață, și mai și rămâne. El unește astfel în Trupul său pe toți cei care cred în el.

Toți cei care primim Pâinea Vieții în trupurile noastre să ne dispunem fiecare să fim slujitori ai lui care, în virtutea botezului primit, să ducem mai departe lumii cuvântul dătător de viață pe care l-am primit, să muncim fiecare așa cum putem pentru a păstra unitatea Duhului, pentru a păstra întreg Trupul mistic al lui Cristos, Biserica sa.

*Liviu-Marian BULAI*



## DUMINICA A XVIII-A DE PESTE AN

*Ex* 16, 2-4

*Ef* 4,17.20-24

*In* 6,24-25

Astăzi nu poate trece nesesizat un materialism invadator, care își impune dominația asupra omului, în forme diferite și cu o agresivitate care nu cruță pe nimeni. În toată realitatea izbitoare din zilele noastre, inima și sufletul nostru au nevoie de o revigorare prin izvorul nesecat al Cuvântului lui Dumnezeu și prin hrana nepieritoare a sfintei Euharistii. Așa se explică prezența noastră aici, în biserică, unde Cristos ni se dăruiește cu iubire, potolind orice sete și orice necesitate. Lecturile sfinte din această duminică sunt reprezentate tocmai de preocuparea iubitoare a lui Dumnezeu de a hrăni poporul său, iar un cuvânt-simbol al acestei acțiuni divine este cel de *pâine*.

Cu toții avem nevoie de hrană, fără hrană nu putem trăi, murim efectiv de foame. În zilele noastre, cuvântul-cheie pentru a spune hrană minimă, indispensabilul pentru a putea trăi, este cel de *pâine*. Nu în zadar folosim expresii de genul „a-și câștiga pâinea” sau „a-i lua

cuiva pâinea de la gură”. Pâinea, așadar, rămâne drept simbol al acestei necesități primare de care este legată existența noastră. Poporul evreu, așa cum reiese din prima lectură luată din cartea Exodului, ajunge tot-mai la această lipsă de hrană și, fără să ezite, începe să cârtească împotriva lui Moise și a fratelui său, Aron. El invocă și trăiește nostalgia zilelor de odinioară când avea carne și pâine din belșug, deși se afla sub sclavia egiptenilor.

După o privire de ansamblu asupra gestului acestui popor, poate că avem tendința de a-l desconsidera, dar ne întrebăm: câți dintre noi astăzi nu procedăm la fel? Câți dintre noi astăzi nu trăiesc nostalgia comunismului când, spun unii, „era mai bine înainte”? Dar, iată, Dumnezeu ascultă această nemulțumire a poporului și acționează ca atare, oferindu-i hrana necesară existenței cotidiene. Seara, „după asfințitul soarelui”, îi trimite „carne din belșug”, iar dimineța „pâine pe săturate”. Fiii lui Israel, văzând mana coborâtă din cer, se întrebau între ei: „*Manhu?*”, în traducere: „Ce-i aceasta?” Moise le oferă informația despre proveniența acestei hrane spunându-le: „Aceasta este pâinea pe care Domnul v-o dă să o mâncați”.

Tradiția originală a manei a trecut cu timpul printr-un proces de spiritualizare, ea devenind astfel „pâinea vieții”. Mana va ajunge astfel să fie considerată ca hrana erei mesianice, Cristos trebuind să repete minunea manei, la fel cum cel dintâi Moise a mijlocit-o poporului izraelit ca hrană în pustiu. Dumnezeu a răspuns murmurului oamenilor cu darul manei. Mai mult decât o hrană materială, mana era un semn al bunătății lui Dumnezeu, al prezenței sale pe drumul spre libertate.

Aceeași atitudine de murmur și de necredință a izraeliților din vremea lui Moise o au și iudeii contemporani lui Isus, așa cum ne relatează pericopa evanghelică. La fel de împietriți ca și părinții lor, iudeilor le vine greu să accepte originea divină a lui Isus. Ei îl caută pe Isus, dar nu pentru a-i spune „ești Domnul meu”, ci pentru a-l pune la încercare: „Dumnezeu a dat mană strămoșilor noștri, tu ce ne dai? Ce semn faci ca să credem în tine?” Iată, așadar, că iudeii, chiar și după minunea înmulțirii pâinilor, insistă să ceară un semn pentru a crede în Isus. Dar nu numai iudeii au cerut acest lucru de la Isus, ci și în zilele noastre unii oameni continuă să ceară semne vizibile ale dumnezeirii sale. Astfel s-a întâmplat în dimineața zilei de 28 decembrie, când a apărut în ziarul local din Calabria, oraș din sudul Italiei, un articol al unor liber-cugetători, prin care cereau ca dovadă a dumnezeirii lui Isus să le fie trimis un semn pe pământ. Superioara unei școli de fete din același oraș a presimțit parcă o întâmplare nenorocită și, în grabă, a trezit toate fetele și le-a adunat în capela școlii. În așteptarea sfinte Liturghii și a întâlnirii cu Isus Euharisticul, au început recitarea sfântului Rozariu. Deodată, s-a auzit un zgomot puternic și pământul a început să se cutremure din ce în ce mai tare. În câteva clipe, tot orașul s-a prefăcut într-o ruină imensă și s-au înregistrat mii de morți. Chiar școala a fost ruinată până în temelii, numai capela rămânând neatinsă; astfel, toate cele 86 de fete au rămas tefere, veghind și adorându-l pe Isus.

Autorii aceluia articol din ziar nu sunt decât iudeii din evanghelia de astăzi. Neîncrezători în dumnezeirea lui Isus, cer un semn, o dovadă. Ei judecă pornind

de la ei înșiși și cer demonstrații de la Isus, când ar fi trebuit să îngenuncheze în fața lui și să-i mulțumească pentru iubirea sa infinită. Se conturează astfel în ei o necredință stăruitoare în contradicție cu credința tinerelor acelei școli. Prin acest exemplu ni se confirmă încă o dată ce spunea sfântul Ignațiu di Antiohia, și anume: „Sfânta Euharistie este leac de nemurire, antidot împotriva morții, hrană a vieții veșnice în Isus Cristos”.

„Lucrați nu pentru mâncarea cea pieritoare, ci pentru mâncarea ce rămâne spre viața veșnică”, le spune Isus iudeilor entuziasmați în urma minunii înmulțirii pâinilor. Această lucrare se concretizează în „credința în acela pe care l-a trimis el”, adică în faptul de a crede în Isus Cristos trimis de Tatăl pe pământ. În finalul evangheliei, Isus se prezintă iudeilor ca fiind „pâinea vieții” și îi invită să creadă în el prin cuvintele „cel care vine la mine nu va flămânzi și cine crede în mine nu va înseta niciodată”. Sunt cuvinte adresate de Isus iudeilor cu aproape 2000 de ani în urmă, dar ele rămân actuale și pentru noi.

Noi cum răspundem acestei invitații la a ne hrăni la masa euharistică? Credem noi cu adevărat în pâinea care peste câteva momente se va frânge pe altar? „În frângerea pâinii euharistice suntem ridicați la comuniune cu El și între noi”, ne învață Conciliul al II-lea din Vatican în Constituția dogmatică despre Biserică, *Lumen gentium*, la numărul 7. Suntem noi dispuși sufletește să credem în prezența sa reală din sfânta Euharistie? Sau ne comparăm și noi cu acei liber-cugetători sau cu iudeii din evanghelie care au cerut un semn pentru a crede în el?

Acestora, și poate că și nouă, care, fără îndoială, suntem ispițiți să ne asumăm o atitudine similară

mândră și orgolioasă, sfântul Paul le replică: „Martori îmi este Domnul: nu vă mai purtați ca păgânii; lăsați-vă de purtarea din trecut a omului vechi și însușiți-vă purtarea omului nou”. Omul cel nou este cel care se recunoaște dependent de Dumnezeu, însetat de Dumnezeu, care s-a eliberat de egoism, de pretenția că știe și poate totul, pentru a se umple de voința divină și de nimic altceva. Este cel care recunoaște în mană și în prepelițe darurile unui Dumnezeu care nu permite să-i lipsească poporului ceea ce are nevoie; este cel care-și ascunde fața udată de lacrimile recunoștinței în mâinile rănite ale lui Cristos, preamărit ca Domn al vieții.

Pe acest Domn al vieții să-l rugăm să ne dea harul unei revizuii totale a vieții noastre. Să-i cerem darul credinței pentru a putea alunga orice dubiu din mințile noastre referitor la prezența sa reală din sfânta Euharistie. Să lăsăm poarta inimii deschisă pentru a putea intra la noi Cristos, pâinea vieții.

*Eusebiu GABOR*





## DUMINICA A XIX-A DE PESTE AN

*1Rg 19,9.11-13*

*Rom 9,1-5*

*Mt 14,22-33*

În timp ce intram în biserică, v-am văzut și pe unii dintre dumneavoastră cum înaintați spre această casă a Domnului. V-am văzut pe unii venind cu pas mare, grăbit, spre altarul Domnului; dar i-am văzut și pe unii intrând cu pas mic, agale. Unii aveți, și aveți și acum, întipărit pe chip un sentiment de liniște, de fericire; alții lăsați să se întrezărească în fizionomia dumneavoastră neliniștile inimii și problemele vieții de zi cu zi. Unii dintre dumneavoastră ați intrat în biserică și ați căutat un loc mai aproape de altar, alții ați optat pentru unul dintre locurile din spate.

Văzând toate acestea, m-am întrebat și vă invit să ne întrebăm acum împreună: deși suntem atât de diferiți, de ce am venit astăzi aici și ne-am adunat? Pentru ce, pentru cine venim, îngenunchem și ne rugăm în fața sfântului altar, în fața lui Cristos euharisticul, în fața sfintei Cruci? Ce dorim, ce așteptăm de la Dumnezeu și de la sfânta sa Biserică prin prezența noastră aici?

Dacă ființa noastră nu găsește un răspuns imediat la aceste întrebări, să nu ne neliniștim. Să căutăm acum, împreună, să ne motivăm prezența sub impulsul Duhului Sfânt, călăuziți de cuvântul lui Dumnezeu pe care tocmai l-am ascultat.

Să ne amintim cuvintele psalmistului pe care le-am aclamat împreună: „Gustați și vedeți cât de bun este Domnul”. Meditând asupra acestor cuvinte, s-ar putea să găsim tocmai unul dintre multele motive care ne aduc aici. Am venit aici pentru că vrem să gustăm, pentru că vrem să vedem bunătatea Domnului. Cuvântul lui Dumnezeu ne provoacă să conștientizăm că venim aici – în casa prezenței Domnului – tocmai pentru a gusta și a vedea cât de bun este el.

Aceste cuvinte ale psalmistului ni se arată a fi atât de potrivite zilelor noastre. Suntem o generație care vrea să reducă totul la ceea ce se simte, la ceea ce se vede. Căutăm să reducem totul la simțuri. Trăim și ne mișcăm într-o lume care se declară – nu atât prin cuvinte, cât mai ales prin fapte – ucenica fidelă a sfântului apostol Toma: dacă nu vedem, nu credem; dacă nu simțim, dacă nu atingem cu mâna noastră, nu ne convingem. Autorul sacru pare să se fi gândit la noi când a scris aceste cuvinte: gustați și vedeți cât de bun este Domnul. Spun că s-a gândit la noi pentru că prezintă bunătatea Domnului exact așa cum deseori ne-o dorim: sesizabilă, perceptibilă simțurilor noastre. Dumnezeu, în înțelepciunea sa providențială, se gândește la noi și ne face această demonstrație palpabilă a iubirii și a bunătății sale, mai ales în sfânta Euharistie.

Despre bunătatea lui Dumnezeu care se lasă gustată și văzută, care se lasă simțită, ne învață și fragmentul

luat din *Evangelhia după sfântul Ioan*. Pâinea cea vie coborâtă din cer, despre care vorbește Isus, este trupul său, este sfânta Euharistie, este el însuși: „Eu sunt pâinea cea vie coborâtă din cer, eu sunt pâinea vieții. Cine mănâncă pâinea aceasta va trăi în veci”. Iar pâinea pe care Domnul o dă pentru viața lumii, pentru viața noastră, este trupul său.

Suntem chemați să vedem bunătatea Domnului gustând din pâinea vieții, gustând trupul său, împărtășindu-ne cu vrednicie. Și trebuie să fim conștienți că, gustând din această pâine vie coborâtă din cer și rămasă în mijlocul nostru, nu simțim doar cât de bun este Domnul, ci primim și viața veșnică, primim garanția că nu vom muri, ci că vom trăi în veci.

Vorbind despre această bunătate a Domnului, este posibil totuși să apară în noi anumite întrebări: ce gust are această bunătate a Domnului? Cu ce simț putem percepe această bunătate?

Gustul bunătății Domnului este tocmai gustul după care ființa noastră tânjește cel mai mult, gustul pe care-l dorim cel mai mult, gustul care ne lipsește cel mai mult.

Poate că ne lipsește gustul credinței. Să venim și să gustăm și vom simți cum însuși Domnul ne redă acest gust și ne întărește credința. Sau poate căutăm salvarea speranței care ne este în agonie. Să ne apropiem, să gustăm și să vedem cum Domnul ni se dăruiește pentru a ne înviora speranța. Sau poate iubirea noastră nu mai are nici un gust. Atunci să venim și să vedem cum bunătatea Domnului este flacăra ce ne reaprinde iubirea.

Sau poate suntem căzuți și vrem să ne ridicăm, sau obosiți și vrem să ne odihnim, sau lipsiți de puterea de

a-i ocroti și ajuta pe cei dragi, sau lipsiți de curajul de a da mărturie despre Cristos? Să ne apropiem cu vrednicie de această imensă și inepuizabilă bunătate divină și vom primi gustul care ne lipsește, vom găsi puterea, odihna și curajul care ne lipsesc.

Și dacă mintea ne va cere cont și ne va face să ne întrebăm asupra simțului cu care percepem această bunătate a Domnului, trebuie să-i arătăm că, după cum Dumnezeu ne-a lăsat ochiul pentru a ne bucura de frumusețile creației văzându-le, urechea spre a ne delecta cu sunetele melodioase ascultându-le, nasul pentru a percepe miresmele îmbătătoare mirosindu-le; la fel, providențiala înțelepciune divină ne-a lăsat un organ și un simț pentru a-i percepe bunătatea: ne-a lăsat inima și iubirea pentru a-i percepe bunătatea iubindu-l.

Și totuși, trăind în mijlocul unei generații bazate pe știință și experimente, pe modele și exemple, suntem oameni care vrem mereu mai mult, vrem să fim mereu mai siguri, mai convinși. Avem nevoie de oameni care au experimentat bunătatea lui Dumnezeu, oameni care au depășit un moment de disperare tocmai hrănindu-se cu hrana pe care o dă Domnul, gustând din bunătatea Domnului.

Biserica ne pune astăzi în fața ochilor exemplul profetului Ilie, despre care am auzit în prima lectură luată din *Cartea întâi a Regilor*. Să-l privim pe profetul Ilie înainte de a gusta din bunătatea Domnului, înainte de a gusta din hrana pe care Dumnezeu i-a trimis-o prin intermediul îngerului. Îl vedem descurajat, ajuns la capătul puterilor, căzut la pământ și cerându-și moartea: „Îmi ajunge, Doamne! Ia-mi viața, căci nu sunt mai bun decât părinții mei!” Și să-l privim pe același

slujitor al lui Dumnezeu după ce este trezit de înger: „Ridică-te, ia și mănâncă, pentru că ai de parcurs un drum lung”. Profetul se ridică, mănâncă și, întărit de această hrană, parcurge drumul de patruzeci de zile și patruzeci de nopți până la muntele Domnului, până la întâlnirea cu Dumnezeu.

Același înger vine astăzi și ne spune și nouă: ridică-te, mănâncă și mergi înainte. Întărește-te cu această hrană dumnezeiască și prinde putere, ca să parcurgi drumul tău, drumul vieții tale de patruzeci de zile și de patruzeci de nopți, drum la sfârșitul căruia, asemenea profetului Ilie, trebuie să-l întâlnești pe Dumnezeu.

Este important să nu neglijăm strigătul acestor mesageri ai Domnului. Să nu-i trecem cu vederea pe acești îngeri despre care ne vorbesc atât prima lectură, cât și psalmul responsorial. Sfinții Părinți ai Bisericii le cereau cu insistență credincioșilor: împrieteniți-vă cu îngerii! Da, împrieteniți-vă cu cei care sunt lângă noi. Dacă nu știm de ce este bine să căutăm această prietenie, să-l ascultăm pe sfântul Vasile cel Mare:

Îngerul stă alături de oricine a crezut în Domnul dacă nu-l alungăm prin faptele noastre rele. Dacă ai în sufletul tău fapte vrednice de pază îngerească și dacă locuiește în tine o minte bogată în contemplările adevărului, atunci Dumnezeu așază neapărat lângă tine străjeri și paznici; te întărește de jur împrejur cu paza îngerilor. Domnul te înconjoară cu niște ziduri și te întărește cu tăria lui. Îngerul înalță zid împotriva dușmanilor care te atacă din față, te apără de dușmanii care ar veni din spate și nu lasă nepăzite nici laturile.

Dar înaintea sfântului Vasile cel Mare, psalmistul, cu care am cântat și noi astăzi, ne-a asigurat că „îngerul

Domnului este lângă cel care se teme de el și-l scapă din orice primejdie”. Să nu-i uităm și să apelăm cu încredere la mijlocirea lor.

Aceste ființe angelice nu doar că ne ajută să gustăm bunătatea Domnului, ci ne învață și cum să-l cinstim pe acest Dumnezeu rămas în mijlocul nostru; ei ne învață cum să-l adorăm și ne arată cum să-i cântăm fără încetare slava și sfințenia. Îngerii buni trebuie să ne fie exemplu de fidelitate și de statornicie, precum și de ascultare și umilință în fața Domnului. Cu ajutorul lor să fugim de îngerii răi și de exemplul lor. Să fugim de exemplul lor și să luptăm împotriva Diavolului.

Diavolul există! Existența Diavolului și a îngerilor săi nu este un basm, o poveste spusă de un părinte pentru a-și cuminți odrasla, ci este o dogmă învățată și mărturisită de o mamă, Biserica, ce dorește să-și mântuiască fiii, oamenii, omenirea! *Catehismul Bisericii Catolice* ne învață că „Diavolul este o voce înșelătoare, ostilă lui Dumnezeu, care din invidie îl aruncă pe om în moarte” (391). Avem datoria de a lupta împotriva acestei voci înșelătoare, iar în lupta noastră trebuie să ne lăsăm hrăniți de bunătatea Domnului, bunătate ce se vede și se gustă cel mai bine din Euharistie. Veniți, gustați și vedeți cât de bun este Domnul! Acesta este îndemnul acestei duminici, acesta este îndemnul bimirinar al Bisericii, acesta este însuși îndemnul lui Dumnezeu. Veniți! Dar veniți cu vrednicie, cu suflet curat. Și trebuie să fim atenți la această vrednicie, ca nu cumva, în loc să primim viața, puterea, să primim moartea, să ne gustăm propria osândă. Sacrilegiul este cea mai mare tristețe produsă lui Dumnezeu: nu există durere mai mare în ceruri și bucurie mai mare în iad decât sacrilegiul!

Spunem aceasta pentru că se povestește că doi îngeri răi discutau între ei despre care să fi fost cel mai trist moment din viața stăpânului lor, Satana! Și-au început să-și dea cu părerea: creația omului, alianța cu poporul lui Israel, întruparea Fiului lui Dumnezeu, învierea Fiului lui Dumnezeu, nașterea Bisericii. Dar în toiul discuției lor, însuși Satana le-a apărut și le-a spus răstit:

Nu știți nimic! Habar nu aveți! Nu creația omului, nici întruparea Fiului lui Dumnezeu, nici nimic din ce ați spus voi! Nimic! Nimic nu m-a distrus și întristat atât de mult ca instituirea sfintei Euharistiei. Cumplită lovitură am primit! Cine s-a gândit că bunătatea lui Dumnezeu va merge până acolo încât să rămână pentru totdeauna pentru ei, între ei, cu ei?! Să-l vadă, să-l guste, să-i simtă bunătatea! Cine?! Acela a fost momentul tristeții mele cumplite... Și totuși... Nu mă las... Vreau să-l bat pe Dumnezeu cu propria armă! Iar de la Iuda încoace nu încetez să savurez cu nesaț fiecare sacrilegiu. Acestea sunt singurele bucurii pe care le pot sustrage de la oamenii ce se apropie cu nevrednicie de acest sacrament. Sărmanii de ei! Dacă ar ști bucuria mea și fericirea iadului! Și, mai ales, dacă ar ști tristețea lui Dumnezeu și a întregului cer. Nu am să mă las învins de bunătate niciodată.

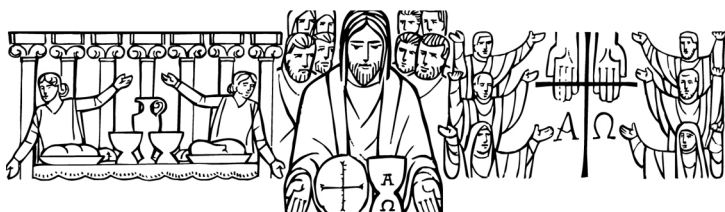
Da, Diavolul luptă! A luptat și va lupta mereu – folosindu-se de noi – împotriva lui Dumnezeu. Dar să nu ne speriem, căci avem de partea noastră cea mai puternică iubire: iubirea divină. Avem de partea noastră cea mai copleșitoare bunătate: Euharistia. Să prindem curaj, să ne ridicăm și să ne purificăm sufletele printr-o sfântă Spovadă și să ne apropiem de ospățul care se pregătește pentru noi la această sfântă Liturghie. Să venim cu inimi curate, cu suflete în care să nu fie nici urmă de

asprime, indignare, ură, insultă sau ton răstit. Să ne lepădăm de orice răutate, așa cum ne-a îndemnat sfântul apostol Paul în cea de-a doua lectură pe care am proclamat-o. Și, știind că nu e suficient să nu facem răul, ci trebuie să facem binele, să fim binevoitori unii față de alții, generoși, iertându-ne unii pe alții. Numai așa devenim asemenea lui Dumnezeu, ca niște copii preaiubiți, după dorința Domnului exprimată de sfântul Paul.

Făcând acestea, dobândim un suflet care îl poate primi cu vrednicie pe Domnul nostru Isus Cristos. Și primind această pâine vie care s-a coborât din cer, nu numai că vom gusta bunătatea Domnului, nu numai că vom primi puterea de a lupta împotriva Diavolului, ci, în același timp, vom obține viața veșnică, nemurirea. Și oare nu este în noi toți aceasta – nemurirea – cea mai mare dorință?

*Laurențiu DĂNCUȚĂ*





## DUMINICA A XX-A DE PESTE AN

*Prov 9,1-6*

*Ps 33*

*Ef 5,15-20*

*In 6,51-59*

Mare semn de noblete este să știi să admiri ceea ce te depășește!

V-ați întrebat vreodată care este punctul central al unei biserici? Care este locul cel mai important? „Dacă suprafața este dreptunghiulară”, ar răspunde repede matematicienii, „punctul central ar fi la intersecția diagonalelor; iar dacă este rotundă, la mijlocul diametrului”. Nimic mai adevărat. Dar un creștin adevărat nu s-ar limita numai la atât. El ar spune că punctul central al unei biserici este acolo unde se află Cristos: tabernacolul – atunci când nu se celebrează sfânta Liturghie sau altarul, atunci când episcopul sau preotul prezidează sfânta Liturghie. Da, iubiți credincioși, așa este. Ba, mai mult, Isus Cristos este centrul istoriei noastre, centrul istoriei Bisericii, centrul istoriei mântuirii.

Acest lucru încearcă să-l exprime sfântul evanghelist Ioan prezentând discursul lui Isus de la sinagoga

din Cafarnaum (așa cum am auzit în lectura evanghelică). Și iată cum: Isus se prezintă ca fiind „pâinea cea vie care s-a coborât din cer”, „pâinea vieții”, pâinea care se dă pentru viața lumii. Iar această pâine este trupul său, „trupul lui Cristos”. Evreii nu înțelegeau acest lucru, pentru că ei se gândeau numai la cele materiale. Cu o zi mai înainte, Isus săvârșise minunea înmulțirii pâinilor și săturase peste cinci mii de oameni. Dar iudeii încă îi mai cereau un semn pentru a crede în el, pentru a crede că era trimis de Dumnezeu.

Mare semn de noblețe este să știi să admiri ceea ce te depășește!

Iudeii nu recunoșteau că ceea ce spune și face Isus îi depășește. Ei credeau că știu și înțeleg totul. De aceea, îi spun lui Isus că Moise le-a dat părinților lor mană în pustiu și ei au crezut în Moise. „Adevăr, adevăr vă zic vouă!” (In 6,32), le spune Isus, adică îi corectează, le explică Scripturile, le arată care este, de fapt, adevărul. „Nu Moise v-a dat pâinea din cer, ci Tatăl!” (In 6,32)

*Catehismul Bisericii Catolice* afirmă că „ceea ce le vestise Isus la Cafarnaum a ales să împlinească în timpul Paștelui: să dea ucenicilor Trupul și Sângele său” (CBC 1339). Astfel s-a dat pe sine: instituind sfânta Euharistie la Cina cea de Taină și realizând jertfa sa prin patima, moartea și învierea sa. Este ceea ce ucenicii și noi, astăzi, împreună cu ei, numim *sfânta Liturghie*. Episcopii și preoții, succesorii apostolilor, celebrează și azi sfânta Liturghie care este alcătuită din două părți: *liturgia cuvântului* (lecturile, omilia și rugăciunea credincioșilor) și *liturgia euharistică* (oferirea pâinii și a vinului, consacrarea lor în Trupul și Sângele lui Cristos și împărțășania).

„Cine mănâncă trupul meu și bea sângele meu”, le spune Isus evreilor, „are viața veșnică și eu îl voi învia în ziua de apoi. Aceasta este adevărata pâine care s-a coborât din cer, nu ca aceea din care au mâncat părinții voștri. Ei au murit, dar cine mănâncă din această pâine va trăi în veci” (*In* 6,54.58). Mana pe care evreii au mâncat-o în pustiu era doar o prefigurare, o imagine, o îndepărtată asemănare a realității profunde a Euharistiei pe care o semnifică. Tot ce a fost în istoria poporului ales și tot ce s-a împlinit în istoria Bisericii nu a făcut altceva decât să ne orienteze privirea spre centrul istoriei – jertfa lui Cristos.

„Greu este pentru noi cuvântul acesta!” (*In* 6,60), au spus evreii, pentru că nu cunoșteau Scripturile. Un bătrân înțelept spunea: „Trăim cu toții sub același cer, dar nu toți avem același orizont”. Este tocmai ceea ce am auzit proclamat la prima lectură: *Lady Wisdom, Frau Weissheit, Donna Sapienza, Doamna Înțelepciune* – ar veni în limba română –, adică personificarea înțelepciunii din cărțile sapiențiale ale Sfintei Scripturi îi invită pe toți la un ospăț: „Dacă nu aveți înțelepciune, veniți la mine! Veniți, mâncați la ospățul meu și beți din vinul pe care l-am pregătit!” (*Prov* 9,4-5) Este ospățul care prefigurează banchetul euharistic. Și nu este un ospăț de dobândire a înțelepciunii omenești, ci a înțelepciunii crucii pentru a dobândi viața: „Pășiți pe calea înțelepciunii, ca să trăiți” (*Prov* 9,6). Același îndemn îl adresează și sfântul Paul efesenilor, așa cum am auzit la cea de-a doua lectură: „Întotdeauna și pentru toate, mulțumiți-i lui Dumnezeu Tatăl, în numele Domnului nostru Isus Cristos” (*Ef* 5,20). Cuvântul folosit de sfântul Paul este *euharistountes*, adică *a aduce mulțumire*,

*a aduce jertfă de mulțumire* lui Dumnezeu Tatăl în numele lui Isus, adică pentru jertfa lui Isus.

Oare nu așa s-a desfășurat și cina pascală a lui Isus cel Înviat cu ucenicii săi la Emaus? Mergând pe drum, el le-a explicat Scripturile, apoi, șezând la masă cu ei, „a luat pâinea, a binecuvântat-o, a frânt-o și le-a dat-o” (cf. *Lc 24,13-35* în *CBC 1347*).

Sfântul Ioan Gură de Aur, unul dintre cei mai mari sfinți părinți ai Bisericii, episcop de Constantinopol, le predica în secolul al IV-lea credincioșilor, vorbind despre Euharistie: „Când vezi preotul dându-ți sfânta Împărtașanie, nu socoti că preotul face aceasta, ci că aceea care se întinde este mâna lui Cristos”. Într-adevăr, Cristos este altarul de jertfă, Cristos este și jertfa și tot Cristos este și preotul care aduce jertfa. El prezidează nevăzut orice celebrare euharistică, iar episcopul sau preotul, reprezentându-l pe el, acționând în persoana lui Cristos-Capul, prezidează sfânta Liturghie (cf. *CBC 1348*).

Un cunoscut cântec bisericesc pune pe buzele solistului următoarele cuvinte atribuite lui Cristos, care se adresează preotului:

Aș vrea să-mi dăruiești  
cu totul mâinile,  
căci vreau să-mpart la toți trupul meu;  
pe bolnavi să-i ajut, pe săraci să-i hrănesc”

(L. Farcaș).

Acestea sunt doar câteva dintre marile minuni pe care Cristos le săvârșește prin intermediul preotului în viața mărunță de zi cu zi.

Într-o asemenea zi obișnuită – ne spune o povestioară –, un preot american, părintele John, mergea cu trenul pentru a duce sfânta Împărtașanie unui bolnav. În același

compartiment călătorea un domn mai în vârstă, numit Bill, care din cauza răcelii a strănutat. Preotul, foarte politicos, îi urează: „God bless You!”, adică „Domnul să te binecuvânteze!” – căci așa spun americanii creștini în loc de „Noroc!” sau „Sănătate!”. Bill, cel care a strănutat, îi răspunde, afișând un zâmbet disprețuitor: „Domnule, eu sunt ateu, eu nu cred în Dumnezeu. Nu te obosi cu asemenea cuvinte inutile!” Preotul i-a răspuns cu blândețe: „Nu-i nici o oboseală. Este plăcerea mea. Chiar dacă dumneata nu crezi, eu tot mă voi prezenta în fața lui Dumnezeu și el îmi va cere cont de toate faptele bune pe care le-aș fi putut săvârși. Dar dumneata, ateu fiind, ce crezi că ți se va întâmpla după moarte?” Bill, fără a clipi, îi răspunse aproape mecanic: „Nimic. După moarte trupul meu se va dezintegra, se va uni cu pământul, apa și cu celelalte elemente și, poate, într-o zi, va răsări o floare sau va crește un copac”. După câțiva ani, părintele John a murit și s-a prezentat în fața lui Dumnezeu la judecată, iar pentru faptele sale bune a fost primit în Paradis. A murit și ateul Bill. A fost înmormântat, trupul său s-a dezintegrat, s-a unit cu apa, cu pământul și cu celelalte elemente și, după câțiva ani, a crescut în acel loc un copac mare și frumos. Dar, într-o zi, un tăietor de lemne veni și, din câteva lovituri de topor, doborî copacul la pământ. Îl legă după un camion și, târându-l prin apă și prin noroi, îl duse la o fabrică de hârtie. Acolo copacul fu mărunțit și din el ieși o hârtie albă, lucioasă, pe care a fost tipărită Biblia.

Este o simplă povestioară prin care putem înțelege mai bine că pentru Dumnezeu nimic nu este cu neputință, că el poate să facă și din lucrurile mici, nesemnificative, lucruri mari, adevărate minuni. Putem să observăm că în atitudinea celor două personaje (preotul și ateul) se regăsește foarte bine atitudinea preotului și a tuturor credincioșilor care colaborează cu Isus la înfăptuirea

marilor minuni ale celebrărilor euharistice, dar și atitudinea evreilor de la Cafarnaum. Mulți dintre ei l-au părăsit pe Isus. Iar Isus i-a întrebat pe ucenici: „Vreți oare să plecați și voi?” (*In* 6,67) Și, împreună cu ei, ne întreabă și pe noi: Vreți să mă dați și voi la o parte? Vreți și voi să nu vă mai ridicați privirea spre cer și să admirați ceea ce vă depășește? Vreți să puneți pe primul loc în viața voastră lucrurile fără importanță, voi, care considerați că nu mai trebuie să creșteți, că sunteți destul de buni așa cum sunteți?

Cuvintele psalmistului ne avertizează: „Temeți-vă de Domnul! Temeți-vă de Domnul”, chiar dacă sunteți „sfînții lui, căci de nimic nu duc lipsă cei care se tem de el” (*Ps* 33,10). Mă întreb câte dintre mamele creștine de astăzi nu se gîndesc: Nu duc lipsă de nimic. Pentru ce să mai merg la celebrarea euharistică? Ce să-i mai cer lui Dumnezeu? Casă avem, familie bună avem, bani, mașină avem... avem de toate. Și, în plus, trebuie să văd dacă nu cumva a murit Alejandro din telenovela mea preferată (care este difuzată la aceeași oră la care se celebrează Liturghia). Și câți dintre tații creștini nu preferă să privească la televizor orice meci de fotbal (chiar și de o mai mică importanță) în loc să meargă la sfânta Liturghie. Și, cu toate acestea, ei se consideră buni creștini, pentru că își trimit copiii la Biserică.

Numai „cei care-l caută pe Domnul nu duc lipsă de nimic” (*Ps* 33,11), ne spune psalmistul; „Gustați și vedeți cât de bun este Domnul!” (*Ps* 33,9) Căci atitudinea adevăraților creștini ni se face cunoscută prin cuvintele sfântului apostol Petru: „La cine să mergem, Doamne? Numai tu ai cuvintele vieții veșnice!” (*In* 6,68)



## DUMINICA A XXI-A DE PESTE AN

*Ios 24,1-2.15-18*

*Ef 5,21-32*

*In 6,60-69*

„Fraților, din respect față de Cristos, fiți supuși unii față de alții” (*Ef 5,21*). Hermann Hesse, scriitor german, laureat al Premiului Nobel pentru literatură pe anul 1946, în cartea sa „Călătoria spre Soare-răsare”, încerca să enunțe legea slujirii:

Cine vrea să aibă o viață lungă trebuie să slujească. Însă cine vrea să fie stăpân își scurtează zilele. Puțini sunt cei născuți ca să stăpânească; aceia pot s-o face și să-și păstreze viața și sănătatea. Dar ceilalți, cei care au ajuns stăpâni numai prin ambiție, sfârșesc cu toții în neînțelegere... de exemplu, în sanatorii.

Această definiție nu este într-un tot adevărată; toți suntem capabili de a sluji și de a conduce. Însă există un pericol: în viața noastră poate prevala dorința de conducere, setea de putere. Liturgia Cuvântului de astăzi ne învață că slujirea trebuie să ocupe primul loc în viața noastră, iar conducerea să fie o slujire a celorlalți.

În ispita setei de putere nestăvilite au căzut mulți oameni și au sfârșit tragic. Știm cu toții cine a fost Nicolae Ceaușescu: președinte al Republicii Socialiste România (11 iulie 1965 – 22 decembrie 1989). Începând cu anii '70, Ceaușescu a devenit obiectul unui cult al personalității tot mai deșănțat, nemaîntâlnit în Europa de la moartea lui Stalin. În acest context, poezii proletcultiști au jucat un rol important. Dictatorul era calificat adesea drept „geniul Carpaților” sau „marele conducător”, iar consoarta sa, Elena, de altfel, semianalfabetă, drept „savant de renume mondial” și „mama iubitoare a poporului”. La o ședință de deschidere a Marii Adunări Naționale, Ceaușescu și-a făcut apariția purtând un sceptru similar cu cele folosite de monarhi. La 25 decembrie 1989, soții Nicolae și Elena Ceaușescu sunt judecați într-un proces sumar de un tribunal militar ad-hoc, condamnați la moarte și executați, la câteva minute după pronunțarea sentinței. Tribunalul respectiv, a cărui legitimitate a fost ulterior contestată, și-a asigurat un loc special în istorie prin faptul că avocatul însărcinat cu apărarea lui Ceaușescu a făcut front comun cu procurorul, în loc să își apere „clientul”.

În lectura întâi de astăzi, luată din Vechiul Testament, avem un exemplu de persoană capabilă de a sluji și de a conduce, fără a cădea într-o dictatură autoritară, așa cum a căzut Nicolae Ceaușescu; este vorba de Iosua, cel care a urmat la conducerea poporului evreu după Moise, iar în perioada cuceririi Canaanului a ocupat poziția de comandant militar. El și casa lui aleg să slujească în mod liber Domnului! El nu obligă însă și poporul evreu să aibă aceeași opțiune. Îi lasă libertatea



de a alege cărui dumnezeu să-i slujească. Dictaturile totalitare din secolul al XX-lea nu ofereau acest spațiu de libertate oamenilor. Toți erau obligați prin felurite mijloace de convingere neortodoxe de a adera la ideologiile totalitariste, care negau existența lui Dumnezeu, considerându-l un obstacol în formarea noului om. Modelul „omului nou” propus de aceste ideologii este fals, nerealizabil, deficitar, eronat.

Dar adevăratul model ni-l prezintă lectura a doua de astăzi, luată din *Scrisoarea sfântului Paul către Efeseni*. Cristos este prin excelență modelul de conducător care slujește. „Cristos este capul Bisericii, trupul său, căruia el i-a adus mântuirea”; „s-a dat pe sine pentru ea”, „a voit să o facă sfântă și neprihănită” prin „baia botezului și prin cuvântul vieții”. Iar Biserica răspunde acestei atenții deosebite a lui Cristos prin supunere.

„Fraților, din respect față de Cristos, fiți supuși unii față de alții” (*Ef* 5,21). Greu astăzi a urma acest îndemn al sfântului Paul într-un mediu competitiv ce caracterizează societatea contemporană. Se pare că ne aflăm pe un drum vicios, „fiecare pentru sine”. Vedem asta în potopul de spectacole TV ce au inundat mass-media, bazate pe o filozofie ce întoarce exact pe dos conceptul slujirii neegoiste. Cultura egoismului și lăcomiei este proclamată peste tot cu putere. Noi toți suntem afectați, chiar și generația viitoare. Și totuși, ne întrebăm: Ce loc ocupă slujirea în sistemul nostru de valori? Ce loc va ocupa în sistemul de valori al generației viitoare?

În martie 2003 am citit o povestire tristă despre un cunoscut bucătar francez, pe nume Bernard Loiseau. Pentru francezi (așa cum poate că știe toată lumea)

prepararea mâncării este o artă. Se spune despre bucătarii francezi renumiți că sunt cel puțin la fel de cunoscuți ca și starurile de cinema. Potrivit relatării, dl Loiseau (care și-a început cariera ca un sărman ajutor de bucătar într-un ungher) a depus eforturi disperate în munca sa de-a lungul anilor. Cu asemenea implicare, a ajuns în cele din urmă „unul dintre cei mai faimoși maștri bucătari din lume”. Francezii erau înnebuniți după el! Și an după an, până în 1991, restaurantului său i-a fost oferită cea mai înaltă distincție, de trei stele, de către cea mai prestigioasă agenție de atestare din Franța. Pentru dl Loiseau era „împlinirea nevoii de o viață pentru recunoaștere”, spune relatarea. El a devenit singurul bucătar-șef a cărui afacere era cotate la bursă. A publicat cărți, avea apariții regulate la TV, a produs o gamă de produse congelate etc. Pe scurt, devenise o celebritate în Franța. Dar în februarie 2003 s-a produs tragedia. S-a întâmplat exact după ce prestigioasa agenție de atestare a scăzut punctajul restaurantului de la 19 la 17 (în sistemul lor, pe o scară de la 1 la 20). Dl Loiseau a fost zdrobit, devastat. Fiind singur acasă, într-o zi, și-a luat viața.

Incidentul este semnificativ pentru noi, creștinii, care trăim pentru a sluji. În cazul dlui Loiseau bucuria slujirii a fost deformată, pervertită de dorința păcătoasă de recunoaștere, popularitate și putere. Am socotit incidentul de două ori mai semnificativ o dată ce am citit comentariul dnei Loiseau pentru televiziunea franceză, la priveghiul soțului ei:

Toți acești oameni, spunea ea, toate aceste ființe excepționale care îți dau impresia siguranței depline, toți sunt foarte fragili. Toți au asemenea momente puternice de îndoială.

Sfântul Ambroziu ne învață în lucrarea sa *Expositio psalmi 108* că

cel care își supune trupul și își cârmuiește sufletul fără a se lăsa copleșit de patimi este propriul său stăpân; poate fi numit rege, pentru că este în stare de a-și guverna propria ființă; este liber și independent și nu se lasă pradă unei robii vinovate.

Dacă domnul Loiseau și-ar fi însușit în viața sa această învățătură, ar fi trăit și astăzi, depășind acea mică problemă cu restaurantul foarte ușor.

Dacă vrem să fim slujitori adevărați, „supuși unii față de alții” într-o lume nebună și plină de egoism, egocentrism și lăcomie, ar fi bine să ne inventariem propriile motivații: „De ce fac aceasta? De ce vreau să devin preot, medic, lucrător social, avocat, asistent medical, profesor, misionar sau orice altceva? Fac asta pentru o compensație materială? Pentru că acolo sunt bani? Pentru că asta înseamnă putere? Pentru că acolo sunt camere video și aparate foto?”

În *Evanghelia după sfântul Ioan* proclamată astăzi vedem cum mulți dintre ucenicii lui Isus „s-au retras și nu mai umblau cu el”. Ei și-au inventariat propriile motivații și au ajuns la concluzia că Isus este un învățător mincinos, de neînțeles, de aceea, nu trebuie să mai piardă vremea urmându-l. Isus Cristos, observând acest fenomen, i-a întrebat pe cei doisprezece apostoli: „Vreți și voi să plecați?”. Iar „Simon Petru i-a răspuns: „Doamne, la cine am putea merge? Tu ai cuvintele vieții veșnice. Iar noi am crezut și am știut că tu ești Cristos, Fiul lui Dumnezeu”.

Isus Cristos ne întreabă și pe noi astăzi: „Vreți și voi să plecați?” Iar noi ce îi vom răspunde? Această

întrebare este mereu actuală! Și nouă ne solicită astăzi un răspuns. Dar acest răspuns nu-l dăm doar o singură dată, ci în fiecare zi a vieții noastre, prin felul cum ne raportăm la Cristos, la aproapele nostru. Îl slujim noi pe Cristos și pe aproapele? Sau preferăm numai să ne slujim pe noi înșine? Hermann Hesse, în cartea sa *Gertrud*, ne propune o filozofie a vieții: „Să trăiești pentru alții și să nu te iei pe tine însuși prea în serios!” Este greu, dar nu de nerealizat această uitare de sine și orientare mai mult spre Cristos și aproapele.

Lecturile proclamate astăzi ne invită pe fiecare dintre noi să fim creștini responsabili în Biserică. Cum putem fi astfel? Slujind pe aproapele nostru pe acest drum al mântuirii. Slujirea trebuie să fie principiul vieții noastre. Chiar și atunci când suntem în funcții înalte ale unor instituții și avem în subordine un număr de oameni, a-i conduce trebuie să însemne, de fapt, a-i sluji.

„Fraților, din respect față de Cristos, fiți supuși unii față de alții!” (*Ef* 5,21)

*Sergiu-Alin PAL*



## DUMINICA A XXII-A DE PESTE AN

*Dt 4,1-2. 6-7*

*Iac 1,17-18. 21b-22.27*

*Mc 7,1-8a 14-15. 21-23*

Iată-ne adunați cu toții în Biserică, pentru a participa și a celebra sfânta Liturghie, jertfa răscumpărătoare a lui Cristos ce se înfăptuiește pe altar. A treia poruncă a lui Dumnezeu zice: „Adu-ți aminte să sfințești ziua Domnului”. Este una dintre cele zece porunci date de Dumnezeu poporului ales, prin intermediul lui Moise, porunci ce reprezintă însăși Legea sa. Dar, după cum bine știm, poporul ales a fost infidel și nestatornic în urmarea Legii, Dumnezeu trebuind să intervină deseori, cerând păzirea poruncilor sale. La aceasta ne cheamă și pe noi Liturgia Cuvântului în această duminică: să păzim poruncile, să le păstrăm într-o inimă curată și să punem Cuvântul Domnului în practică.

În prima lectură, luată din *Cartea Deuteronomului*, Dumnezeu, prin intermediul lui Moise, legislatorul lui Israel, amintește poporului de Alianța încheiată cu El pe Muntele Sinai: „Să păziți poruncile Domnului Dumnezeului vostru”, precum și de frumusețea acestui

legământ, pentru că Israel are legi raționale, pline de înțelepciune, care sunt motiv de invidie din partea celorlalte popoare.

Și nouă Dumnezeu ne amintește astăzi să păstrăm fidelitatea față de poruncile și legile sale. A păzi poruncile înseamnă a te conforma înțelepciunii și voinței lui Dumnezeu. Acest cuvânt al lui Dumnezeu, rezumat în porunci, e izvorul adevăratei înțelepciuni, nu pentru „a ști multe lucruri”, ci pentru a ști să trăim fără a ne înșela asupra valorii lucrurilor. Însă astăzi mulți au pierdut simțul adevăratei valori a legii lui Dumnezeu și când aud de legi, de porunci, și-l imaginează pe Dumnezeu ca un stăpân, ca unul care doar impune fără să ofere nimic în schimb. În unii ca aceștia poruncile lui Dumnezeu provoacă repulsie, după cum ne spune și sfântul Francisc de Sales: „Mulți respectă poruncile așa cum înghiți medicamentele, mai mult de teamă că se osândesc când vor muri decât din dorința de a trăi pe placul Mântuitorului”. Dar pentru noi ce valoare au poruncile? Le văd eu ca un ajutor din partea lui Dumnezeu? Sau ca ceva impus, ceva ce-mi limitează libertatea? Dumnezeu respectă libertatea omului, el nu acționează ca un mânuitor de marionete care trage niște sfori cu care i-a legat pe oameni. El are un plan de iubire pentru fiecare om și fiecare dintre noi poate să spună *da* sau *nu*, pentru că omul este liber să aleagă. Legea, pe care poporul trebuie să o respecte conform primei lecturi, nu se opune libertății. Ea este asemenea unui indicator care ne spune ce este bine pentru noi, cum să procedăm pentru a ajunge în casa Tatălui, unde vom afla căldură, seninătate, fericire.

Preceptele Decalogului – ne învață *Catehismul Bisericii Catolice* la numărul 1926 – pun fundamentele vocației omului creat după chipul lui Dumnezeu. Ele interzic ceea ce este contrar iubirii față de Dumnezeu și de aproapele și prescriu ceea ce este esențial.

În Cuvântul său găsim tot ce avem nevoie, nu trebuie să adăugăm nimic la ceea ce Dumnezeu ne revelează, ci doar să-I îndeplinim poruncile. Așadar, respectul față de Lege sau, mai bine zis, angajamentul de a nu o încălca este primul pas, condiția necesară pentru a fi creștini. Însă nu ajunge să facem anumite lucruri, să îndeplinim anumite prescripții, ci trebuie să vedem cu ce spirit le facem.

În pasajul evanghelic, sfântul Marcu ne relatează confruntarea lui Isus cu fariseii cât privește respectarea ritualurilor de curățare impuse de legea iudaică. Disputa pe care ne-o prezintă evanghelistul privește un comportament în aparență banal: spălarea mâinilor înainte de masă. Astăzi, nouă ni se pare totul foarte simplu: o normă bună de igienă și de bună-cuviință, am spune. Dar pe timpul lui Isus acest gest simplu devenise un rit religios, o observanță morală, și multe alte comportamente și lucruri erau catalogate ca fiind curate sau necurate. La bază, aceste distincții erau numai tradiții umane, transmise din generație în generație, după cum se poate desprinde și din întrebarea adresată de farisei lui Isus: „Pentru ce ucenicii tăi nu respectă tradiția bătrânilor și mănâncă cu mâinile nespălate?” Răspunsul lui Isus este prompt. El îi mustră aspru pe aceștia, pentru că respectau aceste purificări în detaliu, dar inima lor era departe de Dumnezeu, pierduseră puritatea inimii. Cristos subliniază imediat diferența

dintre planul lui Dumnezeu și modul în care ajungea poporul să-l trăiască. Și opune doi termeni, luați drept simbol, buzele și inima: „Acest popor mă cinstește cu buzele, dar inima lui este departe de mine”.

Acest reproș ar putea să ni-l facă și nouă astăzi Cristos. Mulți sunt aceia care nici măcar nu mai cunosc poruncile, ce să mai zicem de a le împlini? Oare are vreun sens să venim la Liturghie și, în același timp, să ne gândim la afacerile noastre? Sau să ne rugăm și apoi să nu încercăm niciodată să înțelegem ce vrea Dumnezeu să ne spună prin evenimentele din viața noastră? Așadar, examinând viața noastră creștină, putem să ne întrebăm în ce mod respectăm și împlinim poruncile. Dacă le respectăm în maniera fariseilor, în loc să le punem în practică cu autenticitatea unei inimi care caută sincer să-i placă lui Dumnezeu.

Constituția pastorală *Gaudium et spes* a Conciliului al II-lea din Vatican spune:

Demnitatea omului îi cere să acționeze conform unei alegeri conștiente și libere, adică în mod personal, împins și călăuzit dinlăuntru, și nu dintr-un impuls interior orb sau dintr-o pură constrângere externă (GS 17).

Isus arată că inima, sufletul omului este cel care dă culoare vieții: „nimic din ceea ce este în afara omului, și care pătrunde în el, nu-l poate întina, dar numai ceea ce iese din el”. Acțiunile omului provin mai întâi din inimă și, dacă aceasta este necurată, omul întreg va fi necurat. Faptele exterioare sunt întotdeauna marcate de ceea ce se găsește în inimă. Cristos ne cere să iubim puritatea inimii, singurul lucru ce ne va îngădui să-l vedem pe Dumnezeu în mijlocul îndatoririlor zilnice. Pentru aceasta este necesar să ne examinăm inima, după cum ne îndeamnă și sfântul Augustin în



Confesiunile sale: „Intră din nou în inima ta, tu, care ai devenit un străin pentru tine însuși, prin faptul că rătăcești în afara ta. Nu te cunoști pe tine și îl cauți pe Cel ce te-a creat! Intră în inima ta; examinează acolo ceea ce poate percepi din Dumnezeu, pentru că acolo se află chipul lui Dumnezeu... În omul interior locuiește Adevărul”. Dumnezeu vrea să vină în inima noastră însoțindu-ne în tot ceea ce facem, dând un sens nou tuturor activităților noastre.

Se povestește că un înțelept a devenit foarte celebru prin răspunsurile și sfaturile sale. Pentru a se convinge de aceasta, Dumnezeu îi apărui într-o zi și îi spuse: „Vreau să mă joc de-a v-ați ascunselea cu omenirea. Mi-am întrebât îngerii care ar fi cea mai bună ascunzătoare. Unii au spus că adâncul oceanului. Alții, culmea muntelui cel mai înalt. Alții, fața ascunsă a lunii sau vreo stea îndepărtată. Tu ce mă povățuiești?” Înțeleptul răspunse: „Ascunde-te în inima omului. Acesta este ultimul loc la care s-ar gândi”. Și cum să-l găsească omul pe Dumnezeu în inimă când aceasta e asaltată de atâtea pericole: de egoism sub toate formele sale, de intenții strâmbe, de indiferență? Vedem cum în zilele noastre a apărut un element de o gravitate deosebită, și anume degradarea iubirii umane și valul de necurăție, de senzualitate, ce influențează tot mai mult comportamentul, conștiința și inima omului. E de ajuns să deschidem televizorul, pe orice post vrem, să navigăm pe internet, să răsfoim presa sau să fim atenți la limbajul și subiectele dezbătute de tinerii de azi și ne vom convinge de aceasta. Însă acest tip de senzualitate reprezintă o formă de înjosire a omului, afectează intimitatea ființei și îndepărtează de Dumnezeu. Adevărata puritate trebuie să înceapă cu inima, căci de aici pornesc toate „gândurile rele, desfrânarea, furturile, crimele, adulterul, lăcomia, înșelăciunea, răutatea, invidia, calomnia, mândria și nechibzuința” (Mc 7,21-22).

Un sfat prețios, de a trăi drept creștini, de a ne dispune sufletul la primirea voinței divine, ne este sugerat și de sfântul Iacob în a doua lectură de astăzi:

Lepădați-vă de orice necurăție, primiți cu umilință cuvântul lui Dumnezeu semănat în voi... puneți cuvântul în practică, nu vă mulțumiți numai să-l ascultați, căci astfel vă înșelați pe voi înșivă (*Iac 1,21-22*).

Trebuie să înmulțim ocaziile de a pune în practică cuvântul său, să îndeplinim poruncile. Când ni se întâmplă să trăim fie doar și o singură parte din acestea, nu simțim oare în noi o profundă senzație de putere de iubire, o mulțumire sufletească că am făcut ceva bun? În acel moment descoperim adevărata noastră identitate, simțim că suntem fii ai lui Dumnezeu: viața are sens doar mergând împreună cu El. Când vom ști să sporim aceste ocazii, vom reuși să transformăm zilele noastre. Cu inima aproape de Dumnezeu, locul în care îl întâlnim și în care El este prezent, și încredințându-ne cuvântului său, drumul nostru va fi mai ușor și ne va conduce către bucuria interioară. Să-l rugăm și noi astăzi împreună cu sfântul Augustin: „Doamne, tu, care ești în mine mai mult decât mine, fă-mă prezent prezenței tale”. Amin.

*Mihai SAVIN*



## DUMINICA A XXIII-A DE PESTE AN

*Is 35,4-7*

*Iac 2,1-5*

*Mc 7,31-37*

Domnul nostru îi face pe cei surzi să audă, iar pe cei muți să vorbească (cf. *Mc 7,37*), aceste minuni sunt o dovadă a venirii Împărăției lui Dumnezeu în mijlocul poporului ales.

Sfântul Marcu evocă în Evanghelie admirația mulțimii în fața minunilor săvârșite de Isus Cristos, în fața vindecărilor pe care Fiul lui Dumnezeu le înfăptuiește. Aceste vindecări sunt o împlinire a profeției lui Isaia cu privire la venirea Regelui Mesia și cu privire la semnele care însoțesc această venire: răzbunarea asupra păcatului și eliberarea de bolile care îi asupresc pe aleșii Domnului.

Profetul Isaia ne transmite un mesaj de îmbărbătare, de curaj. Însuși Dumnezeu va veni și ne va mântui, venirea Domnului nostru Isus Cristos va fi un motiv de bucurie pentru cei nevoiași, pentru cei însetați de Dumnezeu. În prima lectură este evocată această tensiune în așteptarea venirii Domnului Dumnezeului

nostru. Această venire va fi marcată de o prosperitate, atât materială, cât și spirituală, de o transformare a omului într-o făptură nouă, care va vedea și va auzi, va percepe realitățile care îl înconjoară din prisma lui Dumnezeu, conform planului lui.

Psalmul pe care l-am proclamat este o laudă perenă care pătrunde viața noastră când ne înălțăm mintea în rugăciune, întrucât întreaga existență o încredințăm protecției divine. Suntem incapabili să găsim mântuirea singuri, de aceea, ne adresăm milostivirii lui Dumnezeu.

Dar iată că Isus Cristos, conform profeției lui Isaia, s-a întrupat, s-a făcut om asemenea nouă, în afară de păcat, iar minunile săvârșite de către el au înfăptuit pentru cei care le-au cerut nu doar vindecarea trupească, ci și cea a sufletelor prin credință. Pericopa evanghelică ne vorbește despre vindecarea unui surd-mut într-un teritoriu străin, în ținutul Decapole, aproape de Marea Galileii. Întâlnirea, din publică, devine personală, rezervată, fraternă, formată din gesturi concrete. Să ne amintim și noi cum am reacționat atunci când am trăit acest sentiment de apropiere, prin întâlnirea cu o personalitate. În acel moment, cu puțin curaj, nu am ținut cont de nimeni și de nimic, ne-am lăsat interpelați de acea persoană și acea amintire a constituit pentru noi un motiv de bucurie, de edificare. Tot la fel, Isus Cristos ne fixează cu privirea pe fiecare în parte, vrea să ne arate că ne iubește, că noi suntem importanți pentru el, vrea să ne vindece de infirmitățile noastre. Evanghelia menționează că Isus l-a luat deoparte din mulțime, din agitația cotidiană, apoi și-a îndreptat ochii spre cer, ca și cum ar împărtăși cu Dumnezeu Tatăl sentimentul de iubire, de stimă

față de acest om care din cauza infirmităților sale nu reușește să se exprime în mod deplin, nu reușește să sesizeze bogățiile comunicării cu alții.

Mulțimea rămâne uimită de efectele privirii lui Isus Cristos, care de la cer se mută spre omul infirm, spre fiecare dintre noi, și îl vindecă, ne vindecă, ne însănătoșește.

Pentru a-l vindeca, Isus Cristos i-a atins urechile, el, care este Dumnezeu adevărat și Om adevărat, săvârșește o acțiune divină. Folosind salivă pentru dezlegarea limbii, Domnul vrea să arate necesitatea folosirii elementelor materiale vizibile, pentru ca acestea să fie simboluri ale acțiunii profunde a sacramentelor asupra sufletelor.

Biserica, la Botezul fiecăruia dintre noi, prin intermediul preotului, a săvârșit aceste semne pe care le-a înfăptuit Isus Cristos. Preotul a atins cu degetul urechile și buzele noastre pentru a arăta acțiunea lui Dumnezeu în noi. Ca să ascultăm Cuvântul lui, ca să mărturisim credința creștină și pentru a vesti minunile divine, *mirabilia Dei*, acele fapte minunate pe care El le-a făcut pentru noi. De câte infirmități suferă și inima noastră? Limite și fragilități pe care uneori încercăm să le ascundem cu lucruri exterioare materiale! Tocmai în această experiență de slăbiciune, în această stare de sărăcie, Domnul se apropie și își îndreaptă spre noi privirea plină de bunăvoință, vrea să ne încurajeze, vrea să ne reveleze adevărul și frumusețea vieții noastre, valoarea noastră ca persoană umană, vrea să ne vindece, vrea să ne salveze de infirmitățile noastre. Unii dintre noi însă, deși au un auz fin, rămân surzi la glasul Duhului Sfânt, după cum menționează și psalmul: „Au

urechi, însă nu aud, au ochi, însă nu văd” (*Ps* 115,5-6). Ba chiar și inima poate rămâne închisă la impulsurile Duhului Sfânt. Noi spunem despre o persoană că are inima deschisă, docilă la impulsurile Duhului Sfânt, însă despre o altă persoană spunem că rămâne surdă la șoaptele harului, are o inimă închisă, vrednică de compătimire. „Efatta!” – „Deschide-te!” este îndemnul pe care îl adresează Isus Cristos fiecăruia în parte. Ne amintim cu bucurie și de îndemnul Papei Ioan Paul al II-lea, pe care îl adresa credincioșilor, în timpul pontificatului său: „Deschideți porțile larg lui Cristos!” Sfântul Paul menționează că însăși credința noastră se naște din ascultare, din predicarea Cuvântului lui Dumnezeu (cf. *Rom* 10,17).

Deschiderea noastră trebuie să se manifeste și prin atenția față de cei săraci. În lectura a doua, Sfântul apostol Iacob vrea să evidențieze demnitatea lor în Biserică. Chiar dacă acestora nu le prisosesc bunurile materiale, nu poartă haine luxoase, ci haine modeste, totuși Dumnezeu pe aceștia prin credință i-a făcut bogăți. Sfântul Iacob nu încurajează lenea, inactivitatea, ci vorbește despre situația celor săraci ca o stare de fapt: pentru aceștia singura comoară este Dumnezeu, iar împlinirea voinței lui prin credință este pentru ei singura bogăție. Dacă fiecare dintre noi am percepe în acest fel realitățile înconjurătoare, prin această optică, atunci într-adevăr am trăi după menirea pe care a sădit-o în noi Dumnezeu.

Dincolo de infirmitățile fizice – lipsa auzului sau lipsa posibilității de a vorbi –, apostolul Iacob amintește de un handicap care ne poate paraliza din interior, pe plan spiritual; acest handicap poate afecta modul nostru

de raportare în relația cu celălalt de lângă noi. Astfel, printr-o „sclerokardie” bolnăvicioasă, prin împietrirea inimii, putem deveni șchiopi, surzi, orbi, muți în raportul nostru cu ceilalți. Atitudinea noastră greșită ne poate determina să trăim „relații bolnave”, posesive sau egoiste cu aproapele nostru. De câte ori poate ni s-a întâmplat să-i discriminăm pe alții în deciziile noastre, făcând deosebire între persoane? Pe cei îmbrăcați după ultima modă poate i-am invitat să se așeze într-un loc de cinste, iar pe cei săraci poate i-am dat deoparte, spunându-le: „Tu stai acolo în picioare!”, sau le-am spus: „Șezi jos, la picioarele mele!” (*Iac 2,3*). Aceste raționamente sunt aplicate după principii ce urmăresc eficiența, după logica interesului.

Chiar și cei care se consideră creștini evlavioși trebuie să fie atenți la acele judecăți necinstite, trebuie să vegheze asupra inimii lor, pentru a evita preferințele, nu numai datorită dreptății umane formale, ci pentru că însuși Dumnezeu acționează, ne întâlnește și ne surprinde în dialogul cu cel sărac, cu cel care este străin, bolnav, neputincios. În dialogul cu acesta ne este oferită posibilitatea de a face exercițiu, de a învăța să privim pe fiecare cu aceeași privire de iubire. Iubire pe care Domnul însuși o are față de creaturile sale.

Mult mai importantă decât vindecarea trupească este cea sufletească, pe care dacă ezităm să o înfăptuim, riscăm să ne clădim întreaga viață pe compromisuri care treptat, treptat devin nocive.

După cum menționează și cea de-a doua lectură, favorizarea celor bogați poate periclita deschiderea față de cei săraci, interesul meschin poate trece înaintea dreptății.

Se spune că sfântul Anton de Padova a fost chemat de către o familie să predice la înmormântarea unui om care în viață fusese bogat. Deși inițial sfântul a refuzat această invitație, la insistențele familiei, a venit. Însă le-a spus că situația sufletului acelui răposat nu este fericită, deoarece în timpul vieții lui și-a închis inima în fața celor săraci. În timpul predicii, după ce a păstrat un moment de tăcere, a repetat cuvintele Domnului nostru Isus Cristos, spunând: „Acolo unde este comoara voastră este și inima voastră (cf. *Mt* 6,21), de aceea, mergeți și vedeți că inima acestui om este în caseta cu arginți!” În acel moment s-a produs o reacție de neliniște în inimile celor prezenți și, după ce au mers în grabă să verifice cele spuse de sfântul Anton, au observat că acestea se adevăraseră întocmai. Așadar, împietrirea inimii față de cei nevoiași poate bloca legătura cu Dumnezeu și cu aproapele nostru.

Însuși Isus Cristos ne-a arătat incompatibilitatea dintre atitudinea părtinitoare față de cei marginalizați de către societate și iubirea față de Creatorul nostru.

Așadar, să ne rugăm Domnului nostru Isus Cristos, care i-a făcut pe cei surzi să audă, iar pe cei muți să vorbească, să deschidă urechile și inimile noastre, pentru a deveni martorii iubirii lui până la marginile pământului.

*Sergiu-Felician HÂRJA*





## DUMINICA A XXIV-A DE PESTE AN

*Is* 50,5-9

*Iac* 2,14-18

*Mc* 8,27-35

Frații mei, credința fără fapte este moartă! (*Iac* 2,17).

Acest îndemn vrea să ne descopere, în primul rând, importanța credinței, care trebuie mărturisită în situații concrete de viață, asemenea lui Petru și celorlalți apostoli. Pe de altă parte, credința nu poate să rămână la nivel teoretic. Episodul mărturisirii lui Petru vrea să scoată în evidență tocmai importanța credinței în acela pe care îl urmăm. Aceasta este credința care justifică și mântuiește, o credință care pătrunde toată ființa și o pune necondiționat în serviciul lui Cristos și al fraților pentru mântuirea lor.

Evangelhia de astăzi ne relatează cele întâmplate la Cezareea lui Filip și marchează o întoarcere decisivă în *Evangelhia după sfântul Marcu*. Până acum, Isus i-a condus în mod progresiv pe discipolii săi să se apropie de misterul său, acum îi întreabă în mod direct ce cred despre identitatea sa: „Cine spune lumea că sunt eu?” Observăm în această succesiune de evenimente o

pregătire făcută de Isus apostolilor cu privire la persoana sa, că el este Mesia, iar mărturia lui Petru ne dovedește că a reușit.

Vedem cum activitatea lui Isus trezește interesul crescând al mulțimii, al autorităților și al discipolilor. Ne întrebăm: oare ce părere au avut ucenicii, înainte ca Isus să-i întrebe în mod direct? Isus vrea să știe ce gândesc oamenii despre El. În acest fel, îi determină să facă o analiză lucidă. Întrebarea adresată lui Petru se traduce pentru fiecare dintre noi: „Cine este Isus pentru mine?” „Cine este Isus pentru dumneavoastră?” Cu alte cuvinte, este întrebarea mereu actuală: ce înseamnă pentru mine a fi creștin? Petru răspunde în numele colegiului apostolilor printr-o profesiune de credință cu un conținut cristologic explicit: „Tu ești Cristosul”. Însă noi putem să dăm același răspuns? Fiecare în fața Crucifixului sau a Ostiei expuse pe altar poate să răspundă la întrebarea care vine din partea lui Isus.

Evangelistul, după cum probabil ne-am fi așteptat, în loc să descrie mulțumirea sau entuziasmul lui Isus cu privire la răspunsul primit, ne relatează despre avertizarea lui aspră: „Isus le-a poruncit cu tărie să nu spună nimănui lucrul acesta despre El”. Isus nu a vrut nici o propagandă misionară înainte de înviere. El apare ca Mesia prin faptele sale puternice, dar numai după istoria suferințelor, umilirilor, morții și învierii sale, astfel putând fi recunoscut ca Fiul lui Dumnezeu. Abia din acest moment începe învățătura lui cu privire la destinul Fiului Omului, umilit, suferind și la urmă ucis, dar care va învia prin puterea lui Dumnezeu. De acum înainte, va trebui să-i convingă pe discipoli că El este Mesia, prevestit astfel de profeți.

Având în vedere Evanghelia în care Isus face prima prevestire a pătimirii sale, prima lectură ne prezintă al treilea cânt al Slujitorului lui Iahve în suferință. Acest cânt este o clară și detaliată profeție a pătimirii lui Mesia. În această extremă umilire el știe că este totuși cu Dumnezeu și exprimă o încredere profundă, care este deja o anticipare a victoriei finale. Isaia arată căile nonviolentei, unde iubirea trebuie să urmeze logica impetuoasă a crucii.

Reacția lui Petru la perspectiva destinului dureros al Învățătorului este adesea reacția noastră atunci când viața se prezintă în realitatea sa dură. Credința însă cere o adeziune totală. Aceasta vine din mărturisirea lui Petru: „Tu ești Cristos”. Însă Petru, în umilința sa, consideră inacceptabilă soarta dureroasă pe care Cristos i-o prezintă. Și îndată după aceea, când Isus le propune aspectul misterului suferinței și al morții Fiului Omului, Petru este incoerent: „A început să-i facă reproșuri vii”. Petru trebuie să învețe să accepte treptat tot misterul lui Cristos, mister atât de tulburător pentru viziunea umană. Adesea ni se întâmplă și nouă același lucru, însă trebuie să rămânem mereu coerenți credinței pe care o mărturisim și o practicăm.

Dacă ar fi fost după Petru și după ceilalți apostoli, atunci nu ar fi existat nici o cruce pe Golgota și nici o mântuire prin sângele lui Cristos. Ucenicul adevărat calcă pe urmele învățătorului său și nu încearcă, asemenea lui Petru, să elimine suferința. Dacă ucenicii vor cu adevărat să rămână cu El, ei trebuie să renunțe la concepțiile lor lumești și să caute și ei să împlinească voința Tatălui. Nu acționăm și noi adesea în acest mod, făcând reproșuri lui Dumnezeu și lui Cristos? Nu vrem

noi adesea să avem dreptate, și nu Domnul? Nimeni nu este silit să-l urmeze pe Cristos. Fiecare poate să hotărască în mod liber. Isus a prezentat și prezintă și astăzi în mod clar prețul urmăririi sale. El se face cunoscut ca Mesia pentru a arăta cum trebuie să ne lepădăm de noi înșine, cum trebuie să ne luăm crucea de toate zilele și să mergem pe urmele lui.

Însă nu crucea lui Isus! Acest lucru ar fi prea greu pentru noi. Este vorba mai mult despre crucea pe care Dumnezeu, prin harul său, a dat-o fiecăruia dintre noi. Suntem noi gata să ne luăm crucea greutăților zilnice, a defavorizărilor, a umilințelor și a batjocorilor? În *Imitațiunea lui Cristos* se afirmă că, printre cei ce-l urmează pe Cristos, numărul acelorora care își doresc împărăția cerească este mare, însă puțini sunt aceia care poartă crucea împreună cu El; sunt mulți cei care vor mângâieri, dar puțini cei care acceptă voința lui Dumnezeu în dificultăți. Trebuie să ne temem de cruce? Nu, este răspunsul lui Isus. Omul, care din grija sa pământească evită urmarea lui Isus, își pierde singur viața veșnică. Mesia i-a învins pe dușmanii lui Dumnezeu, dar nu cu arme omenеști, ci cu ascultarea, cu suferința și cu slujirea. Răsturnarea de valori a fost atât de violentă, încât Petru, așa cum am auzit în Evanghelie, nu a acceptat cuvintele lui Cristos. Dacă vrem să-l înțelegem pe Isus, trebuie să ne schimbăm radical concepția lumească despre viață. Cea dintâi și cea mai mare biruință pe care Isus o cere este cea asupra noastră înșine.

Dacă sfântul apostol Petru ne-a arătat cât de important este ca orice creștin să dea mărturie despre credința în Cristos în situații concrete de viață, sfântul

Iacob, care este, înainte de toate, un păstor sufletesc, ne dă în lectura a doua esența scrisorii sale. Practic, ceea ce este fundamental pentru un creștin adevărat: „La ce folosește, fraților, dacă unul zice că are credință, dar nu are fapte? Credința fără fapte este moartă”. O mare lecție pentru noi toți.

Maica Tereza ne relatează o întâmplare care ne înduioșează inimile și pe care ea a păstrat-o în notițele sale. Ea scrie: o femeie în comă zăcea întinsă pe pământ într-o baracă sărăcăcioasă, făcută din scânduri putrede. Cei trei copii ai săi de opt, cinci și doi ani se țineau de corpul ei. Plângeau, suspinau și se țineau de mama lor muribundă ca de ultima lor speranță. Deodată, a intrat un om bătrân, cu picioarele goale, cu pantalonii zdrențuiți și cu o cămașă ruptă, însă chipul îi era minunat. El a adus niște orez fiert într-un vas de lemn.

Am plecat împreună de acolo, scrie Maica Tereza. El mi-a mărturisit că acel orez era cina sa, că nu-i mai rămânea nimic altceva de mâncare și că nu mai avea nici o rupie pentru a-și cumpăra ceva de mâncare. L-am întrebat: „Atunci nu veți mânca nici astăzi și nici mâine?” Îmi amintesc și acum răspunsul dat: „Credeți că aș fi putut mânca orezul singur, în timp ce acești trei copii se află într-o asemenea situație?” Atunci, continuă Maica Tereza, mi s-au întâlnit ochii cu cei ai lui Cristos prin ochii acestui om acoperit de zdrențe. Spune cu mâna pe inimă: îți poți mânca orezul singur, știind că în lume sunt milioane de înfometați? Poți spune că ai credință, creștinule, în timp ce mâna ta este închisă față de cei sărmani din jurul tău?

Reiese din această întâmplare tocmai ceea ce ne dezvăluie *Scrisoarea sfântului Iacob*. Credința creștinului se manifestă prin fapte de caritate, săvârșite mai ales prin slujirea celor dezmoșteniți, ceea ce nu fac cei

care trăiesc pentru lume. Sfântul Iacob ne amintește că o credință adevărată se recunoaște prin fapte. Întotdeauna Isus în Evanghelii cere credință celui care se îndreaptă spre El: „Crezi că pot să fac aceasta?” „Credința ta te-a mântuit!” Și apostolul Iacob, asemenea sfântului Paul, spune în altă parte că la baza trăirii creștine autentice este credința, darul gratuit, dar aceasta trebuie să fie operantă, să fie o credință care transformă viața.

Fie ca mesajul transmis de lecturile de astăzi să ne facă mai sensibili față de Cristos care a suferit pentru noi. Astfel, mărturia noastră în favoarea lui, într-o lume marcată într-un mod accentuat de materialism, să se concretizeze printr-o trăire creștină adevărată manifestată prin fapte de caritate.

*Iosif BĂLTEANU*



## DUMINICA A XXV-A DE PESTE AN

*Înt* 2,12.17-20

*Iac* 3,16-4,3

*Mc* 9,30-37

„Dacă cineva vrea să fie primul, să fie ultimul dintre toți și slujitorul tuturor” (*Mc* 9,35). Cine nu dorește să fie primul? Tendința de a domina, de a fi remarcați este parte a naturii umane. Dorința de a fi primii este înăscută. În noi se află o forță ascunsă care, în mod irezistibil, ne împinge să fim deasupra celorlalți. Să încercăm să ne reprezentăm întreaga umanitate, așa cum apare ea în ochii lui Dumnezeu. Vom avea spectacolul unei mulțimi imense de oameni care se ridică pe vârful picioarelor, care încearcă să se înalțe unul deasupra celuilalt, strivindu-i pe cei de lângă ei, făcându-și simțită prezența într-un mod represiv, fiindu-le frică să treacă neobservați.

Din prima lectură aflăm că viața celui drept este o acuză la adresa vieții celor răi, a celor mândri. Cel drept, care posedă o conștiință vie, impregnează ambientul în care se află cu spiritul său de trăire autentică, de slujire. El este o mărturie a prezenței lui Dumnezeu.

Dar pentru a putea fi perceput ca atare, este necesară atitudinea specifică unei persoane modeste, care slujește.

Sfântul Iacob, în lectura a doua de astăzi, ne întreabă: „De unde vin războaiele, de unde conflictele dintre noi?... Râvniți și nu aveți; ucideți și invidiați, dar nu reușiți să obțineți”. Răul cel mai mare provine de aici. Așadar, nu doar nefericirea lumii, dar și a noastră personală, nefericirea zilnică, derivă de aici, din dorințele exagerate de a fi primii, din ambițiile pe care nu reușim să le satisfacem, sau, odată satisfăcute, devenim mai nemulțumiți decât la început. Isus indică o altă perspectivă, a sa personală: a deschide mâna pe care o ținem închisă, a pierde, a fi precum copiii. Aceasta este poate una dintre provocările cele mai profunde și mai dificile de înțeles ale evangheliei. Dar dacă se începe practicarea slujirii, Domnul o va face înțeleasă și va fi o revelație. A redeveni copii înseamnă să ne întoarcem la starea omului de la început, când a fost creat de Dumnezeu, când pentru a fi vesel și pentru a se bucura nu avea nevoie să posede doar pentru sine, când Eva era asemenea lui, și nu proprietatea sa. Trebuie să ne întoarcem la acea copilărie, pentru că, în prezent, copiii sunt încă semn și amintire a acelei stări.

Celebrul matematician francez Charles Sturm era foarte modest. Printre nenumăratele contribuții în știință, Sturm este și autorul unei teoreme care îi poartă numele. Într-o zi, venind momentul să demonstreze această teoremă și neștiind cum să procedeze pentru a vorbi cât mai puțin despre sine, a rostit cu o voce joasă și emoționat următoarele cuvinte: „Și acum am ajuns la teorema al cărei nume am onoarea să-l port!”



În contextul nostru actual, tendința de a fi „la suprafață” este accentuată până la forme frenetice. Din dorința de a fi remarcați, acțiunile noastre capătă nuanțe dintre cele mai exagerate, până la absurd. Și chiar și atunci când nu sunt atinse forme extreme de acest gen, fondul acțiunilor este caracterizat de o competitivitate exasperantă. Câte lucruri nu se fac pentru a nu fi mai prejos decât cel de lângă mine, decât un coleg, decât un prieten!

„Dacă cineva vrea să fie primul, să fie ultimul dintre toți și slujitorul tuturor”. Care este poziția noastră față de tendințele actuale în lumina cuvintelor evangheliei de astăzi? Condamnă oare Isus dorința de a excela, de a face lucruri mari în viață, de a da ce-i mai bun din noi? Creează oare el spațiu pentru o atitudine de nepăsare? Favorizează spiritul de renunțare, lenevia? Uneori creștinii au interpretat greșit gândirea lui Isus, ajungându-se la înțelegeri eronate asupra mesajului evanghelic. „Dacă cineva vrea să fie primul...” Așadar, este posibil să-ți dorești să fii primul. Nu este interzis. Cu aceste cuvinte Isus nu numai că nu interzice dorința de a fi primul, dar o încurajează. Doar că arată o cale nouă și diferită pentru a o realiza. Nu în detrimentul celor din jur, ci în favoarea lor. Este suficient, într-adevăr, să fii ultimul și slujitorul tuturor.

Să aruncăm o privire asupra celor care, acționând într-un fel sau altul, doresc să predomină. Voința de putere, chiar și atunci când nu poate fi interpretată în manieră extremistă, la ce poate duce? La o situație în care unul domină, iar ceilalți sunt aserviți. Unul este „fericit”, dacă se poate considera aceasta fericire, iar ceilalți sunt nefericiți. Unul singur este învingător, toți ceilalți învinși.

În cadrul slujirii, în schimb, toți beneficiază de măreția unei persoane. Cine este mare în slujire îi face la fel și pe ceilalți. Neînălțându-se deasupra celorlalți, îi înalță pe ceilalți cu sine. Un exemplu în acest sens a fost Maica Tereza, a cărei măreție a fost benefică pentru atâtea persoane. Ea a fost cu siguranță o „primă doamnă”. La funeraliile sale au fost prezenți șefi de state și personalități din întreaga lume. Aceasta este măreția autentică, să primezi în acest fel.

Dacă evanghelia duminicii de astăzi ne provoacă la o „con competiție” specială, în care învinge cel care se face „ultimul și slujitorul tuturor”, să încercăm să înțelegem în ce constă slujirea, pentru a putea parcurge acest drum. Cuvintele „slujitor” și „slujire”, precum și „sărăcie” și „solitudine” au două sensuri: unul negativ și unul pozitiv. Luat în sens pasiv, „slujitor” indică pe cineva dependent, care nu este liber, care este supus altora, ceea ce conturează o perspectivă negativă. În schimb, luat în sens activ, „slujitor” indică acea persoană amabilă care se pune la dispoziție, care se dedică și se sacrifică de bunăvoie celorlalți, rezultând astfel o iubire deschisă, altruism și generozitate. Acesta este sensul mesajului evanghelic pentru slujire, și nicidecum ceea ce se numește servilism.

Este necesar ca slujirea creștină să fie modelată pe aceea a lui Cristos. Iar „con competiția” prospectată în evanghelia de astăzi, în care este primul cel care se face ultimul, a fost deja câștigată de însuși Isus Cristos, întrucât s-a făcut ultimul și slujitorul tuturor și și-a dat viața ca răscumpărare.

În concluzie, atitudinea lui Isus Cristos este emblematică pentru trăirea noastră creștină. În clipa morții,

când tragedia singurătății a încercat să-și pună amprenta pe sufletul lui, el, cu ultimele puteri, a aprins o lumină nouă: „Tată, în mâinile tale încredințez sufletul meu”. Fiindcă, așa cum afirma Maica Tereza de Calcutta, „este mai bine să aprinzi o lumină, oricât de mică, decât să te plângi de întuneric”.

*Iulian ROCA*



## DUMINICA A XXVI-A DE PESTE AN

*Num 11,25-29*

*Iac 5,1-6*

*Mc 9,38-43.45.47-48*

Din cele mai vechi timpuri, oamenii au considerat că Dumnezeu trebuie să acționeze conform legilor și principiilor umane. A existat mereu ispita de a limita acțiunea lui Dumnezeu la anumite persoane sau locuri. Însă modul de a acționa al lui Dumnezeu nu poate fi limitat de voința omului. Textele biblice din această zi ne oferă o panoramă deosebită asupra modului de a acționa al lui Dumnezeu și asupra reacției omului în fața darului său. El nu face deosebiri între oameni, nu se uită la cartea lor de identitate sau la caracterizarea făcută de alții, ci doar la faptele lor.

Nu există un loc sau o persoană în care Dumnezeu trebuie să acționeze. Această învățătură este deja prezentă în Vechiul Testament, așa cum se poate observa din prima lectură. Spre sfârșitul vieții sale, Moise a desemnat șaptezeci de bătrâni care să-l ajute în conducerea poporului. Convocați la cort, bătrânii primesc duhul lui Dumnezeu, al cărui efect este descris cu termenul

*a profeți*. Însă același duh a coborât și asupra lui Eldad și Medad, cei doi bătrâni care au rămas în tabără. Acest eveniment a provocat un șoc puternic în rândul poporului izraelit. Luând cuvântul, Iosua îi cere lui Moise: „Domnul meu, oprește-i!” (*Num* 11,28) Dar Moise răspunde ca o persoană care vorbește într-adevăr cu duhul lui Dumnezeu: „Ești gelos în locul meu? De-ar trimite Dumnezeu duhul său, ca să facă din tot poporul său un popor de profeți” (*Num* 11,29).

Textul nu precizează criteriile după care au fost aleși cei șaptezeci de bătrâni și nici dacă ei s-au evidențiat într-un mod special. Știm doar că asupra lor a coborât duhul lui Dumnezeu. Acest fapt demonstrează că darul duhului lui Dumnezeu nu poate fi condiționat de oameni, nici chiar de Moise. Darul lui Dumnezeu este generos și liber în toate acțiunile sale; el face mai mult decât a promis și mai mult decât se așteaptă oamenii de la el. Cei doi bătrâni nu se aflau la cortul întâlnirii, dar locul nu este o condiție prin care poți sau nu poți să primești duhul lui Dumnezeu.

O scenă similară găsim și în evanghelie. Ioan, unul dintre cei doisprezece apostoli, a văzut pe cineva care scotea demoni în numele lui Isus, fără a face parte din grupul lor. Practica exorcismului era suficient de răspândită în ambientul iudaic: diverși oameni se prezentau ca persoane capabile să-i vindece pe cei posedați. Pentru a realiza această vindecare foloseau formule și rugăciuni în care invocau numele Domnului, dar, mai ales, se foloseau de autoritatea unui învățător influent din acea zonă. Ioan se revoltă împotriva acestei persoane: cum poate acesta să scoată demoni în numele lui Isus fără a face parte din grupul nostru? El considera

că pentru a te folosi de numele lui Isus în practica exorcistă era absolut necesar să faci parte din grupul apostolilor. Însă Isus respinge mentalitatea meschină a lui Ioan: *Cel care nu este împotriva noastră este cu noi!* (Mc 9,40) Cel care folosește numele său pentru exorcisme în mod implicit recunoaște autoritatea și puterea lui Isus. Chiar dacă el nu are încă credința discipolilor, comportamentul său manifestă venerație și respect pentru Isus și toate acțiunile sale bune. Ioan, în intervenția sa, nu a ținut cont de această predispoziție și, limitându-se la observarea apartenenței, *nu e dintre ai noștri*, a pierdut din vedere esența lucrurilor, adevărul.

Aceste două relatări scot în evidență faptul că darul duhului nu este legat de un loc sau de o grupare, ci suflă asupra cui vrea, mai ales acolo unde găsește teren prielnic: suflă asupra celui sărac sau asupra celui bogat, asupra intelectualului sau asupra celui simplu, înăuntru sau în afara instituțiilor; trebuie doar să știi să acționezi în numele său. Dumnezeu nu privilegiază pe nimeni, se deschide tuturor; se oferă oricui știe să-l primească.

În Liturgia cuvântului din această zi găsim și două atitudini ale omului în fața darului lui Dumnezeu: invidia și refuzul de a primi darul său. Prima lectură și evanghelia scot în evidență invidia. Iosua este invidios, pentru că cei doi bătrâni rămași în tabără profeteșc fără a face parte din grupul lor. Ioan este invidios, pentru că un oarecare o face pe exorcistul fără a face parte din grupul apostolilor. Lui Iosua, Moise îi va replica: *Ești gelos în locul meu? De-ar trimite Dumnezeu duhul său, ca să facă din tot poporul său un popor de profeți.*

Lui Ioan, Isus îi poruncește: *Nu-l împiedicați, căci cel care face o minune în numele meu nu poate, imediat după aceea, să mă vorbească de rău (Mc 9,39).*

Atitudinea celor doi discipoli poate trezi numeroase întrebări. De ce au reacționat în modul acesta? De ce sunt invidioși în fața acestui dar al lui Dumnezeu? Oare acțiunea lui Dumnezeu nu era și în favoarea lor? De ce sunt invidioși când Dumnezeu acționează în comunitate și îl trimite pe duhul său asupra acestor oameni? Dar noi ce atitudine avem?

Un preot care se ocupa cu pastorația deținuților la Roma povestește una dintre întâmplările sale:

Acum câțiva ani, am luat cu mine la întâlnirea cu un grup de persoane un tânăr, fost deținut, pentru a povesti istoria propriei sale convertiri. Tânărul a vorbit cu multă umilință, dar și cu multă convingere. Totuși, la sfârșitul întâlnirii, o doamnă îmi spune: „Părinte, ați adus un delinvent să ne dea lecții nouă? Oare nu suntem noi mai buni decât el? Ce putem învăța noi de la omul acesta?” Cât orgoliu în aceste cuvinte! Mi-a venit imediat în minte parabola vameșului și a fariseului și i-am răspuns astfel acelei persoane: „Doamnă, vă reamintesc că în cer se face sărbătoare pentru orice fiu care se convertește; vă reamintesc că cei care fac parte din Biserica lui Cristos au datoria de a-i căuta și de a-i primi cu dragoste pe toți cei care vor să intre în această Biserică”.

Observăm o atitudine asemănătoare cu cea a lui Iosua și a lui Ioan. Trebuie să recunoaștem că și noi avem uneori o atitudine similară. Nu putem concepe că Dumnezeu poate acționa în anumite persoane care în opinia noastră nu sunt demne de acest lucru. Nu putem concepe că o persoană poate fi mai bună decât noi. Ne-am obișnuit să criticăm creștinii ortodocși sau pe cei reformați,

însă uităm că și în aceste religii există lucruri bune: credința în Dumnezeu, dragostea față de rugăciune și față de cuvântul lui Dumnezeu. De asemenea, uităm că și în cadrul acestor religii sunt oameni care se remarcă prin sfințenia vieții. În acest sens, sunt foarte sugestive cuvintele lui Ioan Gură de Aur:

Nimic nu dezbină mai mult ca invidia: zgârcitul se bucură când primește ceva; invidiosul când nu primește altul. El socotește ca un bun al său toată nenorocirea ce se întâmplă altuia și nu ceea ce i se întâmplă bun. Dușman al întregii firi omenеști, el merge peste tot (*Despre invidie*).

Dumnezeu, prin textele biblice de astăzi, ne invită la solidaritate: *Cine nu este împotriva noastră este cu noi!* Orice om care face binele trebuie văzut ca un prieten. Să lăsăm la o parte legea lui *totul sau nimic*, care uneori valorează foarte mult pentru noi, și să fim mai atenți la binele pe care îl poate face o persoană.

Fiecare dintre noi am primit un dar. Dacă nu suntem atenți la acest dar, ajungem la o altă greșală, așa cum putem observa din lectura a doua. Dragostea de bani, de bogății scoate în evidență refuzul omului de a primi duhul lui Dumnezeu. Bogățiile nu sunt rele în sine, dar îl pot face foarte ușor pe om să se încreadă în ele. Unii oameni pun bogăția pe primul loc în viața lor, crezând că dragostea de bogății și dragostea față de Dumnezeu pot subzista. Din păcate, pentru ei bogăția a devenit un alt dumnezeu. Însă Isus Cristos ne avertizează: *Nici un servitor nu poate sluji la doi stăpâni; căci sau îl va urî pe unul și-l va iubi pe celălalt, sau va ține la unul, iar pe celălalt îl va disprețui. Nu puteți sluji lui Dumnezeu și mamonei (Lc 16,13)*. Dragostea de bani și credința creștină nu pot merge împreună: fie este una, fie este alta.



Lecturile din această zi ne atrag atenția asupra acestor două atitudini greșite pe care le putem avea în fața darului lui Dumnezeu. Să învățăm să ne recunoaștem limitele în judecățile noastre asupra altora. Să renunțăm la invidia spirituală și la acea presupunere că noi suntem cei mai buni, presupunere care ne îndepărtează de alții și, în definitiv, ne îndepărtează de Dumnezeu și de acțiunea duhului său. Să ne deschidem inima pentru a primi duhul lui Dumnezeu și să lăsăm la o parte lucrurile care ne îndepărtează de el. Învățând să apreciem, să stimăm și să primim cu dragoste adevărul și binele pentru ceea ce sunt, vom deveni adevărați creștini.

*Răzvan MĂTĂȘEL*



## DUMINICA A XXVII-A DE PESTE AN

*Gen 2,18-24*

*Evr 2,9-11*

*Mc 10,2-16*

„La început Dumnezeu a făcut cerul și pământul... Apoi, a privit Dumnezeu toate câte a făcut și iată erau foarte bune” (*Gen 1,1.31*). Cu toate acestea, când îl creează pe om, constată pentru prima dată că ceva nu este bun: „Nu este bine ca omul să fie singur. Îi vom da pe cineva asemenea lui, ca să-l ajute”. Între creaturi nu a găsit nici un ajutor care să-i fie potrivit. Atunci, Dumnezeu a trimis asupra omului un somn adânc, a luat una dintre coastele lui și a plămădit o femeie.

Tocmai despre crearea femeii vorbește prima lectură de astăzi, luată din *Cartea Genezei*. Când ne gândim la apariția ei ne înspăimântă imaginea creării femeii dintr-un om. Cum ar putea Dumnezeu să ia o coastă dintr-un om și să creeze o altă ființă? Dacă am analiza această teorie numai din perspectivă biologică, am diminua valoarea intenției autorului sacru. El folosește această imagine pentru a ne demonstra că numai omul este creat de Dumnezeu pentru a stăpâni lucrurile existente

și numai omului i s-a dat un ajutor care să-i fie potrivit. Bărbatul și femeia sunt două persoane distincte, dar care sunt egale în demnitate, complementare, motiv pentru care „bărbatul va lăsa pe tatăl și pe mama sa și se va uni cu femeia sa și vor fi amândoi un singur trup” (*Gen 2,24*). Însămănțător îndemn! Cum ar fi posibil să-i abandoneze pe cei care i-au dat viață, l-au educat? De fapt, a lăsa părinții nu înseamnă nimic altceva decât a stabili o nouă prioritate în viața personală, care se cuvine acum soției. Această nouă relație nu este o simplă prietenie, deoarece ei vor forma un singur trup la un nivel superior.

În ciuda faptului că mariajul constituie prima relație interumană, precum și instituția fundamentală, în zilele noastre se află sub un asediu constant. Influențele negative transmise de mass-media, precum și problemele legate de decăderea morală sau de egoism sunt principalele cauze care produc ruina a numeroase căsnicii. Scriitorul american Mike Mason a spus următoarele:

Căsniciile care sunt întemeiate numai pe dragoste eșuează sau cel puțin trec prin numeroase perioade furtunoase. Dar cele în care partenerii păstrează permanent în minte jurămintele pe care le-au făcut înaintea lui Dumnezeu și se încred în el pentru a le înțelege mai bine descoperă o sursă nesecată de putere și reînnoire.

De asemenea, experiența multor persoane căsătorite ne arată clar că dorința de a rămâne fidel unei persoane toată viața și de a avea o relație armonioasă este o alegere personală care nu are de a face cu calitățile sau lipsurile persoanei de lângă noi. Soții se completează reciproc; nici bărbatul nu este complet fără femeie,

nici femeia fără bărbat. Defectele unuia sunt înlocuite de calitățile celuilalt. Iubirea și dăruirea necondiționată mențin totul în unire, pace și fidelitate.

Aceeași doctrină o propune și Isus în Evanghelia de astăzi, ca și acum 2000 de ani, când fariseii intenționau să-l pună la încercare. Cu siguranță că această grupare religioasă cunoștea Legea și problema indisolubilității căsătoriei. Dacă răspunsul lui Isus ar fi fost prea îngăduitor, ar fi fost acuzat că încalcă porunca din cartea Deuteronomului: „De va lua cineva femeie și se va face bărbatul ei, dar ea nu va afla bunăvoință în ochii lui, pentru că va găsi ceva neplăcut la ea, și-i va scrie carte de despărțire, i-o va da la mână și o va slobozi din casa sa. Iar ea va ieși și, ducându-se, se va căsători cu un alt bărbat” (*Dt* 24,1-2). Dacă ar fi fost prea aspru, aceasta ar fi putut să-l coste pierderea simpatiei poporului. Este evident faptul că fariseii intenționau să-l prindă într-o cursă (cf. *Mc* 8,11; 12,13).

Isus nu se agită; reacționează cu o contra-întrebare, obligându-i pe interlocutorii săi să reflecteze și să dea răspunsul. Fariseii afirmă că Moise a permis să se despartă bărbatul de femeie doar în cazul întocmirii unui act de despărțire. În soluționarea problemei repudierii, Isus le demonstrează că nu este prizonierul școlilor rabinice care justificau divorțul: școala lui Shammai permitea divorțul în cazul de infidelitate, adulter; școala liberală a rabinului Aqiba susținea că femeia nu trebuie să fie vinovată de ceva; dacă bărbatul pur și simplu s-a săturat de ea, poate să divorțeze. Isus transcendea mentalitatea rabinică, ajungând până la planul divin al creației. De la început Dumnezeu a orânduit ca bărbatul și femeia să trăiască în unitate. Și conchide

că „din cauza inimii voastre împietrite a dat Moise această prescripție” (*Mc* 10,5). Cauza neînțelegerilor, a certurilor în familii nu provine numai din exterior, ci adesea sunt rezultatul unei inimi indisponibile la iubire, închisă în propriul egoism, incapabilă de o dăruire totală asemenea cu cea a lui Cristos care și-a iubit Mireasa până acolo încât și-a dat viața pentru ea.

Concluzia întregului dialog este clară: amândoi vor fi un singur trup și ceea ce Dumnezeu a unit omul să nu despartă. Înțelegem, așadar, că divorțul distruge armonia, unitatea întemeiată de Creator dintre bărbat și femeie. Fiecare divorț este, prin urmare, contrar creației și este o încălcare a poruncii lui Dumnezeu.

Într-o zi, un tată de familie ale cărui afaceri îi mergeau extraordinar s-a hotărât să-și ducă fiul într-un ambient sărăcăcios, ca să înțeleagă valoarea lucrurilor și cât de norocoși sunt ei. Așa se face că au poposit câteva zile la o familie săracă de la o fermă. La sfârșitul săptămânii, pe când se întorceau acasă, tatăl își întreabă fiul: „Mihăiță, cum a fost timpul petrecut la fermă?” „A fost excelent, tată!” „Ai văzut cum trebuie să muncească acei oameni săraci și nevoiași?” „Bineînțeles, tată!” „Și ce ai învățat?” „Am văzut că noi acasă avem un singur câine, dar ei au patru. Noi avem un uriaș bazin de înot, dar ei au un râu nesfârșit. Curtea noastră se termină la gard, a lor se pierde în zare. În special, tată, am văzut că ei au timp să stea de vorbă unul cu celălalt și trăiesc ca o familie. Tu și cu mama trebuie să lucrați toată ziua și foarte rar vă observ împreună!” La aceste cuvinte tatăl a rămas tăcut, iar după un timp fiul i-a spus: „Îți mulțumesc, tată, că mi-ai arătat cât de bogați putem fi!”

În multe familii se ivesc conflicte, neînțelegeri. Adesea ne întrebăm de ce tocmai în familia mea? De ce acum,

când am obținut cu sacrificii enorme un loc de muncă bun? De fapt, uităm să cultivăm dialogul, încrederea, iubirea oblativă, care sunt valorile supreme ale căsătoriei. Practic, nu mai sunt valabile astăzi primele rânduri din nuvela *Moara cu noroc*: „Dacă este să vorbim de fericire, atunci nu banul, nu averea, ci liniștea colibeii tale te face fericit”. Acolo unde există Dumnezeu, unde sunt practicate virtuțile creștine, acolo se găsește adevărata fericire. În schimb, unde există gelozie, invidie, lipsa încrederii, unitatea familială este rănită precum rugina mănâncă fierul.

Tăria în suportarea crucii de fiecare zi reiese din *Scrisoarea către Evrei*. Isus, care a fost făcut cu puțin mai mic decât îngerii, a luat asupra sa slăbiciunile noastre, a suferit pentru noi moartea pe cruce, ca să ne mântuiască și să dea exemplu tuturor familiilor de o viață fidelă, de o supunere totală voinței Tatălui.

În ambientul familial, cel „dezamăgit” și „nemulțumit” de viața pe care o trăiește rămâne la fel de „neîmplinit”, indiferent de numărul partenerelor pe care le schimbă. Și asta, pentru că, indiferent ce parteneră ai lângă tine, indiferent de calitățile pe care le aduce ca plus în relația cu tine, tu ești cel care rămâi constant. Dacă consideri că schimbarea parteneriei este o opțiune de fiecare dată când ai o nemulțumire, gândește-te că viața este lungă și adesea grea.

Vei găsi motive să tot schimbi partenera? Numai dragostea adevărată și credința în Dumnezeu te vor face fericit!

Claudiu COCUȚ



## DUMINICA A XXVIII-A DE PESTE AN

*Înț 7,7-11*

*Ps 89,12-17*

*Evr 4,12-13*

*Mc 10,17-30*

Întreaga istorie a omenirii este străbătută de un element care a creat întotdeauna tensiune, o tensiune care s-a manifestat mai întâi în interiorul persoanei, iar mai apoi s-a răspândit și la cei din jur. Din cauza acestui element, omul a început să se neliniștească, să caute o dezvoltare a vieții sale, încalcând drepturile celorlalți. Acest element a cauzat certurile, războaiele, crimele, cu alte cuvinte, dezordinea din lume. Iar acest element universal îl constituie bogăția.

Primele pagini ale Scripturii relatează că Dumnezeu a creat toate câte sunt și toate au fost bune. Întreaga bogăție a creației a fost oferită omului, pentru ca acesta să se folosească cu înțelepciune de ea. Omul este acela care, din cauza înclinațiilor sale rele, a dat un alt sens creației și a făcut un scop din a aduna cât mai multe bunuri pământești.

Pentru a acorda bunurilor pământești valoarea pe care o au de fapt, omul trebuie să ceară de la Dumnezeu

darul înțelepciunii. Doar cel care a creat știe valoarea justă a acestor bunuri. Prima lectură, luată din cartea *Înțelepciunii*, evidențiază adevărata ierarhie a valorilor. Autorul acestei cărți exaltă înțelepciunea ca fiind izvorul tuturor bogățiilor. Ceea ce pentru fiecare dintre noi, în virtutea evidenței, apare ca lucru de mare preț – pietrele scumpe, aurul, argintul, frumusețea, sănătatea –, în ochii celui înțelept acestea sunt considerate fără valoare, dacă nu sunt văzute ca instrumente de care omul se poate folosi în itinerarul său pământesc. Mesajul acestei lecturi conduce la o interiorizare, la o căutare a adevăratelor bogății, care sunt spirituale și care dau sens și bogățiilor materiale.

În acest sens, psalmul responsorial îl pune în prim-plan pe Dumnezeu, adevărata bogăție a omului, singurul care poate îmbogăți cu adevărat: „Satură-ne, Doamne, dis-de-diminează cu iubirea ta și ne vom bucura”. În definitiv, adevărata bogăție a omului este iubirea lui Dumnezeu, revărsată în inima omului. Având acest tezaur, ești cu adevărat bogat, fără a avea alte bunuri materiale, și, totodată, fără el ești cel mai sărac, chiar dacă nu mai știi numărul averilor. Dobândirea acestei comori nu oferă bucurii trecătoare, dar, fiind oferită și garantată de însuși Dumnezeu, ea este veșnică.

Comoara este dobândită doar de acela care este dispus să asculte Cuvântul lui Dumnezeu și să-l pună în practică. Și așa cum afirmă autorul *Scrisorii către Evrei*, în cea de a doua lectură, acest cuvânt pătrunde în intimitatea omului și-i transformă viața, căci el ajunge până la măduva oaselor și așteaptă un răspuns.

Un asemenea răspuns întâlnim în Evanghelia de astăzi. Evanghelistul Marcu prezintă un tânăr bogat,



de un caracter nobil, de o practică religioasă exemplară, care face un gest mai rar întâlnit în rândurile celor din tagma sa: îngenunchează în fața lui Isus și-l întreabă ce trebuie să facă pentru a dobândi împărăția lui Dumnezeu. Setea arzătoare de cunoaștere, de perfecțiune și de fericire, viața lui exemplară trezesc admirația lui Isus, care îl îndrăgește. Observăm că pentru Isus condiția bogatului nu este un impediment în urmarea unei chemări, nu constituie un rău în sine, ci reprezintă o oportunitate de a înainta pe calea voită de Dumnezeu.

Niciodată Isus nu a condamnat bogăția pentru ceea ce este în sine. Întâlnim printre prietenii lui Isus și oameni bogați: Iosif din Arimateea, Nicodim, Zaheu. Isus nu condamnă bogăția, ci atașamentul exagerat față de ea. Această exagerare era înțeleasă în Vechiul Testament ca idolatrie: a face din ban un idol în fața căruia să te închini, pentru dobândirea căruia să îți consumi toate energiile și, în ultimă instanță, fără de care nu mai poți trăi. Avariția, ca orice altă formă de idolatrie, constituie un izvor de nefericire, o hrănire a propriului egoism.

Isus nu se limitează să condamne bogățiile și nu intenționează să provoace teama în ascultătorii săi, dar oferă o alternativă mult mai valoroasă: împărăția lui Dumnezeu. Chemarea lui Isus adresată tânărului bogat subliniază această perspectivă: superioritatea Împărăției lui Dumnezeu în comparație cu bogățiile acestei lumi. Chemarea lui Cristos adresată tânărului bogat a rămas fără ecou, căci acesta era foarte atașat de bunurile sale.

Ca și în cazul tânărului din evanghelie, de multe ori bogăția ne oferă o siguranță exagerată în propria persoană, ne oferă un confort cu care ne-am obișnuit și de

care nu ne putem lipsi, ne orientează spre egoism și creează superficialitate în raportul nostru cu Dumnezeu. Astfel, ne arătăm mulțumiți de comoditatea vieții în care trăim, afișăm față de Dumnezeu întreaga disponibilitate în a-l urma, dar contactul direct cu o cerere radicală de renunțare ne descoperă adevărata identitate: mediocritatea.

Ceea ce nu a acceptat acest tânăr bogat nu a fost numai părăsirea propriilor averi sau a plăcerilor acelei lumi, ci dificultatea a constat în împărțirea bunurilor sale săracilor: „Un lucru îți lipsește: mergi, vinde ceea ce ai și dă săracilor și vei avea comoară în cer, apoi vino și urmează-mă” (*Mc* 10,21). Adevărata caritate presupune deschidere față de ceilalți, disponibilitate totală în a-i ajuta pe semenii. Renunțarea la bunurile materiale în favoarea celor lipsiți poate pune în criză ziua de mâine, poate crea dificultăți și suferințe, dar ea ne poate face în realitate mai bogați: căci cel cu care împart îmi este frate și împărtășesc cu el același drum. Cristos, prin chemarea adresată tânărului, se concentrează asupra esenței vieții creștine trăite în iubire, și anume dăruirea. Tânărului bogat i se cere să se dăruiască total, fără rezerve.

Dar mai este posibilă astăzi urmarea lui Cristos, care presupune radicalitate, într-o lume atât de materialistă? Mai este astăzi Cristos văzut ca o valoare pentru care să fii dispus să renunți la toate? Renunțarea la bunurile pe care le-am dobândit prin muncă cinstită și cu efort nu este nebunie? Cum am fi procedat dacă am fi fost în locul tânărului din evanghelie?

Un tânăr din Brazzaville, capitala statului Congo, a făcut un gest mai puțin obișnuit. La vârsta de 25 de ani, singurul

fiu al unei familii bogate, s-a hotărât să se facă preot. Terminase de un an facultatea de arhitectură, ajunsese inginer și avea tot ce își dorește orice tânăr de astăzi: o mașină scumpă, o casă modernă, o prietenă frumoasă, un serviciu foarte bun și un cont generos în bancă. Dar viața pe care o ducea, cu tot luxul ei, nu îl mulțumea. Simțea ceva mult mai puternic în interiorul său. Decizia a împărțășit-o mai întâi prietenilor săi, cu care adesea se întâlnea la distracții. „Te simți bine? Glumești sau chiar ai înnebunit?” Și cu multe alte întrebări l-au asaltat prietenii lui, dar nu au reușit să înțeleagă motivul unei asemenea renunțări. Familia a reacționat cel mai dur la alegerea misterioasă a tânărului. Erau credincioși, dar considerau o renunțare prea mare ca unicul lor fiu, în care și-au pus toate speranțele, să se facă preot. În ultimă instanță, după nenumărate încercări de a-l face să renunțe la gândul său, tatăl l-a dezmoștenit, concluzionând nervos: „Nu vreau să te mai văd niciodată!” Și tânărul a plecat. Iar peste câțiva ani a ajuns preot.

Tânărul african rămâne un reper în viața de credință și un exemplu greu de acceptat de mulți creștini de astăzi, care își reduc viața doar la bani și plăceri. Lumea de astăzi are nevoie de creștini autentici, care să arate prin viața lor că mai există o altă viață, cea veșnică. Iar această viață este pregătită pentru fiecare dintre noi.

Isus nu lasă pe nimeni fără speranța mântuirii, nici chiar pe cei bogați, dar amintește marea dificultate a acestora de a dobândi împărăția lui Dumnezeu. Cei bogați au o mare responsabilitate față de cei săraci ai lumii și, mai ales, de buna întrebuințare a banului, căci de multe ori cele mai mari rele – prostituția, eutanasia, avortul, sinuciderea, crima – au drept cauză principală banul.

Închei această predică cu un text din marele gânditor creștin sfântul Augustin, care ne îndeamnă să ne folosim cu înțelepciune de bunuri:

Mulți îngroapă averea în pământ, privându-se chiar și de plăcerea de a o vedea – de multe ori pentru toată viața – doar pentru faptul de a o ști în siguranță. De ce nu o îngroapă direct în cer, unde ar fi cea mai mare siguranță și unde o vor găsi, într-o zi, pentru totdeauna? Cum să facă aceasta? E simplu. Dumnezeu își oferă, în cei săraci, hamalii care îi vor duce comoara acolo unde speri să ajungi într-o zi. Dumnezeu își primește prin cei săraci comoara aici și ți-o va restitui când vei ajunge la el.

Să dăm dovadă de înțelepciune și să-l alegem pe Dumnezeu drept centru al vieții noastre, încredințându-ne lui cu totul. Iar bogățiile acestei lumi să le folosim pentru a-i ajuta pe ceilalți, căci în acest fel ne vom ajuta și pe noi înșine. Să nu ne fie teamă să renunțăm în favoarea lui Dumnezeu, căci el nu se lasă întrecut în dărnicie. Să arătăm lumii de azi, prin viața noastră, că viața veșnică este o realitate trăită încă de pe acest pământ.

*Marius ENĂȘEL*



## DUMINICA A XXIX-A DE PESTE AN

*Is 53,10-11*

*Evr 4,14-16*

*Mc 10,35-45*

Și în această duminică Biserica ne invită să meditam asupra iubirii lui Dumnezeu față de noi, iubire revărsată prin Cristos, care s-a Întrupat, s-a făcut om întru totul asemenea nouă, în afară de păcat, a trăit printre noi, a pățimit, a murit, a înviat și s-a înălțat la ceruri alături de Dumnezeu Tatăl.

Așadar, „Fiul Omului n-a venit să fie servit, ci ca să servească și să-și dea viața ca răscumpărare pentru cei mulți” (*Mc 10,45*).

După cum afirma și sfântul Irineu de Lyon: „Fiul lui Dumnezeu s-a făcut om, pentru ca oamenii să devină fii adoptivi ai Tatălui în Dumnezeu Fiul, pentru ca ei să fie fii în Fiul”.

Și profetul Isaia ni-l prezintă pe Mântuitorul ca „slujitorul drept” (cf. *Is 53,11*), care va suferi, nu pentru păcatele proprii, ci pentru a mijloci în favoarea răscumpărării noastre, ca preț al mântuirii noastre.

Suntem noi slujitori față de ceilalți? Cel care slujește are în vedere binele celorlalți. Slujitor este cel care se

pune la dispoziția completă a altora și înțelege în același timp să-i respecte și să-i ajute pe ceilalți.

Așadar, slujirea este o cheie care ne permite să mergem pe drumul mântuirii. Această disponibilitate totală reprezintă, de fapt, o iubire autentică. Cel care renunță la iubire se închide în egoismul său, consideră că nu are nevoie de nimeni, se închide în inima sa.

Servitorul, zdrobit prin suferință, este însuși Isus Cristos, răscumpărătorul oamenilor, care a luat asupra sa păcatele lumii, pentru a ne elibera de orice întinare, de orice pată, ca să fie Trupul Mistic al lui Cristos, Biserica; curat, imaculat, în fața tronului lui Dumnezeu.

Slujirea lui Isus Cristos atinge punctul culminant în Moartea sa pe Cruce, pe când noi eram încă în păcat, așa cum afirmă și Sfântul Paul în *Scrisoarea către Romani*:

Pe când eram încă neputincioși, Cristos a murit la timpul hotărât pentru cei nelegiuïți. De fapt, cu greu moare cineva pentru un om drept. Poate că pentru un om bun ar îndrăzni cineva să moară. Dar Dumnezeu și-a arătat iubirea față de noi (prin faptul) că, încă pe când eram păcătoși, Cristos a murit pentru noi (*Rom 5,6-8*).

Astfel, oamenii sunt reconciliați cu Dumnezeu.

Această reconciliere cu Dumnezeu o invocă și psalmistul: „Fie, Doamne, mila ta asupra noastră, precum și speranța noastră este în tine” (*Ps 32,22*). Ca răspuns al credinței sale, omul trebuie să aibă o atitudine de încredere și de speranță față de Dumnezeu. Și este necesar ca el să conștientizeze dependența sa drept creatură față de Creator, Stăpânul Universului.

În acest sens, Isus îi cheamă pe fiii lui Zebedeu, pe ceilalți apostoli și pe noi toți, discipolii săi, să urmăm

exemplul său, slujindu-ne unii pe alții, cu respect, cu o disponibilitate absolută și cu umilință. Înaintea pericolei relatate în Evanghelia de astăzi, Isus le vorbise apostolilor de viitoarea sa Pătimire, Moarte și Înviere. În această atmosferă apăsătoare, culmea sfidării vine din partea celor doi fii ai lui Zebedeu: Iacob și Ioan, care se frământau în inima lor, deoarece voiau să-și asigure un loc de cinste în Împărăția lui Dumnezeu. Auzind acestea, Isus îi întreabă dacă sunt conștienți de necesitatea schimbării radicale a vieții lor. El le amintește că, pentru a lua parte la triumful său, nu trebuie ca ei să fie slujiți, ci este necesar ca ei să slujească pe alții, asemenea Lui.

Ceilalți zece apostoli au fost cuprinși de indignare auzind dorința celor doi, însă Isus își continuă argumentarea, menționând că valoarea unei persoane nu este dată de bunurile pe care le deține, ci pentru ceea ce este persoana în fața lui Dumnezeu.

Isus îi invită pe cei doi să nu se așeze comod în siguranța leneșă, căutând să ajungă la o prietenie cu ceilalți, pentru a ajunge la un loc de cinste; mai degrabă este necesar ca ei să practice comuniunea între oameni.

Isus ne slujește în sensul că se pune la dispoziția noastră totală în Sfânta Euharistie, în Tabernacol, dar și noi trebuie să conștientizăm că avem nevoie de el: ne este indispensabil.

Nu trebuie să avem nici o teamă în a-i cere ajutor în dificultățile noastre; așa cum relatează *Scrisoarea către Evrei*, El știe să ne înțeleagă pe deplin. Și El a fost om, pe deplin Fiu al Omului. Marele nostru Preot continuă slujirea sa față de oameni: el este capabil să înțeleagă slăbiciunile noastre, el mijlocește pentru noi pe lângă

Dumnezeu, chemându-ne fără încetare să înțelegem și noi slăbiciunile fraților noștri și să ne dedicăm cu toată iubirea slujirii lor.

El este asemenea nouă în toate, în afară de păcat, este în harul lui Dumnezeu, de aceea, să ne apropiem cu încredere de tronul harului, de harul său, ca să dobândim îndurare și să primim har spre ajutor la vreme potrivită.

Tendința de a ocupa locurile dintâi, de a fi în față la ospete, tendința și tentația de a avea siguranța bunăstării materiale și dorința de a fi deasupra celorlalți: acestea sunt ispite care se nasc din egoism, din orgoliu. Atitudinea de a-i subjuga pe alții, făcându-ne astfel simțită puterea asupra fraților (cf. *Mc* 10,42), reprezintă un gest care este într-o totală contradicție cu atitudinea de slujire a lui Isus Cristos, astfel încât cel care vrea să fie primul între noi „să fie sclavul tuturor” (*Mc* 10,44). Deoarece „Fiul Omului n-a venit să fie servit, ci ca să servească și să-și dea viața ca răscumpărare pentru cei mulți” (*Mc* 10,45).

Evanghelistul Marcu folosește expresia „răscumpărarea celor mulți” în locul expresiei „răscumpărarea tuturor”, deoarece, deși Misterul Pascal al lui Cristos are un efect benefic pentru toți oamenii, nu toți caută să facă voința lui Dumnezeu în viața lor și se dovedesc nevrednici, zădărnici astfel în ceea ce-i privește libertatea adusă de Isus, preferând în continuare sclavia întunericii.

Este mai importantă slujirea decât dorința de a fi deasupra celorlalți. Într-o familie creștină, doi frați, în jocul lor, voiau să-l imite pe preotul de la altar. Cel mai mare de la început a spus că el va fi preotul, celui mai



mic i-a rămas misiunea de ministrant. Nu după mult timp, mama lor a auzit că ei au început să se certe, deoarece cel mai mic voia să fie și el „preotul”; la insistența ei, cel mai mare a acceptat acest lucru, însă a spus cu voce ridicată: „Bine, mamă, dacă el va fi preotul, atunci eu voi fi episcopul”. Desigur, dacă acestea au fost, sunt și vor fi atitudinile unor copii, mai duros este când și cei mari au astfel de atitudini, acționând după interese meschine, căutând să-i conducă pe ceilalți. Dacă copiii sunt în perioada formării, modelării caracterului lor, pe parcurs se maturizează. Cei adulți însă și-au conturat deja caracterul, personalitatea, fie într-un mod onest, fie, din păcate, într-un mod dublicitar.

Conștienți că Isus Cristos nu a venit să înlăture suferința de pe pământ, ci a venit să o umple cu iubirea sa, așa cum afirma și monseniorul Vladimir Ghika, ce este un model grăitor de sfințenie pentru noi, să ne rugăm Dumnezeului nostru atotputernic și veșnic ca să ne dea harul să voim întotdeauna ceea ce voiește El și să-l slujim pe El și pe frații noștri cu o inimă neîmpărțită.

*Sergiu-Felician HÂRJA*



## DUMINICA A XXX-A DE PESTE AN

*Ier 31, 7-9*

*Evr 5, 1-6*

*Mc 10, 46-52*

Evangelia din această zi ni-l prezintă pe Isus la Ierihon, pe drumul care duce la Ierusalim, orientat spre sfârșitul existenței sale pământești, gata de a duce la îndeplinire opera încredințată de Tatăl. Faptele descrise în acest fragment au o valoare emblematică, nu doar pentru cei care au participat la evenimente, ci și pentru noi.

Un cerșetor orb, numit Bartimeu, ședea la marginea drumului și, auzind că trece Isus, a început să strige: „Isuse, Fiul lui David, îndură-te de mine!” Bartimeu nu vrea să piardă ocazia. A auzit că trece Isus, a înțeles că era ocazia vieții sale și a acționat cu promptitudine. Iată, aici avem o primă învățătură foarte importantă. Isus încă trece. Trebuie să fim atenți și să nu-l lăsăm să treacă în zadar. „Mă tem de Isus care trece” spunea sfântul Augustin: „mă tem că va trece și eu nu-l voi întâlni”.

Cei care se aflau în jurul lui Bartimeu îl certau și îi cereau să tacă. Reacția acestora scoate în evidență pretenția noastră ca mizeria să fie ascunsă și să nu deranjeze

privirea și planurile noastre. Numindu-l pe Isus „Fiul lui David”, Bartimeu proclamă, de fapt, credința sa; vrea să spună că Isus este Mesia care a fost promis. La chemarea lui Isus, Bartimeu își aruncă haina, lasă în urmă totul și este gata de a începe o nouă viață.

În mod sigur, Isus știa de ce avea nevoie acel om, dar a dorit ca acesta să-și manifeste public credința în puterile sale vindecătoare. Orbul exprimă acum ceea ce-și dorește din inimă: de a avea capacitatea de a veni în contact cu realitatea care-l înconjoară. După ce își recapătă vederea, Bartimeu abandonează totul și-l urmează pe Cristos.

Dacă citim cu atenție textul, observăm foarte ușor că acest miracol al lui Isus se desfășoară pe două planuri: unul fizic și altul spiritual. Putem deosebi două orbiri: orbirea ochilor și orbirea inimii. Aceasta din urmă este mult mai rea și mai greu de vindecat decât prima. Din evanghelie putem observa că mulțimea care-l însoțește pe Isus este incapabilă să-l vadă în el pe Mesia. Aceiași oameni care acum sunt fascinați de minunile săvârșite de Isus peste câteva zile îl vor renega și-l vor condamna la moarte.

Termenul orb desemnează un lucru negativ doar când este vorba de orbire spirituală. Bartimeu nu este un orb, este doar un nevăzător. Cu inima vede mai bine decât mulți alții, deoarece are credință și speranță. Această privire interioară a credinței l-a ajutat să-și recapete privirea exterioară, a lucrurilor: „Credința ta te-a mântuit”, i-a spus Isus. Un alt semn care îi evidențiază credința este faptul că, abia vindecat, începe să-l urmeze pe Isus, devenind un discipol al său.

Un exemplu de credință găsim și în viața sfântului Iacint, un călugăr dominican de origine poloneză. În

biografia sa se poate citi că, la 27 septembrie 1244, pe când se îndrepta spre catedrala din Varșovia, s-a întâlnit cu o doamnă a locului numită Vitoslavia. Această nobilă doamnă era însoțită de gemenii săi. Însă ambii erau orbi. Văzându-l pe acest călugăr, mama a îngenucheat în fața lui și l-a implorat să redea vederea copiilor săi: „Privește, sunt ca niște monștri! Sunt orbi! Ai milă de noi!” La vederea acestor copii, sfântul Iacint nu a putut să-și stăpânească lacrimile. S-a apropiat de ei, i-a sărutat pe frunte și apoi a făcut semnul crucii pe ochii lor, spunând: „În numele lui Isus Cristos, care este lumina lumii, vă poruncesc să vedeți! Iluminați-vă!” Și rugăciunea sa a fost ascultată: cei doi copii, în același timp, au simțit cum li se deschid ochii și au început să vadă.

Invocarea numelui lui Isus provoacă în ei o schimbare radicală. Provoacă, înainte de toate, dorința și speranța vie de a fi vindecați, iar întâlnindu-l pe acest sfânt, speranța lor devine certitudine. Iată, așadar, că strigătul de implorare se transformă în vindecare.

Și noi de multe ori acționăm ca niște orbi. Existența noastră creștină se aseamănă de multe ori cu aceea a persoanelor care-l însoțesc pe Isus în drumul spre Ierusalim. Ne numim creștini și trebuie să-l însoțim pe Isus ca adevărați discipoli, orientați împreună cu el spre același scop și având același destin. Însă de multe ori nu suntem conștienți de acest lucru, iar drumul nostru devine obositor.

Dorim să fim prietenii Domnului și să rămânem uniți cu el. Dar l-am înțeles pe deplin pe Mesia? Am înțeles ce vrea Isus de la noi? Suntem cuprinși de orbire spirituală, orbire care face ineficace și sterilă urmarea

lui Cristos. Din acest punct de vedere, exemplul lui Bartimeu devine foarte important pentru noi. Observăm în existența noastră că de multe ori suntem incapabili să ținem pasul cu Isus, că de multe ori se întâmplă să ne rătăcim și, astfel, să pierdem drumul pe care merge Cristos. Cum reacționăm în astfel de situații? Îi cerem ajutorul lui Isus asemenea lui Bartimeu? Sau continuăm să mergem pe întuneric asemenea orbilor?

Pentru a-l urma pe Cristos, este necesară și indispensabilă lumina. A dori lumina înseamnă a dori calea dreaptă, cale pe care un orb nu reușește s-o găsească. A dori lumina înseamnă a dori calea care duce la Dumnezeu, înseamnă a căuta căile care ne conduc la El. Dacă ne-am rătăcit, nu trebuie să ne descurajăm, deoarece putem regăsi calea dreaptă pentru a ne întoarce.

Despre această reîntoarcere vorbește și profetul Ieremia în prima lectură. Dumnezeu pregătește reîntoarcerea poporului său din robia Babilonului. El își alege un număr mic de persoane pentru a continua istoria mântuirii, rămânând astfel fidel promisiunii sale. Acest grup format din cei săraci, din cei nevoiași și din cei care se tem de Dumnezeu a suferit exilul ca o privare de prezența salvatoare a lui Dumnezeu. Aici găsim exprimată teama tuturor acelor care îl pierd pe Dumnezeu și trăiesc în durerea acestei pierderi. Deși experiența este dureroasă, trebuie să vedem în ea și aspectul pozitiv, deoarece conține nostalgia lui Dumnezeu și conduce la încredere și speranță.

Cristos este cel care mereu ne regăsește și ne oferă dragostea sa. Lui trebuie să ne adresăm chiar și atunci când ne-am îndepărtat sau ne-am rătăcit. În a doua lectură, autorul *Scrisorii către Evrei* ne asigură că Isus

este Mijlocitorul nostru plin de milostivire și capabil de a simți compasiune pentru cei care se află în ignoranță și în greșeală.

Episodul din *Evanghelia după sfântul Marcu* rămâne o invitație permanentă de a-l recunoaște în Isus pe cel care ne poate elibera de orbirea noastră și ne poate ilumina cu darul unei credințe reînnoite și curajoase.

Orbul din Ierihon îl invocă pe Isus și îi cere să îi redea vederea. Isus însuși îl interpelează, pentru că își exprimă din toată inima această dorință... „Ce vrei să fac pentru tine?”... „Să-mi recapăt vederea!”... Și a început să vadă.

Și noi trebuie să-i spunem Domnului: Doamne, fă-mă să văd, ajută-mă să te recunosc! Fă ca inima mea să fie fascinată de misterul tău dureros și glorios! Ajută-mă să te văd cu ochii inimii pentru a te urma!

Răzvan MĂTĂȘEL



## DUMINICA A XXXI-A DE PESTE AN

*Dt 6,2-6*

*Evr 7,23-28*

*Mc 12,28-34*

Tema acestei duminici este aceea a iubirii, iubire pe care trebuie să o trăim față de Dumnezeu și care este strâns legată de iubirea față de aproapele. Toată legea creștină este rezumată în aceste două legi și constituie semnul de apartenență la Cristos. Este o temă importantă pentru noi, creștinii, deoarece ea este măsura și valoarea credinței noastre în Dumnezeu.

Prima lectură, luată din *Cartea Deuteronomului*, ne prezintă rugăciunea de dimineață și de seară recitată de fiecare evreu, care începe cu cuvintele: „Ascultă, Israele!”. În această rugăciune, evreul își amintea de iubirea unicului Dumnezeu, de cultul datorat lui, de respectarea poruncilor lui, cerând ca iubirea față de Dumnezeu să nu se arate numai în exterior, ci să se exprime din toată inima, din tot sufletul. Această iubire să fie totală și personală. Este rugăciunea ce exprimă esența credinței lui Israel. Ceea ce aduce nou Cristos este faptul că asociază acestei porunci fundamentale pe aceea a iubirii față de aproapele.

La orice Liturghie, noi ne apropiem de Cristos, însă de multe ori poate înconștienți de ceea ce Cristos ne oferă. De aceea, este necesar să ne apropiem de cuvântul său cu aceeași simțire și încredere cu care s-a apropiat poporul din Israel și din ținuturile învecinate, care alergau la Isus pentru a fi vindecați și transformați, și cu aceeași ardoare de a-l contempla, despre care ne vorbește *Scrisoarea către Evrei*. Cu siguranță, el poate să ne transforme și să ne facă și pe noi instrumente vii. Cristos a oferit un singur sacrificiu o dată pentru totdeauna, dar îl pune mereu la dispoziția noastră. El este mijlocitorul nostru viu, care intervine în favoarea noastră și vine în mijlocul nostru tocmai pentru a ne da toate harurile necesare.

Mai mult, *Scrisoarea către Evrei* arată superioritatea preoției lui Cristos față de preoția Vechiului Testament. Marele nostru preot este sfânt, preoția sa este veșnică. De aceea, sfințește și dă valoare perenă nu numai preoției Noului Testament, dar și firii umane, în care binevoiește să locuiască. De aceea, să alergăm la el și să avem încredere în iubirea și milostivirea sa.

Într-adevăr, pentru a putea fi iubit, Dumnezeu s-a făcut cunoscut, a stabilit un raport personal cu Abraham, arătând o admirabilă bunăvoință față de el și față de urmașii săi. I-a făcut promisiuni extraordinare și nu a încetat niciodată să se intereseze de fiii lui Abraham pentru a-i conduce, a-i proteja, a-i apăra, și astfel eliberați, i-a coplesit cu binefaceri. Cu alte cuvinte, Dumnezeu s-a arătat plin de iubire, de o iubire tandră și generoasă. De aceea, Dumnezeu poate să ceară să fie iubit.

Unele persoane ne-au oferit cu siguranță fiecăruia dintre noi daruri și, poate, foarte prețioase, cu o mare



afecțiune, însă, cu toate acestea, nimeni nu ne-a dăruit totul. Dumnezeu însă întotdeauna ne oferă daruri deosebite: aerul pe care-l respirăm, lumina care bucură ochii noștri, lumea și minunățiile sale, persoanele care ne înconjoară. Din toate părțile, iubirea lui Dumnezeu ne înconjoară, ne vine în întâmpinare și dorește să ni se dăruiască. La drept vorbind, a-l iubi pe Dumnezeu nu este o poruncă, este mai degrabă o vocație care corespunde celei mai profunde aspirații a ființei noastre.

Tocmai acest lucru vrea să-l scoată în evidență Isus în evanghelia de astăzi, în dialogul cu cărturarul care-l întreabă: „Care este cea mai mare poruncă a lui Dumnezeu?” Iubește-l pe Dumnezeu din toată inima ta, iar pe aproapele tău ca pe tine însuși. Acesta este răspunsul pe care-l dă Isus. El știe ce tentație este pentru om iubirea de sine. Este un abis care ușor poate înghiți scopul și sensul vieții noastre.

Fără îndoială, pâinea cea de toate zilele a inimii omenеști este iubirea. Viața noastră numai atunci merită să fie numită umană, când practică iubirea. Acest lucru este important și pentru faptul că la sfârșitul vieții examenul va fi din această materie. Aceasta nu este o materie facultativă, ci obligatorie pentru toți. Dacă reușim la examenul de iubire față de Dumnezeu și față de aproapele, atunci vom putea trăi veșnic în ea. Însă asupra celor care decid să se iubească pe ei înșiși în mod exclusiv va apăsa o singurătate chinuitoare, deoarece omul nu-și este suficient.

Dumnezeu este izvorul oricărei iubiri și plinătatea ei; din el, așadar, putem lua cel mai mult. Iubirea noastră îndreptată spre el este acea legătură prin care se revarsă spre noi, neîncetat, iubirea sa, care ne înnobilează viața.

Din păcate, avem de foarte multe ori o concepție greșită despre iubirea față de Dumnezeu, mai ales când întâmpinăm greutăți, dificultăți în viață. El vrea, în primul rând, acceptarea voinței sale sfinte. Să scriem cu literele de aur ale bucuriilor noastre și cu cerneala roșie a suferințelor noastre pe frontispiciul vieții noastre aceste două cuvinte: Da, Părinte! Dumnezeu cere de la noi curajul de a da mărturie despre iubirea sa în orice circumstanță a vieții noastre, mai ales atunci când ceilalți au nevoie de iubirea noastră.

La 12 decembrie 1877, din gara Verona, preotul italian Daniel Camboni pleca misionar în Africa. La gară l-a petrecut și tatăl său. În momentul plecării, preotul îi spuse tatălui său: „Tată, știi cât de mult te iubesc! Dar dacă pentru Dumnezeu, pentru Evanghelie ar trebui să părăsesc 50 de tați ca tine, mărturisesc, aș face-o și pe aceasta”. Cu lacrimi în ochi, tatăl îi răspunse: „Fiule, tu știi cât de mult te iubesc! Dar dacă aș avea 50 de fii ca tine, din iubire față de Dumnezeu și față de cei care încă nu-l cunosc, pe toți i-aș îndemna să meargă în misiune”. Iată, aceasta este mărturia iubirii perfecte față de Dumnezeu și față de aproapele. Iubirea întotdeauna vrea binele celorlalți.

Isus ne mai atrage atenția și asupra faptului că iubirea față de Dumnezeu nu poate fi separată de iubirea față de oameni. Cu alte cuvinte, adevărata iubire față de Dumnezeu este mereu deschisă față de oameni. În spatele fiecărui semen de-al nostru, noi trebuie să-l vedem pe acel Isus care pentru noi, oamenii, s-a coborât din cer. Este drept că de multe ori ni se pare că unii semeni de-ai noștri nu sunt vrednici de iubirea noastră. Însă îi iubim noi cu adevărat pe cei de lângă noi? Oare nu suntem selectivi în a-i iubi? Cristos, modelul nostru de iubire, nu i-a iubit pe toți? Se spune că este ușor să te

rogi pentru cei care sunt departe de noi, însă nu este atât de ușor să-i iubim pe cei de lângă noi. Dar tocmai aceasta este vocația iubirii: de a face să se deschidă în inimile oamenilor florile iubirii. Să privim numai la raza de soare. Câtă viață, câtă culoare, cât parfum scoate din adâncul pământului! Tot așa face și iubirea. Stimulează, cheamă la creștere semințele semănate în inimile oamenilor.

Cunoaștem din evanghelie și nu suntem în stare să facem cunoscut acest lucru, că în ziua judecării de apoi vom da, în primul rând, seamă de iubire. Și nu numai ce am făcut din iubire față de Dumnezeu, ci și pentru oameni. Ce am făcut semenilor noștri: însetați, flămânzi, părăsiți, înfrigurați, bolnavi. Numai iubirea poate intra în împărăția cerurilor.

Pe primul loc se află, clar, iubirea pentru Dumnezeu. Cine nu are această iubire față de Dumnezeu nu are iubire nici pentru aproapele. De aceea, Isus mă întreabă personal, astăzi, pe mine: îl iubesc eu pe Dumnezeu, sau îmi este indiferent? Pe locul al doilea se află iubirea pentru aproapele. Din nou, întrebarea îmi este adresată personal: îmi iubesc eu aproapele?

Închei cu frumoasele cuvinte ale sf. Augustin, care scrie, în acest sens, așa de frumos, provocându-ne să medităm: „Pentru ca omul să poată umbla, are nevoie de două picioare, tot așa, pentru a ajunge la Dumnezeu, are nevoie de două lucruri: de iubirea față de Dumnezeu și de iubirea față de aproapele”.

*Iosif BĂLTEANU*



## DUMINICA A XXXII-A DE PESTE AN

*1 Rg 17,10-16*

*Evr 9, 24-28*

*Mc 12,38-44*

Există în viața fiecărui om un proces continuu, fără de care el nu ar fi în viață, ba, mai mult, de existența căruia depinde și viața celor din jurul său. Acest proces desemnează două acțiuni care marchează ritmul vieții și care umplu existența umană. Ele constituie două verigi solide ale vieții: a da și a primi. Elementele acestor două nu există unul fără celălalt, dându-și sens și valoare reciproc.

Singurul care dăruiește fără să aibă nevoie de a primi ceva în schimb este Dumnezeu. Sfânta Scriptură afirmă că Dumnezeu din iubire a dăruit omului viața sa divină, l-a făcut părtaș al comuniunii permanente și veșnice cu el. Omul este, așadar, un dar în sine, cea mai frumoasă capodoperă ieșită din mâna Creatorului. Iar fericirea acestei creaturi atât de admirabile este strâns legată de Creatorul ei, Dumnezeu, de la care a primit totul.

Omul, pentru a fi fericit, are datoria de a oferi celui de lângă el, chiar și atunci când rațiunea îl îndeamnă să păstreze pentru sine. Și oricât de darnic s-ar considera

omul, întotdeauna Dumnezeu este cel care acționează și face minuni. Un exemplu în acest sens îl constituie văduva din Sarepta Sidonului, care în prima lectură de astăzi ilustrează dărnicia, chiar și atunci când trebuie să renunțe la strictul necesar în favoarea unui nevoiaș reprezentat de profetul Ilie. Acesta, de-a lungul misiunii sale profetice, s-a bucurat de hrană din partea lui Dumnezeu, trimisă fiind prin intermediul corbilor. Dar Domnul îl trimite în Sarepta Sidonului, unde are grijă să fie hrănit de o văduvă. Așa cum descrie pasajul din *Cartea întâi a Regilor*, această femeie trăia într-o sărăcie extremă, având ca hrană doar puțină făină și untdelemn. Cu toate acestea, femeia se încrede în cuvintele profetului Ilie și îi face din ultimele ei resurse o turtă. Încrederea și dărnicia femeii au fost răsplătite, căci untdelemnul și făina nu se terminau. Această minune a trezit în sufletul văduvei recunoștință și l-a binecuvântat pe Dumnezeu pentru bunătatea sa.

Această binecuvântare și laudă adusă lui Dumnezeu o exclamă Biserica în psalmul responsorial: *Suflete al meu, preamărește-l pe Domnul*. Dumnezeu, așa cum afirmă psalmul, este mereu credincios cuvântului său: el face dreptate celor asupriți și dă pâine celor flămânzi. El are grijă de cei străini, sprijină pe văduvă și pe orfan. Aceste versete îl prezintă pe Dumnezeu ca pe un tată plin de grijă față de oameni și atent la nevoile lor. Iar categoria aparent cea mai exclusă din cadrul poporului ales – văduva și orfanul – se bucură de o iubire și de o grijă predilectă.

Dărnicia însă presupune întotdeauna din partea celui care oferă o renunțare, o jertfă. În cea de-a doua lectură, luată din *Scrisoarea către Evrei*, Cristos ne apare ca modelul suprem de jertfă, murind pe cruce pentru

mântuirea omenirii. Această jertfă a lui Cristos este unică și totală și nu încetează să aducă roade în Biserică. Iar aceste roade, asemenea făinii și untdelemnului de care s-a bucurat văduva din Sarepta Sidonului, nu se sfârșesc, ci continuă să se reverse în credincioși.

Isus Cristos ne arată în evanghelia de astăzi ce înseamnă adevărata generozitate, esența lui *a dăruii*, care își are rădăcina în iubire și care se dezvoltă într-un climat de modestie.

Evanghelistul Marcu prezintă încă de la începutul fragmentului evanghelic antiteza dintre cei bogați și cei săraci, mai exact, dintre farisei și văduvă. Fariseii sunt descriși cu multă duritate de către Isus ca fiind oameni falși, preocupați doar de latura exterioară, într-o permanentă agitație în a aduna cât mai mulți bani, chiar și de la cei mai nevoiași, obsedați de imaginea pe care o au în fața lumii. Latura exterioară exprimă foarte bine interiorul, căci spiritualitatea lor este plină de prefăcătorie și interes. De-a lungul evangheliilor observăm o bună-tate și o milă deosebită a lui Cristos pentru păcătoși, dar întotdeauna se manifestă cel mai dur față de farisei.

În viziunea lui Cristos despre om și viață, accentul este așezat nu în exteriorul omului, ci în interiorul acestuia. Dumnezeu, care cunoaște totul în profunzime, vede în inima omului și în această perspectivă face o judecată dreaptă. Văduva din evanghelie este un argument în acest sens. Deși nu dispunea de multă avere, ea a făcut un gest extraordinar, poate neobservat de lumea din templu, care era atentă doar la aspectul exterior – cantitatea și zgomotul asurzitor al monedelor care cădeau în caseta cu bani. Ea a dat totul, căci aceasta însemnau pentru ea cele două monede pe care le-a oferit în cutia de la templu. Văduva nu a dat doar o parte

din puterea și privilegiile sale, nu a renunțat la ceea ce îi prisosea, așa cum au făcut alții, ci ea a oferit totul.

Gestul timid al văduvei, care a pus bănuții ei în tăcere, constituie un act de rugăciune, de credință și de iubire. Este rugăciune, pentru că prin oferta ei de la templu s-a adresat lui Dumnezeu după propriile posibilități, în tăcere și umilință. Este credință, pentru că văduva a avut încredere în Dumnezeu că, rămânând cu mâinile goale, Domnul însuși va avea grijă de ea. Constituie iubire, deoarece numai ea este capabilă de gesturi care, pe plan pur uman, par lipsite de orice logică.

Lumea în care noi trăim este obsedată de aspectul exterior: să ai cât mai mulți bani; să fii în pas cu moda, să ai un trup bine îngrijit și răsfățat. Iar dacă în acest context consumist vor apărea și gesturi de caritate, unele dintre acestea vor fi făcute sub lumina puternică a reflectoarelor, iar astfel de persoane vor dori să fie așezate pe piedestalele cele mai înalte și să fie laudate.

În contrast cu lumea bogată descrisă mai sus, observăm în lumea de astăzi foarte mulți oameni care trăiesc în sărăcie, departe de a avea măcar strictul necesar. Existența acestor oameni ar trebui să-i provoace pe cei bogați la reflecție și mai apoi la un ajutor concret. Dărnicia celor bogați față de această categorie socială nu constituie o pomană care să-i umilească, o simplă binefacere, ci este o datorie și o normalitate. În fața lui Dumnezeu toți oamenii sunt egali, iar din punct de vedere economic și social, Cristos nu este de acord cu aceste diferențe uriașe care există între bogați și săraci.

Care este atitudinea noastră în fața nevoilor apropielui? Suntem noi dispuși să oferim din puținul nostru celui care nu are? Nu căutăm publicitatea atunci când facem o faptă bună? Nu-i umilim într-un fel sau altul pe cei care sunt mai săraci ca noi?

Tânărul John din orașul New York suferea de la naștere de o tumoră la creier, iar medicii i-au sugerat să facă urgent o operație. Părinții, disperați, îl susțineau din toată inima, dar toate economiile lor de 15.000 de dolari nu erau suficiente. Suma de 300.000 de dolari, de care aveau nevoie, le învingea orice speranță. O organizație pentru cazuri extraordinare s-a oferit să-l ajute pe tânărul John, strângând fonduri în acest sens. O tânără studentă a fost sensibilizată de acest caz și s-a prezentat la acest oficiu, donând toate economiile ei: 50 de dolari. Unii angajații ai organizației au râs de acest gest, spunând că este o nimica toată. Însă suma aceasta infimă a ajutat ca operația tânărului să fie posibilă. Și dacă au fost persoane care au donat sume mult mai mari, dintr-un buget impresionant, tânăra a dăruit în schimb totul și a fost foarte fericită că a contribuit la reușita operației.

Exemplul studentei este edificator și curajos, căci ea, asemenea văduvei din evanghelie, a oferit totul pentru tânărul bolnav. Ea ne învață ce mari sunt gesturile mici, aparent banale, care alcătuiesc viața noastră.

De multe ori, și noi, asemenea angajaților de mai sus, ne arătăm ironici față de persoanele care vor să-i ajute pe ce nevoiași, dar nu au prea multe posibilități. Ar trebui să privim mai mult la intenția acestora și la faptul că ceea ce este oferit rămâne. Căci așa cum afirma scriitorul francez Antoine de Saint-Exupery, „ceea ce am primit ar putea fi furat, însă ceea ce dăruim rămâne pentru totdeauna”. Să ne dăruim cu totul și vom primi răsplată de la Domnul. Și să nu uităm că în fața lui Dumnezeu, în spațiul carității, nu există mult sau puțin, ci totul sau nimic.

*Marius ENĂȘEL*





## DUMINICA A XXXIII-A DE PESTE AN

*Dan 12,1-3*

*Evr 10,11-14.18*

*Mc 13, 24-32*

Un bătrân din Creta i-a zis odată lui Kazantzakis, un mare scriitor al Greciei: „Când o să ajungi în fața porților Raiului și nu se vor deschide, nu bate cu ciocanul. Ia arma de pe umăr și trage!” Crezi că Dumnezeu o să se teamă și o să deschidă porțile? – a zis acesta. „Nu băiete, el nu poate fi înfricoșat, dar o să deschidă pentru că înțelege că te întorci de la luptă”.

După o viață îndelungată, presărată uneori de bucurii, alteori de necazuri, va avea loc o întâlnire. Lecturile de astăzi anticipă acest eveniment menționând că Fiul Omului va veni să-i adune pe cei aleși, adică pe cei care au luptat pentru cauza binelui până la sacrificiu, ca să-i facă părtași la fericirea veșnică. Mai mult decât atât, Biserica, prin simbolismul pe care-l folosește, dorește să ne introducă în realitățile ce vor urma. De aceea, pentru ultima dată în acest an, în ziua Domnului, preotul s-a îmbrăcat cu haina verde, semnul speranței și al așteptării. Aceasta, pentru că anul liturgic se apropie

de sfârșit. Ne-a adus mai aproape de Dumnezeu? Am trăit un Advent, un Crăciun, un Post, o Înviere, o Înălțare și Rusaliile împreună cu Domnul? Mereu ni s-au deschis izvoarele mântuirii. Câți dintre noi nu ne putem regăsi în cuvintele unui bogătaș care, atunci când medicul i-a prescris ca tratament tot felul de medicamente scumpe și toxice, spune:

Vedeți, domnule doctor, așa este omul! Cât timp este tânăr, se zbate, trudește, asudă, își sacrifică sănătatea, numai să aibă bani; apoi, când îmbătrânește, își sacrifică toți banii, numai să aibă sănătate...

Aceste cuvinte, atât de profunde, ne determină să conștientizăm cât este de important să folosim bine fiecare clipă, gândindu-ne la ziua de mâine.

Evangelhia de astăzi, ca și prima lectură au începutul aproape asemănător, dar sumbru redat prin cuvintele: „În vremea aceea...”. Această expresie face referință la o epocă viitoare, la o perioadă plină de îngrijorare și de mari încercări, deoarece: „Soarele se va întuneca”; „Luna își va pierde strălucirea”; „stelele vor cădea de pe cer” – ceea ce vrea să ne spună că sfârșitul lumii și al istoriei este aproape. De fapt, acest sfârșit ne arată începutul, scopul pentru care am fost creați: de a-l cunoaște, iubi și sluji pe Dumnezeu. Fenomenele cosmice vor provoca dureri mari și vor face să plângă toate neamurile pământului. Însă aceste chinuri grele nu sunt descrise ca o agonie, ci precum chinurile nașterii unei noi vieți, imagine a celor ce vor moșteni Împărăția lui Dumnezeu. Suferințele sunt canalele harului și, cu cât sunt mai multe și mai mari, cu atât mai mult devenim o făptură nouă în Cristos, o ființă desăvârșită. Și, în acea vreme, îl vom vedea pe Fiul Omului venind

pe nori, cu mare putere și măreție. Puterea lui Cristos nu a fost dobândită prin moștenire sau cumpărare, ci reiese din faptul că el este Mielul care s-a jertfit din iubire și care a îndeplinit cu fidelitate misiunea primită de la Tatăl.

Adesea auzim că există în mijlocul nostru grupări care fac din așteptarea Domnului, pe care o actualizează periodic, un crez propriu al vieții lor. Și, mai mult decât atât, umblă din casă în casă, îngrozind oamenii cu apropiatul sfârșit al omenirii. Cu toate acestea, trebuie știut că în clipa de față nimeni nu știe și nici nu a știut vreodată când va fi acea zi, în afară de Tatăl. Toată importanța trebuie acordată faptului că se va întâmpla ceva. Dar nu trebuie să ne îngrijorăm de aceste preziceri, pentru că acestea sunt primejdii ce vin din afară. Ceea ce ne amenință viața sau punga nu are nici o importanță. Să ne temem de ceea ce ne amenință sufletul.

Cuvintele escatologice ale lui Isus au fost preluate de ucenici și puse în forma actuală într-o epocă de mare tulburare politică, religioasă și socială: era perioada în care a fost distrus Templul din Ierusalim, atunci când oamenii asistau la sfârșitul lumii ebraice și când era ușor de înlocuit sfârșitul unei lumi oarecare cu sfârșitul întregii omeniri. Toate acestea ne fac să înțelegem că și pe vremea aceea cuvintele lui Isus puteau fi ușor reinterpretate și aplicate de la caz la caz. Prin urmare, noi nu trebuie să amânăm împlinirea hotărârilor bune, convertirea personală, până în ziua în care se va ivi vreun pericol.

Iată, așadar, ce trebuie reținut din toate acestea: Isus, venind pentru prima dată în lume, a inaugurat

Împărăția lui Dumnezeu, în care noi putem intra chiar de acum, spre a deveni fiii Împărăției printr-o viață trăită după evanghelie. În această situație, cea de-a doua venire a Domnului nu trebuie să ne mai înspăimânte, fiindcă ne este făgăduită, și din această făgăduință se nutrește întreaga speranță creștină. Nu ne rămâne altceva de făcut decât să ne adunăm comori în care nu pătrund rugina și moliile, ca să putem intra cu ele în Împărăția lui Dumnezeu.

Rabindranath Thakur (Tagore), un mare filozof indian, relatează o întâmplare a unui cerșetor care, asemenea nouă, era căutător de comori. Acesta a umblat din poartă în poartă, de-a lungul ulițelor satului, când iată că, în depărtare, apare pe neașteptate o trăsură de aur; și plin de mirare s-a întrebat: Cine poate fi acest rege? Speranțele lui erau mari și credea că, în sfârșit, au sosit și pentru el zilele de bucurie. S-a apropiat așteptând mila ce e dată fără a fi cerută și bogățiile necerșite. Deodată, trăsura se opri înaintea lui. Privirea și-a îndreptat-o spre el și, surâzând, acel om misterios a coborât. Cerșetorul simțea norocul vieții sale aproape. Atunci, cel care a coborât pe neașteptate i-a întins mâna și i-a spus: Ce-mi dai? Ah, ce batjocură, să întinzi mâna unui cerșetor pentru a cerși. Era zăpăcit, apoi a scos din desagă cel mai mic bob de grâu și i l-a dat. Dar ce mare i-a fost uimirea când în seara acelei zile, golindu-și sacul, a observat între pomeni un mic bob de aur. A plâns amar și ar fi dorit atunci să fi avut o inimă așa de mare, încât să-i fi dat tot avutul său.

Desigur că este o imagine pe care o folosește autorul pentru motivarea raționamentelor sale, dar care reliefează foarte bine modul nostru de a fi și de a ne

comporta. Există în noi tendința de a dori, de a spera mereu ajutor din partea celor de lângă noi și mai puțin de a dăruia sau de a renunța la noi înșine pentru aproapele. Însă putem face o analogie sigură între tema acestei povestioare și conținutul lecturii a doua din *Scrisoarea către Evrei*. Cristos, deși nu meritam, s-a jertfit pentru fărădelegile noastre, ba, mai mult, ne-a copleșit cu harurile sale. Și fiindcă ne-a sfințit prin pătimirile sale, nu mai așteaptă de la noi jertfe sângeroase, ci vrea doar să fim disponibili în respectarea poruncilor și să fim dispuși să practicăm iubirea.

Așadar, să căutăm să fim vigilenți și activi încă de acum, când mai suntem racordați la firul vieții. Să facem în așa fel încât întâlnirea cu Fiul Omului să fie voioasă, prezentându-ne înaintea lui cu mâinile curate, dar și pline de comori nepieritoare.

*Claudiu COCUȚ*



## DUMINICA A XXXIV-A DE PESTE AN ISUS CRISTOS, REGELE UNIVERSULUI

*Dan 7,13-14*

*Ap 1,5-8*

*In 18,33b-37*

Solemnitatea de astăzi, Cristos, Regele universului, situată la sfârșitul anului liturgic, este o sinteză a misterelor lui Cristos comemorate în decursul anului și se prezintă ca o culme de pe care strălucește mai puternic figura sa de Mântuitor și Domn.

În evanghelie, Pilat îl întreabă pe Isus: „Tu ești regele iudeilor?” și Isus îi răspunde afirmativ. Puțin înainte de aceasta, Caiafa îi adresează aceeași provocare în altă formă, întrebându-l dacă este Fiul Celui binecuvântat, iar răspunsul lui Isus este același. Conform *Evangheliei după sfântul Marcu*, Isus își consolidează răspunsul citând din *Cartea profetului Daniel*. Aceste cuvinte le aplică sieși: „Și îl veți vedea pe Fiul Omului stând la dreapta puterii și venind pe norii cerului”.

Din acest motiv, pentru lectura I a fost ales pasajul din *Cartea profetului Daniel*, în care îl vedem pe fiul omului primind de la Dumnezeu puterea, gloria și împărăția.

Faptul că Isus în fața Sinedriului se identifică cu fiul omului conturează în cadrul acestui text o lumină extraordinară. Evenimentul întrupării, reprezentat de Cristos, existența sa în interiorul istoriei și dincolo de ea, în timp și în veșnicie, totul este conținut aici, cu forța evocării specifice profeției și simbolului. Mărturia din *Cartea profetului Daniel* nu este decât un exemplu, printre atâtea altele. Toată Biblia vorbește, în mod direct sau indirect, despre Cristos, stăpânul istoriei.

Isus nu este cuprins într-o scurtă perioadă a istoriei, dar o umple în întregime: este prezent în Vechiul Testament ca fiind cel profețit, în Noul Testament ca fiind cel întrupat, iar în timpul Bisericii ca fiind cel anunțat. Însăși împărțirea istoriei în două părți – înainte de Cristos și după Cristos – exprimă tocmai această convingere.

Alături de această imagine glorioasă este indicată și aceea a lui Cristos umil și suferind. În acest sens, în a II-a lectură de astăzi, Isus este definit astfel: „El ne iubește; prin sângele său ne-a spălat de păcatele noastre și a făcut din noi o împărăție de preoți pentru Dumnezeu, Tatăl său”. Este o definiție care face apel la atâtea cuvinte și imagini din evanghelie: Bunul Păstor, care-și dă viața pentru oițele sale, Isus, „bland și smerit cu inima”, Isus, care la ultima cină le spune apostolilor că nu-i mai numește servitori, ci prieteni, Isus, mai ales, care la sfârșit se îndreaptă în tăcere spre moarte pentru a ne mântui.

Întotdeauna a fost dificil să se mențină unite aceste două prerogative ale lui Cristos, cea a suveranității și cea a umilinței, derivate din cele două naturi ale sale, divină și umană. Omului de astăzi nu-i vine greu să-l

recunoască în Isus pe prietenul și fratele universal. Pentru el este dificil să-l proclame ca Domn și să-i recunoască puterea. Dacă aruncăm o privire asupra filmelor realizate despre Isus, această dificultate este evidentă. În general, întâlnim un Isus blând, persecutat, neînțeles, atât de aproape de om, încât împărtășește luptele sale, răzvrătirile sale, dorința sa pentru o viață normală. Pe această linie se situează *Isus Cristos superstar*, iar într-o manieră mai crudă și mai desacralizată, *Ultima ispită a lui Isus*, de Martin Scorsese. Și Pier Paolo Pasolini, în *Evanghelia după Matei*, îl prezintă pe Isus ca fiind prieten al apostolilor și al oamenilor, la îndemâna tuturor, și chiar dacă lipsit de o anumită dimensiune misterioasă, este conturat într-o manieră poetică. Franco Zeffirelli, în *Isus din Nazaret*, îl prezintă pe Isus ca pe un om între oameni, prietenos, dar în același timp ca pe unul care, prin miracolele sale și învierea sa, exprimă misterul persoanei sale și transcendente umanul.

Nu este vorba de o discreditare a încercărilor de a repropune în termeni accesibili imaginea lui Isus. În timpul său, Isus nu se simțea ofensat dacă lumea îl considera unul dintre profeți. Îi întrebă și pe apostoli despre percepția lor asupra persoanei sale, făcându-i să înțeleagă că răspunsurile lumii nu erau suficiente.

Isus Cristos, pe care Biserica îl prezintă în sărbătoarea de astăzi și pe care trebuie să-l purtăm cu noi în acest mileniu, este Isus complet, uman și transcendent. Este Cristos viu, care se maturizează în înțelegerea Bisericii și prin întrebările și provocările mereu noi exprimate de cultura și progresul uman.

Sfântul Ioan al Crucii a scris: „Cristos este precum un filon plin de comori imense, din care ceea ce se vede



la suprafață nu se găsește în străfundurile lui. În fiecare adâncitură se descoperă noi surse de bogăție”.

Saltul de calitate în credință se realizează când o persoană îl acceptă cu bucurie pe Cristos în viața sa, nu doar ca frate și prieten, dar și ca Rege, Domn și Mântuitor personal. Așadar, nu doar ca om, dar și ca Dumnezeu. La ce ar fi folosit un Cristos doar umil și persecutat, asemenea nouă, dacă nu ar fi fost suficient de puternic pentru a ne salva și a schimba situația noastră de opresiune, de nevoie și de păcat? Ar fi servit să ne simțim într-o „companie bună” și nimic mai mult.

Credința în Dumnezeu este unicul fundament al moralității actelor noastre. Fără Dumnezeu, de ce ar trebui să fim buni? Fără Cristos, care este principiul ce ne conduce viața?

Regele Frederic al II-lea al Prusiei, care se lăuda că este ateu, îl lua în râs pe scriitorul Arnaud Baculard, pentru că acesta mărturisea deschis faptul de a fi creștin. Scriitorul îi răspunse: „Maiestate, am nevoie să cred că este cineva deasupra regilor. Altfel, nu văd de ce ar trebui să mă închin înaintea oamenilor ca mine”.

În concluzie, Cristos, care va veni într-o zi glorioasă „pe norii cerului”, este prezent acum între noi în frații noștri, în paginile evangheliei și ne așteaptă, umil și liniștit, în semnele sacramentale. Să-l descoperim și să-l primim cu dragoste în fiecare venire de-a sa!

*Iulian ROCA*



## SFÂNTUL IOSIF, SOȚUL SFINTEI FECIOARE MARIA

**19 martie**

*2Sam 7,4-5.12-14.16*

*Ps 88*

*Rom 4,13.16-18.22*

*Mt 1,16-24*

Între ocaziile deosebite ale timpului liturgic, pentru a reflecta la misterul credinței noastre, se numără și solemnitatea sfântului Iosif – tatăl purtător de grijă al lui Isus. Cultul sfântului Iosif se răspândește rapid, pornind de la sfârșitul Evului Mediu, și atinge apogeul în secolul al XIX-lea. Papa Grigore al XV-lea ridică comemorarea sa la rangul de sărbătoare de poruncă în anul 1621; pentru ca, mai târziu, adică în anul 1870, Papa Pius al IX-lea să-l proclame pe sfântul Iosif Patron al Bisericii universale. Papa Leon al XIII-lea, având o evlavie deosebită față de sfântul Iosif, îi dedică enciclica *Quamquam pluries*, iar la centenarul acesteia din urmă, Papa Ioan Paul al II-lea scrie o exortatie apostolică *Redemptoris custos* despre imaginea și misiunea sfântului Iosif în viața lui Cristos și a Bisericii.

Ce dorește Biserica să ne propună prin sărbătoarea de astăzi? Vrea să ne ofere un model de credință și de viață pentru fiecare dintre noi. De fapt, ce înseamnă a crede în Dumnezeu în lumea de astăzi? Cu siguranță este o provocare, uneori chiar un risc, deoarece timpurile sunt nefavorabile pentru tot ceea ce ține de caracterul creștin, religios, al omului; mulți creștini din zilele noastre nu mai sunt preocupați de chestiuni referitoare la adevărurile de credință și morală. De aceea, o viață creștină autentică presupune disponibilitatea de a nu ne lăsa înșelați în drumul nostru de credință, de mediul indiferent care ne înconjoară. În acest sens, ne vine în ajutor sărbătoarea de astăzi. Într-o cultură ca a noastră, care exaltă atâtea valori false, figura lui Iosif ne amintește că există alte lucruri importante pe care trebuie să le facă un adevărat creștin.

Revelația pregătitoare a Vechiului Testament conduce spre revelația completă și definitivă a Noului Testament, iar textele lecturilor de astăzi sunt un exemplu elocvent în această privință. Lecturile de la sfânta Liturghie ne redau un rezumat al planului de mântuire care a ajuns la împlinire în Isus Cristos. Prima lectură conține o profeție mesianică și reprezintă punctul de plecare al textelor veterotestamentare care îl descriu pe mijlocitorul regal al mântuirii, așa-numita făgăduință davidică. Această profeție-promisiune făcută de Natan lui David poate fi considerată ca rădăcina istorică a acelei așteptări mesianice a poporului izraelit. Capitolul al șaptelea din *Cartea a doua a lui Samuel*, din care este luată prima lectură, are o importanță deosebită în ceea ce privește ideea mesianică legată de descendența lui David. Caracteristica acestei profeții-promisiuni este că Mesia nu poate fi altul decât cel

davidic, care conduce această așteptare, mai bine spus, conduce istoria mântuirii la împlinire.

Dacă în prima lectură autorul cărții lui Samuel ni-l prezintă pe David ca fiind „beneficiarul” promisiunii divine, în cea de-a doua lectură sfântul apostol Paul ni-i prezintă pe Abraham și „moștenitorii” săi ca destinatari ai promisiunii lui Dumnezeu. În această a doua lectură, Apostolul Neamurilor ne spune că nu prin împlinirea Legii, ci prin credință devine cineva moștenitor; el nu neagă faptele bune, ci le consideră rod al credinței și al iubirii gratuite a lui Dumnezeu. Sfântul Paul opune aici dreptatea lui Moise dreptății lui Abraham; dreptatea lui Moise vine din faptele Legii; „omul care o practică va trăi prin ea” (*Lev 18,5*); cea a lui Abraham, în schimb, vine prin credință. Dar ce lucru bun a făcut Abraham pentru a merita binecuvântarea lui Dumnezeu? Nici unul extraordinar. Unicul său „merit” a fost credința necondiționată. A crezut în darul gratuit al Domnului.

În fragmentul *Scrisorii către Romani*, redat de lectura de astăzi, Paul răspunde la întrebările: Cine aparține descendenței lui Abraham? Cine sunt moștenitorii promisiunii divine? Izraeliții se considerau a fi unicul popor ales și privilegiat. Paul clarifică și această problemă: nu faptul de a te putea lăuda cu o legătură de sânge cu neamul lui Abraham dă dreptul la binecuvântarea Domnului, ci credința asemenea credinței lui Abraham. Fiecare om, oricărui popor ar aparține, devine fiul lui Abraham dacă se încrede în Dumnezeu așa cum a făcut-o el. Acesta este semnul la care se referă atunci când îi spune lui Abraham în *Cartea Genezei* 17,5: „... am să te fac tată a mulțime de popoare”. În sinteză,

acest fragment evidențiază valoarea, importanța lui Abraham izvorâtă din credința sa mare.

Iosif, soțul Mariei, este descendent al lui Abraham după carne (sânge), dar nu acest lucru îl face mare, ci credința sa. Acest lucru reiese clar din *Evangelia după sfântul Matei*, care, cu o lungă și aparent plictisitoare listă de nume, deschide evanghelia sa: o pagină pe care mulți o trec cu vederea. Sunt amintiți Abraham, patriarhii, David și lista continuă până la Cristos. Fragmentul evanghelic de astăzi începe plecând de la ultimul verset al acestei genealogii: „Iacob l-a avut de fiu pe Iosif, logodnicul Mariei, din care s-a născut Isus, care se numește Cristos” (*Mt* 1,16). Este concluzia solemnă prin care Matei proclamă un prim adevăr fundamental al credinței creștine: Isus din Nazaret, fiul Mariei, este așteptatul descendent al lui David, Mesia căruia, prin gura profetului Natan, Dumnezeu i-a promis o împărăție veșnică; totodată, reprezintă una dintre bazele biblice ale acestei sărbători.

Evangelia așază înaintea noastră, încă de la început, imaginea soțului și a soției. Conform tradiției popoului ebraic, căsătoria se încheia în două etape: într-un prim moment, mirii semnav un contract, un document în fața părinților și a doi martori. După semnarea documentului, numit *ketubah*, cei doi, chiar dacă erau soți și soție, nu-și începeau conviețuirea. Lăsau să treacă un alt an, pe parcursul căruia nu trebuiau să se întâlnească (pe parcursul acestui interval a primit Maria vestea de la înger). Era un timp ce permitea celor două familii să întărească raportul lor de prietenie și celor doi soți un timp de maturizare, inclusiv din punct de vedere fizic; de altfel, se căsătoreau la o vârstă fragedă:

12-14 ani fetele, 15-16 ani băieții; și se pare că aceasta ar fi fost vârsta lui Iosif și a Mariei. Așadar, mai întâi era celebrată căsătoria legală (căsătoria adevărată) și numai după o anumită perioadă soțul o aducea pe soție în casa sa.

Înainte de a trăi împreună cu Maria, Iosif era deci „deja” soțul ei. Adresându-i-se lui Iosif prin cuvintele îngerului, Dumnezeu se adresează lui ca soț al Fecioarei din Nazaret: „Iosife, fiul lui David, nu te teme să o iei la tine pe Maria, logodnica ta, căci ce s-a zămislit într-însa este de la Duhul Sfânt...” (*Mt 1,20*) Iosif, ca descendent al lui David, face din Isus „fiul lui David”, iar ca adevărat soț al Mariei, el însuși este „tatăl lui Isus”, protector și cap al familiei.

Sfântul Matei caracterizează personalitatea lui Iosif afirmând că era drept, ceea ce înseamnă că voia să se conformeze pe deplin cuvântului lui Dumnezeu, pe care îl asculta cu credință. Sfânta Scriptură întotdeauna are un echivalent al dreptății: sfințenia. Fiind sfânt, i-au fost încredințate sfânta Fecioară Maria și grija părintească față de Isus.

În altă ordine de idei, sfântul Iosif ne este, mai ales, exemplu în credință. Credința sa este aceea simplă, profundă și totală a marilor patriarhi; este credința ascultătoare, supusă. Nu constă numai în a crede anumite adevăruri, cât, mai ales, în a se încredința cu totul lui Dumnezeu și de a-i urma, pas cu pas, poruncile. Credința sa este o credință activă, nu rămâne în el doar o atitudine a inimii, ci se transformă în acțiune, în slujire umilă și făptuitoare. Este imaginea omului care uită de sine, care este gata mereu să intervină în favoarea altora.

Deși în evanghelia de astăzi nu am auzit vreun cuvânt, vreun sfat dat de sfântul Iosif, descoperim, în schimb, că el a fost sfătuit de înger și l-a ascultat. Într-adevăr, sfântul Iosif nu spune nici un cuvânt care să fie consemnat de Sfânta Scriptură. El tace, dar ne vorbește prin însăși viața sa, căci viața spune mai mult decât cuvântul. Întreaga lui viață, asemenea lui Abraham, este o trăire de credință, chiar și în circumstanțele cele mai potrivnice și cele mai dificile. De aceea, Biserica îl oferă ca model pentru a face din viața noastră de zi cu zi o cale de sfințire; este un strălucit model pentru părinți în a-i învăța pe copii să creadă, în a ști să păstreze valoarea credinței.

Sfântul Iosif a cunoscut multe dintre problemele pe care le întâmpină și familiile noastre: căutarea unei locuințe (să ne gândim la Betleem cu soția în durerile nașterii și fără un acoperiș să o adăpostească sau un pat în care să o așeze); necesitatea de a fugi din propria patrie în căutarea siguranței; preocuparea pentru pâinea de toate zilele și lista ar putea continua. De aceea, sfântul Iosif este un mijlocitor puternic în necazuri, este speranța noastră pentru a merge înainte întotdeauna, atât în clipele grele, cât și în cele ușoare.

Toți știm aceasta, că există evenimente, cuvinte care ne trezesc bucuria și produc sentimente plăcute. Dar cunoaștem și dintre acelea care, mai mult sau mai puțin, ne provoacă indispoziții. Într-o astfel de situație s-a aflat și sfântul Iosif când a auzit că Maria este însărcinată, în mod miraculos, prin puterea Duhului Sfânt. Toate speranțele, năzuințele sale erau, în aparență, năruite; planul vieții sale era răsturnat; practic, parcă era un obstacol în drumul împlinirii vieții sale.

Odată, un rege porunci să fie așezată o piatră mare în mijlocul unui drum intens circulat al cetății. Apoi se retrase, pentru a vedea dacă cineva ar fi avut curajul să o dea la o parte. Mulți negustori și oameni bogați treceau pe acolo și ocoleau piatra. Câțiva protestară față de rege spunând că nu putea să mențină străzile curate, dar nimeni nu dădu piatra la o parte. La un moment dat, trecu pe acolo un țăran cu un sac de cartofi pe spate; lăsă sacul jos și încercă să miște piatra. După ce depuse ceva efort reuși să rostogolească piatra la marginea drumului. Când să-și ia sacul, văzu o geantă în locul în care fusese piatra. Geanta era plină de monede de aur. Găsi și o scrisoare în care regele scria că monedele aparțineau aceluia care ar fi rostogolit piatra din drum. Țăranul învâță un lucru: „Toate obstacolele sunt o oportunitate pentru a îmbunătăți condiția noastră”.

Putem spune că țăranul din această scurtă povestire este sfântul Iosif, care a trebuit să răstoarne piatra planurilor sale, a gândirii sale tradiționale, pentru a intra în logica lui Dumnezeu și a descoperi acea comoară care se numește Cristos. Și noi putem găsi o comoară, unică în felul ei, dacă dăm la o parte „piatra indiferenței”, „piatra logicii umane”, dacă dăm la o parte vâlul materiei pentru a-l descoperi pe Isus în sfânta Euharistie.

Sfânta Evanghelie de astăzi ne descrie ambientul în care Isus vine în lume, între oameni. Sunt cele trei caracteristici despre care am vorbit: iubirea (semnificată de logodnă: Isus nu vine să despartă, ci să pună mai strâns în comuniune), sfințenia (semnificată de drep-tate) și, nu în ultimul rând, credința, încrederea. Iubirea, sfințenia, credința sunt condițiile fundamentale pentru a-l primi pe Isus în viața noastră. Și unde am putea să-l primim, dacă nu în Sfânta Euharistie?



Euharistia trebuie să devină pentru noi o școală de viață în care învățăm să ne dăruim viața. Viața nu o dăruim numai în momentul morții și nici numai în momentul martiriului, noi trebuie să o dăruim zi de zi (Benedict al XVI-lea, în *L'Osservatore Romano*, 13.05.2006),

așa cum a făcut odinioară sfântul Iosif.

De fapt, de ce depinde reușita noastră în viață și în moarte? Depinde de conformarea planurilor noastre planului lui Dumnezeu; toată gloria și fericirea sfântului Iosif s-au tradus prin aceea că a știut să înțeleagă ceea ce a dorit Domnul de la el și a reușit să ducă totul la bun sfârșit cu credință. Reușita noastră este strâns legată de relația pe care o avem cu Cristos. Întreaga viață a sfântului Iosif – eforturile, munca, grijile, colaborarea cu sfânta Fecioară Maria – l-a avut în centru pe Isus pentru a-i oferi condițiile necesare pentru o bună dezvoltare fizică și spirituală. Mergeți la Iosif și-l veți întâlni pe Isus! În acest sens, este foarte sugestivă frumoasa pictură din biserica noastră; urmând exemplul acestui venerabil sfânt, în pictura vieții noastre se întrevece cerul.

Sinteza întregii vieți a sfântului Iosif, a acestei sărbători, a tot ce am spus până acum s-ar încadra în următoarea frază: „Una dintre virtuțile cele mai sigure este că viața nu-ți restituie altceva decât ceea ce tu i-ai dăruit. Dăruindu-te cu totul vieții, viața se va dăruia cu totul ție”.

*Emanuel PÎRȚAC*



## BUNA-VESTIRE

25 martie

*Is* 7,10; 8,10

*Ps* 39,7-8a.8b-9.10.11

*Evr* 10,4-10

*Lc* 1,26-38

Astăzi sărbătorim fapta minunată pe care a făcut-o Dumnezeu în lume: arătarea nemărginitei sale iubiri față de oameni prin Întruparea Fiului său, Isus Cristos, în sânul Preasfintei Fecioare Maria. Această sărbătoare o numim *Buna-Vestire*, adică ziua în care arhanghelul Gabriel i-a vestit Mariei că va naște pe Fiul lui Dumnezeu.

Este bine de știut că la Roma sărbătoarea a fost introdusă de Papa Leon al II-lea (681-683), la început ca o sărbătoare locală purtând numele de Sărbătoarea așteptării Nașterii Domnului. Această sărbătoare s-a generalizat în toată lumea catolică în secolul al XI-lea, fiind fixată la data de 25 martie. Care a fost motivul pentru care această solemnitate se celebrează în ziua de 25 martie? Fixarea solemnității *Bunei-Vestiri* în această zi se datorează unei alte importante solemnități, și anume

cea a Crăciunului. Sărbătoarea *Bunei-Vestiri* a fost așezată cu nouă luni înainte de nașterea Domnului, adică la 25 martie.

Sărbătoarea de astăzi, a proclamării *Bunei-Vestiri*, mai este amintită și în rugăciuni: *Angelus* – Îngerul Domnului, care este spusă de mulți creștini dimineața, la amiază și seara. Consimțământul liber al Sfintei Fecioare Maria dat lui Dumnezeu mai este contemplat și în primul mister de bucurie al Sfântului Rozariu. Prin aceste rugăciuni creștinii îl preamăresc pe Dumnezeu pentru marea lui iubire față de oameni.

Cunoaștem din scrierile profeților din Vechiul Testament că aceștia au vestit deseori momentul în care Fecioara îl va zămisli pe Fiul Celui Preaînalt, pe Răscumpărătorul lumii. Pretutindeni în Scriptură unde întâlnim ideea mesianică, ideea așteptării lui Cristos, găsim în apropiere și imaginea aceleia care trebuia să-l nască pe Mântuitorul.

În prima lectură, luată din *Cartea profetului Isaia*, ni se relatează momentul în care Domnul i-a spus regelui Ahaz să ceară un semn pe care Domnul să-l săvârșească pentru a-i arăta puterea. Iar regele Ahaz, cu frică de Domnul, răspunde: „Nu voi cere și nu voi ispiti pe Domnul” (*Is* 7,12). Iar profetul Isaia dă marea veste că Domnul va da un semn: „Fecioara va zămisli și va naște un fiu și-i va pune numele Emanuel, adică Dumnezeu este cu noi” (*Is* 7,14).

În a doua lectură ni se prezintă un fragment luat din *Scrisoarea către Evrei*, în care este vestit faptul că sacrificiul lui Cristos înlocuiește sacrificiile vechi de tauri și de berbeci.

Sfântul evanghelist Luca ne spune din ce mamă, în ce loc și în ce chip s-a făcut Cuvântul trup ca să locuiască

printre păcătoși. Din toată Evanghelia, această pagină este cea mai mișcătoare și cea mai importantă, pentru că ea este împlinirea profețiilor care s-au făcut cu sute de ani înaintea Întropării Fiului lui Dumnezeu din Fecioară. Acesta a fost așteptat să elibereze biata omenire căzută și subjugată de păcatul strămoșesc.

Dumnezeu nu a dorit ca aceea care avea să devină Maica Fiului său să rămână în ignoranță cu privire la menirea ei. Acesta a fost scopul coborârii îngerului, al pătrunderii sale în lumea văzută. El a venit să aducă vestea Mariei. După ce îngerul Gabriel o liniștește pe Maria prin cuvintele: „Nu te teme, Marie, căci ai aflat har înaintea lui Dumnezeu”, ceea ce înseamnă: „Dumnezeu te iubeste în chip deosebit”, îi descoperă treptat misiunea la care a fost chemată. Ca întotdeauna când Dumnezeu a voit să reveleze omului taine suprafirești, apare o gradație în descoperirile făcute, deoarece divinitatea urmărește o iluminare progresivă a omului pentru a-l face să înțeleagă planul său. Prima veste pe care îngerul i-o dă nevinovatei fecioare este că ea va naște un fiu care va purta numele Isus, ceea ce înseamnă Mântuitor.

În acest mod, arhanghelul îi descoperă Mariei taina pruncului ce avea să se zămislească în ea, și anume originea sa divină, adăugând că Dumnezeu va dăruia pruncului tronul părintelui său David și că El va fi rege peste casa lui Iacob în veci. Prin aceste profeții, trimisul ceresc stabilește legătura cu tradiția veterotestamentară și confirmă că Isus va fi Mesia cel vestit de profeți. Speranța mesianică se vede astfel întărită, subliniindu-se însă că împărăția lui Mesia va avea caracter transcendent, deoarece „nu va avea sfârșit” (*Lc 1,33*).

Dar Sfânta Fecioară nu se lasă copleșită de solia îngerului, nu își pierde cumpătul și îndrăznește să întrebe: „Cum va fi aceasta, de vreme ce eu nu cunosc bărbat?” (Lc 1,34) Curajul unei astfel de întrebări dovedește o maturitate spirituală, căci numai cel ajuns la un înalt grad de conștiință începe să-și pună întrebări cu privire la sensul destinului său. Întrebarea este expresia îndrăzelii spirituale prin care Maria dovedește că a depășit etapa supunerii oarbe, izvorâtă din teamă, și că a atins-o pe aceea a acceptării conștiente și lucide, rod al libertății creatoare.

Toată atitudinea Mariei din acest moment solemn dovedește o adâncă supunere. Ea se pune la dispoziția lui Dumnezeu, lasă harul să lucreze în ea și nu se îndoiește că cele făgăduite se vor îndeplini. Sfânta Fecioară nu cere un semn care să întărească cele spuse de înger, cum făcuse Zaharia, ci crede din prima clipă fără șovăială, înțelegând că acesta este un dar de la Dumnezeu, și se lasă ca o bucată de lut moale în mâna Celui de Sus; lucru afirmat și de Sfinții Părinți, care spun că ea nu a fost numai un instrument pasiv în mâna lui Dumnezeu, ci a cooperat la mântuirea omului în libertatea credinței și a ascultării (LG 56).

Câtă diplomație din partea lui Dumnezeu! El, care are toată puterea din Univers, care are la îndemână toate forțele naturale și supranaturale, așteaptă, respectă libertatea de voință a ființei create de el. Dumnezeu nu se contrazice, l-a creat pe om dându-i minte și voință liberă. Nu constrânge, nu impune, nu silește, nu distruge, oricât de mare ar fi voința celui care i se opune. Aceasta este procedura și metoda divină față de oameni: respectă, desăvârșește, luminează, ajută și convinge cu bunătate.

Care este pentru noi învățătura sărbătorii?

Sărbătoarea de astăzi ne propune mai multe idei de meditat, de exemplu: sentimentul adevăratei generozități; sentimentul jertfirii de sine; iubirea tuturor, chiar a dușmanilor. Pentru a înțelege mai bine ceea ce Cuvântul lui Dumnezeu vrea să ne spună la această sărbătoare, să ascultăm o pildă.

A fost odată un om sărac pe nume Mihai, care, pentru a-și întreține familia, aduna lemne uscate din pădure și le vindea. Pădurea era despărțită în două de un râu. Văzând omul că lemnele uscate din zona din care culegea el deveneau din ce în ce mai puține, s-a gândit să treacă râul în cealaltă parte a pădurii. Dar acest râu se putea trece numai cu barca, așadar, îl rugă pe barcagiu să-l ducă și pe el pe celălalt mal. Barcagiul s-a îndurat de el și l-a trecut. Aici Mihai a găsit lemne mai multe și mai repede. A făcut câteva legături și se întoarse la barcagiu, ca să-l treacă înapoi. După ce a mulțumit barcagiului, a plecat spre casă. A repetat același lucru, dar la întoarcere, din cauza grijilor de acasă și a grabei, a uitat să-i mulțumească barcagiului, și așa mai multe săptămâni la rând. Omul a început să meargă din obișnuință la barcagiu. Dar într-o dimineață barcagiul nu mai era acolo. Atunci Mihai s-a infuriat pe barcagiu. După o săptămână, barcagiul reveni, iar Mihai se duse la barcagiu să-i ceară cont de ce a lipsit. La care barcagiul îi răspunde: „Mihai, pentru că m-ai rugat și mi-ai povestit situația ta, m-am îndurat și te-am ajutat, dar tu de la o vreme ai uitat să spui și *mulțumesc*. Obișnuința ta s-a transformat într-un «drept» care crezi că îți aparține, când, de fapt, eu am vrut să te ajut”.

La prima vedere, ni se pare ceva banal, dar să încercăm să transpunem acest eveniment în planul de mântuire al lui Dumnezeu. Cunoaștem că atunci când primim un dar primul lucru pe care îl facem este să-i mulțumim

celui care ni-l dă. Dar ce se întâmplă atunci când cel care dăruiește nu este o persoană oarecare, ci Creatorul? Și ce se întâmplă atunci când făptura creată de el este infidelă, uită de Creator? Dumnezeu nu se răzbună, rămâne fidel promisiunii sale în continuare. Dumnezeu dăruiește omenirii cel mai prețios dar al său, pe Fiul său. Dar cum poate omenirea să-i mulțumească? Dacă ne uităm la răspunsul Sfintei Fecioare Maria dat îngerului, vom descoperi modalitatea cea mai eficace de a-i mulțumi lui Dumnezeu: „Iată slujitoarea Domnului, fie mie după cuvântul tău” (*Lc 1,38*). Supunerea la planul Tatălui este cea mai mare mulțumire pe care o poate aduce omul lui Dumnezeu, creatura – Creatorului.

Dar omul din ziua de astăzi confundă sensul cuvântului *supunere* cu cel al sclaviei și se îndepărtează tot mai mult de Creator. Toți doresc să fie liberi, autoritari. Astfel, omul îi cere lui Dumnezeu haruri necesare, ajutor în încercări, binecuvântarea sa, dar uită să-i mulțumească.

Să-i mulțumim, așadar, lui Dumnezeu pentru nemărginita milostivire care nu s-a oprit doar la a-i da omului haruri și putere să supună „sub picioarele lui oile și toți boii, dar încă și toate dobitoacele câmpiei, păsările cerului și peștii mării” (*Ps 8,7-8*). Căci omul, prin sfatul înșelător al diavolului, a căzut din fericire în nefericire, din nemurire în moarte, din frumusețile cu flori de aur ale raiului în spinii și ciulinii pământului. Dumnezeu a hotărât să-l trimită pe Fiul său să-i dăruiască nemurirea de mai înainte. Fiul lui Dumnezeu, vrând să ne facă părtași la dumnezeirea sa, și-a asumat firea noastră, pentru ca el, făcut om, să-i îndumnezeiască pe oameni. Putem spune astfel că întruparea lui Dumnezeu

reprezintă manifestarea supremă a iubirii divine față de om.

Sfântă Fecioară Marie, în sărbătoarea *Bunei-Vestiri*, te rugăm, învață-ne să-i mulțumim lui Dumnezeu și să fim supuși voinței sale, ca, iubindu-l pe Isus, să aducem roade în viața noastră. Amin.

*Claudiu VĂCARU*





## SOLEMNITATEA SFINȚILOR PETRU ȘI PAUL

### 29 iunie

*Fap* 12, 1-11

*Ps* 33

*2Tim* 4, 6-8.17-18

*Mt* 16, 13-19

„Tu ești Cristos Fiul lui Dumnezeu”

Astăzi Biserica ne invită să celebrăm Solemnitatea *sfinților Petru și Paul*, două nume care personifică întreaga Biserică: Petru, apostolul primatului, om simplu și generos, decis în urmarea lui Cristos, și Paul, apostol al neamurilor, al lungilor călătorii misionare și al atâtor scrisori apostolice; Petru, primul care-l recunoaște în Isus pe Mesia, Fiul lui Dumnezeu, și Paul, primul care proclamă universalitatea Evangheliei. Ei au răspuns la întrebarea pusă de Domnul Isus: „Dar voi cine spuneți că sunt eu?” (*Mt* 16,15) în moduri diferite, dar pornind de la aceeași credință: „Tu ești Cristos, Fiul lui Dumnezeu cel viu” (*Mt* 16,16), i-a spus Petru lui Isus, iar Paul mărturisește: „Ceea ce trăiesc acum în trup trăiesc prin credința în Fiul lui Dumnezeu care m-a iubit și s-a dat pentru mine” (*Gal* 2,20).

Cine sunt cei doi apostoli? Sfinții apostoli Petru și Paul sunt oameni aleși de Cristos care au știut să spună „da” chemării lui Cristos și să-l urmeze cu toată convingerea până la sacrificiul suprem. Despre ei spunea Papa Ioan Paul al II-lea, de fericită amintire, că, deși au avut daruri diferite, au zidit unica Biserică a lui Cristos. Isus le-a schimbat amândurora numele în momentul în care i-a chemat în slujba sa: lui Simon i-a dat numele de „Chefa”, adică piatră, de unde vine numele de Petru, iar lui Saul i-a dat numele de Paul, care înseamnă *mic*. Da, mic în ochii lumii, dar mare în ochii lui Dumnezeu.

Așa cum le-a schimbat numele celor doi apostoli în momentul în care i-a chemat în misiunea sa, la fel, prin botezul orânduit de El, ne-a schimbat și nouă numele: din oameni necredincioși sau păgâni ne-a numit fii ai lui Dumnezeu, „căci nu ați primit un Duh de sclavie, ci ați primit Duhul înfierii, prin care strigăm: Abba, Tată! Însuși Duhul dă mărturie duhului nostru că suntem fii ai lui Dumnezeu” (*Rom 7,15-16*).

Sfântul Petru era de loc din Betsaida, o localitate din Galileea, de pe malul Lacului Genezaret. Era pescar de profesie, ca și restul familiei sale. L-a cunoscut pe Isus prin intermediul fratelui său Andrei, care nu a putut păstra pentru sine imensa comoară descoperită, ci a venit la Petru și, plin de bucurie, i-a spus: „L-am găsit pe Mesia” (*In 1,41*). Prima întâlnire a lui Isus cu Petru nu a constituit chemarea definitivă, dar, din acea clipă, Petru a simțit o atracție extraordinară față de Domnul. Cu timpul a părăsit tot ce avea: casă, soție, copii, prieteni, barcă, năvod, și l-a urmat pe Cristos, devenind pescar de oameni.

Sfântul Paul era de loc din Tars. Din fariseu și mare prigonitor al creștinilor a devenit el însuși creștin și cel mai mare vestitor al Evangheliei lui Cristos. S-a lăsat transformat de harul lui Cristos. Sfântul Ieronim spunea despre sfântul Paul că el este „trâmbița Evangheliei, răcnetul leului, un fluviu de elocvență divină. De fiecare dată când îl citesc pe sfântul Paul, mi se pare că nu aud cuvinte, ci tunete”. După convertirea sa, l-a considerat pe Cristos centrul vieții sale. De aceea, și-a dedicat toată viața vestirii Evangheliei, fără să țină seama de persecuții, primejdii sau chinuri. După convertirea sa, știa că este un vas ales și pus deoparte pentru a duce vestea cea bună la multă lume. El scria în *Scrisoarea către Galateni*: „Cel care m-a ales încă din sânul mamei mele și m-a chemat prin harul său mi l-a descoperit pe Fiul său în mine, ca să-l vestesc păgânilor” (*Gal* 1,15-16).

Prima lectură de astăzi îl prezintă pe sfântul Petru în închisoare. El „dormea între doi soldați, legat cu două lanțuri” (*Fap* 12,6). Deși a fost amenințat de multe ori, bătut cu biciul, închis, el nu se sperie. Duhul care este în el îl întărește. În închisoare fiind, el știe că are o misiune deosebită din partea lui Cristos, aceea de a conduce Biserica sa, dar, dintr-o dată, se vede oprit din această misiune. Totuși, se încrede în Domnul, care îl eliberează din închisoare prin îngerul său. El trebuie numai să asculte de poruncile îngerului: „Scoală-te în grabă... încinge-te și leagă-ți sandalele... pune-ți mantia și urmează-mă” (*Fap* 12, 7-8). Sunt cinci porunci pe care el le împlinește fără să pună vreo întrebare, iar atunci când își dă seama că de fapt ceea ce se întâmplă cu el este real, își zice: „Acum știu că Domnul m-a scăpat

din mâinile lui Irod și de la tot ceea ce aștepta poporul iudeu” (*Fap* 12,11).

În a doua lectură îl găsim pe sfântul Paul în postura de învățător, avându-l ca ucenic pe Timotei, căruia îi dezvăluie calea sau modalitatea de vestire a Evangheliei. Sfântul Paul se vede ca un atlet care a ajuns la linia de sosire și așteaptă să primească cununa învingătorului. Dar în același timp îl recunoaște pe Domnul ca pe cel mai bun însoțitor care l-a scăpat din multe necazuri. Pentru el, a trăi înseamnă Cristos. Scria în *Scrisoarea către Galateni*: „Trăiesc eu, dar nu mai trăiesc eu, ci Cristos trăiește în mine” (*Gal* 2, 20), ba chiar se întreba în *Scrisoarea a doua către Corinteni*: „Cine mă va despărți de dragostea lui Cristos, oare necazul, strâmtorarea, prigoana, foamea ori sabia?” (*2Cor* 10,17)

În cele două lecturi îi găsim pe cei doi apostoli în închisoare. Motivul este că au vestit cuvântul Domnului și că au ascultat de porunca lui: „Mergeți în toată lumea și predicați Evanghelia la toată făptura” (*Mc* 16,15). Nu le mai provoacă frică nici lanțurile, nici biciul sau nuielele, nici amenințările, nici chiar moartea, pentru că, pentru ei, tot ceea ce contează este misiunea de a vesti lumii că Isus Cristos este Fiul lui Dumnezeu.

Acest adevăr ne este revelat în Evanghelia de astăzi, care-l prezintă pe Isus interesat de două răspunsuri la două întrebări: prima întrebare pe care Isus o pune ucenicilor este: „Cine spun oamenii că este Fiul Omului?” (*Mt* 16,13) și a doua: „Cine spun ei (ucenicii, prietenii, apropiații lui) că este el?” (*Mt* 16,15). Răspunsurile sunt diferite. Însă răspunsul lui Petru îl mulțumește: „Tu ești Cristos, Fiul lui Dumnezeu” (*Mt* 16,16). Deși este mulțumit de răspunsul pe care-l primește, îi

dezvăluie lui Petru că „nu carnea și sângele i-au descoperit acestea, ci Tatăl care este în ceruri” (*Mt* 16,17).

Aceeași întrebare ne-o adresează și nouă astăzi Isus: „Dar voi cine spuneți că sunt eu?” Oare suntem noi capabili și sinceri cu noi înșine și cu el să spunem adevărul? Avem noi curajul să-l vestim pe Cristos în comunitatea și în familia noastră, prin exemplul nostru și prin cuvintele noastre, așa cum l-au vestit cei doi apostoli?

Cei doi apostoli au mers până acolo încât și-au dat viața pentru Cuvântul Domnului și pentru Adevărul pe care ei l-au vestit. Suntem noi dispuși să ne dăm viața pentru Cristos și pentru cuvântul său?

Marele scriitor, muzician, teolog și filozof, cum era cunoscut Albert Schweitzer, la vârsta de 16 ani știa să cânte foarte bine la orgă. La 17 ani, toți cei care-l cunoșteau se așteptau ca el să intre la conservator, dar el a ales teologia. După trei ani de studiu intens, a absolvit școala de teologie din Strasbourg. Până la 30 de ani a scris multe cărți care l-au făcut cunoscut și i-au adus o mare faimă în rândul oamenilor de știință din Strasbourg. La 30 de ani, când își sărbătorea ziua de naștere, i-a anunțat pe prietenii lui că și-a dat demisia din toate funcțiile și misiunile pe care le avea și că s-a înscris la facultatea de medicină, unde va studia 6 ani, după care va lucra ca medic misionar în Africa. Mulți prieteni au încercat să-l facă să se răzgândească, dar el n-a vrut nici măcar să audă. Ajuns în Africa, noul medic misionar a ajutat mulți bolnavi, a construit un spital modern pentru ei și s-a îngrijit de administrarea spitalului. El a părăsit toate onorurile și bunurile lumești ca să-l slujească pe Cristos în cei bolnavi. Afirma printre altele: „Unicul lucru important pe care-l vom lăsa în această lume vor fi urmele de dragoste”.

De multe ori noi credem că numai preoții și călugării au datoria de a vesti cuvântul Domnului. Noi trebuie numai să ascultăm de ei. Da, putem spune și așa, că ei au misiunea principală de a vesti Cuvântul Domnului, dar asta nu înseamnă că noi trebuie să ne vedem înălțurați de la această misiune, pentru că Isus Cristos ne cheamă pe fiecare dintre noi să primim Vestea cea Bună și ne trimite în lume să dăm mărturie despre El. Deci pentru a-l vesti nu trebuie să fim toți episcopi, preoți, călugări sau diaconi. Nu trebuie să fim toți sus, la acest amvon, ci fiecare dintre noi să trăiască după exemplul lui Isus Cristos, împlinind cuvântul său, în mijlocul comunității și al familiei noastre, ajutându-i pe cei bolnavi, bătrâni, copii, tineri, adulți să-l găsească pe Cristos și, găsindu-l, să-l primească în inimile lor.

Să-i cerem astăzi Domnului Isus să ne lumineze prin mijlocirea sfinților Petru și Paul, ca, întorcându-ne acasă în mijlocul familiei noastre și în comunitatea noastră, să putem da mărturie prin cuvintele și faptele noastre că Isus Cristos este Fiul lui Dumnezeu.

*Cazimir CIMPOEȘU*



## ADORMIREA MAICII DOMNULUI

15 august

*Ap* 11,19a;12,1.3-6a.10ab

*Ps* 44,10ab.11-12ab.16

*1Cor* 15,20-27

*Lc* 1,39-56

„Mai întâi a înviat Cristos, apoi toți cei care sunt ai lui Cristos” (*1Cor* 15,22-23).

Astăzi, când celebrăm solemnitatea *Adormirea Maicii Domnului*, Biserica ne invită să participăm la misterul înălțării cu trupul și sufletul la cer a sfintei Fecioare Maria și să proclamăm cu întreaga Biserică: „Iat-o pe Fecioara Maria, neprihănit zămislită. Ea este fecioara care l-a născut pe Fiul lui Dumnezeu. Iat-o pe cea mai fericită dintre mame! Ea, înaintând și parcurgând drumul credinței Fiului ei, l-a urmat în viață, în slujire, în dăruire, în moarte și, în cele din urmă, și în învierea-i glorioasă”.

Sfânta Scriptură nu ne relatează evenimentul pe care îl celebrăm astăzi, însă Biserica l-a considerat un adevăr de tradiție apostolică, pe care l-a declarat dogmă de credință. Avem mărturii încă din primele secole ale

creștinismului că Biserica a celebrat evenimentul ridicării la cer a sfintei Fecioare Maria. Papa Pius al XII-lea, bazându-se pe credința Bisericii, întemeiată pe Tradiție, a proclamat, la 1 noiembrie 1950, dogma *Ridicării cu trupul și sufletul la cer a sfintei Fecioare Maria*, prin bula *Munificentissimus Deus*. Termenul *adormire* este cel mai vechi care se folosește în legătură cu sfârșitul vieții pământești al mamei Fiului lui Dumnezeu. Astăzi se mai folosesc și alți termeni: *asumpțiune*, *ridicare*, *înălțare*, *glorificare*.

Textele eucologice propuse de Biserică pentru solemnitatea din această zi prezintă misterul glorificării Mariei ca fiind culmea răscumpărării, a lucrării mântuitoare a lui Cristos în persoana aceleia pe care, în nesfârșita-i îndurare, Tatăl o alesese ca mamă a Fiului său încă din veșnicie. Și textele biblice ne conduc la aceeași perspectivă. Lecturile sfinte ne ajută să înțelegem momentul ridicării la cer a Mariei ca eveniment salvific și, totodată, ne descoperă destinul Mariei ca prefigurare a înălțării noastre.

Viziunea din prima lectură, luată din *Apocalipsul sfântului Ioan*, se concentrează asupra femeii și a fiului ei, care sunt amenințați de către balaur. Este o viziune simbolică. Femeia este imaginea Mariei și a comunității creștine, iar fiul este Isus Cristos, destinat să guverneze toate națiunile. Balaurul este șarpele din grădina Edenului, sau Satana. El a declarat război urmașilor femeii din viziunea apocaliptică. Însă Dumnezeu nu abandonează poporul său, ci îi promite un salvator, pe însuși Fiul său, prin care îi garantează omului o viață fericită în gloria cerească.

Cea de-a doua lectură, scrisă corintenilor, prezintă împlinirea promisiunii salvifice din prima lectură.



Apostolul Paul pleacă de la un lucru sigur al credinței creștine: învierea lui Cristos. Învierea este principiul vieții pentru cei care cred în Cristos: toți vor primi viața în Cristos. Prin înviere, Cristos dă naștere unei lumi noi, unei lumi glorioase, care nu va mai fi atinsă de mizeria păcatului și de limitele morții.

„Mai întâi a înviat Cristos, apoi toți cei care sunt ai lui Cristos”. În lumina acestui text, descoperim că Maria participă deja cu trupul și sufletul la misterul glorios al Fiului ei. Maria a devenit deja ceea ce noi suntem chemați să devenim, ea împărtășește deja condiția glorioasă a lui Cristos cel înviat. Această perspectivă a înălțării omenirii este concretizată în Maria, după cum ne dezvăluie și evanghelia de astăzi.

Întâlnirea dintre Elisabeta și Maria, descrisă în *Evanghelia după sfântul Luca*, pune în evidență rolul și demnitatea Mariei. Ca mamă, Fecioara Maria este în strânsă legătură cu Cristos și destinul său: după cum Cristos a murit și a înviat, la fel, și Maria a trecut prin experiența morții și învierii. Nu este vorba numai de o legătură de natură fizică, ci de o adeziune de credință, după cum proclamă Elisabeta: „Fericită ești tu, care ai crezut că se vor împlini cele spuse ție de Domnul” (Lc 1,45). Credința a unit-o pe Maria cu Fiul ei și cu destinul glorios al Fiului ei, împlinit în moarte și înviere.

Cântul de preamărire *Magnificat* al sfintei Fecioare, prezent în evanghelie, nu este numai o rugăciune vocală, ci este și o expresie a ceea ce ea a fost cu ființa și viața sa: o slujitoare umilă. Lauda Mariei se extinde, ca model de participare, la toată omenirea pentru a proclama milostivirea divină.

Văzut în această optică a glorificării Mariei, ce ne transmite nouă astăzi cuvântul lui Dumnezeu? Pe de o

parte, ne comunică faptul că glorificarea Mariei constituie prefigurarea destinului glorios al întregii omeniri. Pe de altă parte, perspectiva glorificării sfintei Fecioare ne descoperă valoarea și demnitatea trupului omenesc.

Maria, înălțată cu trupul și sufletul la cer, este pentru toți credincioșii prefigurare și garanție a promisiunii lui Dumnezeu, împlinită deja în viața ei. Nu sunt numai cuvinte frumoase și, cu siguranță, nu este un vis irealizabil. Dumnezeu împlinește cu adevărat ceea ce promite.

Dar cum văd oamenii de astăzi această promisiune? Ei trăiesc cufundați în realitățile sensibile. Invizibilul, supranaturalul nu le mai este familiar, nu le mai spune nimic. Sunt atât de ancorați în realitatea profană, încât Cristos nu mai are nici un mesaj pentru ei. Însă Cristos cel înviat este destinul nostru. Învierea, cu restaurarea unei lumi noi, este actul suprem al destinului omului.

„Mai întâi a înviat Cristos, apoi toți cei care sunt ai lui Cristos”. În planul acesta salvific, Maria are un rol unic. Ea apare ca o anticipare profetică a umanității salvate. În înălțarea Mariei se manifestă destinul nostru glorios. Noi așteptăm ceea ce în Maria este deja realizat. În acest sens, Conciliul al II-lea din Vatican, prin constituția *Lumen gentium* (68), ne asigură că Maria este oferită Bisericii și oamenilor ca semn sigur de speranță:

Mama lui Isus, după cum în ceruri, glorificată deja cu trupul și sufletul, este chipul și pârga Bisericii care va ajunge la plinătate în veacul ce va să vină, tot astfel, aici, pe pământ, strălucește ca un semn de speranță sigură și mângâiere pentru poporul pelerin al lui Dumnezeu, până când va veni ziua Domnului.

Glorificarea sfintei Fecioare Maria este cu siguranță un moment al speranței creștine: speranța eliberării depline, a glorificării definitive și a fericirii fără de sfârșit. Această speranță este mai mult decât o așteptare fericită. Este o realitate certă, care se bazează pe o credință sigură. De fapt, evenimentul înălțării Mariei cu trupul și sufletul la cer constituie o siguranță că speranța noastră nu poate rămâne utopie, din moment ce în Fecioara Maria a devenit realitate.

Solemnitatea ridicării cu trupul și sufletul la cer a sfintei Fecioare Maria ne ajută să descoperim sensul integralității persoanei umane. Nu numai sufletul, dar și trupul nostru este chemat la mântuire. Și acesta a fost creat de Dumnezeu și este destinat mântuirii. De aici se naște datoria fiecăruia de a respecta omul întotdeauna și în totalitatea lui. O exigență de acest fel ne propune și Conciliul al II-lea din Vatican în constituția *Gaudium et spes* (14), unde se spune că

nu este îngăduit ca omul să disprețuiască viața trupului... și însăși demnitatea omului cere ca el să-l preamărească pe Dumnezeu în propriul trup și să nu îngăduie ca acesta să fie supus de înclinațiile rele ale inimii.

Constatăm de multe ori că trupul omenesc este supus unor practici contrare menirii acestuia. Se întâmplă ca unii să exalte trupul omenesc într-atât încât să cadă în idolatrie: să ne gândim la cei care oferă mai mult timp îngrijirii trupului decât îngrijirii sufletului. Se întâmplă însă ca unii să disprețuiască atât de mult trupul, încât să ajungă la exploatarea lui. Se întâmplă, de asemenea, să existe și dintre aceia care consideră trupul un mijloc de plăcere. O problemă deloc neglijabilă a timpurilor noastre este revoluția sexuală, unde prostituția,

exhibiționismul provocant al nudității, pornografia și altele asemenea fac parte din societatea noastră, poate chiar din comunitatea noastră și, mai grav, din familia noastră.

Printr-o astfel de experiență a trecut și Veronica, o tânără româncă ce mărturisește că a fost drogată și dusă în Italia de persoane pe care nu le cunoștea. Acolo a fost constrânsă să se prostitueze. Avea numai 16 ani. Familia ei nu mai știa nimic de ea. Zi și noapte se afla pe stradă, constrânsă fiind să-i aducă protectorului ei câștig. Însă, la un moment dat, în parcursul ei de suferință, a întrezărit o lumină de speranță: s-a întâlnit cu părintele Oreste Benzi, care i-a salvat viața. Părintele Oreste Benzi este cunoscut prin neobosita sa angajare în ajutorarea persoanelor aflate în suferință: săracii fără adăpost, femeile constrânse să-și vândă trupul, tinerii care au căzut pradă drogurilor, oamenii umiliți și călcați în picioare. Acest preot plin de curaj a smuls-o pe Veronica din mijlocul străzii pentru a o elibera de cei care o exploatau. I-a dăruit încrederea în sine; a ajutat-o să-l descopere pe Dumnezeu; a făcut-o să se simtă iubită; a făcut-o să înțeleagă că este făcută pentru iubire; a ajutat-o să-și recapete demnitatea, pe care o credea pierdută pentru totdeauna.

Astăzi, Maria ne transmite un mesaj: ea ne spune că Dumnezeu a făcut lucruri mari pentru ea. Și, prin ea, Dumnezeu ne transmite că a făcut lucruri mari și pentru noi toți. Astfel, împreună cu Maria, putem, într-adevăr, să exaltăm și să cântăm faptele minunate ale lui Dumnezeu, care a pregătit pentru noi un viitor atât de strălucit în slava cerească. Maria este semnul speranței noastre. Ceea ce reprezintă Maria acum, în slava Fiului ei, să nădăjduim că vom ajunge și noi la învierea de apoi. Să-l rugăm, aşadar, pe bunul Dumnezeu,

care a înălțat-o cu trupul și sufletul la gloria cerească pe Fecioara Maria, mama Fiului său, să ne ajute să trăim în această lume constant orientați spre realitățile veșnice, pentru a deveni și noi părtași la gloria sa.

*Marcelin BLAJ*



## NAȘTEREA SFINTEI FECIOARE MARIA

**8 septembrie**

*Rom 8,28-30*

*Ps 86,1-3.4-5.6-7*

*Mt 1,1-16.18-23*

Dumnezeu este prezent în viața noastră în orice clipă, din prima zi până în ultima zi, și ne însoțește în bucuriile și dificultățile vieții. Multe sunt bucuriile vieții, dar la fel de multe sunt și suferințele și, de cele mai multe ori, spunem în necazuri și dureri: Dumnezeu ne-a părăsit! Când se află omul în necazuri? Atunci când este bolnav, când pierde pe cineva drag, când ajunge să spună că viața nu mai are sens. Când bucuriile sunt prezente în viața noastră, parcă uităm de Dumnezeu și de tot ce a făcut el pentru noi. Care sunt bucuriile vieții? Atunci când luăm o notă bună la examen, când câștigăm la loterie, când e ziua de naștere sau când e onomastica, iar pentru părinți nașterea unui copil. Așadar, pe drumul vieții întâlnim atât dificultăți, cât și bucurii, și acest lucru este evident în zilele noastre.

Iată istoria unei familii care dă mărturie despre cea mai mare bucurie a lor: soții își doresc nespus de mult să aibă un copil. La anunțul nașterii primului copil, bucurie mare în familie, anunță rudele, vecinii, dar, în timpul sarcinii, mama a avut un accident și, în urma lui, copilul nu a supraviețuit. După un an pare că vor avea din nou un copil. Mare le-a fost bucuria, dar de scurtă durată; căci, la nașterea copilului, acesta nu făcu față și își dădu duhul. Era ca o familie distrusă, dar mai aveau încredere și și-au propus să nu se descurajeze. Și iată că un nou copil avea să se nască, dar mama avea o presimțire și a avut dreptate. Căci, în urma unui control medical, copilul avea să se nască cu modificări fizice și psihice. Când află vestea, soțul era la muncă și nu știa de noul copil, iar soția luă hotărârea să nu-l mai nască. Iată că bucuria ei se transformă în necaz, își propusese să-și pună capăt zilelor, zicea că viața ei nu mai are sens. Fiind în orașel, mergea spre calea ferată, unde o împingea Cel rău să-și pună capăt vieții. Tulburată de gândurile ei, se trezi în fața unei biserici. Știa că Dumnezeu a condus-o acolo și simți prezența lui. Intră, se încredință Maicii Domnului în rugăciune și îi trecu prin față toată viața: amintiri cu bucurii și greutăți. Se ruga și plângea. După ce se spovedi și se împărtăși, hotărî să dea naștere copilului. Mare i-a fost bucuria, căci la nașterea copilului doctorii au constatat că s-au înșelat: copilul era sănătos. Necazul ei se transformă în bucurie, bucuria unei mame pentru copilul ei, o putem numi ca fiind cea mai fericită mamă de pe pământ.

Astăzi, 8 septembrie, Biserica sărbătorește *Nașterea Sfintei Fecioare Maria*, care este pentru întreaga lume o bucurie și mai mare, nu este o bucurie doar pentru o singură persoană, ci pentru toți cei care poartă numele de creștin; deoarece ea este aceea prin care Fiul unu-născut al lui Dumnezeu, Isus Cristos, vine

în lume. Orice naștere este izvor de bucurie și motiv de recunoștință față de Dumnezeu care l-a chemat la viață. Nașterea Mariei trezește în Biserică o bucurie și o recunoștință deosebită. Nașterea Mariei ne este bucurie, pentru că ea prevestește împlinirea timpului hotărât de Dumnezeu pentru a ni-l trimite pe Mesia.

Așadar, adevărata semnificație și scopul acestei sărbători de astăzi, al acestui eveniment, este întruparea Cuvântului. Maria se naște pentru a fi Mama Regelui veacurilor, a lui Cristos, Soarele dreptății, Fiul lui Dumnezeu.

Maria este acel pământ fertil în care Dumnezeu pune sămânța, pe Isus Cristos, din care răsare pomul roditor, din care noi ne înfruptăm. Nu fără rost, în ziua de 8 septembrie, Biserica îi îndeamnă pe toți creștinii să celebreze cu bucurie nașterea Fecioarei Maria. De fapt, Dumnezeu, după cum afirmă sfântul Toma de Aquino, ar fi putut să ne mântuiască în multe feluri, dar a ales calea Întrupării. Prin urmare, trebuia să fie o zi a nașterii aceleia care avea să fie Mama Mântuitorului. Faptul că Maria a fost aleasă să fie Mama lui Isus înseamnă că ea a fost încă din prima clipă a zămislirii ei neprihănită. Nici un copil nu are posibilitatea de a-și alege mama naturală. Dacă ar fi avut această posibilitate, cu siguranță și-ar fi ales-o pe cea mai bună. Prin urmare, Fiul lui Dumnezeu, având această posibilitate, și-a ales o mamă așa cum îi plăcea lui. Și, deoarece Dumnezeu este sfânt, se cuvenea să-și aleagă o mamă fără nici o vină.

În evanghelia de astăzi, sfântul Matei nu prezintă episodul Bunei-Vestiri, ci îl înlocuiește cu tăcerea Mariei, nu pentru că acceptarea ei este una pasivă a voinței lui



Dumnezeu, ci pentru a semnifica acel „Iată-mă” total, liber și necondiționat cu care se abandonează în brațele Tatălui. În Evanghelie, Maria este amintită doar la sfârșitul genealogiei, iar evanghelistul reușește, pe de o parte, să transmită urmașilor descendența pământească și regală a lui Isus, pe de altă parte, îndeamnă la continuarea lecturii textului pentru a înțelege cum se face că Iosif nu i-a dat naștere lui Isus. Deci ceea ce s-a zămislit într-însa este de la Duhul Sfânt și, astfel, totul s-a petrecut ca să se împlinească ceea ce Domnul a vestit prin profetul care zice: „Iată, fecioara va zămisli și va naște un fiu și-i va pune numele Emanuel, care înseamnă: Dumnezeu e cu noi!” (*Mt* 1,23)

Celebrăm chemarea noastră creștină amintind ceea ce a făcut Dumnezeu în Maria. Harul Domnului a însoțit-o, mai ales, în momentul nașterii sale, iar ea a aderat în fiecare zi la planurile lui Dumnezeu prin DA-ul generos. Maria, cea dintâi creștină, prin răspunsul ei: „Fie mie după cuvântul tău”, ne reprezintă pe toți și ne încurajează să-l urmăm pe Isus. De la acel DA a venit mântuirea omului, Dumnezeu vine între noi și, în același timp, porțile cerului se deschid.

Sunt momente deosebite în viață, în care Dumnezeu intervine concret și vizibil și cere de la noi un răspuns și colaborare; el vrea să locuiască în micul nostru Betleem, în inima noastră, cerându-ne să-l primim cu bucurie. Cum îi răspundem atunci când bate la ușa inimii noastre? Îi deschidem? Modelul sublim este Maria, cu răspunsul ei ferm, liber, își deschide poarta inimii, îl primește pe Dumnezeu și acceptă planul oferit de Tatăl ceresc.

Deci Dumnezeu este prezent în istoria noastră, în istoria fiecăruia dintre noi, și se face prezent în momentele

cele mai neașteptate. În *Cartea Genezei* aflăm cum Adam și Eva pierd starea harului din cauza păcatului, sunt alungați din paradisul pământesc și, astfel, se formează prima prăpastie dintre Dumnezeu și om, săpată de o femeie: Eva prin neascultarea ei. Se cuvenea ca la restabilirea armoniei dintre Dumnezeu și om să ia parte și o femeie, o nouă Evă, care, prin contrast cu cea veche, trebuia să fie nepătată, preasfântă, demnă de Fiul lui Dumnezeu pe care avea să-l nască. Această femeie aleasă în acest scop este Sfânta Fecioară Maria, a cărei naștere o sărbătorim astăzi.

*Catehismul Bisericii Catolice* spune că, „din cele mai vechi timpuri, Sfânta Fecioară e venerată sub titlul de Născătoare de Dumnezeu, sub a cărei ocrotire credincioșii aleargă rugându-se, în toate primejdiile și nevoile” (CBC 971). Din text putem reține patru lucruri importante: evlavia către Maica Domnului, căci acela care nu o cinstește, așa cum a cinstit-o Fiul lui Dumnezeu, nu se poate numi creștin; cultul ce-l acordăm Mariei este diferit de cel acordat lui Dumnezeu și de cel al sfinților obișnuți; Maria este cunoscută cu titlul de Născătoare de Dumnezeu astăzi, în această sărbătoare; și apoi faptul că în toate timpurile creștinii au alergat la ocrotirea ei dovedește temeinicia credinței creștine.

Astfel, prin nașterea Născătoarei de Dumnezeu, sărbătorim mai mult decât un fapt natural sau un aniversar, sărbătorim un mănunchi de mistere ale credinței, adevărate opere dumnezeiești: sărbătorim nașterea celei zămislite fără de păcatul strămoșesc printr-un privilegiu unic al lui Dumnezeu; nașterea celei pline de har, a Mamei Fiului lui Dumnezeu și a noastră, a

reginei îngerilor și a Universului, a aceleia care ne deschide calea fericirii pe acest pământ prin credință.

Știm fiecare, așa cum ne spune și apostolul Paul în lectura de astăzi: „Pe cei pe care Dumnezeu i-a știut, i-a predestinat să poarte chipul Fiului” (*Rom 8,29*). Prin Botez, noi purtăm chipul Fiului lui Dumnezeu care nu se șterge niciodată în noi. Purtând cu toții acest chip, iată, suntem chemați împreună să fim mereu apți pentru răscumpărare, pentru mântuire, pentru slavă.

Care este datoria noastră în ziua de azi față de această capodoperă divină? Să-i mulțumim lui Dumnezeu pentru această făptură atât de minunată, să o iubim, să-i imităm virtuțile și, mai ales, să-i cerem ajutorul de a ne trăi și noi viața pământească ascunși cu Cristos în Dumnezeu, ca să ne naștem apoi pentru împărțirea cerurilor.

Marie, așa cum ai fost drum pentru Cristos spre pământ, fii pentru noi drum spre cer! Amin.

*Marius-Petrică ILIEȘ*



## ÎNĂLȚAREA SFINTEI CRUCI

14 septembrie

*Num 21, 4-9*

*Fil 2, 6-11*

*In 3, 13-17*

„Iar noi se cuvine să ne laudăm în crucea Domnului nostru Isus Cristos, căci în el este mântuirea, viața și învierea noastră și prin el am fost mântuiți și eliberați” (*Gal 6, 14*). Cu aceste cuvinte ale sfântului Paul am început sfânta Liturghie în această zi de sărbătoare pentru întreaga Biserică. Este o sărbătoare veche. În Orient se celebrează încă din secolul al IV-lea, iar în Occident din secolul al VII-lea de creștinism. Care este, de fapt, istoria acestei sărbători? Sfânta Elena, mama împăratului Constantin, a cerut să se facă săpături în locul unde a fost răstignit Cristos și iată că în anul 326 a fost găsită crucea Mântuitorului. La 14 septembrie 335, a fost consacrată Bazilica Învierii, locul în care a fost depusă sfânta Cruce. În timpul unei lupte, perșii au luat prețioasa relicvă ca pradă de război. În anul 628, împăratul Heraclie a recuperat-o, iar la 14 septembrie același an, 628, patriarhul Ierusalimului a

înălțat-o solemn în fața poporului, moment în care toți au îngenuncheat și au cântat: „Crucei tale ne închinăm, Cristoase, și sfânta înviere a ta o slăvim”.

Istoria aflării și apoi a înălțării sfintei cruci este numai un pretext al sărbătorii ce vorbește despre răutatea păcatului și îndurarea lui Cristos. În realitate, crucea a fost înălțată la demnitatea sa adorabilă de către însuși Isus Cristos. Simbolul care indica moartea acum ne vorbește despre înviere și despre viața veșnică. „Iar noi nu ne lăudăm cu altceva decât în crucea Domnului nostru Isus Cristos”, proclamăm în liturgie, dar în viață? Astăzi liturgia ne încurajează să contemplăm acea cruce pe care a fost răstignit Domnul Isus. *Evanghelia după sfântul Ioan* ne vorbește despre cruce folosind cuvinte ca *iubire*, *viață* și *mântuire*. Acești termeni rezumă toată existența lui Isus, care a fost pe deplin trăită în iubire, pentru ca toți oamenii să fie mântuiți. Crucea lui Isus ne arată cât de mare este iubirea lui Dumnezeu.

Iubirea este motivul pentru care Dumnezeu a creat totul și, mai ales, culmea creației, omul. Din iubire l-a ales Dumnezeu pe Abraham pentru a-și forma din el un popor. Când poporul a ajuns în robie, din iubire Dumnezeu l-a eliberat prin Moise pentru a-i dăru *țara în care curge lapte și miere*. Deseori însă evreii eliberați de sub puterea faraonului au tânjit în continuare după lumea egipteană, după oalele cu carne, de aceea, în pustiu, Domnul a trebuit să-i elibereze și de lumea egipteană din inima lor. Este ceea ce am auzit în lectura întâi de astăzi. Poporul se răzvrătește împotriva lui Moise și ca pedeapsă Domnul trimite șerpi veninoși careucid mulți evrei. Fiii lui Israel își recunosc greșeala și Domnul îi cere lui Moise să-și facă un șarpe de aramă

pe care să-l pună pe un stâlp și oricine ar fi mușcat, dacă va privi spre șarpele de aramă, se va vindeca. Pentru a fi vindecați, evreii trebuiau să creadă. Deșertul, ca spațiu public deschis, permitea oricui, din orice poziție, contemplarea unui obiect înălțat. Când Cristos, în pericopa evanghelică pe care am ascultat-o, face referire la înălțarea lui prin comparație cu cea a șarpe-lui, are în vedere tocmai accesul oricărui om la contemplarea răutății păcatului, manifestată de moartea lui, dar, în același timp, și la contemplarea ofertei de mântuire prin credința în el. Crucea nu întâmplător a fost ridicată pe un deal.

Apostolul Paul ne spune în *Scrisoarea întâi către Corinteni*: „Acestea au devenit pentru noi exemple, ca să nu dorim cele rele, așa cum au dorit ei” (1Cor 10, 6). Așadar, noi astăzi cum ne comportăm? Nu cu mult timp în urmă, biserica era cea mai înaltă clădire din comunitățile noastre. Crucea de pe turnul bisericii era văzută de toți locuitorii. Clopotele bisericii îi adunau deseori pe oameni. Turnul bisericii era un reper. Dar astăzi? Ce îi adună pe oameni? Nu cumva oamenii sunt împreună în supermarketuri, la concerte, pe stadioane? Pentru câți mai reprezintă astăzi crucea un reper, când este contestată prezența ei în locurile publice? Carlo Maria Martini afirmă:

Privirea crucii este un gest împotriva curentului. Nimeni dintre noi nu vrea să privească în față suferința. Imaginile de suferință care apar uneori la televizor ne dezgustă și am vrea doar imagini frumoase, distractive. Și totuși, gestul atât de greu și de provocator de a privi crucea este inevitabil. Oriunde ne îndreptăm privirea, observăm oameni care suferă. Ce face Isus în timp ce noi îl privim răstignit? De pe cruce, Isus ne arată ceea ce este cu adevărat im-

portant pentru noi: să fim fii abandonați total lui Dumnezeu Tatăl.

„Dumnezeu este iubire” (1In 4,8). Cine iubește caută, cine iubește păstrează, cine iubește este fidel, are curaj, este generos. Toate acestea trebuie spuse și făcute față de crucea Domnului. Este trist să vedem că sunt puțini creștinii cu adevărat convinși de datoria de a iubi crucea. Avem nevoie de iubirea față de cruce. Nu există înviere fără moarte. Așa a fost pentru Cristos, așa este și pentru fiecare dintre noi. Isus nu a murit pentru a fi un mort, el a murit pentru a fi un viu. Sărbătoarea înălțării crucii devine sărbătoarea vieții, *pentru că oricine crede în el are viața veșnică*. Îndreptarea privirii spre cruce, spre Cristos cel răstignit, înseamnă conștientizarea și sensibilizarea la gândul că „atât de mult a iubit Dumnezeu lumea, că l-a dat pe Fiul său, unicul născut” (In 3, 17).

La Botezul lui Isus s-a auzit o voce. Pe Golgota, în schimb, Dumnezeu a rămas în tăcere. Esența iubirii este capacitatea de a se distanța de sine. Iubirea umană se naște din faptul că celălalt e văzut ca vrednic de iubire. Dumnezeu este iubire, de aceea, îi iubește pe toți. El merge și spre cel care este pierdut, spre cel care în sine nu este vrednic de iubire. Dumnezeu ne arată cine este apropiindu-se de om. Noul Testament nu spune că oamenii fac un gest prin care să se împace cu Dumnezeu, așa cum, de fapt, ar trebui să ne așteptăm, întrucât ei sunt aceia care au greșit, și nu Dumnezeu. El spune că *Dumnezeu a împăcat lumea cu sine prin Cristos* (2Cor 5,19). Punctul de plecare al credinței creștine este că Dumnezeu nu așteaptă ca cei vinovați să vină la el ca să se împace, ci el este acela care-i întâmpină mai întâi și-i

împacă. În Noul Testament, crucea nu este semnul prestării unui act de împăcare oferit de omenire Dumnezeuului mâniat, ci expresia iubirii lui Dumnezeu care se dăruiește până la umilirea totală, pentru ca astfel să-l mântuiască pe om. Nu-l slăvim pe Dumnezeu dându-i ceva al nostru, ci lăsându-l să ne dăruiască ceva ce este al său. În aceasta constă sacrificiul creștin: a deveni în totalitate receptivi. Semnificația crucii nu este dată de totalul suferințelor îndurate, ca și cum valoarea ei ar consta într-un număr cât mai mare de asemenea chinuri. Importantă este iubirea care conduce la aceste suferințe. Crucea îl revelează pe Dumnezeu și pe om. *Dreptul răstignit* este ca o oglindă pusă în fața omului în care el se vede pe sine așa cum este în realitate. Dumnezeu se identifică cu omul, coborând în acest abis al său, salvându-l. Și Conciliul al II-lea din Vatican, în documentul *Gaudium et spes*, ne spune: *Cristos îl descoperă omului pe om. Cine-l urmează pe Cristos, omul perfect, devine el însuși mai mult om!* (GS 22; 41)

Se povestește despre un rege că a fost văzut într-o zi alergând călare pe o mătură. Se juca astfel cu fiul său în vârstă de cinci ani. Deși era privit de mai mulți dintre supușii lui, smerenia nu i-a știrbit cu nimic demnitatea regală. Din contră, i-a pus în evidență noblețea, gingășia și înțelepciunea. A știut să se coboare acolo unde trebuie înălțată iubirea, iubirea din sufletul fiului care îi va spune *tată* toată viața cu cea mai mare bucurie. Cristos s-a smerit urcând pe cruce, ca noi să învățăm iubirea și să-i spunem cu bucurie veșnică lui Dumnezeu *Tată!*

Cristos s-a născut din ascultarea și umilința Sfintei Fecioare Maria, ascultare și umilință care o făceau pe mama sa disponibilă la planul lui Dumnezeu. În timpul



vieții sale ascunse, Isus a trăit în ascultare față de părinții lui. Dar mai ales pe cruce, Cristos devine cel ascultător prin excelență. Cristos, deși din fire Dumnezeu, *s-a despuiat pe sine*, devenind om asemenea nouă, în afară de păcat. Despre aceasta ne vorbește apostolul Paul în lectura a II-a de astăzi, luată din *Scrisoarea către Filipeni*. Mulți oameni au încercat să fie Dumnezeu, dar un singur Dumnezeu a reușit să fie om. Pe cruce se prăbușește mândria omului. Isus s-a umilit pentru noi, în locul nostru. Unul s-a umilit pentru toți. Pe cruce, Isus este noul Adam care ascultă pentru toți. Mândria, ca și neascultarea au fost învinse pe lemnul crucii.

Crucea prezidează celebrările din bisericile noastre, este prezentă în locuințele noastre, este *semnul distinctiv al creștinilor*. Totuși, crucea nu este mai mult decât atât? Isus ne spune că crucea trebuie să fie o prezență constantă în viața acelor care îl urmează. „Dacă vrea cineva să vină după mine, să se lepede de sine, să-și ia crucea și să mă urmeze” (Lc 9, 23). Un cuvânt înrudit cu iubirea este sacrificiul. Dacă vom ști să îmbrățișăm crucea, care este icoana suferinței, dar și a iubirii cele mai mari, poate nu vom face ca durerea noastră să fie suportabilă, ci vom da un sens suferințelor noastre.

Din întreaga sa pătımire, doar cele cinci răni pricinuite de răstignire Isus le-a păstrat și după înviere. Le-a păstrat și a apelat la ele pentru a-i dovedi lui Toma învierea în carne și oase. Cu aceste răni, ca și cu niște decorații, se înalță și ia loc la dreapta Tatălui de la care a venit pentru a ne mântui. Viața noastră însă reflectă convingerea că este viața unei persoane mântuite de Cristos?

Dumnezeu iubește omul, nu durerea, însă acceptă durerea pentru a exprima iubirea sa față de om. Cel care iubește nu judecă. „Dumnezeu nu l-a trimis pe Fiul său în lume ca să judece lumea, ci pentru ca lumea să fie mântuită prin el” (*In 3,17*). Crucea de pe Golgota, a cărei înălțare o sărbătorim astăzi, ne amintește că Dumnezeu nu este un simplu spectator al evenimentelor umane, ci un protagonist. El nu este indiferent față de durerea noastră, ci o împărtășește. După exemplul său, ceea ce ne poate mântui și sfinți nu este suferința noastră, ci iubirea cu care știm să o trăim.

A suferi mult, dar a suferi rău, înseamnă a suferi ca un condamnat. A suferi mult și cu curaj, dar pentru o cauză rea, înseamnă a suferi ca martir al diavolului. A suferi mult sau puțin, dar a suferi pentru Dumnezeu, înseamnă a suferi ca sfinți.

Astăzi, când suntem invitați să adorăm Sfânta Cruce, să ne amintim de cuvintele Sfântului Părinte Papa Ioan Paul al II-lea: „Crucea care pare că se înalță de pe pământ, în realitate, atârnă de cer, ca o îmbrățișare divină care cuprinde Universul”.

În lumina acestor gânduri, încheiem cu o rugăciune a teologului Bruno Forte:

Doamne Isuse, Dumnezeu răstignit pentru viața lumii, fă să știm să ne abandonăm împreună cu tine în brațele Tatălui, pentru a transforma istoria durerii noastre și fiecare suferință umană în istoria iubirii care învinge moartea.

Amin.

*Florin BORDEUȘ*



## SOLEMNITATEA TUTUROR SFINȚILOR

**1 noiembrie**

*Ap 7,2-4.9-14*

*Ps 23*

*IIn 3,1-3*

*Mt 5,1-12a*

Biserica ne propune astăzi spre meditare și contemplare Sărbătoarea Tuturor Sfinților. În această sărbătoare, Biserica privește în mod deosebit spre mulțimea celor din Cer, spre cei pe care ni-i amintește calendarul, spre sfinții necunoscuți, spre cetele martirilor, ale mărturisitorilor, ale fecioarelor, ale tuturor acelor care s-au străduit să fie fericiți în sensul Evangheliei, în definitiv, ale tuturor acelor care l-au urmat pe Cristos.

Dar astăzi Biserica își îndreaptă privirea nu numai către cei din Cer, ci și asupra sfinților de pe pământ. Primii creștini erau numiți sfinți. Celebrând Euharistia împreună, erau cunoscuți de păgâni și definiți cei sfinți. Cei sfinți, care cunoșteau însă și greșeala.

Sărbătoarea Tuturor Sfinților este, așadar, sărbătoarea tuturor: a celor care au ajuns la gloria cerească

și a celor care astăzi pe pământ, cu speranță, se îndreaptă spre patria cerească. Această sărbătoare este o celebrare a unui articol de credință pe care îl mărturisim în Crezul apostolic: „Cred în împărtășirea Sfinților”, a sfinților din cer și a celor de pe pământ.

Originea sărbătorii o găsim în practica Bisericii din Antiohia, care, chiar din primele veacuri, îi sărbătorea cu un fast deosebit pe toți martirii creștinătății, știuți și neștiuți, în prima duminică după Solemnitatea Coborârii Duhului Sfânt. În timp, sărbătoarea și-a lărgit conținutul, devenind Sărbătoarea Tuturor Sfinților, și a fost extinsă la toate Bisericile din Apus. Papa Grigore al IV-lea, în anul 835, a transferat sărbătoarea la 1 noiembrie, rămânând așa până în ziua de azi.

Dar cine sunt sfinții? „Sfinții sunt adevărații purtători de lumină în istorie, pentru că ei sunt bărbați și femei de credință, de speranță și de iubire”, scrie Papa Benedict al XVI-lea în Scrisoarea Enciclică *Deus caritas est*, 40.

Sfinții reprezintă opera cea mai minunată care îl unește pe om cu Dumnezeu, pe pământ prin har și apoi în cer prin glorioasa fericire de a-l vedea pe Dumnezeu față către față.

Câteodată credem că sfinții se nasc sfinți și că viețile lor sunt extraordinare și perfecte. Însă, dacă ne gândim la numeroșii fericiți și sfinți pe care Papa Ioan Paul al II-lea, de fericită amintire, i-a proclamat în timpul pontificatului său, ne dăm seama că acel „extraordinar” al sfinților înseamnă că l-au căutat pe Dumnezeu cu determinare și tenacitate în lucrurile „obișnuite” ale vieții. Înseamnă că s-au golit pe ei înșiși pentru a se umple de prezența lui Dumnezeu. Sfânt nu înseamnă

a fi perfect, pentru că numai Dumnezeu este perfect. Ci înseamnă a trăi cu umilință imperfecțiunea umană în fața măreției milostive a lui Dumnezeu.

Prima lectură a Liturgiei Cuvântului luată din *Apocalipsul sfântului apostol Ioan* ne ajută și ea să răspundem la întrebarea cine sunt sfinții. Sfinții sunt cei care au „pecetea Dumnezeului cel viu”. Sunt cei care au purtat lupta cea dreaptă până ce au intrat în rândul celor îndreptățiți pentru veșnicie. Lectura vorbește mai întâi de grupul celor 144.000 care sunt îndreptățiți din toate triburile lui Israel. Dar oare numai 144.000 ajung să se mântuiască? Cu siguranță nu, deoarece, dacă ar fi fost așa, această listă de mult s-ar fi completat. Acest număr este însă unul simbolic – de altfel, prezența numerelor simbolice este o caracteristică a genului apocaliptic de care aparține și cartea noastră – și reprezintă numărul celor 12 triburi ale lui Israel, înmulțit cu numărul celor 12 apostoli, înmulțit apoi cu numărul 1.000, care semnifică măreția divină.

Distinct de primul grup, se așază un altul care era imposibil de numărat, deoarece „era o mulțime imensă din toate națiunile și rasele, popoarele și limbile” (*Ap* 7,9). Aceștia stau în picioare în fața tronului și a Mielului, arătând că sunt vii asemenea lui Cristos cu care sunt puși în relație. Îmbrăcămintea lor albă semnifică apartenența la lumea divină și la învierea lui Cristos. Ramurile de palmier pe care le au în mână sunt semn că împart cu Cristos victoria asupra răului și se bucură de plinătatea vieții.

*Apocalipsul sfântului apostol Ioan* identifică sfinții ca fiind „cei care au trecut prin marea suferință și și-au spălat îmbrăcămintea cu sângele Mielului, făcând-o

strălucitoare” (Ap 7,14). Cei salvați își au originea, așadar – ieri, astăzi și întotdeauna –, în moartea răscumpărătoare a lui Cristos. Sunt sfinții ce participă azi la Liturghia cerească, împărtășind o viață de comuniune deplină după ce în viața terestră au participat la pătimirea lui Cristos.

Dacă prima lectură ne-a arătat cine sunt sfinții, lectura a doua, luată din *Scrisoarea întâi a sfântului apostol Ioan*, indică motivul pentru care trebuie să tindem la sfințenie. Tindem spre sfințenie deoarece „suntem fiii lui Dumnezeu” deja de acum prin Botez, în așteptarea faptului de a fi pe deplin în ceruri când îl vom vedea pe Dumnezeu față către față. Dumnezeu, care este izvorul iubirii și al oricărei sfințenii, cere însă din partea omului o colaborare cu darul divin printr-o purificare continuă. Această atitudine de purificare și convertire este necesară pentru a putea primi harul lui Dumnezeu.

Trebuie să devenim sfinți! Ne învață sfântul apostol Ioan în lecturile proclamate. Dar cum să devenim sfinți? Cum să lăsăm ca Dumnezeu să intre în viața noastră și să o transforme? Isus ne propune în Evanghelie Fericirile ca un parcurs de sfințire. A fi fericiți înseamnă a ne considera norocoși de a trăi ca ucenici autentici a lui Isus. Putem fi fericiți atunci când suntem săraci cu duhul, adică atunci când nu ne punem pe primul loc pe noi înșine, succesele și certitudinile noastre, ci ne sprijinim pe Dumnezeu, pe puterea sa, cu încredere și speranță.

Putem experimenta fericirea și atunci când suntem mâhniți, împovărați de tristețe și de durere, pentru că numai așa putem înțelege pe deplin slăbiciunea noastră

și putem experimenta mângâierea lui Dumnezeu Tatăl, bun și iubitor.

Suntem fericiți dacă vom ști să fim blânzi, adică simpli, buni la inimă, binevoitori, răbdători față de ceilalți, milostivi așa cum este mereu Dumnezeu față de noi.

De asemenea, putem fi fericiți atunci când ne este foame și sete de Dumnezeu, adică atunci când dorim în profunzime prezența sa, binele său, voința sa, dreptatea sa ca hrană și băutură fundamentale și de neînlocuit pentru supraviețuirea noastră.

Da, suntem fericiți când inima noastră este curată, adică sinceră, transparentă, și acțiunea noastră este cinstită, adică fără scopuri meschine. Suntem fericiți atunci când căutăm pacea și lucrăm pentru ea, pentru dialogul și respectarea omului; atunci când suntem capabili să mărturisim credința chiar și în mijlocul contradicțiilor, al nedreptăților, al indiferenței, al negării lui Dumnezeu.

Cu siguranță Fericirile despre care ne vorbește Evanghelia nu pot fi înțelese decât cu simțământ de credință. Un om lipsit de credință nu-și poate imagina că cel sărac, cel lipsit, cel prigonit poate purta în inima lui un simțământ de fericire.

Sfinții pe care îi sărbătorim astăzi au știut să înțeleagă această „cultură” a Fericirilor evanghelice. Au știut să-și planifice viața după programul acestor Fericiri. Și astăzi cei care încearcă cu bucurie și speranță să-l urmeze pe Cristos trebuie să parcurgă același drum al Fericirilor, așa cum este descris de Evanghelia acestei sărbători.

Astfel, Sărbătoarea Tuturor Sfinților nu este numai sărbătoarea celor care sunt deja desăvârșiți și au ajuns

deja la Dumnezeu. Ea este și sărbătoarea acelor care sunt încă pe drum și uneori trebuie să treacă prin mari greutăți: sfântă poate fi o mamă care se îngrijește de proprii copii; sfânt poate fi tatăl care trudește zi de zi pentru a-și întreține familia; sfânt poate fi tânărul care caută să dea sens vieții sau copilul care își respectă părinții și exemplele pot continua.

Dacă ar fi să rezumăm în câteva cuvinte răspunsul la întrebarea cine este sfântul, am putea spune următorul lucru: sfântul este un om angajat în împlinirea datoriilor stării sale și, cu toate acestea, este altfel.

Pentru a înțelege acest lucru, aș vrea să relatez următorul exemplu.

În urmă cu câțiva ani, în mijlocul deșertului Chalbi din Nordul Kenyei, a izbucnit un conflict între triburile gabra și borana. În orașul Maikona, tribul majoritar este gabra, pe când tribul borana reprezintă doar o mică parte din populația acestui așa-zis oraș format din colibe și case din lut. Aici conflictul a căpătat diferite forme: au fost furate animale, au fost arse casele abandonate, creându-se o stare de dezordine. Cei care au fost martori spuneau că acolo au fost scene groaznice, apocaliptice. În timpul conflictului, un creștin practicant, pe nume Dulacha, care aparținea tribului gabra, adăposti în casa proprie 17 copii din tribul dușman care nu au reușit să fugă împreună cu părinții lor. Imediat unii membri ai tribului gabra implicați în acest conflict i-au cerut lui Dulacha să dea copiii pe mâna lor. Acest creștin, cu frica de Dumnezeu, refuză să accepte cererea, chiar dacă a fost amenințat cu moartea. Într-o clipă de răgaz, când situația concretă i-a permis, Dulacha – ajutat fiind de preoții misionari care i-au pus la dispoziție mașina misiunii – a dus acești copii la sediul de poliție, rezolvând această situație delicată.



Nu este o poveste, este un fapt real care s-a petrecut în urmă cu câțiva ani, chiar dacă nu în societatea noastră, ci undeva departe, în Africa.

Sfântul este cel angajat în viața de zi cu zi și, cu toate acestea, este altfel. Dulacha este un om obișnuit, un tată de familie care își trăiește viața ca toți ceilalți oameni și, cu toate acestea, este „altfel”. Este altfel tocmai datorită faptului că, atunci când s-a ivit ocazia, nu a ținut cont de cultura tribului, ci a dat o puternică mărturie de credință, riscându-și viața pentru salvarea acelor copii.

Dar pentru a fi sfânt nu trebuie neapărat să fii erou. Din fericire, astăzi în societatea noastră creștinul nu mai este nevoit să-și dea viața pentru Cristos în mod fizic așa cum au făcut-o martirii din toate timpurile, deoarece într-o societate democratică este afirmat și respectat dreptul la libertatea religioasă. Cu toate acestea, martiriul este trăit astăzi în alte forme. Întâlnim martiri ai fidelității față de valorile pe care le-au primit, martiri ai suferințelor pe care le-au îndurat într-un mod ascuns, fără să le exprime, fără să-și imagineze că o cunună de lauri ar putea sta pe fruntea lor.

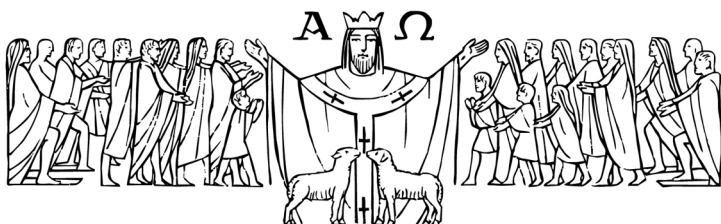
Sărbătoarea Tuturor Sfinților ne învață ceva ce ne umple de bucurie: viața omenească reușește dacă harul lui Dumnezeu și propria osteneală acționează împreună. Sfinții care au mers înaintea noastră ne arată că se poate. Sfântul Augustin spune: „Dacă alții au putut, eu de ce n-aș putea?” Sfințenia nu este o misiune imposibilă. Dumnezeu vrea să facă sfinți din mine, din tine, din fiecare dintre noi. Și o va face dacă îi vom spune simplu și concis „da”, abandonându-ne în mâinile sale. Nici o profesie și nici o stare a vieții nu fac dinainte imposibilă o viață de sfințenie.

Cu siguranță, oriunde cineva își dă silința, acolo Dumnezeu se impune în viața respectivului. Însă nu trebuie uitat faptul că la sfințenie nu se ajunge decât încetul cu încetul. Sfântul Filip Neri spune că sfințenia nu-i opera unei singure zile, după cum nici plantele, nici animalele și nici omul, nimeni nu ajunge la maturitate într-o singură zi, după cum nici o rană nu se vindecă în mod instantaneu.

Așadar, mesajul sărbătorii de azi este acela de a fi sfinți. Putem și trebuie să fim sfinți, deoarece avem un Tată sfânt, care l-a trimis pe Fiul său să ne arate calea spre sfințenie, luminați și călăuziți de Duhul Sfânt.

Este greu, dar să nu ne descurajăm, deoarece o avem alături de noi pe Sfânta Fecioară Maria, Regina tuturor sfinților. Să o rugăm pe ea să ne dea dorințe adevărate de sfințenie în locul și starea în care ne aflăm în clipa de față. Să nu așteptăm timpuri mai bune, deoarece ziua de azi este întotdeauna cea mai propice pentru a-l iubi pe Dumnezeu din toată inima și ființa noastră.

*Ionuț-Eremia IMBRIȘCĂ*



## **POMENIREA TUTUROR CREDINCIOȘILOR RĂPOSAȚI**

**2 noiembrie**

*Is 25,6.7-9*

*Rom 8,14-23*

*Mt 25,31-46*

Întreaga viață a omului e un mister, iar el, prin nenumărate întrebări, a încercat să pătrundă în acest spațiu necunoscut care îl depășește. În fața întrebărilor existențiale: de unde vin?, încotro mă îndrept?, care este scopul meu pe acest pământ?, există o întrebare care îl depășește: De ce moartea?

Credința ne învață că Dumnezeu ne-a creat din iubire și ne-a pregătit la sfârșitul acestui itinerar pământesc o răsplată deosebită: viața veșnică. Omul, înzestrat cu rațiune și credință, percepe acest adevăr minunat al vieții veșnice, dar nu reușește să înțeleagă necesitatea acestui moment sumbru și descurajant care este moartea. Dumnezeu, în marea sa înțelepciune, a pregătit omului ceva care îl depășește, de aceea, omul poate să înțeleagă moartea doar privind-o ca o „poartă” ce conduce la întâlnirea cu Dumnezeu.

Atunci când omul se raportează la sine și la Dumnezeu, conștientizează că este o ființă limitată. Dumnezeu, în întreaga istorie a mântuirii, se revelează omului treptat, căci imensitatea sa divină nu poate fi cuprinsă de mintea omului. Așa cum evidențiază și prima lectură de azi, luată din *Cartea profetului Isaia*, Dumnezeu se va revela plenar omului la sfârșitul vieții. Acest moment în care Dumnezeu ni se va revela este un moment de sărbătoare, când Dumnezeu va pregăti pe muntele său cel sfânt, adică în lăcașul divin, „un ospăț cu cărnuri grase, cu vinuri bune și limpezite” (*Is* 25,6). În concepția ebraică, erau interzise cărnurile grase, dar în ziua întâlnirii cu Dumnezeu toate aceste limitări vor fi depășite. Această atmosferă de nuntă este evidențiată și prin „vinurile vechi și limpezite”, care exprimă, totodată, comuniunea și bucuria. Dumnezeu este acela care, în acea zi a întâlnirii cu el, va da la o parte vâlul care despărțea Creatorul de creatură, iar această dezvăluire va avea loc dacă omul va depăși acest moment trist, dar benefic, pe care îl constituie moartea. Omul este alcătuit din trup și suflet nemuritor. Atunci când moare omul, trupul se întoarce de unde a venit, adică în pământ, iar sufletul merge să se întâlnească cu Dumnezeu. În acest sens, profetul Isaia proclamă solemn un adevăr esențial: „Dumnezeu va înlătura moartea pe vecie” (*Is* 25,8). Totodată, Dumnezeu e cel care va șterge orice lacrimă și rușine de pe fața omului.

Participând în această viață la momente de suferință și neliniște, de nesiguranță, omul din toate timpurile privește cu speranță spre o viață mai bună în lumea de dincolo, alături de Dumnezeu. Această sete de Dumnezeu, care încoronează orice perfecțiune la care tinde

ființa umană, va fi săturată doar de Dumnezeu. Așa cum evidențiază și sfântul apostol Paul în lectura a doua luată din *Scrisoarea către Romani*, noi, fiii lui Dumnezeu, după ce am participat în această viață la suferințele lui Cristos, așteptăm cu nerăbdare moștenirea, care e gloria viitoare.

Sfântul apostol Paul ne spune că nu doar omul aspiră cu toată ființa sa spre întâlnirea cu Dumnezeu, ci întreaga creație „geme și suspină” în vederea împlinirii. Această aspirație a omului către viața veșnică nu este rezultatul eforturilor sau meritelor omului, ci este opera Duhului Sfânt. Acest Duh amintește ființei umane că este o creatură liberă și nici un element material și nici chiar viața pământească nu pot constitui o piedică spre întâlnirea definitivă cu Dumnezeu. Această întâlnire cu Dumnezeu este descrisă în evanghelia de azi, unde sfântul evanghelist Matei prezintă Judecata de apoi. Această judecată va fi personală, față către față. Dacă în viața pământească contactul cu divinul era realizat într-o formă nevăzută, contactul pe care îl vom avea la judecata de apoi va fi cât se poate de vizibil. Dar evanghelia de azi nu evidențiază doar faptul că există viață după moarte, ci și faptul că vom da cont de faptele vieții noastre. Dumnezeu l-a înzestrat pe om cu libertate, dar omul, la sfârșitul acestei vieți, va trebui să dea cont de libertatea lui, de felul cum a folosit această libertate. Însă omul nu trebuie să-și trăiască viața sub acest imperiu al fricii de judecată, căci milostivirea lui Dumnezeu este mare.

Judecata de la sfârșitul lumii e prezentată de sfântul evanghelist Matei într-un cadru plin de slavă. Isus este prezentat ca Fiul Omului, cel care a pătimit pe

pământ pentru răscumpărarea omului, iar acum șade pe tronul său dumnezeiesc. La acest moment solemn al judecății participă întreg universul: toți îngerii și toate națiunile. Dumnezeu este milostiv și iubitor, el susține omul cu harul său, îl iartă, dar, la sfârșitul vieții, îi va judeca obiectiv faptele.

În fața lui Dumnezeu toți oamenii sunt egali, indiferent de starea socială, naționalitate, sex, religie. Cu toate acestea, evanghelia de azi îl prezintă pe Cristos despărțind oamenii și așezându-i la dreapta și la stânga sa. Această delimitare însă are în vedere viața de sfințenie. Cei care vor fi alături de Dumnezeu pentru întreaga veșnicie vor trebui să fie asemenea lui: *sfinți, iubitori, milostivi*. Iar cei care au ales în mod liber o viață păcătoasă și-au hotărât singuri viața veșnică, Dumnezeu doar a făcut diferențierea.

În concepția biblică, dreapta lui Dumnezeu semnifică binecuvântarea. În fragmentul evanghelic, sfântul Matei îi așază pe cei dreپți la dreapta regelui. Nu este vorba despre un loc, cât mai ales despre o stare. Regele Cristos nu este un rege care trăiește doar în lumea sa cerească, ci, spre surprinderea atât a celor de la dreapta, cât și a celor de la stânga, el este aproape de fiecare om, ba, mai mult, se identifică cu fiecare om. Astfel, cei dreپți se arată mirați și recunosc cu sinceritate că nu-și amintesc să-l fi slujit în mod personal pe Cristos, care este prezent în fața lor. În aceeași situație a nedumeririi, dar și a confuziei, se află și cei osândiți. Dar Cristos, care este adevărul, le deschide ochii și le face cunoscut faptul că el e prezent în fiecare om.

Așadar, cum ar arăta viața noastră dacă noi am fi convinși că Isus este prezent în fiecare om? El este prezent în prietenul meu pe care îl iubesc, este prezent în

vecinul care îmi e antipatic, este prezent în cerșetorul murdar și sărac, este prezent în noi toți. Fiind prezent în noi, Isus ne amintește că totul depinde de propria persoană, de capacitatea noastră de mărturie, de raportarea existenței noastre la el. Toate gesturile și cuvintele noastre vor demonstra cât de mult îl avem pe Domnul în inimă și, astfel, ne construim singuri destinul veșnic. Mulți oameni nu realizează că, în cea mai mare parte, viitorul depinde de ei. Acești oameni se complac într-o credință în destin înțeleasă în sensul lipsei de schimbare din partea omului. Această mentalitate conduce la superficialitate, la consumism și plăcere.

Tânărul Alexandru era reprezentantul unei astfel de societăți consumiste, orientată doar spre dobândirea lucrurilor materiale și a plăcerilor. Alexandru făcea parte dintr-o familie de medici renumiți și în sânul acestei familii nici o dorință exprimată de el nu a rămas neîmplinită. Avea tot ce ar putea visa orice tânăr al zilelor noastre: de la aparatura cea mai performantă până la excursiile luxoase petrecute în afara țării. Având de toate și permițându-și orice, își bătea joc de colegii lui mai săraci, le ironiza practicile religioase și susținea cu ardoare că nu există Dumnezeu, deoarece, dacă ar exista, nu ar fi suferință și moarte în lume. Cu ocazia unei petreceri, tânărul Alexandru a condus imprudent, murind pe neașteptate într-un accident împreună cu prietenii săi. Vârsta sa fragedă nu a putut sta în calea morții la care el nici nu se gândea.

Așadar, cum privim noi moartea? Nu punem mai presus lucrurile materiale decât cele spirituale, ignorând un posibil sfârșit inevitabil? Ne temem de moarte? Suntem conștienți că vom muri într-o bună zi?

Sunt foarte mulți oameni care trăiesc asemenea tânărului Alexandru, care își trăiesc viața departe de

Dumnezeu, preocupați doar de a aduna cât mai multe bunuri, de a procura cât mai multe plăceri, cu alte cuvinte, de a aduce un cult trupului, care, în ultimă instanță, așa cum ne spune Biblia, din pământ este și în pământ se va întoarce.

Aceeași idee o subliniază și sfântul Ambroziu atunci când evidențiază superioritatea vieții sufletului pe care omul trebuie să o cultive încă din această viață, pentru ca moartea să se transforme într-o poartă spre veșnicie. El afirmă:

Sufletul nostru să iasă din îngustimile acestei vieți, să se elibereze de poverile trupului și să se îndrepte spre adunările veșnice. A ajunge acolo semnifică să fim sfinți. Acolo îi vom cânta lui Dumnezeu și-l vom lăuda.

În viziunea creștină, moartea nu trebuie să fie o sperietoare, ci, pentru cel care are credință, moartea este o simplă cale a întâlnirii cu Dumnezeu. De aceea, creștinul trebuie să privească cu seninătate la evenimentul morții. Totodată, gândul morții trebuie să ne apropie în mod spiritual de cei răposați și, de aceea, Biserica ne îndeamnă să ne rugăm pentru ei. Moartea fizică nu înseamnă și moartea spirituală, căci cei care au murit în mod trupesc rămân vii pentru noi la nivel spiritual, pentru că sufletul nu moare. Iubirea care ne-a legat în timpul vieții de cei dragi continuă și după moarte. Nu numai noi putem face rugăciuni pentru cei răposați în vederea alinării durerilor, ci și ei se pot ruga pentru noi și ne pot însoți în pelerinajul nostru pământesc.

În contextul unei lumi care trăiește ca și cum Dumnezeu nu există și pentru care moartea constituie finalul tragic al acestei vieți, creștinul de azi trebuie să



proclame credința în viața veșnică și acceptarea cu seninătate a morții. Dincolo de acest vâl al morții există un Dumnezeu iubitor și milostiv care ne așteaptă să ne bucurăm împreună cu el în veșnicie. Este foarte important să ne rugăm pentru cei răposați, deoarece ei nu au dispărut pur și simplu dintre noi, ci trăiesc alături de Dumnezeu.

*Ștefan-Cătălin ROTĂRAȘ*



## NEPRIHĂNITA ZĂMISLIRE A PREASFINTEI FECIOARE MARIA

8 decembrie

*Gen 3,9-15.20*

*Ps 97*

*Ef 1,3-6.11-12*

*Lc 1,26-38*

Astăzi sfânta Maică Biserică ne invită să sărbătorim una dintre „faptele minunate” pe care Dumnezeu le-a realizat în slujitoarea sa, Sfânta Fecioară Maria. Cheia de interpretare a Sărbătorii *Neprihănitei Zămisliri* o oferă chiar textele liturgice propuse astăzi spre meditare.

Prima lectură ne conduce într-un cadru mirific, în paradisul pământesc. În acel loc „plin de Dumnezeu” întâlnim o situație tensionată: omul a voit să fie ca Dumnezeu. Acesta a fost răspunsul lui la iubirea creatoare a lui Dumnezeu. Și totuși, în această atmosferă întunecată a păcatului original, apare o rază de speranță, vine o promisiune de mântuire din partea lui Dumnezeu; în iubirea sa nemărginită, Creatorul nu poate lăsa omenirea pradă morții, ci promite o eliberare

de sub jugul păcatului și al morții. Avem astfel prima promisiune, primul semn al iubirii milostive a lui Dumnezeu, care, chiar și atunci când este rănită, această iubire infinită continuă să iubească. De aceea, Dumnezeu nu va abandona omenirea, ci va avea grijă ca opera iubirii sale să fie părtașă la viața sa divină.

Doctrina păcatului originar, despre care ni se vorbește în prima lectură, stă la baza și dă sensul sărbătorii de astăzi. Contaminarea morală a primilor oameni s-a transmis întregului neam omenesc. Maria ar fi fost supusă legii universale dacă n-ar fi fost scutită de urmările umilitoare ale primului păcat printr-un privilegiu cu totul special din partea lui Dumnezeu. Primele indicii ale sărbătorii de astăzi se pierd în negura istoriei. Sub diferite forme, ea este prezentă în practica Bisericii încă din secolul al VII-lea. Prin bula *Ineffabilis Deus*, Papa Pius al IX-lea, la 8 decembrie 1854, a proclamat ca dogmă de credință faptul că „Sfânta Fecioară, din primul moment al conceperii ei, a fost imună de orice pată a păcatului originar, prin harul special și privilegiul lui Dumnezeu atotputernic”. Patru ani mai târziu, la 25 martie 1858, însăși Sfânta Fecioară se va autodefini la Lourdes: „Eu sunt Neprihănita Zămislire”. Vittorio Messori, un cunoscut scriitor catolic italian, spunea, în legătură cu acest eveniment, că este pentru prima dată când Dumnezeu, prin intermediul Fecioarei Maria, a voit să confirme o dogmă promulgată de reprezentantul său pe pământ.

Omenirea a pierdut darul cel mai prețios pe care l-a primit la creație: prietenia și prezența lui Dumnezeu. Primii oameni, lăsându-se înșelați de diavol, l-au refuzat pe Dumnezeu, rupând alianța cu el. Dumnezeu

însă, în iubirea sa milostivă, a promis încă de la început victoria omenirii asupra răului. Această promisiune prinde contur în cuvântul evanghelic de astăzi. Este vorba de relatarea Bunei-Vestiri, așa cum o găsim în *Evanghelia după sfântul Luca*. Îngerul Gabriel este trimis la Nazaret, un sat nesemnificativ din ținutul de nord al Palestinei. Aici trăia Maria, o copilă, am putea spune, dar, luând în considerare cuvintele sublime și solemne ale îngerului, putem vedea plinătatea interioară a Mariei, stabilitatea ei emoțională, mult superioară pentru vârsta sa.

Îngerul o salută pe Maria ca „plină de har”; îi spune astfel ca și cum acesta ar fi adevăratul ei nume. Dumnezeu a descoperit în Maria o încântare, o simpatie cu totul specială. Așadar, ne aflăm în fața unei copile care a fost obiectul predilecției divine. Din primul moment al existenței, dinainte de a se naște, ea a fost ferită de păcatul original, căruia ar fi trebuit să-i fie supusă, devenind astfel o „grădină” cultivată cu grijă de Dumnezeu și udată cu daruri, haruri și carisme.

De aceea, i se transmite că „Domnul este cu ea”. Această expresie biblică indică o asistență extraordinară din partea lui Dumnezeu. Totuși, nu a existat intenția să se înțeleagă că, prin această adresare excepțională, ea a fost transformată într-o prințesă cerească, în afara orbitei noastre umane. Niciodată nu trebuie să pierdem din vedere că Maica Domnului a fost o creatură asemenea nouă, chiar dacă a avut parte de un tratament special, datorită destinului ei la fel de aparte.

Scena Bunei-Vestiri vibrează într-o densă intimitate. Ce simțea? Cum se simțea în acel moment Sfânta Fecioară? Întrebările care se pot naște pot fi multiple,

dar ceea ce știm cu certitudine este că viața normală a acestei copile de la țară a fost întreruptă, într-o formă surprinzătoare, de vizita extraordinară a lui Dumnezeu.

Cu al său *da*, Fecioara spune *amin* nopții din Betleem, fără casă, fără leagăn, fără moașă, deși ea nu avea conștiința explicită a acestor detalii. Spune *amin* fugii în acel Egipt necunoscut și ostil, spune *amin* ostilității membrilor Sinedriului, *amin* când forțele politice religioase și militare l-au târât pe Isus în torentul răstignirii și al morții; spune *amin* față de tot ceea ce Tatăl dispune sau îngăduie, lucruri pe care ea nu le poate schimba.

În viața noastră au existat și există evenimente pe care nu le putem schimba, momente care au cerut și cer o decizie radicală. De multe ori însă nu reușim să depășim egoismul nostru, nu suntem capabili să ne dăruim în întregime asemenea Sfintei Fecioare. De ce oare? Pentru că de multe ori stăm prea mult să cântărim, stăm prea mult să ne gândim dacă „merită”, dacă avem suficiente motive să spunem *da*.

Într-o dimineață însorită de primăvară, într-unul dintre micile orașe din nordul Germaniei, într-o familie în care, în mod obișnuit, domneau pacea și armonia, a avut loc un conflict de păreri între mamă și fiică. Ursula, o copilă de clasa a VII-a, avea o dorință care i se părea mamei sale o „monstruoșitate”. „Dacă nu mă lași, nu mă voi putea duce la școală”. Acestea au fost cuvintele care au convins-o pe sărmana mamă să accepte noua schimbare de *look* a copilei. În alte 23 de familii din același orașel, în aceeași dimineață, avea loc cam aceeași scenă. Erau copiii clasei a VII-a B de la liceul din localitate. În clasă erau 25 de elevi. De fapt, doar în cea de-a 25-a familie se petrecea altceva. Maria își făcea o mulțime de griji, iar mama și

tatăl ei încercau să o încurajeze. Era sigură că atitudinea colegilor față de ea va fi una ironică, respingătoare. Se gândea la Irmgard, cea cu părul buclat și blond, la Paul cel care o făcea „scobitoare”... și lacrimile i se prelungeau pe obraji ei. Tatăl o privea în timp ce ea își aranja pălărioara sport, ce îi era puțin cam largă. Încerca să o încurajeze, s-o convingă că părul îi va crește din nou, că trupul său reacționează pozitiv tratamentului și că în câteva luni își va reveni. Cu toate acestea, ori de câte ori privea în oglindă, Maria părea copleșită de capul său rozaliu și lucios. Tratamentul pentru leucemie, care o lovise în urmă cu două luni, făcuse să-i cadă tot părul. Primind ultimele încurajări ale mamei, cu lacrimi în ochi, își luă rucsacul și porni spre școală. Ajunsă în fața ușii clasei, inimioara îi bătea mai să-i iasă din piept. Închise ochii și intră în clasă. Când deschise ochii văzu ceva ciudat. Toți, dar toți colegii ei de clasă aveau o pălărioară pe cap. Se întoarseră spre ea și, zâmbind, își scoaseră pălărioarele exclamând: „Bine ai venit, Maria!” Erau toți tunși zero: și Irmgard, care era atât de mândră de părul ei, și Paul, și Ursula, și Joseph, și Francisca... toți. Toți s-au ridicat și au îmbrățișat-o pe Maria care, de bucurie, nu știa dacă să plângă sau să râdă. Șoptea doar: „Mulțumesc!”

Astfel s-a întâmplat cu această clasă. Acești copii nu au pus nimic în fața iubirii, a solidarizării cu Maria, colega lor. Au spus *da*, au renunțat la ei înșiși și s-au dăruit așa cum au știut ei să o facă și cum le-a permis situația lor de elevi în clasa a VII-a. Sentimentul compasiunii a făcut ca nici unul să nu caute propriul interes, să nu dorească nici o apreciere, nici o recompensă; toți aveau ca scop să o ajute pe sărmana lor colegă să treacă peste durerile cauzate de leucemie. În jurul acestei ființe slabe, ei s-au simțit tari; au reușit să formeze o comunitate.

Poate că pentru noi, de multe ori, un simplu *mulțumesc* este prea puțin. Nu găsim motive să spunem *da*, asemenea Fecioarei Mariei. De aceea, trebuie să învățăm de la Sfânta Fecioară să spunem *da*-ul nostru, *amin*-ul nostru; trebuie să mergem la ea, să ne adunăm în jurul ei, ca să putem „simți” împreună cu ea, să putem fi capabili de decizii îndrăznețe, chiar și atunci când orizontul ne apare întunecat. Pentru aceasta însă, trebuie să ne maturizăm credința, trebuie să o fortificăm. Credința matură este aceea care vede esențialul și invizibilul. Credința matură este cea care știe că în spatele munților se pregătește să sosească aurora, că în spatele tăcerii respiră Dumnezeu. Esențialul rămâne ascuns retinei umane, fie ea a ochiului sau a sensibilității interioare. Esențialul, realitatea ultimă este accesibilă doar privirii pătrunzătoare a credinței mature.

Despre ceea ce este esențial ne vorbește sfântul Paul în cea de-a doua lectură de astăzi. În *Scrisoarea către Efeseni*, Apostolul Neamurilor ne oferă o viziune maiestuoasă a planului veșnic al lui Dumnezeu: misterul ascuns de veacuri ne este revelat în Cristos. „Dumnezeu ne-a ales înainte de întemeierea lumii, ca să fim sfinți și fără prihană în fața lui, în dragoste” (*Ef* 1,4). Așadar, toți suntem chemați să fim sfinți și neprihăniți asemenea Mariei. Acesta este adevăratul nostru destin; aceasta este marea provocare și, în cele din urmă, acesta este planul lui Dumnezeu. Atât Dumnezeu, cât și semenii noștri așteaptă colaborarea noastră. Ne sunt cunoscute cuvintele sfântului Augustin, care spune: „cel care te-a creat pe tine fără tine nu te va mân-tui pe tine fără tine”.

Dumnezeu ne cere *da*-ul nostru, ne cere *amin*-ul nostru, ca să colaborăm la răspândirea împărăției sale pe pământ. Trebuie să ne punem în slujba lui Dumnezeu și a aproapelui. Norma care va reglementa această colaborare este iubirea. Maria a avut în mod exemplar o iubire perfectă pentru Dumnezeu și aproapele. Semeinii noștri au și ei nevoie de *da*-ul nostru. Trebuie să spunem *da* vieții, *da* efortului impus de iubire, *da* acceptării noastre reciproce. E greu să spunem *da* atunci când ne confruntăm cu greutate, când trebuie să renunțăm la propria noastră dorință și să ne asumăm o luptă. Cum să procedăm în aceste momente dificile? Ce trebuie să facem? Să alergăm la Maria, să spunem *da*-ul nostru împreună cu ea; în inima ei trăiește veșnic amintirea zilei marelui *da*. Astăzi, să spunem *da* vieții pentru totdeauna și să încredințăm angajamentul nostru inimii neprihănitei a Mariei.

Sărbătoarea de astăzi a Neprihănitei, ne spune Papa Benedict al XVI-lea, luminează ca un far timpul Adventului, timp de vigilență și încrezătoare așteptare a Mântuitorului. În timp ce înaintăm în întâmpinarea lui Dumnezeu care vine, să privim la Maria, care „strălucește ca un semn de speranță sigură și mângâiere pentru poporul peregrin al lui Dumnezeu” (LG 69), și să învățăm de la ea cum să fim neprihăniți, pentru ca, primindu-l pe Isus în noi, să-l putem oferi și celor din jurul nostru.

*Pius-Petru IANCU*





## SFÂNTUL ȘTEFAN

**26 decembrie**

*Fap 6,8-10; 7,54-60*

*Ps 30*

*Mt 10,17-22*

„În mâinile tale, Doamne, încredințez sufletul meu”  
(*Ps 30*).

Sărbătorim astăzi primul martir creștin, primul om care prin credință și iubire îl urmează pe Cristos până și în moarte, pe sfântul Ștefan. Suntem în ziua imediat următoare unei alte mari sărbători, cea a Nașterii Domnului nostru Isus Cristos. Avem, așadar, o zi a nașterii, în care cineva vine între noi, și o zi a morții, în care altcineva pleacă dintre noi. O zi a bucuriei, a veseliei, și o zi a tristeții, a jelierii, după cum ar spune mulți. Însă, prin nașterea și moartea sa, Cristos recapitulează aceste sentimente contradictorii într-unul singur, acela de iubire. Așadar, zilele din Timpul Crăciunului nu mai sunt marcate de bucurie, sau tristețe, veselie, ori jeliere, amărăciune, ci de iubire, acea iubire care se revarsă în mod gratuit și care nu cere nimic din ce nu poate fi dat înapoi. Noul Testament folosește pentru iubire

termenul grecesc „agape” pentru a desemna dăruirea de sine în mod gratuit.

În primele timpuri ale Bisericii, când un creștin era ucis pentru credință, comunitatea din care făcea parte respectivul scria așa-numita *passio*, un raport, o descriere amănunțită a modului în care martirul fusese torturat și omorât. Apoi, acest raport era citit în fiecare an la liturgia din ziua martiriului. În acest mod, comemorarea Sfântului Ștefan a ajuns până în zilele noastre.

Dar cine a fost sfântul Ștefan?

Se cunosc puține despre acest martir. Însă cazul său este unic, întrucât acea *passio* o găsim în *Faptele Apostolilor*. De aici aflăm că Ștefan era un bărbat plin de credință și de Duhul Sfânt; că a fost ales împreună cu alți șase bărbați pentru a fi diacon, slujitor la mesele oferite săracilor zilnic; că s-a remarcat prin capacitatea de slujire și de dăruire de sine, prin minunile săvârșite și prin cunoștințele adânci pe care le avea despre Sfânta Scriptură. Dovadă este lungul discurs rostit împotriva asupritorilor săi în capitolul șapte din *Faptele Apostolilor*.

Fragmentul auzit în prima lectură poate fi împărțit în trei. În primul rând, avem o introducere în care sunt prezentate personajele; de o parte este Ștefan, plin de har și de puterea lui Dumnezeu, de cealaltă parte, o categorie de persoane caracterizată prin diversitate, multitudine și cultură. Avem, așadar, sclavii eliberați, cirenenii, alexandrinii, cei din Cilicia și cei din Asia proconsulară, o provincie romană. Oameni din diferite locuri, dar uniți de o bună cunoaștere a Sfintei Scripturi și de o credință într-un singur Dumnezeu ce duce aproape la fanatism; un om împotriva unei mulțimi de oameni. Dar prin aceasta autorul cărții *Faptele*

*Apostolilor* pune în opoziție pe cel care se încrede în Dumnezeu cu cei care se încred în puterile proprii prin avantajul numărului.

În al doilea rând, avem dezbaterăa dintre cele două părți; oamenii nu pot face față înțelepciunii Duhului Sfânt, de aceea, „fremătau de furie și scrâșneau din dinți” (*Fap* 7,54). Dumnezeu se revelează oamenilor prin om, motiv pentru care Ștefan rostește: „Iată, văd cerurile deschise și pe Fiul Omului stând de-a dreapta lui Dumnezeu” (*Fap* 7,56).

Blasfemie, spun ei, blasfemie. De câte ori și noi nu ne încredem în oameni? Și facem diferite alegeri în funcție de puterile proprii, fără a ne încrede în Dumnezeu? Mai târziu, aceste alegeri se dovedesc a fi dezamăgitoare și atunci ne înfuriem, scrâșnim din dinți și dăm vina pe cei din jurul nostru, fără să ne gândim că Dumnezeu nu vrea decât să-i cerem ajutorul.

A spune o blasfemie, pentru cei care cunoșteau bine spiritul Legii Vechiului Testament, însemna să comiți un păcat foarte grav. Fiind comis în public, tot în public trebuia să fie pedepsit. La unele popoare vechi, ca și la poporul ales, exista acest obicei ca acela care a păcătuit grav public să fie omorât cu pietre, pentru a nu i se vărsa direct sângele și, aplicându-se cruzimea colectivă, să arate celorlalți un exemplu, ca alții să nu comită același păcat.

Ștefan, în opinia adversarilor săi, rostește o blasfemie și, astfel, în al treilea rând, avem martiriul său. Este scos din cetate, ceea ce înseamnă că prin păcatul său este exclus din comunitate și că acea comunitate nu vrea să devină părtașă la „nelegiuirea” lui. Și în afara cetății este bătut și omorât cu pietre. Ce moarte

crudă! Totuși, sub acea ploaie de pietre, de furie, ură și dispreț, Ștefan își încredințează sufletul în mâinile lui Dumnezeu.

Iată ce înseamnă martiriu, să-ți mărturisești credința până acolo încât să-ți dai viața pentru ea. Astăzi, martiriul capătă o altă formă. Ploaia de pietre ce lovea cândva trupul se transformă în ploaie de dispreț, ignoranță, discriminare, excludere, care astăzi atacă partea spirituală și psihologică a omului. Și atunci nu numai moartea devine martiriu, ci și viața. Greu nu este numai să-ți dai viața pentru credință, ci să rămâi statornic în credință.

Fiind puși să alegem între o viață bună fără Dumnezeu și o viață grea cu El, ce alegem?

În acest sens, ne vine în ajutor evanghelia de azi. Găsim aici două profeții pe care le face Isus Cristos. Prima este cea cu privire la martiriu: „Veți fi târați înaintea dregătorilor și a regilor pentru mine” (*Mt* 10,18). A doua dă sens celei dintâi, vestind trimiterea Duhului Sfânt ca ajutor în suportarea unei astfel de încercări: „Nu voi veți vorbi, ci Duhul Tatălui este cel care va vorbi în voi” (*Mt* 10,20). În fața unei alegeri avem nevoie de un ajutor și un criteriu după care să ne ghidăm. Pentru sfântul Ștefan, acest ajutor este Duhul Sfânt, iar criteriul Isus Cristos.

Dar ce legătură are moartea sfântului Ștefan cu nașterea lui Isus Cristos? De ce aceste două sărbători atât de diferite sunt totuși atât de apropiate?

Cineva se naște și altcineva moare, dar amândoi sunt uniți prin ceva. *Codex Cornides*, un volum de scrieri medievale, spune:

... în primul rând, Cristos s-a coborât din cer la noi, pentru ca astfel și noi să ne putem urca la cer. În al doilea rând, s-a făcut Fiu al Omului, pentru ca și noi să putem fi copii ai lui Dumnezeu. În al treilea rând, a devenit muritor, pentru ca noi să devenim nemuritori. Și în al patrulea rând, a venit ca slujitor sărac, pentru ca noi să putem ajunge la bogata demnitate cerească.

Prin nașterea sa, Isus i-a dat lui Dumnezeu un răspuns, același pe care l-a dat toată viața, chiar și în clipa morții pe lemnul crucii: „Tată, în mâinile Tale încredințez sufletul meu” (*Lc 23,46*). Același răspuns îl dă și Ștefan în fiecare moment al vieții sale, drept urmare, putem spune că acest diacon martir este copia fidelă a lui Cristos datorită credinței.

„Credința înseamnă a crede în ceea ce nu vezi și răsplata pentru această credință va fi să vezi ceea ce crezi”, spunea sfântul Augustin. Probabil că Ștefan nu l-a văzut pe Cristos ca om, dar, crezând în el, l-a văzut ca Dumnezeu.

Dacă ieri Dumnezeu a luat firea umană din iubire pentru a o înnobila și răscumpăra, chemându-l pe om la o viață nouă, astăzi sfântul Ștefan arată că prin credință și omul știe să răspundă în fața acestei chemări. Astfel, cel care s-a născut ieri, Cristos, prevestește suferințele celui care astăzi crede în el, Ștefan. La rândul său, cel care astăzi moare prevestește misiunea celui născut ieri, aceea de a predica Evanghelia și de a muri pentru a ne răscumpăra. Căci Cristos nu poate fi separat de Cruce și deci nici creștinul nu poate fi separat de suferință. Viața devine moarte și moartea devine viață. Confuz, dar nu și dacă acestor două evenimente îl asociem pe Cristos, care prin nașterea și moartea sa le dă sens.

Se povestește că odată, în miezul nopții, a venit la casa unor măicuțe ce se ocupau de îngrijirea copiilor proveniți din familii destrămate sau cu probleme de diferite naturi un băiețel pe nume Matei. Plângând amarnic, bate la ușă. Una dintre surori se trezește și văzându-l îl întreabă ce s-a întâmplat. Acesta îi spune: „M-am dus la mămica. Mămica nu m-a vrut. M-am dus la tăticu’. Nici el nu m-a vrut. Dumneavoastră mă vreți, nu-i așa?”

Ori de câte ori Cristos bate la ușa inimii noastre ne adresează această întrebare. Ce-i răspundem? La fel, noi îi adresăm aceeași întrebare ori de câte ori suntem dezorientați de pluralitatea opțiunilor pe care le avem azi și nu mai știm în ce să credem. Dar spre deosebire de noi, răspunsul lui Dumnezeu este mereu afirmativ. Avem nevoie de un ghid? Să ne rugăm Duhului Sfânt să ne călăuzească. Avem nevoie de un criteriu? Să-l privim pe Cristos răstignit pe Cruce, dovadă a iubirii Sale față de noi. Avem nevoie de un exemplu? Să-l urmăm pe cel al sfântului Ștefan, așa cum, la rândul său, l-a urmat pe Cristos, până acolo încât și-a dat viața pentru el și, astfel, a ajuns la bogata demnitate cerească.

*Gabriel SASCĂU*



## **SFÂNTUL IOAN, APOSTOL ȘI EVANGHELIST**

**27 decembrie**

*1In 1,1-4*

*Ps 96*

*In 20,2-8*

Timpul sfânt al Adventului a fost dominat de figura lui Ioan Botezătorul, cel care a pregătit în pustiu calea Domnului. Nimeni nu putea să ne învețe mai bine ca el cum să ne pregătim pentru sărbătoarea Nașterii lui Cristos. Astăzi celebrăm sărbătoarea unui alt Ioan: este vorba de sfântul Ioan, apostol și evanghelist. El ne învață cum să-l urmăm pe Mântuitorul venit în lume. De ce îl sărbătorim astăzi, în a treia zi de Crăciun, pe sfântul Ioan? În cele mai vechi calendare liturgice avem grupate în jurul Crăciunului câteva sărbători ale unor sfinți iluștri. Biserica a intenționat să-i facă pruncului Isus venit pe lume un cortegiu de onoare. Sfinții amintiți sunt: sfântul Ștefan, primul martir, sfântul Ioan, apostol și evanghelist, și sfinții Prunci Nevino-vați. Încă din primele secole ale creștinismului, sfântul Ioan este comemorat la 27 decembrie.

Cine este sfântul Ioan? De ce ni-l oferă Biserica de exemplu? Din sfintele Evanghelii știm că era din Betsaida, o localitate pe țărmul Mării Galileii. Ca și tatăl său, era de meserie pescar. A fost chemat la apostolat împreună cu fratele său, Iacob. Nu întâmplător Isus și-a ales primii ucenici dintre pescari. Pescarul, care își trăiește o mare parte din zi în singurătatea curată a apei, este omul care știe să aștepte. Este omul răbdător care nu are treabă urgentă, care își aruncă mreaja și se încrede în Dumnezeu. Apa își are „capriciile” sale, lacul, șicanele sale: zilele nu sunt niciodată la fel. Atunci când iese în larg, pescarul nu știe dacă se va întoarce cu barca încărcată cu belșug sau fără nici măcar un singur pește pe care să-l gătească la prânz. El se încrede în Dumnezeu care cunoaște belșugul și lipsa; se consolează în ziua nefavorabilă, gândindu-se la binele de care a avut parte și de care va mai avea parte. El nu dorește îmbogățirea neașteptată, fiind fericit să-și dea captura de pește pe un codru de pâine și un pic de vin. Curate îi sunt trupul și sufletul: mâinile și le spală în apă, sufletul în singurătate. Acesta ar fi portretul psihologic al lui Ioan înainte de a deveni „ucenicul pe care îl iubea Isus”.

Ioan era un om plin de curaj și energie. Această trăisătură de caracter reiese și din faptul că este singurul dintre apostoli care, chiar dacă era cel mai tânăr, nu l-a părăsit pe Isus în ceasurile de agonie de pe Calvar: a rupt cordonul de soldați romani și a urcat pe Calvar, alături de Isus, riscându-și viața. Isus l-a luat lângă el pe Muntele Tabor, ca și în Grădina Măslinilor; l-a pus să șadă lângă el la Cina de Taină și i-a îngăduit să-și plece capul pe pieptul său. Ioan simte favorul lui Isus.



Dacă el era „ucenicul pe care îl iubea Isus”, era și ucenicul care îl iubea pe Isus: o iubire care nu se reducea la vorbe, la sentimente, ci o iubire curajoasă, puternică, dovedită prin fapte.

Fragmentul evanghelic pe care tocmai l-am ascultat ne propune spre reflecție învierea lui Cristos. Petru și Ioan află de la Maria Magdalena că trupul lui Isus nu mai este în mormânt. De ce Maria Magdalena merge la cei doi apostoli, și nu la alții? Petru și Ioan reprezintă cele două chemări, cele două funcții în Biserică, ce se completează reciproc: autoritatea și iubirea. Petru reprezintă autoritatea, căci Isus i-a spus: „Tu ești Petru și pe această piatră voi zidi Biserica mea” (*Mt* 16,18). Ioan, ucenicul pe care îl iubea Isus, reprezintă iubirea. Sunt două chemări, două realități care zidesc Biserica și fără de care Biserica nu poate exista. Sunt două realități pe care Dumnezeu le-a unit și pe care omul nu are voie să le despartă. În decursul istoriei au existat multe tendințe de a separa cele două elemente. Unii au pretins că sunt „biserici” exclusiv ale lui Ioan, în care există iubirea, dar nu există autoritatea. Mai ales în zilele noastre se remarcă o mișcare foarte puternică, numită *New Age*, care susține ideea unei noi „biserici” fără ierarhie: fără papa, fără episcopi, fără preoți. În concepția acestei grupări, locul „bisericii” lui Petru, „biserica” autorității, îl va lua „biserica” lui Ioan, „biserica” iubirii. Dar Cristos a voit ca Biserica să fie întemeiată pe autoritate și iubire: nu numai pe autoritate, căci autoritatea fără iubire ucide; nici numai pe iubire, căci iubirea fără autoritate este oarbă și provoacă anarhie. Ioan, care a avut prin excelență chemarea iubirii, a respectat în Petru autoritatea. Ajungând la mormântul

lui Isus înaintea lui Petru, așa cum ne relatează Evanghelia de astăzi, nu a intrat: din respect față de Petru, l-a așteptat, l-a lăsat pe el să intre mai întâi și, după Petru, a intrat și el. Ce au constatat Petru și Ioan odată ajunși la mormânt? Ioan este singurul evanghelist care precizează că mormântul lui Isus era localizat într-o grădină, locul unde încolțește viața. Isus Cristos a înviat! Isus a ieșit din acel mormânt așa cum încolțește o sămânță din pământ. El însuși a spus: „Dacă bobul de grâu, care cade în pământ, nu moare, rămâne singur, însă dacă moare, aduce rod mult” (*In* 12,24). Isus Cristos a înviat! Isus Cristos, în iubirea sa, dându-și viața, a dăruit lumii viața.

Isus Cristos s-a făcut om adevărat, a murit și a înviat din iubire pentru oameni. Acesta este și mesajul primei lecturi de astăzi. Sfântul Ioan exprimă entuziasmul său față de misterul întrupării, arătându-i tot realismul, profunzimea și eficacitatea. Scopul principal pentru care sfântul Ioan redactează Evanghelia și Scrisorile sale este de a combate o erezie apărută în sânul creștinismului primar. Despre ce erezie este vorba? Isus Cristos, susțineau gnosticii, nu a avut un trup omenesc, trupul său era doar o aparență, o iluzie. Sfântul Ioan contrazice în mod drastic această eroare afirmând că el „l-a auzit, l-a văzut cu proprii ochi și l-a pipăit cu mâinile sale” (*IIn* 1,1) pe Isus, Cuvântul vieții. Isus Cristos a fost un om plenar care a avut un trup, o psihologie și o libertate ca ale noastre: obosit, se așază lângă o fântână și cere de băut unei femei necunoscute; are prieteni; merge la nuntă; cunoaște tulburarea și plânge după prietenul său Lazăr; se mânie și răstoarnă mesele grele ale vânzătorilor în Templu; în Grădina

Ghetsemani nu joacă teatru, ci se angajează trup și suflet în pătimire. Ioan ne dezvăluie profunzimea acestui mister: Isus este om, dar și Dumnezeu, are o natură umană, dar e și Cuvântul vieții, este Fiul care primește viața de la Tatăl, dar care, de asemenea, împreună cu Tatăl, comunică viața.

Gnosticii din timpul lui Ioan afirmă că sunt suficiente o cunoaștere și o adeziune a minții la Cristos. Faptele nu au importanță. Or, Ioan dovedește că adevărata întâlnire cu Isus duce la apostolat. Cum putem noi să-l vestim pe Isus oamenilor de astăzi? Oare trebuie să scriem și noi o Evanghelie? În zbuciumul lumii cotidiene, noi trebuie să fim o Evanghelie vie. Și realizăm acest lucru îndeplinindu-ne cu conștiinciozitate datoriile mărunte ale vieții de zi cu zi sub privirea lui Cristos. De unde putem primi forța necesară pentru a face acest lucru? Puterea pentru a concretiza în fapte această misiune o primim din sfânta Euharistie. Papa Benedict al XVI-lea afirmă, în scrisoarea enciclică *Deus caritas est* (14), că, „în Euharistie, Dumnezeu vine la noi în mod corporal pentru a continua lucrarea sa în noi și prin noi”. Sfântul Ioan este apostolul Euharistiei. Rezemat pe pieptul lui Isus la Cina de Taină, el este consumat de iubirea lui Cristos de la care primește forța de a-l vesti contemporanilor săi.

În Canada trăiește un mare afacerist și intelectual pe nume Jean-Robert Ouimet. A obținut două licențe și un doctorat în științe economice. A ocupat funcții-cheie în consiliile unor companii cu mare renume și de mare importanță, cum ar fi Banca Națională a Canadei. El și-a propus un lucru foarte greu de realizat: ca manager, vrea să concilieze etica, respectul față de persoane

cu productivitatea și profitul, valorile creștine cu economia. Jean-Robert conduce, în prezent, o mare firmă de produse alimentare. În martie 2009 a fost la Iași și a ținut o conferință la Institutul Teologic Romano-Catolic „Sfântul Iosif”. Întrebat fiind de un reporter care este secretul succesului său în afaceri, el a dat un răspuns frapant:

De 20 de ani, mărturisește Jean-Robert, nu a trecut nici o zi fără să-l primesc pe Isus în sfânta Euharistie. Și, continuă el, de câțiva ani, simt o pace și o bucurie interioară care îmi dă puterea să lucrez mereu sub privirea lui Cristos și împreună cu Cristos.

Acesta este mesajul pe care vrea să ni-l transmită Biserica prin sărbătoarea de astăzi: Isus din sfânta Euharistie trebuie să devină centrul vieții noastre de creștini, izvorul și culmea existenței pământești. Să urmăm exemplul sfântului Ioan, care a sorbit sfințenia sa din sacramentul iubirii lui Dumnezeu. Jean-Robert Ouimet și-a întemeiat proiectul vieții pe Euharistie; astfel, ne dovedește că este un lucru greu, dar posibil. Apostolul Ioan, la începutul uceniciei sale, ca „fiu al tunetului”, ar fi vrut ca toți oponenții lui Isus să fie nimiciți. Însă la școala lui Isus a învățat că iubirea este adevărata sa putere. Iubirea lui Cristos din sacramentul Euharistiei este adevărata armă a creștinului în societate. Jean-Robert ne arată că este o misiune posibilă.

Sfântul Ioan a avut bucuria să-l atingă pe Isus Cristos. Dar noi astăzi cum îl putem atinge pe Cristos? În sfânta Euharistie, noi primim adevăratul Trup și Sânge al lui Cristos. Cum a reușit Ioan să-l vadă în Isus pe Fiul lui Dumnezeu? Datorită faptului că avea o inimă curată și o iubire sinceră față de el. De aceea, cei care

simt că povara păcatelor îi copleșește să meargă mai întâi la tronul iubirii milostive a lui Dumnezeu pentru a primi iertarea sa. Înainte de sfânta Liturghie, întotdeauna un preot se află la scaunul de Spovadă. Acum răsună invitația lui Cristos: „Veniți la mine toți cei osteniți și împovărați și eu vă voi da odihnă” (*Mt* 11,28). Iar în momentul împărtășaniei îl vom primi pe Cristos, iubire și viață veșnică, pacea, bucuria și forța noastră.

Să-l rugăm pe Dumnezeu să ne dea și nouă dorința apostolului Ioan exprimată în *Cartea Apocalipsului*. Această dorință a sa este ca un țipăt de vultur rănit de săgețile iubirii: „Vino, Doamne Isuse!” (*Ap* 22,20)

*Cristian BÎRNAT*

